

**UCHWAŁA NR XLVII/346/2014
RADY MIEJSKIEJ W GŁOGÓWKU**

z dnia 30 października 2014 r.

w sprawie przyjęcia gminnego programu opieku nad zabytkami

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 594, poz. 1318, z 2014 r., poz. 379, 1072) w związku z art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. nr 162, poz.1568, z 2004 r., nr 96, poz. 959, z 2004 r. nr 238, poz. 2390, z 2006 r., nr 50 poz. 362, z 2006 r., nr 126, poz. 875, z 2007 r., nr 192, poz. 1394, z 2009 r., nr 31, poz. 206, z 2009 r., nr 97 poz. 804, z 2010 r., nr 75, poz. 474, z 2010 r., nr 130 poz. 871) Rada Miejska w Głogówku po zasięgnięciu opinii Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, uchwała co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Głogówek na lata 2014 – 2017 r.” zaopiniowany przez Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Głogówka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Głogówku

Krzysztof Barton

Załącznik do Uchwały Nr XLVII/346/2014
Rady Miejskiej w Głogówku
z dnia 30 października 2014 r.

**Urząd Miejski w Głogówku
Rynek 1
48-250 Głogówek**

**GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI
DLA GMINY GŁOGÓWEK**

na lata 2014-2017

Głogówek 2014

Spis treści:

1. Wstęp.
2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami.
3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce.
 - 3.1. Akty prawne.
 - 3.2. Organy ochrony zabytków.
 - 3.3. Zadania i kompetencje organów gminy w zakresie opieki nad zabytkami.
 - 3.4. Cele programów w świetle ustawy z dnia 21 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego.
 - 4.1. Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.
 - 4.2. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa i powiatu.
5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego.
 - 5.1. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie gminy (analiza dokumentów programowych gminy).
 - 5.2. Charakterystyka zasobów oraz analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy.
 - 5.2.1. Dziedzictwo kulturowe na tle zarysu historii obszaru gminy.
 - 5.2.2. Zabytki nieruchome.
 - 5.2.2.1. Zabytki nieruchome na obszarze miejskim.
 - 5.2.2.2. Zabytki nieruchome na obszarze wiejskim.
 - 5.2.3. Krajobraz kulturowy.
 - 5.2.4. Zabytki ruchome.
 - 5.2.4.1. Wykaz zabytków ruchomych w ewidencji zabytków.
 - 5.2.5. Zabytki archeologiczne.
 - 5.2.6. Dziedzictwo niematerialne.
 - 5.3. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony i ich stan zachowania.
 - 5.3.1. Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków.
 - 5.3.2. Wykaz zabytków archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków.

- 5.3.3. Wykaz zabytków ruchomych wpisanych do rejestru zabytków.
- 5.4. Zabytki w gminnej ewidencji zabytków.
 - 5.4.1 Wykaz zabytków nieruchomych w gminnej ewidencji zabytków.
 - 5.4.2. Wykaz zabytków nieruchomych wprowadzonych do gminnej ewidencji.
 - 5.4.3. Wykaz zabytków nieruchomych wyłączonych z gminnej ewidencji.
 - 5.4.4. Wykaz stanowisk archeologicznych.
- 5.5. Zabytki o najwyższym znaczeniu dla gminy.
- 6. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego gminy. Analiza szans i zagrożeń.
- 7. Założenia programowe.
 - 7.1. Priorytety programu opieki nad zabytkami, kierunki działań, zadania.
- 8. Instrumentarium realizacji programu nad zabytkami.
- 9. Zasady oceny realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.
- 10. Źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami.
- 11. Realizacja i finansowanie przez gminę zadań z zakresu ochrony zabytków.
- 12. Załączniki: granice ochrony konserwatorskiej układów ruralistycznych.

WSTĘP

Cel opracowania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami

Państwo realizuje swoje obowiązki względem zabytków m.in. za pośrednictwem organów samorządowych różnego szczebla. W tym względzie władzom gmin przypisana została istotna rola w kreowaniu ochrony dziedzictwa kulturowego na podległych im terenach, co znalazło zapis w art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.).

Gminny Program Opieki nad Zabytkami (GPONZ) przyjęty przez Radę Miejską w formie uchwały jest dokumentem określającym kierunek polityki samorządu gminnego w zakresie ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego gminy, służy podejmowaniu planowych działań dotyczących inicjowania, wspierania, koordynowania badań i prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego. Działania te mają zapewnić skuteczne zarządzanie zasobami kulturowymi na równi i w harmonii z działaniami gospodarczymi i społecznymi oraz stworzyć metodę ich ochrony środkami dostępnymi przez gminę, zarówno prawnymi (zapisy dotyczące ochrony zabytków w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego) jak i finansowymi (przeznaczenie części budżetu gminy na ochronę zabytków). Program wskazuje działania zmierzające do poprawy stanu zachowania materialnego dziedzictwa kulturowego w oparciu o zdefiniowane zasoby i walory gminy. Stanowi podwalinę współpracy między samorządem gminnym, samorządem powiatowym, właścicielami zabytków i Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Współpraca ta ma na celu zachowanie dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń. Procesy rozwojowe zachodzić powinny przy zapewnieniu warunków trwania i wzbogacania materialnego dziedzictwa kulturowego, przy wykorzystaniu zabytków na potrzeby społeczne, gospodarcze i edukacyjne.

GPONZ określa przepisy prawa pozwalające na prowadzenie poprawnej polityki w zakresie ochrony zabytków. Adresowany jest do mieszkańców gminy, w tym do właścicieli zabytków, władz samorządu terytorialnego, miejscowych organizacji i osób zainteresowanych dziedzictwem kulturowym, mogących w praktyce zastosować się do nakreślonych postulatów i możliwości działań.

Przedmiotem programu opieki nad zabytkami jest dziedzictwo kulturowe znajdujące się w granicach administracyjnych gminy Głogówek. Zabytki jako materialne ślady przeszłości, łączące to co było z tym co jest, są cennym elementem kultury współczesnej, przyczyniającym się do kulturowej identyfikacji społeczeństwa i jego tożsamości regionalnej. Lokalne dziedzictwo kulturowe może być czynnikiem wpływającym na atrakcyjność ekonomiczną regionu poprzez rozwój turystyki w oparciu o lokalny produkt i tradycję etnograficzną.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Głogówek na lata 2014-2017 jest dokumentem aktualizującym Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Głogówek opracowany w 2006 r. Uwzględnił nowe uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami i aktualny stan zachowania zasobu oraz efekty wdrażania obowiązującego programu.

2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI.

Podstawą prawną sporządzenia gminnego programu opieki nad zabytkami jest art. 87 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. (Dz.U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.), mówiący, że:

1. Wójt, burmistrz lub prezydenta miasta sporządza na okres 4 lat program opieki nad zabytkami (art.87 ust. 1 cyt. wyżej ustawy).
2. Gminny program opieki nad zabytkami podlega uchwaleniu przez radę (miasta, gminy, powiatu) po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków (ust. 3 cyt. wyżej ustawy).
3. Program ogłaszany jest w wojewódzkim dzienniku urzędowym (ust. 4 cyt. wyżej ustawy).
4. Z realizacji programu wójt, burmistrz lub prezydent sporządza, co dwa lata, sprawozdanie, które przedstawia Radzie (ust. 5 cyt. wyżej ustawy).

W przypadku programów na poziomie gminnym podstawą ich sporządzenia jest Gminna Ewidencja Zabytków założona w oparciu o art. 21 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. nr 162, poz. 1568 z dnia 17 września 2003 r. z późn. zm., ostatnia nowelizacja 18 marca 2010 r.- Dz. U. z 2010 r. nr 75, poz. 474),

Ustalenia gminnego programu opieki nad zabytkami uwzględnione zostają w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (art. 19 ust. 2 ww. ustawy).

3. UWARUNKOWANIA PRAWNE OCHRONY I OPIEKI NAD ZABYTKAMI W POLSCE

3.1. Akty prawne

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 1997, nr 78, poz. 483, z późn.zm.)

Ochrona dziedzictwa kulturowego została zadeklarowana, jako konstytucyjny obowiązek państwa i każdego obywatela (art. 5, art. 6 ust. 1 i art. 86 Konstytucji RP).

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (u.o.z.) (Dz.U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) znowelizowana ustawą z dnia 18 marca 2010 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. nr 75, poz. 474).

Głównym aktem prawnym regulującym zasady ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce jest ww. ustawa. Określa ona zasady i warunki ochrony zabytków, m.in. kompetencje organów ochrony zabytków, prawa i obowiązki właścicieli zabytków, formy finansowania opieki nad zabytkami, sposób ich ewidencjonowania itp. 5 czerwca 2010 roku weszła w życie **ustawa z dnia 18 marca 2010r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz o zmianie niektórych innych ustaw**. Przedmiotowa nowelizacja dotyczy kilku grup zagadnień, aczkolwiek dotyka jedynie drobnego fragmentu ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Przede wszystkim rozszerza katalog form ochrony zabytków, określony w art. 7 ust.4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami o ustalenia ochrony także w decyzji o ustaleniu inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego. Ponadto, do art. 19 ustawy dodany został ust.1a wskazujący zabytki, których ochrona musi być bezwarunkowo uwzględniona w decyzjach, o których wyżej mowa. Są to zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków i ich otoczenie oraz inne zabytki nieruchome znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków.

Ustawa wprowadziła pojęcia ochrony i opieki nad zabytkami. Ochrona zabytków (art. 4) polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- 1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- 2) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- 3) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- 4) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- 5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- 6) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska”.

Opieka (art. 5) nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega w szczególności na zapewnieniu warunków:

- 1) naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- 2) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- 3) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- 4) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- 5) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

Ponadto Ustawa definiuje podstawowe pojęcia z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami oraz przedmiot, zakres, formy i sposób ich ochrony. W myśl tejsze ustawy (art. 6), ochronie i opiece podlegają (bez względu na stan zachowania):

- zabytki nieruchome będące w szczególności:
 - a) krajobrazami kulturowymi,
 - b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,
 - c) dziełami architektury i budownictwa,
 - d) dziełami budownictwa obronnego,
 - e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,
 - f) cmentarzami,
 - g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
 - h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;
- zabytki ruchome będące w szczególności:
 - a) dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
 - b) kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje,
 - c) numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami,
 - d) wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
 - e) materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. Nr 85, poz. 539, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 z 2001 r., Nr 129, poz. 1440 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984),
 - f) instrumentami muzycznymi,
 - g) wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi,
 - h) przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;
- zabytki archeologiczne będące w szczególności:
 - a) pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,
 - b) cmentarzyskami,
 - c) kurhanami,
 - d) relikdami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej” (art. 6.1.);
- Ponadto ochronie mogą podlegać nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej (art. 6.2.).

Ustawa określa także formy i sposób ochrony zabytków (art. 7).

Formami ochrony zabytków są:

1. Wpis do rejestru zabytków, który dla zabytków znajdujących się na terenie województwa prowadzi wojewódzki konserwator zabytków (art. 8).
 - Do rejestru zabytków wpisuje się zabytek nieruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy. Do rejestru może być również wpisane otoczenie zabytku wpisanego do rejestru, a także jego nazwa geograficzna, historyczna lub tradycyjna (art.9).

- Do rejestru wpisuje się zabytek ruchomy (art. 10) na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków na wniosek właściciela tego zabytku. Wojewódzki konserwator zabytków może wydać z urzędu decyzję o wpisie zabytku ruchomego do rejestru w przypadku uzasadnionej obawy zniszczenia, uszkodzenia lub nielegalnego wywiezienia zabytku za granicę. Sprawy te reguluje w/w ustawa oraz Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 26.05.2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz.U. Nr 113, poz. 661).
2. Uznanie za pomnik historii zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru zabytków lub parku kulturowego o szczególnej wartości dla kultury przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego (po uzyskaniu opinii Rady Ochrony Zabytków) (art.15).
 3. Utworzenie parku kulturowego w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej; park kulturowy może utworzyć na podstawie uchwały rada gminy po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków. Uchwała określa nazwę parku kulturowego, jego granice, sposób ochrony, a także zakazy i ograniczenia. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, sporządza plan ochrony parku kulturowego, który wymaga zatwierdzenia przez Radę Gminy (art.16).
 4. Ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego (art. 19). Punkt ten dotyczy w szczególności zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru oraz ich otoczenia, a także innych zabytków nieruchomych znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz parków kulturowych, dla których w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego w razie potrzeby ustala się strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy (art. 18).

Ustawa definiuje obowiązki oraz kompetencje samorządu terytorialnego w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

- sporządza (na okres 4 lat) program opieki nad zabytkami (art. 87),
- prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy, w tym zabytków nieruchomych znajdujących się w rejestrze, ewidencji oraz innych wskazanych przez wójta/burmistrza/prezydenta miasta w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków (art. 22, ust. 4 i 5). Ujęcie zabytku nieruchomego w Gminnej Ewidencji zabytków samo w sobie nie stanowi formy jego ochrony, jednakże – obok zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków i ich otoczenia oraz parków kulturowych – stanowi podstawę do objęcia tych zabytków ochroną w formie zapisu w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzji o ustaleniu inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego. Ponadto, w myśl art. 19 ust.1a ustawy ochroną w w/w decyzjach obejmuje się zabytki nieruchome znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków,
- tworzy na mocy uchwały Rady Gminy, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków, park kulturowy. Park kulturowy, przekraczający granice gminy może być utworzony i zarządzany na

podstawie zgodnych uchwał Rad Gmin (związku gmin), na terenie których ten park ma być utworzony (art. 16),

- uwzględnia ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami przy sporządzaniu i aktualizacji strategii rozwoju gmin, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego (art. 18 i 19),
- może udzielić dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale (art. 81),
- na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków wojewoda może powierzyć gminie prowadzenie niektórych spraw z zakresu swojej właściwości, w tym wydawanie decyzji administracyjnych (art. 96).

Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2001 r., nr 142, poz. 1591 z późn. zm.)

- Art. 7, ust. 1, pkt 9 Ustawy ukazuje, iż wykonanie zadań w zakresie kultury i ochrony zabytków jest ustawowym obowiązkiem samorządów: do zadań własnych gminy zaliczono „zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty (...). W szczególności zadania własne gminy obejmują sprawy (...) kultury, w tym (...) ochrony zabytków i opieki nad zabytkami”.

W polskim ustawodawstwie zagadnienia związane z zabytkami regulują także następujące akty prawne:

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.)

- zgodnie z art. 1 ust. 2, pkt. 4 ustawy planowanie i zagospodarowanie przestrzenne musi uwzględnić m.in.: wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- ustawa określa, iż studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego powinno w swej treści zawierać następujące elementy:
 - uwzględnianie stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej (art. 10, ust1, pkt. 4),
 - określenie obszarów i zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej (art. 10, ust. 2, pkt. 4);
- w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego określa się obowiązkowo:
 - zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego (art. 15, ust. 2, pkt. 3),
 - zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej (art. 15, ust. 2, pkt. 4). Wyznaczenie obszarów chronionych odbywa się poprzez określenie w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, granic stref ochrony konserwatorskiej, oznaczonych literami: A, B, E, K, OW, W,
 - określa się w zależności od potrzeb granice pomników zagłady oraz ich stref ochronnych, a także ograniczenia dotyczące prowadzenia na ich terenie działalności gospodarczej, określone w ustawie z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (art. 15, ust. 3, pkt. 6);
- ustawa nakłada na wójta, burmistrza albo prezydenta miasta obowiązek zawiadomienia m.in. wojewódzkiego konserwatora zabytków o przystąpieniu do sporządzania studiów, planów zagospodarowania przestrzennego i występowania o opinie i wnioski, jak również opiniowania (studia) lub uzgadniania (art. 17, ust.2 i 6 pkt. b).

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (t.j. Dz.U. z 2013 poz. 1409)

- przepisy tej ustawy nie naruszają przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w odniesieniu do obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów i obszarów objętych ochroną konserwatorską na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (art. 2, ust 2 pkt. 3),
- ustawa mówi, że obiekt budowlany należy projektować i budować zapewniając „ochronę obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów objętych ochroną konserwatorską” (art. 5, ust 1 pkt. 7),
- dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków lub zlokalizowanych na obszarze wpisanym do rejestru zabytków Ustawa nakazuje wymóg uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków przed wydaniem pozwolenia na budowę (art. 39, ust.1),
- w stosunku do obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków pozwolenie na budowę lub rozbiórkę wydaje właściwy organ w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Natomiast pozwolenie na rozbiórkę obiektu budowlanego wpisanego do rejestru zabytków może być wydane po uzyskaniu decyzji Generalnego Konserwatora Zabytków po skreśleniu tego obiektu z rejestru zabytków (art. 39 ust. 2 i 3). Budynki „podlegające ochronie na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami”, nie wymagają świadectwa charakterystyki energetycznej,
- właściwy organ może nałożyć, w drodze decyzji, obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych objętych obowiązkiem zgłoszenia, jeżeli ich realizacja może naruszać ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub spowodować pogorszenie stanu środowiska lub stanu zachowania zabytków (ar. 30, ust. 7, pkt.2).

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1232)

- zgodnie z zapisami art. 71 ust. 3 tej ustawy przeznaczenie i sposób zagospodarowania terenu powinny w jak największym stopniu zapewniać zachowanie jego walorów krajobrazowych. Dotyczy to także krajobrazu kulturowego,
- art. 101 ust 1 określa, iż ochrona powierzchni ziemi polega m. in. na zachowaniu wartości kulturowych, z uwzględnieniem zabytków archeologicznych.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009, nr 151, poz. 1220 z późn. zm.)

- jednym z celów ochrony przyrody jest ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień (art. 2, ust. 2, pkt. 5),
- art. 5, pkt. 21 wprowadza definicję terenów zieleni, jako m.in. „(...) parki, zieleńce, promenady, bulwary (...) zabytkowe oraz cmentarze”, pkt 23 określa walory krajobrazowe - wartości ekologiczne, estetyczne lub kulturowe obszaru oraz związane z nim rzeźbę terenu, twory i składniki przyrody, ukształtowane przez siły przyrody lub działalność człowieka,
- w art. 6, ust 1, pkt. 3 wymieniono jako jedną z form ochrony przyrody park krajobrazowy,
- zgodnie z art. 16, ust. 1 park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju,

- w art. 83, ust. 2 znajduje się informacja na temat zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków, które wydaje wojewódzki konserwator zabytków. Zasada ta dotyczy również drzew owocowych.

Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j.Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651)

- w rozumieniu Ustawy „opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami” jest celem publicznym wymienionym w art. 6 pkt. 5,
- art. 13, ust. 4 określa, że: sprzedaż, zamiana, darowizna lub oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków, stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego oraz wnoszenie tych nieruchomości, jako wkładów niepieniężnych do spółek, podział nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków wymagają pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków,
- oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości gruntowej, na której zlokalizowane są obiekty wpisane do rejestru zabytków może wiązać się z wprowadzeniem przy określaniu sposobu korzystania nabywcy z tej nieruchomości obowiązku odbudowy lub remontu położonych na niej zabytkowych obiektów budowlanych, w terminie określonym w umowie (art. 29, ust. 2),
- cenę nieruchomości lub jej części wpisanej do rejestru zabytków obniża się o 50 %. Właściwy organ może, za zgodą odpowiednio wojewody albo rady lub sejmiku, podwyższyć lub obniżyć tę bonifikatę (art. 68, ust. 3). Identyczny zapis stosuje się w przypadku opłaty z tytułu użytkowania wieczystego jeżeli nieruchomość gruntowa została wpisana do rejestru zabytków (art. 73, ust. 4) oraz w przypadku opłaty z tytułu trwałego zarządu (art. 84, ust. 4),
- w przypadku sprzedaży (bądź prawa użytkowania wieczystego) nieruchomości wpisanej w rejestr zabytków prawo pierwokupu przysługuje gminie (art. 109, ust. 1, pkt 4).

Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jednolity Dz.U. z 2012, poz. 406)

- zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy zarówno państwo jak i organy jednostek samorządu terytorialnego (art. 1 ust. 4) sprawują mecenat nad działalnością kulturalną polegającą m.in. na wspieraniu i promocji opieki nad zabytkami,
- art. 9, ust. 2 Ustawy mówi „prowadzenie działalności kulturalnej jest zadaniem własnym jednostek samorządu terytorialnego o charakterze obowiązkowym”, natomiast państwo, jako mecenas, wspiera tę działalność, a minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może wspomóc finansowo realizację planowanych na dany rok zadań (art. 9a).

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz.U. z 2010 nr 234 poz. 1536)

Do strefy zadań organizacji pożytku publicznego (Fundacje i Stowarzyszenia) można zaliczyć działalność na rzecz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego (art.4, ust.1, pkt. 16), które wymienione zostają w statucie organizacji.

Na rzecz działalności statutowej organizacje takie mogą uzyskać w drodze otwartego konkursu ofert zlecenie na realizację zadania publicznego, związanego z ochroną i opieką nad zabytkami, rozumianą zarówno jako dbanie o fizyczny stan zachowania obiektów, jak też ich promocję, popularyzację i działalność edukacyjno – społeczną, opartą o regionalne i ponadregionalne dziedzictwo kulturowe.

Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2010 nr 95 poz. 613)

Na podstawie art. 7, ust. 1, pkt. 6 ustawa zwalnia od podatku od nieruchomości: grunty i budynki wpisane indywidualnie do rejestru zabytków, pod warunkiem ich utrzymania i konserwacji, zgodnie z przepisami o ochronie zabytków, z wyjątkiem części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej.

Zasady ochrony zabytków znajdujących się w muzeach i w bibliotekach zostały określone w:

1. Ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz.U. z 1997 r. Nr 5, poz. 24 z późn. zm.),
2. Ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz.U. Nr 85, poz. 539 z późn. zm.).

Ochronę materiałów archiwalnych regulują przepisy:

1. Ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (t. j. Dz.U. z 2006 r. Nr 97, poz. 673 z późn. zm.)

Akty wykonawcze do ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

Rozporządzenia:

1. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 27 lipca 2011 r. sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich i architektonicznych, a także innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych, (Dz. U. z 2011 r. Nr 165, poz. 987).
2. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. Nr 113, poz. 661).
3. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 6 czerwca 2005 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Dz. U. z 2005 r. Nr 112, poz. 940).
4. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 165, poz. 987).
5. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 12 maja 2004 r. w sprawie odznaki "Za opiekę nad zabytkami" (Dz. U. z 2004 r. Nr 124, poz. 1304).
6. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 19 kwietnia 2004 r. w sprawie wywozu zabytków i przedmiotów o cechach zabytków za granicę (Dz. U. z 2004 r. Nr 84, poz. 789).
7. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 9 lutego 2004 r. w sprawie wzoru znaku informacyjnego umieszczanego na zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków (Dz. U. z 2004 r. Nr 30, poz. 259).
8. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 1 kwietnia 2004 r. w sprawie nagród za odkrycie lub znalezienie zabytków archeologicznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 71, poz. 650).

Inne:

Ratyfikowane i opublikowane w Dzienniku Ustaw RP umowy międzynarodowe należą do źródeł prawa powszechnie obowiązującego (art. 87 ust. 1 Konstytucji RP). Obowiązek ich przestrzegania dotyczy zarówno wszystkich organów administracji publicznej, jak i obywateli. Są to:

- 1) Europejska Konwencja Kulturalna przyjęta w Paryżu 19 grudnia 1954 r.
- 2) Konwencja o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego podpisana w Hadze 14 maja 1954 r.
- 3) Międzynarodowa Karta Konserwacji i Restauracji Zabytków i Miejsc Zabytkowych (Karta Wenecka) przyjęta w Wenecji w dniach 25-31 maja 1964 r.
- 4) Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego podpisana w Paryżu w 1972 r.
- 5) Międzynarodowa Karta Ogrodów IFLA-ICOMOS (Karta Florencka przyjęta 15 grudnia 1981 r.)
- 6) Europejska Konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego sporządzona w La Valetta dnia 16 stycznia 1992 r. (Dz. U. z 1996 r. Nr 120, poz. 564).
- 7) Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjęta w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r. (Dz. U. z 1976 r. Nr 32, poz. 190 i 191).
- 8) Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego przyjęta w Paryżu 16 listopada 1972 r.
- 9) Europejska Konwencja Krajobrazowa podpisana 21 grudnia 2001 r.
- 10) Konwencja UNESCO w sprawie ochrony kulturowego dziedzictwa niematerialnego (2003).

3.2. Organy ochrony zabytków.

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) w art. 89 wymienia organy ochrony zabytków, tj. ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w imieniu, którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje Generalny Konserwator Zabytków oraz wojewodę, w imieniu, którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje Wojewódzki Konserwator Zabytków.

Zgodnie z art. 90 ustawy Generalny Konserwator Zabytków jest sekretarzem lub podsekretarzem stanu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Do zadań wykonywanych przez Generalnego Konserwatora Zabytków należy w szczególności:

- 1) opracowywanie krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- 2) realizacja zadań wynikających z krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz z koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju;
- 3) podejmowanie działań związanych z wspieraniem rozwoju regionalnego i realizacją kontraktów wojewódzkich w sprawach opieki nad zabytkami;
- 4) prowadzenie krajowej ewidencji zabytków i krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem;
- 5) wydawanie decyzji, postanowień i zaświadczeń w sprawach określonych w ustawie oraz w przepisach odrębnych;
- 6) organizowanie i prowadzenie kontroli w zakresie przestrzegania oraz stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- 7) sprawowanie nadzoru nad działalnością wojewódzkich konserwatorów zabytków;
- 8) promowanie badań naukowych w zakresie konserwacji zabytków;
- 9) organizowanie szkoleń dla służb konserwatorskich;
- 10) organizowanie konkursów promujących opiekę nad zabytkami, w tym przyznawanie wyróżnień, nagród pieniężnych lub rzeczowych;
- 11) opiniowanie wniosków o nadanie odznaki "Za opiekę nad zabytkami";
- 12) współpraca z organami administracji publicznej w sprawach ochrony zabytków;
- 13) organizowanie szkoleń w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- 14) podejmowanie działań dotyczących troski o zabytki związane z historią Polski, pozostające poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Do zadań wykonywanych przez wojewódzkiego konserwatora zabytków należy w szczególności:

- 1) realizacja zadań wynikających z krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- 2) sporządzanie, w ramach przyznanych środków budżetowych, planów finansowania ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- 3) prowadzenie rejestru i wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz gromadzenie dokumentacji w tym zakresie;
- 4) wydawanie, zgodnie z właściwością, decyzji, postanowień i zaświadczeń w sprawach określonych w ustawie oraz w przepisach odrębnych;
- 5) sprawowanie nadzoru nad prawidłowością prowadzonych zadań konserwatorskich, architektonicznych, prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych i innych działań przy zabytkach oraz badań archeologicznych;
- 6) organizowanie i prowadzenie kontroli w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- 7) opracowywanie wojewódzkich planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych oraz koordynacja działań przy realizacji tych planów;
- 8) upowszechnianie wiedzy o zabytkach;
- 9) współpraca z innymi organami administracji publicznej w sprawach ochrony zabytków.

Przy ministrze właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego działa Rada Ochrony Zabytków, jako organ opiniotawczo-doradczy w sprawach realizacji polityki Rady Ministrów w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Do zadań Rady Ochrony Zabytków należy wydawanie opinii w sprawach dotyczących w szczególności:

- 1) Założeń do projektu krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami i projektu tego programu;
- 2) Oceny realizacji zadań wynikających z koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju w odniesieniu do zabytków;
- 3) Ochrony pomników historii;
- 4) Projektów aktów prawnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Przy Generalnym Konserwatorze Zabytków działa Główna Komisja Konserwatorska, jako organ opiniotawczy do spraw działań konserwatorskich podejmowanych przy zabytkach. Główna Komisja Konserwatorska wydaje, w szczególności, opinie w sprawach:

- 1) stosowania metod, technologii i materiałów niezbędnych dla ratowania zabytków;
- 2) prawidłowości i zasadności planowanych oraz przeprowadzonych prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach oraz badań archeologicznych;
- 3) sposobu i zasad postępowania w przypadku wystąpienia zagrożeń dla poszczególnych zabytków.

Istotną rolę w zakresie opieki i ochrony nad zabytkami odgrywa również Narodowy Instytut Dziedzictwa posiadający ośrodki regionalne w poszczególnych województwach.

3.3. Zadania i kompetencje organów gminy w zakresie opieki nad zabytkami.

Za realizację zadań związanych z ochroną zabytków odpowiedzialna jest zarówno administracja rządowa (wojewódzcy konserwatorzy zabytków oraz Generalny Konserwator Zabytków), jak również jednostki samorządu terytorialnego wszystkich szczebli. Zadania odnoszą się zarówno do ochrony zabytków, jak i opieki nad zabytkami, bowiem jednostki samorządu terytorialnego są także właścicielami zabytków nieruchomości i na równi z pozostałymi właścicielami zobowiązane są do opieki nad nimi (art. 5 i art. 71 u.o.z.). W myśl art. 109 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami gminie przysługuje prawo pierwokupu w wypadku sprzedaży nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków lub prawo użytkowania wieczystego takiej nieruchomości.

Obok zadań własnych, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt. 9 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, u.o.z. przekazała jednostkom samorządu terytorialnego znaczące kompetencje w realizacji zadań ochronnych. Jednostki samorządu terytorialnego urzeczywistniając postanowienia programów opieki nad zabytkami uzupełniają działania państwa w zakresie prawnej ochrony zabytków (art. 87 u.o.z.): gminy powołane są w zakresie ustanowienia parku kulturowego, prowadzenia gminnych ewidencji zabytków oraz wprowadzania ochrony konserwatorskiej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (art. 16-20 u.o.z.).

Regulacje w zakresie zadań i kompetencji organów samorządu gminnego w dziedzinie ochrony dóbr kultury zawarte są w dwóch ustawach:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2003 r. nr 162, poz.1568).

- ad. 1. Wykonywanie zadań w zakresie kultury i ochrony zabytków jest ustawowym zadaniem samorządów. W art. 7 ust. 1, pkt 9 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) zostały określone zadania własne gminy: *„zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy (...) kultury, w tym (...) ochrony zabytków i opieki nad zabytkami”*.
- ad. 2. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w art. 81 dopuszcza możliwość udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru przez organ stanowiący gminy, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale. Dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane zgodnie z art. 77 może obejmować nakłady konieczne na:
- 1) sporządzenie ekspertyz technicznych i konserwatorskich;
 - 2) przeprowadzenie badań konserwatorskich, architektonicznych lub archeologicznych;
 - 3) wykonanie dokumentacji konserwatorskiej;
 - 4) opracowanie programu prac konserwatorskich i restauratorskich;
 - 5) wykonanie projektu budowlanego zgodnie z przepisami prawa budowlanego;
 - 6) sporządzenie projektu odtworzenia kompozycji wnętrza;
 - 7) zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie substancji zabytku;
 - 8) stabilizację konstrukcyjną części składowych zabytku lub ich odtworzenie w zakresie niezbędnym dla zachowania tego zabytku;
 - 9) odnowienie lub uzupełnienie tynków i okładzin architektonicznych albo ich całkowite odtworzenie, z uwzględnieniem charakterystycznej dla tego zabytku kolorystyki;
 - 10) odtworzenie zniszczonej przynależności zabytku, jeżeli odtworzenie to nie przekracza 50 % oryginalnej substancji tej przynależności;
 - 11) odnowienie lub całkowite odtworzenie okien, w tym ościeżnic i okiennic, zewnętrznych drzwi i drzwi, więźby dachowej, pokrycia dachowego, rynien i rur spustowych;
 - 12) modernizację instalacji elektrycznej w zabytkach drewnianych lub w zabytkach, które posiadają oryginalne, wykonane z drewna części składowe i przynależności;
 - 13) wykonanie izolacji przeciwwilgociowej;
 - 14) uzupełnianie narysów ziemnych dzieł architektury obronnej oraz zabytków archeologicznych nieruchomości o własnych formach krajobrazowych;
 - 15) działania zmierzające do wyeksponowania istniejących, oryginalnych elementów zabytkowego układu parku lub ogrodu;
 - 16) zakup materiałów konserwatorskich i budowlanych, niezbędnych do wykonania prac i robót przy zabytku wpisanym do rejestru, o których mowa w pkt. 7-15;
 - 17) zakup i montaż instalacji przeciwwłamaniowej oraz przeciwpożarowej i odgromowej.

Dotacja może być udzielona w wysokości do 100 % nakładów koniecznych na wykonanie przez wnioskodawcę prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru. Łączna kwota dotacji nie może przekraczać wysokości 100 % nakładów koniecznych na wykonanie tych prac lub robót. Organy uprawnione do udzielania dotacji prowadzą wykazy udzielonych dotacji oraz informują się wzajemnie o udzielonych dotacjach.

3.4. Cele programów w świetle ustawy z dnia 21 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami określa zasadnicze cele programów opieki nad zabytkami.

Zgodnie z art. 87 ust 2 cyt. wyżej ustawy celem sporządzanych programów jest:

1. Włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
2. Uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
3. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania
4. Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
5. Podejmowanie zadań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
6. Określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
7. Podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

4. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Program Opieki Nad Zabytkami Gminy Głogówek musi być spójny z wcześniejszymi dokumentami planistycznymi na szczeblu krajowym, wojewódzkim i powiatowym.

4.1 Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami - zgodność programu z dokumentami stworzonymi na poziomie krajowym.

NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU KULTURY NA LATA 2004 – 2013 I UZUPEŁNIENIE NARODOWEJ STRATEGII ROZWOJU KULTURY NA LATA 2004 – 2020

Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2013 przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 21 września 2004 r. oraz Uzupełnienie NSRK na lata 2004-2020 są rządowymi dokumentami tworzącymi ramy dla nowoczesnego mecenatu państwa w sferze kultury, a przede wszystkim dla nowoczesnie pojmowanej polityki kulturowej państwa, funkcjonującej w warunkach rynkowych, a także dla wspólnoty Polski z Unią Europejską. Głównym celem strategii jest działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju kulturowego regionów w Polsce.

Dokumentem służącym wdrożeniu Narodowej Strategii Rozwoju Kultury w sferze materialnej spuścizny kulturowej Polski jest Narodowy Program Kultury „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego. Podstawą do sformułowania NPK „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego” jest uznanie sfery dziedzictwa za podstawę rozwoju kultury i upowszechniania kultury, a także za potencjał regionów, służący wzrostowi konkurencyjności regionów dla turystów, inwestorów i mieszkańców.

W Narodowym Programie Kultury „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego” wytyczone zostały strategiczne cele polityki państwa w sferze ochrony zabytków:

- Przygotowanie skutecznego systemu prawno-finansowego wspierania ochrony i opieki nad zabytkami.
- Podjęcie prac nad kompleksowym systemem edukacji na rzecz dziedzictwa.
- Poszukiwanie instrumentów wzmacniających efekty działalności służby konserwatorskiej.
- Ograniczenie uznaniowości konserwatorów poprzez nałożenie na nich odpowiedzialności za niezgodne z prawem postępowania.
- Intensyfikacja ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego, w tym szczególnie kompleksowa poprawa stanu zabytków nieruchomych.

W programie przyjęto następujące priorytety:

Priorytet 1. Aktywne zarządzanie zasobem stanowiącym materialne dziedzictwo kulturowe.

Realizowane działania mają na celu materialną poprawę stanu zabytków, ich adaptację i rewitalizację oraz zwiększenie dostępności do nich mieszkańców, turystów i inwestorów.

Realizacja działań pozwoli na zwiększenie atrakcyjności regionów, a także wykorzystanie przez nie potencjału związanego z posiadanym dziedzictwem kulturowym.

Działanie 1.1. Budowa nowoczesnych rozwiązań organizacyjno-finansowych w sferze ochrony zabytków. Głównym celem działania jest dostosowanie sfery ochrony zabytków do rzeczywistości gospodarczej.

Celami częściowymi są:

- a. Poprawa warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w sferze dokumentacji i ochrony zabytków.
- b. Wzmocnienie roli ośrodków dokumentacji zabytków.
- c. Zrównoważone „urynkowanie zabytków”.
- d. Wykształcenie zachęt dla przedsiębiorców i osób fizycznych do inwestowania w zabytki.

W ramach działania zostaną zaproponowane zmiany instytucjonalne, prawne i funkcjonalne w sferze dokumentacji i ochrony zabytków oraz procesu oferowania zabytków na rynku. Określenie przedmiotu działania uzasadnia konieczność przeprowadzenia szerokich konsultacji ze środowiskami konserwatorskimi, właścicielami zabytków, a także z ewentualnymi partnerami Ministra Kultury wdrażającymi zaproponowany system, a następnie wystąpienie z inicjatywami ustawodawczymi przez Ministra Kultury.

Działanie 1.2. Kompleksowa rewaloryzacja zabytków i ich adaptacja na cele kulturalne, turystyczne, edukacyjne, rekreacyjne i inne cele społeczne.

Program „*Polskie regiony w europejskiej przestrzeni kulturowej*”.

Minister Kultury zaangażował się w proces tworzenia i realizacji projektów z funduszy strukturalnych poprzez stworzony przez siebie program „Polskie regiony w europejskiej przestrzeni kulturowej”, zainicjowany i realizowany przez Narodowe Centrum Kultury. Program został uruchomiony już na początku 2003 r., jednakże istotny dla realizacji działania 1.2. moduł wspierania projektów strukturalnych pojawił się dopiero we wrześniu 2003 r. Realizacja programu odbywa się w ramach istniejących sektorowych programów operacyjnych, na podstawie których rozdysponowane są fundusze strukturalne przyznane Polsce przez Unię Europejską. Głównym celem programu jest przygotowanie potencjalnych wnioskodawców do opracowania kompleksowych projektów do współfinansowania ze środków funduszy strukturalnych. Aby zapewnić spełnienie powyższych kryteriów przez projektodawców, w ramach programu organizowane są specjalistyczne szkolenia, podczas których przygotowują oni konkretne projekty, które mają zamiar realizować w swoich regionach.

Program „*Promesa Ministra Kultury*”.

Beneficjenci mogą ubiegać się o dofinansowanie wkładu własnego do projektów realizowanych w ramach funduszy strukturalnych i innych funduszy europejskich w ramach programu „Promesa Ministra Kultury”. Minister Kultury, widząc wielką szansę dla rozwoju kultury w skutecznym wykorzystaniu środków z funduszy strukturalnych, podjął decyzję o udziale w montażu finansowym wkładu krajowego wybranych projektów kulturalnych, realizowanych w ramach programów operacyjnych i inicjatyw wspólnotowych. W ramach programu dofinansowane będą inwestycje służące promowaniu i wspieraniu przedsięwzięć artystycznych, rozwojowi czytelnictwa, ochronie polskiego dziedzictwa narodowego, promocji młodych twórców i artystów oraz sztuki zgodnie z Narodowym Planem Rozwoju na lata 2004–2006. Wniosek może być złożony przez instytucje i osoby prawne, które mogą być beneficjentami zgodnie z opisem poszczególnych priorytetów i działań zawartych w programach operacyjnych i uzupełnieniach programów operacyjnych.

Działanie 1.3. Zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości poprzez tworzenie zintegrowanych narodowych produktów turystycznych.

Program *Narodowy Produkt Turystyczny Miasta Stołecznego*.

Program „Trakt Królewski” ma charakter pilotażowy w ramach budowania zintegrowanych narodowych produktów turystyki kulturowej w odniesieniu do 5 polskich miast Warszawy, Krakowa, Gdańska, Poznania i Wrocławia. Program „Trakt Królewski” planowany jest do przedłożenia Radzie Ministrów, jako wieloletni program inwestycyjny w rozumieniu ustawy o finansach publicznych na lata 2007-2013. Koncepcja programu zakłada objęcie jego realizacją obszaru określonego w § 3 Zarządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 września 1994 r. uznającego za pomnik historii „Warszawę – historyczny zespół miasta z traktem królewskim i Wilanowem”.

Priorytet 2. Edukacja i administracja na rzecz ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego.

Działanie 2.1. Rozwój zasobów ludzkich oraz podnoszenie świadomości społecznej w sferze ochrony dziedzictwa kulturowego. Działanie będzie realizowane dzięki podnoszeniu wykształcenia kadr zatrudnionych w sferze ochrony dziedzictwa kulturowego poprzez:

- a) Nawiązanie współpracy z instytutami badawczymi w Europie – wspólna realizacja programów w ramach „Programu Kultura 2000”;
- b) Szkolenia i kursy z zakresu aktywnych technik zarządzania dziedzictwem oraz nowoczesnych metod dokumentacji i rewaloryzacji zabytków.

Ponadto będą podejmowane działania mające na celu podnoszenie zainteresowania społeczeństwa problematyką ochrony zabytków poprzez:

- a) Pobudzanie inicjatywy szkół wyższych na rzecz wprowadzania do programów studiów przedmiotów z zakresu ochrony zabytków i zarządzania dziedzictwem.
- b) Akademię Dziedzictwa – studia podyplomowe prowadzone przez Akademię Ekonomiczną w Krakowie.
- c) Organizowanie letniej szkoły dziedzictwa dla uczniów i studentów z Polski i zagranicy (Akademia Dziedzictwa).
- d) Ochronę, dokumentację, popularyzację dziedzictwa kultury ludowej oraz aktywizację społeczności wiejskich, np. poprzez „Program ginące zawody”.

Działanie 2.2. Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego przed nielegalnym wwozem, wywozem i przewozem przez granice. *Podprogram „Absent Patrymonium”*.

Program przewiduje budowę sieci informacji wirtualnej o zabytkach wywożonych i zaginionych.

W dniu 6 września 2005 r. Rada Ministrów przyjęła kolejny dokument strategiczny: **Sektorowy program operacyjny: Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego**.

Program ten rozwija cele *Narodowego Planu Rozwoju*, określając priorytety, kierunki i wysokość środków przeznaczonych na realizację zadań infrastrukturalnych z zakresu kultury i szkolnictwa artystycznego o charakterze ponadregionalnym, które będą uruchamiane z udziałem funduszy strukturalnych. Zasady wdrażania programu opierają się na regulacjach określonych dla funduszy strukturalnych oraz na krajowych regulacjach dotyczących finansów publicznych, pomocy publicznej i podziału odpowiedzialności w realizacji polityki dotyczącej ochrony i zachowania dziedzictwa kultury pomiędzy samorządami a Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Program koncentruje się na działaniach o charakterze ponadregionalnym ważnych z punktu widzenia polityki kulturalnej państwa. Ma być uzupełnieniem działań z zakresu kultury realizowanych w ramach programów regionalnych oraz komplementarny do działań z zakresu kultury możliwych do realizacji w ramach innych programów sektorowych.

STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020 AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO, KONKURENCYJNA GOSPODARKA, SPRAWNE PAŃSTWO. Uchwała nr 157 Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r. (poz. 882), Warszawa, wrzesień 2012. Jest najważniejszym dokumentem w perspektywie średniookresowej, wskazującym cele strategiczne dla rozwoju kraju do 2020 r. skoncentrowane w trzech obszarach:

1. Sprawne i efektywne państwo.
2. Konkurencyjna gospodarka.
3. Spójność społeczna i terytorialna

STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO 2020 przyjęta Uchwałą Nr 61 Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r. (M. P. poz. 378). W Strategii wskazano iż dziedzictwo kulturowe stanowi (...) nie tylko przedmiot ochrony, ale jest również zasobem, który winien zostać wykorzystywany dla obecnego i przyszłego rozwoju. Obejmuje ono nie tylko materialne dobra kultury, ale także wartości artystyczne i poznawcze utrwalające naszą pamięć narodową oraz tworzące tożsamość.

Cel szczegółowy 4 Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego

Kierunki działania:

- 4.1.2. Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz krajobrazu;
- 4.1.3. Digitalizacja, cyfrowa rekonstrukcja i udostępnianie dóbr kultury.

KRAJOWY PROGRAM OCHRONY ZABYTKÓW I OPIEKI NAD ZABYTKAMI
na lata 2013-2016 - PROJEKT

Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami – Projekt opracowany 13 września 2013 r. Program określił cele i kierunki działań oraz zadania, które powinny być podjęte w szczególności przez organy i jednostki administracji publicznej w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Celem głównym Krajowego Programu jest wzmocnienie roli dziedzictwa kulturowego i ochrony zabytków w rozwoju potencjału kulturowego i kreatywnego Polaków.

Dla realizacji celu głównego opracowano trzy cele szczegółowe:

1. wspieranie rozwiązań systemowych na rzecz ochrony zabytków w Polsce,
2. wzmocnienie synergii działania organów ochrony zabytków,
3. tworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa w kulturze, edukacji na rzecz dziedzictwa kulturowego oraz jego promocji i reinterpretacji.

Jednym ze strategicznych założeń Krajowego Programu jest wzmocnienie synergii działania organów ochrony zabytków, w tym tworzenie podstaw współdziałania z organami samorządu terytorialnego. Wśród zagadnień wiodących wyznaczono zwiększenie zaangażowania samorządów, ze szczególnym uwzględnieniem gmin, w ochronę i opiekę nad zabytkami oraz wzmocnienie zaangażowania społecznego na rzecz ochrony zabytków, w tym propagowanie parków kulturowych (ich stanowienie jest władczą kompetencją rad gmin) jako skutecznej formy ochrony zabytków.

Do realizacji tego celu wyznaczono **Kierunek działania 4: Merytoryczne wsparcie samorządu terytorialnego w ochronie zabytków** poprzez

- Przygotowanie i prowadzenie portalu informacyjnego dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie ochrony zabytków.
- Cykl szkoleń dotyczących zarządzania dziedzictwem w samorządzie.
- Wsparcie prac studialno-dokumentacyjnych dla gmin w powoływaniu nowych parków kulturowych.

Część celów i kierunków działań Krajowego Programu winna być uwzględniona w lokalnych programach opieki nad zabytkami.

KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU do roku 2030 przyjęta przez Radę Ministrów dnia 13 grudnia 2011 r. Dokument określa zasady polityki państwa w dziedzinie przestrzennego zagospodarowania kraju w perspektywie najbliższych kilkunastu lat.

Polityka przestrzennego zagospodarowania kraju zakłada efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych — konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie.

W koncepcji określono, że „głównym celem przestrzennego zagospodarowania Polski jest osiągnięcie trwałego, wysokiego tempa wzrostu polskiej gospodarki, przy zapewnieniu poprawy stanu środowiska przyrodniczego i umożliwieniu obecnym i przyszłym mieszkańcom kraju równoprawnego dostępu do zasobów przyrody i dóbr kultury.”

Sformułowano sześć wzajemnie powiązanych celów polityki przestrzennego zagospodarowania kraju w horyzoncie roku 2030:

- Cel 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności;
- Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów;
- Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej;
- Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski;
- Cel 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa;
- Cel 6. Przywrócenie i utwalenie ładu przestrzennego.

Przedstawiono „zasady wynikające z założeń zrównoważonego rozwoju”, wśród których najważniejsze dla szeroko pojętego dziedzictwa kulturowego są:

- przestrzeń, ze względu na jej wysoką wartość przyrodniczą i kulturową, winna być użytkowana bardzo oszczędnie,
- uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe terenu powinny stanowić podstawę do kształtowania funkcji rozwojowych struktur przestrzennych,
- zajmowanie wartościowej z punktu widzenia ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego przestrzeni winno odbywać się jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Dotyczy to przede wszystkim rozwoju infrastruktury transportowej i rozbudowy miast.

Koncepcja odwołuje się do koncepcji KSOCh - Krajowego Systemu Obszarów Chronionych, podkreślając wzajemną korelację pomiędzy chronionymi zespołami przyrodniczymi (w tym Natura 2000), a znajdującymi się w ich obrębie siedliskami ludzkimi, układami urbanistycznymi, ruralistycznymi, które jako całość posiadają niejednokrotnie nie wykorzystany potencjał, mogący wspierać atrakcyjność danego regionu.

W Koncepcji podkreślono występowanie złej tendencji, jaką jest suburbanizacja polegająca na przenoszeniu cech zabudowy miejskiej na wsie zlokalizowane w pobliżu miast, co prowadzi do zatracania stylowych cech oraz pomieszczenie form zabudowy a co za tym idzie utratę cennego komponentu ładu przestrzennego. Sformułowano zasadę, iż „rozwój systemu [osadniczego] powinien zmierzać w kierunku [...] dążenia do komasacji osadnictwa na terenach wiejskich, ponieważ jego rozproszenie poważnie utrudnia racjonalną obsługę siedlisk przez sieci infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej.”

STUDIUM ZAGOSPODAROWANIA POGRANICZA POLSKO-CZESKIEGO SYNTEZA DOKUMENTÓW KRAJOWYCH

Celem opracowania było wyłonienie wspólnych idei i priorytetów współpracy w zakresie planowania przestrzennego na pograniczu polsko-czeskim. Celem dokumentu było przygotowanie planistyczne regionu pogranicza do korzystania ze środków przeznaczonych na wspomaganie realizacji celów polityk Unii Europejskiej.

W skład pogranicza wchodzi 8 powiatów województwa opolskiego: brzeski, głubczycki, kędzierzyńsko-kozielski, krapkowicki, nyski, opolski, prudnicki i Opole. Powiaty te wchodzi w skład podobszaru opolsko-olomunieckiego i Euroregionu Pradziad

Za zasadnicze cele rozwojowe pogranicza polsko-czeskiego uznano:

- Wspieranie spójności zewnętrznej obszaru – cel ten odnosi się do uczestnictwa obszaru w globalnych i kontynentalnych procesach rozwojowych, w tym do powstawania regionalnych ognisk wzrostu;
- Wspieranie spójności wewnętrznej obszaru – cel ten dotyczy funkcjonowania obszaru jako spójnego regionu transgranicznego, w tym przełamania opóźnienia cywilizacyjnego obszaru;
- Ochrona i przywracanie wartości zasobom naturalnym i kulturowym – cel uwzględnia konieczność ochrony dziedzictwa naturalnego i kulturowego.

W dokumencie stwierdzono, że wysokie walory przyrodnicze, krajobrazowe oraz kulturowe stwarzają dogodne warunki do rozwoju turystyki i rekreacji na pograniczu polsko-czeskim wskazując m.in. na bogactwo dziedzictwa kulturowego gminy Głogówek.

4.2. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa i powiatu.

Program opieki nad zabytkami gminy Głogówek zgodny jest z kierunkami wyznaczonymi w **Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020** przyjętej uchwałą Sejmiku Województwa Opolskiego w dniu 28 grudnia 2012 roku w której stwierdzono, że:

- dziedzictwo kulturowe, którego bogactwo często przewyższa stan posiadania innych, znacznie większych i zasobniejszych regionów w Polsce, jest znaczącym czynnikiem rozwoju województwa opolskiego,
- miasta i wsie o bogatym dziedzictwie historycznym i kulturowym cechuje znaczny potencjał do tworzenia produktów turystycznych.

W dokumencie wyznaczono cele strategiczne, w których odniesienia do dziedzictwa kulturowego znajdują się w:

- Celu Strategicznym 5. Nowoczesne usługi oraz atrakcyjna oferta turystyczno-kulturalna. W jego ramach Cel operacyjny 5.3. Rozwój usług turystyki, kultury i sportu oraz ich infrastruktury zawiera następujące działania: budowa, rozbudowa i poprawa stanu oraz dostępności infrastruktury kulturalnej, w tym dziedzictwa kulturowego oraz infrastruktury turystycznej, uzdrowiskowej, rekreacyjnej i sportowej.

- Celu strategicznym 10. Wielofunkcyjne obszary wiejski. W województwie opolskim prowadzony jest od 1997 r. Program Odnowy Wsi - największy i najdłużej działający w Polsce regionalny program aktywizacji społeczności lokalnych, służący budowaniu więzi społecznych, gospodarczych i kulturowych w środowisku wiejskim. W jego ramach Cel operacyjny 10.4. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią zawiera następujące działania:
- wzmocnienie polityki przestrzennej z wykorzystaniem planistycznych instrumentów rozwoju (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego),
- ograniczenie rozpraszania działalności inwestycyjnej (inwestycje wielofunkcyjne),
- przeciwdziałanie procesom rozpraszania zabudowy wiejskiej,
- rewitalizacja centrów miejscowości i aktywizacja obszarów zdegradowanych,
- wzmocnienie znaczenia walorów krajobrazowych,

oraz celami zawartymi w projekcie **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020**.

Wizją rozwoju województwa opolskiego jest wielokulturowy region wykształconych, otwartych i aktywnych mieszkańców z konkurencyjną i innowacyjną gospodarką oraz przyjaznym środowiskiem życia.

Celem głównym jest zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki oraz poprawa jakości życia w wielokulturowym regionie opolskim realizowane za pomocą 14 osi priorytetowych. W ich ramach ós 6 zakłada „Rozwój potencjału społeczno-gospodarczego regionu poprzez poprawę jakości ochrony środowiska, dziedzictwa kulturowego i naturalnego”, realizowana poprzez cel tematyczny - Ochrona, promocja i rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego.

Dla realizacji wizji w zakresie dziedzictwa kulturowego przyjęto następujące cele:

Cel strategiczny 2. Aktywna społeczność regionalna

Cel operacyjny 2.2. Wzbogacanie wielokulturowego dziedzictwa i tożsamości regionalnej

Cel strategiczny 5. Nowoczesne usługi oraz atrakcyjna oferta turystyczno-kulturalna

Cel operacyjny 5.3. Rozwój usług turystyki, kultury i sportu oraz ich infrastruktury

Cel strategiczny 9. Ośrodki miejskie biegunami wzrostu

Cel operacyjny 9.2. Poprawa ładu przestrzennego i rewitalizacja na obszarach miejskich

Cel strategiczny 10. Wielofunkcyjne obszary wiejskie

Cel operacyjny 10.4. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią

Z zakresu ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego wskazano, że dziedzictwo kulturowe jest jednym z wyróżników województwa opolskiego i znaczącym czynnikiem jego rozwoju. Wielokulturowość regionu, mieszanie i przenikanie się różnorodnych tradycji, zwyczajów i języków przyczyniło się do powstania niepowtarzalnego zbioru cennych obiektów dziedzictwa kulturowego. Różnorodność narodowościowa wymieniana jest jako jeden z największych atutów województwa opolskiego, której efektem działalności jest wyjątkowe bogactwo kulturowe. Spośród wielu obiektów wyróżniają się przede wszystkim zabytkowe zespoły, w tym uznane przez Prezydenta RP za Pomniki Historii (Góra Św. Anny z unikatowym w skali światowej amfiteatrem skalnym – komponowany krajobraz kulturowo-przyrodniczy – obszar istotnego potencjału dla rozwoju funkcji turystycznej, rekreacyjnej i pielgrzymkowej, zespół kościoła farnego św. Jakuba i Agnieszki w Nysie oraz zespół staromiejski ze średniowiecznym systemem fortyfikacji w Paczkowie).

Wizytówką regionu są liczne kompleksy zabytkowej architektury sakralnej i świeckiej, w tym w szczególności franciszkański zespół klasztorny wraz z zabytkami mieszczańskimi i zamkowymi Głogówka, zespoły średniowieczne w Opolu i wielu innych miejscowościach regionu.

Oceniono, że stan techniczny wielu zespołów dziedzictwa kulturowego i obiektów pogrupowanych w ciekawe szlaki kulturowe lub stanowiących podstawę do ich utworzenia jest zły, przez co kwalifikują się do renowacji i rewitalizacji. Ze względu na kubaturę lokalnych zabytków ich rewitalizacja wymaga znacznych nakładów inwestycyjnych, pozostających poza zasięgiem możliwości jednostek samorządu terytorialnego, mocno zaangażowanych w proces poprawy ich stanu.

A także **Założeniami** wynikającymi z **Programu Opieki nad zabytkami Województwa Opolskiego na lata 2011-2014**

Program Opieki nad zabytkami woj. opolskiego na lata 2011-2014 został przyjęty uchwałą Nr V/76/2011 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 29 marca 2011 r. Program zakłada trzy główne cele strategiczne z przyjęciem priorytetów:

Cel strategiczny nr I – Utrzymanie i zarządzanie zasobem regionalnego dziedzictwa.

- Priorytet 1 Realizacja zadań własnych samorządu woj. w świetle ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
- Priorytet 2 Odnowa wsi w kontekście poprawy stanu zachowania krajobrazu i dziedzictwa regionalnego.
- Priorytet 3 Rewaloryzacja miast
- Priorytet 4 Ochrona dziedzictwa archeologicznego.
- Priorytet 5 Rozwój muzealnictwa i wystawiennictwa.
- Priorytet 6 Rozwój instytucji opieki nad zabytkami.

Cel strategiczny nr II – Ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego.

- Priorytet 1 Uznanie dziedzictwa kulturowego za bogactwo stymulujące rozwój gospodarczy.
- Priorytet 2 Wstrzymanie procesu degradacji założeń parkowo-pałacowych.
- Priorytet 3 Wspieranie inicjatyw mających na celu podniesienie rangi obiektów i zespołów zabytkowych.
- Priorytet 4 Wspieranie działań istniejących szlaków oraz inicjatyw na rzecz tworzenia nowych, obejmujących charakterystyczne dla województwa, cenne zespoły i obiekty zabytkowe.

Cel strategiczny nr III – Promocja regionalnego dziedzictwa kulturowego i rozwój tożsamości regionalnej.

- Priorytet 1. Podniesienie poziomu edukacji społeczeństwa dot. regionalnego dziedzictwa kulturowego
- Priorytet 2 Powołanie nowych instytucji do spraw dziedzictwa i współpracy z już istniejącymi.
- Priorytet 3 Współpraca między regionami.

Oraz **Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego** przyjętym uchwałą Sejmiku Województwa Opolskiego NR XLVIII/505/2010 28 września 2010 r. Plan tematykę związaną z ochroną zabytków opisuje w rozdziale 7. Polityka przestrzenna w przekroju podstawowych dziedzin zagospodarowania przestrzennego, pkt 7.3. Dziedzictwo kulturowe.

Zapisy planu podkreślają, że w przypadku wszelkich obiektów i miejsc zabytkowych oraz stanowisk archeologicznych podstawową formą ochrony prawnej jest wpis do rejestru zabytków, nad którym nadzór sprawuje Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków i wpis do ewidencji zabytków, którego dokonuje urząd gminy.

W planie przyjęto zasadę kompleksowości działań ochronnych i rewaloryzacyjnych łącznie ochrony środowiska kulturowego z ochroną środowiska przyrodniczego oraz promowania regionalnych walorów dziedzictwa kulturowego. Wykorzystanie obiektów dziedzictwa kulturowego stanowi jeden z ważniejszych elementów strategii rozwoju województwa opolskiego.

Głównymi celami polityki przestrzennej określonymi w Planie jest:

- utrzymanie i zarządzanie zasobem regionalnego dziedzictwa,
- ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego,
- promocja regionalnego dziedzictwa kulturowego i rozwój tożsamości regionalnej.

Plan określa główne zasady zagospodarowania przestrzennego w zakresie dziedzictwa kulturowego, którymi są:

- zachowanie ładu przestrzennego na terenach zabudowy historycznej,
- obejmowanie prawną ochroną dziedzictwa kulturowego poprzez opracowywanie m.p.z.p. z określeniem stref ochrony konserwatorskiej,

- nadawanie mocy prawnej Gminnym Ewidencjom Zabytków poprzez umieszczanie ich w m.p.z.p.
- kompleksową ochronę obszarów i obiektów zabytkowych,
- wykorzystanie obiektów i obszarów zabytkowych do pełnienia określonych funkcji, zgodnych bądź nie kolidujących z ich zabytkowym charakterem,
- oszczędne kształtowanie krajobrazu kulturowego, a także przeciwdziałanie rozpraszaniu historycznie ukształtowanej zabudowy,
- harmonizowanie zabytkowych układów urbanistycznych w powiązaniu z rozwojem osadnictwa i komunikacji,
- zachowanie mieszkalno-usługowego charakteru centrów miast,
- eksponowanie regionalnych cech środowiska kulturowego województwa opolskiego,
- inicjowanie nowych form ochrony dziedzictwa kulturowego poprzez tworzenie pomników historii i parków kulturowych w symbiozie z przyrodą i wymogami rozwoju społeczno-gospodarczego.

Plan określa kierunki polityki przestrzennej w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego wskazując na konieczność:

- 1) ochrony zabytkowego krajobrazu kulturowego,
- 2) ochrony historycznych układów przestrzennych,
- 3) ochrony obiektów i miejsc dziedzictwa kulturowego, w tym dóbr kultury współczesnej,
- 4) ochrony dziedzictwa archeologicznego,
- 5) ochrony materialnych i niematerialnych przejawów tradycji kultury ludowej,
- 6) ochrony miejsc pamięci narodowej i świadectw przeszłości historycznej,
- 7) wykorzystania elementów dziedzictwa kulturowego dla rozwoju regionu.

Plan określa działania w obszarze ochrony zespołów urbanistycznych i ruralistycznych, wskazując na konieczność opracowania szczegółowych planów rewaloryzacji zabytkowych układów przestrzennych. Zachowanie ładu przestrzennego i krajobrazowego, ochrona i konserwacja ukształtowanych układów ruralistycznych i historycznej zabudowy na terenach wiejskich i w miastach jest celem nadrzędnym.

W celu skutecznej ochrony krajobrazu kulturowego, wielkoobszarowego przewiduje następujące kierunki działań:

- ✓ ograniczenie rozpraszania zabudowy poprzez rozwój budownictwa na zasadzie dogęszczania istniejących jednostek osadniczych,
- ✓ nie wprowadzanie obiektów agresywnych krajobrazowo tzn. o dużych kubaturach, wysokich kominach itp.,
- ✓ preferowanie zabudowy nawiązującej do cech regionalnych (układ kalenicy, pokrycie dachu, kształt bryły budynku, zagospodarowanie działki) i krajobrazu,
- ✓ utrzymanie regionalno-historycznej skali i struktury jednostek osadniczych,
- ✓ stosowanie szczegółowych wytycznych architektonicznych dla nowopowstającego budownictwa zagrodowego, mieszkaniowego oraz usługowego i ich egzekwowanie,
- ✓ izolowanie zielenią obiektów dysharmonijnych,
- ✓ łączenie ochrony środowiska kulturowego z ochroną środowiska przyrodniczego poprzez ochronę krajobrazu naturalnego związanego przestrzennie z historycznym założeniem architektonicznym.

Plan zwraca uwagę na ochronę staromiejskich i wiejskich historycznych zespołów urbanistycznych wskazując, że układy ruralistyczne tworzą system krajobrazu kulturowego-wiejskiego. Niektóre z opolskich wsi zachowały podstawowy układ ruralistyczny, pomimo wielowiekowych przekształceń, w szczególności w okresie powojennym. Podstawowe zadanie w obszarze ochrony zespołów urbanistycznych i ruralistycznych to docelowa kompleksowa rewaloryzacja i utrzymanie historycznego rozplanowania, opracowanie planów szczegółowych zabytkowych układów przestrzennych oraz wykonanie prac dokumentacyjnych archiwizujących rozwój przestrzenny miejscowości. Drugie, niemniej ważne zadanie to objęcie szczególną ochroną panoram miast poprzez wyznaczenie stref ekspozycji oraz chronionych osi widokowych, eksponowanie i odtwarzanie w sylwetach miejscowości dominant architektonicznych.

Program Opieki nad Zabytkami gminy Głogówek jest spójny z zapisami **Strategii Rozwoju Powiatu Prudnickiego** przyjętej Uchwałą Nr XXXIII/227/05 Rady Powiatu w Prudniku z dnia 29 czerwca 2005 r. zmieniającą uchwałę w sprawie uchwalenia "Strategii Rozwoju Powiatu Prudnickiego" na lata 2001-2015.

Strategia formułuje misję powiatu, którą jest:

Zasobna, nowoczesna z zadbanym środowiskiem wspólnota gmin powiatu prudnickiego, czerpiąca korzyści z przygranicznego położenia, miejscem zwiększania szans indywidualnego rozwoju swoich mieszkańców.

W dziedzinie dziedzictwa kultury misja realizowana jest przez następujące cele strategiczne i szczegółowe.

Cel strategiczny 3 Turystyka - wykorzystanie walorów historycznych, kulturowych i środowiskowych.

Cel szczegółowy - Wszechstronna promocja walorów Ziemi Prudnickiej:

- Aktywizacja kulturalna gmin powiatu.
- Wykorzystywanie bogactwa kulturowo-historycznego do opracowywania edukacyjnych programów autorskich.
- Wykorzystanie terenu do budowy ścieżek rowerowych i pieszych szlaków turystycznych.
- Opracowywanie map, folderów, wydawnictwa regionalne, powiatowe i lokalne
- Powiatowe i gminne centra informacji.
- Rozwój agroturystyki.

W tym dla Gminy Głogówek w zakresie dziedzictwa kulturowego znalazły się następujące cele:

- Zapewnienie ładu przestrzennego i rozwoju zrównoważonego ekologicznie.
- Przystosowanie rzeki do pełnienia funkcji gospodarczych i turystycznych.
- Budowa obiektów turystyczno - rekreacyjnych.
- Rozwój i modernizacja bazy materialnej oświaty, sportu i kultury.
- Remonty i odrestaurowanie obiektów zabytkowych Głogówka.
- Lokalne historie w programach szkolnych i promocji miasta i gminy.
- „Ludzie z mojego sąsiedztwa” lub „Postacie Głogówka” - promocja twórczości lokalnej.
- Na tropach historii Głogówka - stworzenie stałych tras wycieczkowych promujących dziedzictwo kulturowo historyczne gminy.

Strategia rozwoju turystyki w województwie opolskim na lata 2007-2013 (*dokument nie przyjęty stosownymi uchwałami*).

W dokumencie sformułowano misję rozwoju turystyki w województwie opolskim: turystyka – to wiele szans i możliwości dla mieszkańców województwa, turystów i odwiedzających gości. Dla obszaru gminy Głogówek szczególne znaczenie ma turystyka miejska i kulturowa - obejmuje ona wycieczki oraz indywidualne podróże turystów krajowych i zagranicznych, jak również podróże związane z turystyką sentymentalną.

W skład segmentu dotyczącego turystyki kulturowej wchodzi:

- Zwiedzanie miast, tj. obiektów zabytkowych (sakralnych i świeckich), historycznych układów urbanistycznych, zespołów o charakterze rezydencjonalnym.
- Zwiedzanie zabytków architektury przemysłowej.
- Zwiedzanie muzeów: sztuki i zbiorów artystycznych, etnograficznych, skansenów i ośrodków twórczości ludowej, specjalistycznych.
- Uczestniczenie w imprezach kulturalnych, rozrywkowych i sportowych.
- Zwiedzanie miejscowości związanych z kultem maryjnym i sanktuariami religijnymi.

W tym obszarze gmina Głogówek oferuje turystom zachowane do dzisiaj historyczne układy urbanistyczne i ruralistyczne. odrestaurowany i zadbane plac rynkowy z zabudową, pozostałości średniowiecznych obwarowań, zamki, pałace i dwory, wysokiej klasy architekturę sakralną z cennym wyposażeniem oraz zespoły zabytkowej zieleni a także zbiory zgromadzone w Regionalnym Muzeum w Głogówku. W oparciu o specyficzne cechy osiedleńcze oraz położenie gmina predestynowana jest do rozwoju turystyki wiejskiej – agroturystyka i przygranicznej.

5. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

5.1 Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie gminy (analiza dokumentów programowych gminy)

Program opieki nad zabytkami zgodny jest z dokumentami gminnymi o charakterze strategicznym wyznaczającymi długofalowe kierunki społeczno-gospodarczego rozwoju gminy i sposoby ich realizacji:

1. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Głogówek, oprac. 1999 r.
2. Plan Rozwoju Miasta i Gminy Głogówek, oprac. 2000 r.
3. Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Głogówek na lata 2004-2013
4. Plan rozwoju turystyki transgranicznej w gminie Głogówek, oprac. 2006 r.
5. Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Głogówka na lata 2007-2013.
6. Aktualizacja „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Głogówek na lata 2009 – 2012 z perspektywą 2013-2016”.
7. Miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego dla gminy Głogówek.
 - Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Głogówek w granicach administracyjnych miasta przyjęty Uchwałą Nr XXI/156/2004 Rady Miejskiej w Głogówku z dnia 8 listopada 2004 r. wraz ze zmianami mpzp przyjętymi uchwałami Rady Miejskiej:
Nr XXXIX/270/2006 z dnia 26.06.2006 r.
Nr XVIII/130/2008 z dnia 25 lutego 2008 r.
Nr IV/21/2011 z dnia 24 stycznia 2011 r.
Nr XIII/99/2011 z dnia 28 listopada 2011 r.
 - Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla obszaru występowania złoża kruszywa naturalnego „Raclawice Śląskie - Głogówek” przyjęty Uchwałą Nr XXXIV/275/2009 Rady Miejskiej w Głogówku z dnia 29 czerwca 2009 r.

W dokumentach tych zawarte są główne kierunki rozwoju gminy oraz związane z nimi kierunki działań w zakresie ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego.

Ad. 1. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Głogówek jest dokumentem określającym długofalowe działania ukierunkowane na rozwój regionu. Jej ustalenia stanowią filar wszelkich wniosków, z którymi gmina występuje do instytucji i organizacji zewnętrznych, celem współfinansowania rozwoju. Wskazano słabe i mocne strony gminy (analiza SWOT) w oparciu o zdefiniowane cechy charakterystyczne.

Do wyróżników gminy w kategorii infrastruktura społeczna zaliczono:

- niebagatelne tradycje historyczne i kulturowe,
- miasto bogate w zabytki materialne,
- walory turystyczne Głogówka i okolic,
- słabo eksponowane dziedzictwo historyczne miasta,
- dobrze rozwinięta sieć oświatowa,
- mała ilość animatorów kultury,
- brak ośrodka kultury dla młodzieży na terenach wiejskich.

Do mocnych stron zaliczono:

- dużą ilość zabytkowych obiektów w Głogówku, jako bazę dla rozwoju usług turystycznych,
- zaistnienie Głogówka poprzez promocję imprez kulturalnych i dziedzictwa tej ziemi (koncerty Bethowenowskie, Kwitnącej Azalii, malarstwo J. Cybisa, zabytki i historia miasta).

Do słabych stron zaliczono:

- Dużo zdewastowanych, nadających się do remontu obiektów.

Sformułowano cele gminy:

Cel. I Zapewnienie efektywnego rozwoju gospodarczego.

Cel. II. Zapewnienie ładu przestrzennego i rozwoju zrównoważonego ekologicznie.

Cel. III. Poprawa jakości życia oraz zapewnienie perspektyw lokalnej społeczności.

W ramach Celu II znalazła się rewaloryzacja zabytków.

W ramach celu III w dziedzinie dziedzictwa kulturowego zaproponowano programy i projekty obejmujące pakiet propozycji edukacyjnych, m.in.:

1. Lokalne historie w programach szkolnych i promocji miasta i gminy.
2. „Ludzie z mojego sąsiedztwa” lub „Postacie Głogówka” – promocja twórczości lokalnej.
3. „Na tropach historii Głogówka – stworzenie stałych tras wycieczkowych promujących dziedzictwo kulturowo-historyczne gminy.

Ad.2. Plan Rozwoju Miasta i Gminy Głogówek formułuje wizję rozwoju gminy

Głogówek nowoczesnym miastem i gminą z bogatym dziedzictwem kulturowo –historycznym, upatrującym swe szanse rozwoju w przetwórstwie rolno-spożywczym, usługach i turystyce.

Dla realizacji wizji wskazuje cele szczegółowe m.in.

1. Tworzenie ścieżek rowerowych.
2. Wykorzystanie i zagospodarowanie terenów zielonych w mieście.
3. Rewaloryzacja zabytków.
4. Wykorzystanie jako atrakcji turystycznej siedmiu wież Głogówka
5. Lokalna historia w programach szkolnych i promocji miasta oraz gminy.
6. Koncerty tradycją muzyczną Głogówka.

Ad.3 Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Głogówek na lata 2004-2013

Dokument za atut gminy uznał bogate środowisko kulturowe. Do zadań poprawiających sytuację gminy zaliczono:

- utrzymanie w dobrym stanie obiektów zabytkowych i miejsc historycznych, które pozwolą odtworzyć tradycyjną atmosferę wsi,
- rozwój turystyki i agroturystyki z wykorzystaniem sąsiedztwa z Republiką Czeską,
- rewaloryzację zabytków,
- udział społeczeństwa w życiu kulturalnym w ramach prowadzonych imprez, seminariów, sympozjów, koncertów, wystaw itp. w celu utożsamiania się tradycją regionalną z kulturą regionu,

Ad.4 Plan rozwoju turystyki transgranicznej w gminie Głogówek.

Dokument wyznacza cele strategiczne i operacyjne w zakresie polityki transgranicznej w oparciu o atuty jakimi są: przygraniczna lokalizacja, posiadane zasoby, doświadczenie i potencjał sprzyjające rozwojowi turystyki.

Formułuje wizję gminy, którą jest:

Głogówek atrakcją turystyczną pogranicza polsko-czeskiego oferującą edukację kulturową, rozrywkę i rekreację opartą na dziedzictwie historycznym, potencjale przyrodniczym i przedsiębiorczości mieszkańców

Dla realizacji wizji w zakresie dziedzictwa kulturowego wyznacza następujące cele:

CEL STRATEGICZNY 1: wzrost inwestycji gminnych związanych z produktami turystycznymi wpływającymi na rozwój turystyki transgranicznej.

Cel operacyjny:

1.1 Inwestycje i remonty w istniejącej zabudowie historycznej – ochrona dziedzictwa historycznego i kulturowego.

1.4 Zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszarów wiejskich.

1.7 Rewitalizacja miasta Głogówek – wiodącego ośrodka rozwoju turystyki transgranicznej.

Ad.5 Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Głogówka na lata 2007-2013

Problematyka ochrony i opieki nad zabytkami znajduje również swój wyraz w LPRM Głogówka. Program podejmuje zagadnienie rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich, w oparciu o którą ma nastąpić pobudzenie gospodarczego miasta.

Cel Lokalnego Programu Rewitalizacji jest zgodny z celami „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Głogówek”:

Cel I: Zapewnienie efektywnego rozwoju gospodarczego.

Cel II: Zapewnienie ład przestrzennego i rozwoju zrównoważonego ekologicznie.

Cel III: Poprawa jakości życia oraz zapewnienie perspektyw lokalnej społeczności.

Rewitalizacja ta obejmuje szereg kompleksowych działań technicznych, takich jak:

- prace renowacyjne obiektów zabytkowych,
- poprawa funkcjonalności dróg, placów i pozostałej infrastruktury dla pieszych,
- wzrost estetyki funkcjonalnej przestrzeni publicznej,
- stworzenie zaplecza do wyrażania aktywności społecznej (artystycznej, kulturalnej, rekreacyjnej),
- stworzenie zaplecza do prowadzenia działalności gospodarczej.

Wśród wielu obszarów do rewitalizacji zaplanowany jest też obszar strefy A wyznaczonej przez granice dawnej linii obrony – ulice Piotra Skargi, Kościuszki, Pasternak, Piastowska i wzdłuż potoku Młynówka – obejmujący:

- zachowany średniowieczny układ przestrzenny miasta z historyczną siecią ulic, rynkiem, zarysem bloków i wewnętrznym podziałem własnościowym,
- częściowo zachowane mury obronne z jedną bramą wjazdową (Zamkowa) i basztą więzienną,
- park założony w XVII wieku na miejscu fortyfikacji ziemnych, usytuowany na stoku wzniesienia na dwóch kondygnacjach,
- zachowane najważniejsze elementy układu przestrzennego i dominanty wysokościowe (kościół parafialny, dom wikarych, kościół i klasztor Franciszkanów, zamek górny i dolny, ratusz, baszta więzienna, brama zamkowa, fragment murów obronnych).

Na tym obszarze do priorytetowych zadań wyznaczono: mury obronne, ratusz, wieża wodna, muzeum regionalne, brama wjazdowa, trakty komunikacyjne, park miejski.

Ad.6 Program Ochrony Środowiska dla Gminy Głogówek na lata 2009 – 2012 z perspektywą 2013-2016

Naczelną zasadą przyjętą w przedmiotowym programie jest zasada zrównoważonego rozwoju w celu umożliwienia lepszego zagospodarowania istniejącego potencjału miasta i gminy (zasobów środowiska, surowców naturalnych, obiektów, sprzętu, jak i ludzi oraz wiedzy).

Program wśród obszarów przyrodniczo cennych wskazuje na terenie gminy zabytkowe parki objęte ochroną prawną poprzez wpis do rejestru zabytków:

- Park przyzamkowy w Głogówku z egzotycznymi gatunkami drzew i krzewów – daglezie, modrzewie kanadyjskie, platany, cypryśniki i grupą drzew z gatunku dąb szypułkowy – 9 szt. będących pomnikami przyrody.
- Park przypałacowy w Kazimierzu z kaplicą będącą grobowcem rodziny Prittwitz.

Na terenie gminy brak terenów o walorach przyrodniczych i kulturowych chronionych w formie obszaru chronionego krajobrazu oraz obszarów Natura 2000.

Wśród priorytetowych celów w zakresie ochrony środowiska i krajobrazu Program wymienia m.in.

- Urządzanie i utrzymanie terenów zieleni oraz parków.
- Opracowanie projektów lub studium wykonalności dla rewaloryzacji drzewostanu zabytkowego Parku Miejskiego w Głogówku, częściowa realizacja rewaloryzacji parku.
- Rewitalizacja Głogówka w ramach programu konserwatorsko-użytkowego zabytków „starego miasta”.

Ad.7 Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego

Są aktami prawa miejscowego i stanowią podstawę planowania przestrzennego w gminie. Mają one wiążące i nadrzędne znaczenie dla gospodarki nieruchomości. Ustalenia w mpzp dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego mają na celu ochronę zabytków i ich otoczenia przed inwestycjami mogącymi negatywnie wpłynąć na zabytek oraz zubożyć krajobraz kulturowy.

W gminie Głogówek 20 sołectw nie posiada opracowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Plan taki sporządzono dla miasta Głogówek i wsi Raclawice Śląskie.

Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Głogówek w granicach administracyjnych miasta przyjęty Uchwałą Nr XXI/156/2004 Rady Miejskiej w Głogówku z dnia 8 listopada 2004 r. wraz ze zmianami mpzp przyjętymi uchwałami Rady Miejskiej: Nr XXXIX/270/2006 z dnia 26.06.2006r., Nr XVIII/130/2008 z dnia 25 lutego 2008 r., Nr IV/21/2011 z dnia 24 stycznia 2011 r., Nr XIII/99/2011 z dnia 28 listopada 2011 r.

W odniesieniu do środowiska kulturowego ustala:

- strefy ochrony konserwatorskiej i zasady ochrony,
- strefy ochrony archeologicznej oraz obserwacji archeologicznej i zasady ochrony,
- ochronę krajobrazu, widoków, dominant itp. elementów typowych dla miejskich terenów zurbanizowanych posiadających historyczny rodowód,
- zasady ochrony zabytków wpisanych do rejestru,
- zasady ochrony zabytków ujętych w gminnej ewidencji,
- dla ochrony wartości środowiska kulturowego zaleca prowadzenie rozbudowy, przebudowy oraz budowy nowych obiektów o formie, charakterze i materiale dostosowanym do otoczenia i cech architektury lokalnej. W obrębie Starego Miasta zaleca się stosowanie rozwiązań indywidualnych, wpisanych właściwie w krajobraz miasta pod warunkiem ich uzgodnienia w fazie koncepcji.

Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla obszaru występowania złoża kruszywa naturalnego „Raclawice Śląskie - Głogówek” przyjęty Uchwałą Nr XXXIV/275/2009 Rady Miejskiej w Głogówku z dnia 29 czerwca 2009 r.

Ustala:

- ochronę istniejących stanowisk archeologicznych
- ochronę krajobrazu kulturowego oraz ekspozycji wartościowych panoram wsi i miasta Głogówek, znajdujących się poza granicami opracowania,
- ochronę dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania terenu, z ustalonym zakazem wprowadzania nowej zabudowy, za wyjątkiem terenu wyznaczonego pod eksploatację powierzchniową i dopuszczonych urządzeń ochrony przeciwpowodziowej, w tym wałów przeciwpowodziowych i zbiorników retencyjnych,
- na terenie eksploatacji kruszywa naturalnego zakazuje się wznoszenia obiektów niezwiązanych z eksploatacją, oraz trwałych budynków i elementów przestrzennych, które po zakończeniu eksploatacji mogą przesłaniać ekspozycję sąsiednich wsi,
- na całym terenie obowiązuje zakaz wznoszenia obiektów dysharmonijnych i zakłócających widok na zabytkowe zespoły zabudowy oraz sylwety sąsiednich wsi i miasta Głogówek,
- w celu osłabienia negatywnego oddziaływania projektowanego terenu eksploatacji ustala się strefy zieleni izolacyjnej od wsi Raclawice Śląskie i Klisino.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Głogówek zatwierdzone uchwałą nr XXXVI/136/98 Rady Miejskiej w Głogówku z dnia 18 czerwca 1998 roku.

Jest to dokument, w którym określa się między innymi „obszary oraz zasady ochrony krajobrazu kulturowego”. Studium nie jest jednak aktem prawa lokalnego a jego ustalenia są wiążące tylko dla planów miejscowych – w przypadku gminy Głogówek tylko dla wymienionych powyżej planów.

5.2. CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW I ANALIZA STANU DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO GMINY.

Charakterystyka ogólna gminy Głogówek

Gmina Głogówek położona jest w południowej części województwa opolskiego, wchodzi w skład powiatu prudnickiego. Od południowego-zachodu graniczy z Republiką Czeską, od północy z gminą Strzeleczyki, od północnego wschodu z gminami Walce i Krapkowice, od południa z gminami Pawłowiczki i Głubczyce, od zachodu z gminami Lubrza i Biała, od wschodu z gminą Reńska Wieś.

Według podziału fizyczno-geograficznego Polski gmina leży w obrębie makroregionu Niziny Śląskiej. Środkowo-południowa część gminy położona jest w mezoregionie Płaskowyżu Głubczyckiego, a część północna w mezoregionie Kotliny Raciborskiej. Granica pomiędzy ww. mezoregionami przebiega na wysokości 200 – 220 m n.p.m., na linii miejscowości Mionów – Błaziejowice – Mochów – Głogówek – Stare Kotkowice – Biedrzychowice – Zwiastowice.

Gmina posiada urozmaiconą rzeźbę terenu: - w obrębie Płaskowyżu Głubczyckiego o przewadze form falistych i pagórkowatych rozczłonkowanych dolinami; największe urzeźbienie terenu charakterystyczne jest dla sołectw Szonów, Kazimierz i Wróblin, - na północy, w obrębie Kotliny Raciborskiej, rzeźba terenu ukształtowana jest w formie płaskiej lub lekko falistej. Samo miasto Głogówek leży na falistej równinie, która od zachodu przechodzi opadającą krawędzią w dolinę Osobłogi.

Charakterystyczną cechą struktury przestrzennej krajobrazu gminy jest przewaga gruntów rolnych i bardzo niewielka lesistość. Struktura ta jest uwarunkowana bardzo dobrymi warunkami glebowymi do produkcji rolnej. Okres wegetacyjny trwa 220 dni, a średnia temperatura w tym okresie wynosi +14,2 °C. Istniejące położenie, ukształtowanie i zagospodarowanie gminy wskazują na jej rolniczy charakter.

Przez gminę przepływają rzeki: Osobłoga Stradunia i Swornica będące lewobrzeźnymi dopływami Odry.

Pod względem administracyjnym gminę miejsko-wiejską Głogówek tworzy miasto, posiadające 3 sołectwa: Głogowiec, Oracze, Winiary oraz 21 wsi: Biedrzychowice, Błazejowice Dolne, Ciesznów, Dzierżysławice, Góreczno, Kazimierz, Kierpień, Leśnik, Mionów, Mochów, Nowe Kotkowice z przysiółkiem Chudoba, Raclawice Śląskie, Rzepcze, Stare Kotkowice, Szonów, Tomice, Twardawa, Wierzch, Wróblin, Zawada (z przysiółkami Golczowice, Mucków, Bud, Sysłów), Zwiastowice.

Powierzchnia miasta i gminy wynosi 170 km², co stanowi 1,99% powierzchni województwa opolskiego. Obszar ten zamieszkuje około 15 000 osób.

Siedzibą władz gminy jest miasto Głogówek, będące ośrodkiem administracyjnym, a także centrum kulturalnym, oświatowym, gospodarczym i usługowym.

Tereny zurbanizowane gminy łączy sieć dróg gminnych powiązanych:

- drogą wojewódzką nr 416 łączącą Krapkowice i Racibórz,
- drogą krajową nr 40 łączącą województwo opolskie i województwo śląskie;

oraz linia kolejowa nr 137 (Podsudecka Magistrala Kolejowa) łącząca Katowice z Legnicą. Dostępność do linii kolejowej zapewniają stacje kolejowe: Głogówek, Raclawice Śląskie i Twardawa.

5.2.1. Dziedzictwo kulturowe na tle zarysu historii obszaru gminy.

Dzieje człowieka na tym terenie zaczynają się u schyłku epoki lodowcowej, w starszej epoce kamienia (paleolit) lecz znaleziska z tej epoki są nieliczne, występują w okolicach Rzepcz, Kazimierza i Głogówka. W środkowym neolicie (4500-1700 lat p.n.e) obszar gminy jest już w większości zasiedlony. W znaleziskach archeologicznych znane są materiały świadczące o uprawie zbóż (pszenicy, jęczmienia, żyta) i o hodowli udomowionych zwierząt (bydła, świni, kozy, owcy). Upowszechnia się technologia wyrobu naczyń z gliny, rozwijają się kultury: wstęgowo-ryta (KCWR) - ok. 4500 - 2500 p.n.e. która z terenów Moraw i zachodniej Słowacji rozprzestrzeniła się na ziemię południowej Polski oraz kultura pucharów lejowatych (KPL). Trwałe zasiedlenie oraz rozwój przestrzenny osadnictwa nastąpił na tym obszarze w późnej epoce brązu i wczesnej epoce żelaza (okres halsztacki), która była okresem rozkwitu kultury łużyckiej. Na okres kultury łużyckiej datowany jest gród „Wójtowiec” zlokalizowany na płn. od Głogówka. Po załamaniu się osadnictwa kultury łużyckiej, jeszcze w okresie halsztackim dochodzi na początku IV w. p.n.e. do ponownego zasiedlenia Wysoczyzny Głubczyckiej przez Celtów. Zakładali oni trwałe osady w pobliżu cieków wodnych. W okresie celtyckiej kultury lateńskiej (V w. p.n.e. – I w. p.n.e.) osadnictwo objęło już prawdopodobnie obszar całej gminy Głogówek. Najbardziej znane osady celtyckie badane wykopaliskowo to m.in. Szonów, ślady kultury lateńskiej występują m.in. w Błazejowicach. Osadnictwo celtyckie zanika pod koniec II w. p.n.e. Ponowne, większe zainteresowanie się tym obszarem pojawiło się w okresie rzymskim. Kultura przeworska będąca jedną z najszerzej rozprzestrzenionych i najtrwalszych kultur epoki żelaza wykształciła się na przełomie III/II w. p.n.e. i trwała do schyłku wczesnej fazy okresu wędrówek ludów (poł. V w. n.e.). Na omawianym terenie zasięg tj. kultury obejmuje południową i południowo-wschodnią część gminy. Ludność kultury przeworskiej oprócz uprawiania i rozwijania umiejętności już wcześniej znanych: garncarstwa, tkactwa, garbarstwa, rogownictwa, kołodziejstwa, ciesiołki oraz hodowli, rolnictwa, handlu i transportu, rozwinęła na dużą skalę produkcję żelaza wytapiając je z rudy darniowej w dymarkach. Coraz wyraźniej kształtowały się związki plemienne, ale rozwój regionu hamowany był przez łupieżcze wędrówki Hunów, Gotów i Awarów na przełomie V/VI w. Aż do IX-X w. w zasiedleniu terenu widoczny jest regres.

Osadnictwo wczesnośredniowieczne związane z obecnością Słowian na tym terenie datowane jest na IX-XI w. Największe skupiska osad znajdowały się na żyznych glebach Płaskowyżu Głubczyckiego, zasiedlonego przez plemię Lupigłaa, które wymienia w raporcie do króla Ludwika w 847 r. tzw. Geograf Bawarski. Powstały tu ufortyfikowane osiedla, niektóre przetrwały do dziś w formie wsi, ponownie organizowanych w okresie kolonizacyjnych lokacji. Osadnictwo utrwalone na całym obszarze gminy - szczególnie intensywnie rozwija się w rejonie wsi Tomice, Szonów, Kazimierz, Wróblin, Stare Kotowice, Biedrzychowice, Zwiastowice, Twardawa, Raclawice Śląskie, Wierzch, Moniów. Ludność zamieszkiwała w otwartych osadach składających się z kilku lub kilkunastu naziemnych domów drewnianych i budynków gospodarczych o formie półziemianek lub ziemianek. Obok osad otwartych występowały obronne grody i strażnice, obiekty ze sztucznie usypanymi wałami, wykorzystujące często naturalny, obronny charakter terenu. Wzniesione zostały przez Piastów panujących na Śląsku od X w. Stworzyli oni wzdłuż granic państwa

łańcuch grodów, których zadaniem była obrona tej dzielnicy przed czeskimi feudałami, oraz władcami Niemiec, dążącymi do podporządkowania sobie polskiego państwa. W tym czasie istniał w pobliżu Głogówka gród kasztelański położony około 100 m na lewo od szosy prowadzącej z Głogówka do Opola, w pobliżu obecnego cmentarza żydowskiego, wzmiankowany w źródłach ruskich w 1076 r.

Głogówek wzmiankowany jest w źródłach w 1223 r. W XIII w. był drugą, co do ważności (po Opolu) siedzibą Piastów opolsko-raciborskich. Rangę miejscowości potwierdza sprowadzenie tu w 1264 r. przez księcia opolskiego Władysława I zakonu franciszkanów, którzy na ofiarowanym im placu zbudowali klasztor i kościół. O dużym znaczeniu klasztoru świadczą dwie kapituły, które odbyły się w Głogówku w 1285 i w 1355 roku. Zbudował także pierwszy zamek, była to gotycka wieża mieszkalno-obronna. W 1275 r. książę Władysław I nadał prawa miejskie, przeniesione w 1373 r. przez Henryka księcia niemodlińskiego na prawo magdeburskie. W latach 1283–1313 – Bolko I opolski obrał Głogówek za swą siedzibę. Na przełomie XIV/XV w. miasto zostało otoczone murami obronnymi. Ósrodkiem miasta jest czworoboczny rynek z renesansowym ratuszem pośrodku i ulicami w układzie szachownicowym, wybiegającymi z narożników i przecinającymi pierzeje. W części północno-zachodniej miasta znajduje się gotycko-renesansowy zamek i brama zamkowa z basztą więzienną, w południowo-zachodniej zlokalizowany jest gotycko-barokowy kościół parafialny pw. św. Bartłomieja. W sąsiedztwie płn.-zach. narożnika rynku znajduje się kościół i klasztor franciszkański. Średniowieczny układ przestrzenny miasta objęty jest ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru zabytków. W okresie najazdów husyckich i późniejszych pożarów zabudowa miasta ulegała wielokrotnemu zniszczeniu. W 1533 r. - zamek przejął ród Zeidlitzów, od 1561 r. przeszedł w ręce rodu von Oppersdorff, początkowo w formie dzierżawy, od 1595 jako własność, w ich posiadaniu pozostawał do 1945 r. Miastem Oppersdorffowie przestali zarządzać w 1808 r. Czas panowania magnatów von Oppersdorff to okres prosperity miasta. Rozbudowane mury obronne opatrzone zostają trzema bramami wjazdowymi (Zamkową od płn, Wodną od płd. i Kozielską od wsch.) obecnie istnieje tylko Zamkowa. Powiększają się przedmieścia – Winiary znane też jako przedmieście Zamkowe, Wodne (przy drodze do Nysy), nazwane tak od powstałej w roku 1597 Wieży Wodnej, przedmieście Kozielskie i Oracze. Jan Jerzy III (1588 – 1651) najwybitniejszy przedstawiciel rodu przekształcił miasto w majorat, a sam Głogówek uczynił swoistą stolicą „państewka Oppersdorffów”. Zawarł umowę z Francesco Parrem, który średniowieczną wieżę mieszkalną przebudował w trójskrzydłową rezydencję w stylu północnowłoskiego renesansu. Zapoczątkował dynamiczny rozwój kultury, za jego czasów zamek stał jedną z najświetniejszych na Śląsku rezydencji, był nazywany „siedzibą muz” bowiem posiadał własny teatr, orkiestrę kameralną, bibliotekę drukarnię. Przy zamku, na miejscu fortyfikacji ziemnych, założył rozległy park. W kościele franciszkańskim ufundował Domek Loretański (1630-34). W 1634 roku zbudował obok zamku kaplicę Grobu Pańskiego (obecna z 1714 r.). Kolejnymi darami władcy dla miasta były: kaplica na Glinianej Górcie z 1614 r. (obecna z 1781 r.) oraz 4,5 tonowy dzwon Ósmej Godziny zakupiony w 1649 r. dla kościoła pw. św. Franciszka. Dobudowana do prezbiterium kościoła św. Bartłomieja gotycka kaplica została zaadaptowana w 1634 r. na mauzoleum rodowe Oppersdorffów, w krypcie spoczął Jan Jerzy III. Z tego czasu pochodzi też wczesnobarokowa kaplica św. Antoniego w kościele franciszkańskim. Zadbano też o nowoczesną jak na owe czasy infrastrukturę miejską, miasto otrzymało wodociąg, jego pozostałością jest czworoboczna, kamienno-ceglana wieża wodna z 1597 r. Zadaniem budowli było dostarczanie wody za pomocą drewnianego rurociągu do zamku i miasta.

W okresie wojny Polsko-Szwedzkiej w 1655 r. na zamku w Głogówku przebywał król Polski, Jan Kazimierz wraz ze swym dworem i świtą. Orszak królewski liczył 1800 osób, wśród nich polskie sławy: Stefan Czarniecki, Jan Andrzej Morsztyn, Jakub Sobieski, Michał Korybut Wiśniowiecki, co dobitnie świadczy o pozycji miasta i jego właścicieli.

Przez cały osiemnasty wiek Głogówek rozwija się pomyślnie. Oppersdorffowie są mecenasami sztuki. Z ich fundacji morawscy artyści Franz Anton Sebesta, zwany Sebastianim oraz Johann Schubert dokonują barokizacji wnętrza obu świątyń. Otrzymują one iluzjonistyczne polichromie i bogatą dekorację stiukową oraz cenne wyposażenie malarskie i rzeźbiarskie m.in. ambony, chrzcielnice, zespoły rzeźb, obrazów, szczególnie cenne są freski na ścianach zewnętrznych i wewnętrznych Domku Loretańskiego i polichromie kościoła parafialnego. Na tzw. „Glinianej Górcie” powstaje barokowa kaplica zbudowana w 1781 r. z fundacji Henryka Oppersdorffa z polichromią F. Sebastianiego. Morawianie czynni byli także przy pracach m.in. w renesansowym ratuszu a także w wielu budynkach publicznych i prywatnych w Głogówku i okolicach.

Oppersdorffowie dokonują także inwestycji w miejską opiekę medyczną, na miejscu drewnianego kompleksu szpitalnego z początku XIV wieku budują w 1773 r. nowy szpital i kościół św. Mikołaja w stylu barokowym.

Rynek otrzymuje murowaną zabudowę z przylegającymi do siebie kamieniczkami barokowymi z XVIII w., przeważnie trójosiowymi o szczytach ujętych spływami esownicowymi i podziałami pilastrowymi elewacji. Wśród wielu na uwagę zasługuje dawna gospoda „Pod czarnym Niedźwiedziem” z 1723 r. oraz „Dom Sebastiniego” z 2 poł. XVIII w. o oknach ujętych w bogate stiukowe obramienia. Murowana w stylu barokowym zabudowa pojawia się też na ulicy Zamkowej prowadzącej z Rynku w kierunku zamku - dom nr 4 z płytkim ryzalitem na osi ujętym wklęsłymi pilastrami oraz poza obwodem murów obronnych - zajazd przy ul. Pasternak nr 2.

Dzięki Oppersdorffom miasto jest ważnym miejscem na Śląsku, w 1806 r. za panowania VIII ordynata Franciszka Joachima (1778 – 1818) gościł na zamku Ludwik van Beethoven. Stabilny rozwój miasta trwa także w XIX wieku. W 1 poł. XIX wieku powstaje murowana zabudowa ulicy Mickiewicza, Kościuszki, Zamkowej i Głubczyckiej z piętrowymi domami krytymi kalenicowymi dachami dwuspadowymi o oszczędnych elewacjach z prostym detalem klasycystycznym.

Druga połowa XIX stulecia to okres ożywienia gospodarczego miasta, do którego przyczyniła się budowa w 1876 roku linii kolejowej Zabrze-Nysa. W Głogówku powstają zakłady przemysłowe: gorzelnie, młyny wodne, cegielnie, browary, cukrownia. Ostatnie dwa stulecia charakteryzuje rozwój budownictwa publicznego i mieszkaniowego ale powstają też budowle sakralne: kościół ewangelicki wg projektu Wilhelma Grapowa (1856), synagoga autorstwa Wilhelma Fränkel (1864) oraz liczne kapliczki. Powstające licznie budynki otrzymały wystrój eklektyczny i secesyjny. Zostają rozebrane mury miejskie, z których do dziś pozostałości zachowały się w zachodniej i północnej części miasta.

Na przełomie XIX/XX w granice administracyjne włączone zostają przedmieścia: Kozielskie, Wodne, Winiary, Oracze Wielkie i Małe oraz Głogowiec. Rozwój przestrzenny przekracza dawne obwarowania, miasto rozbudowuje się w kierunku dworca kolejowego. Powstają też inwestycje miejskie, skierowane głównie na infrastrukturę: na początku XX w. zbudowano nowoczesne wodociągi miejskie, z 1907 r. pochodzi wodociągowa wieża ciśnień przy ul. Kąpielowej. Położono kanalizację miejską, powstaje oczyszczalnia ścieków, pojawia się elektryczność.

W wyniku działań wojennych część zabudowy rynku wraz z ratuszem legła w gruzach. Poważnemu zniszczeniu uległo część domów i zabudowań gospodarczych na przedmieściach, zniszczone były drogi komunikacyjne i linie wysokiego napięcia. Wojsko sowieckie przebywając na tym terenie do końca 1945 r. dokonało demontażu ocalałych maszyn z zakładów przemysłowych wywożąc je w głąb Rosji. Po wojnie Głogówek znalazł się w nowo utworzonym Województwie Śląsko-Dąbrowskim. Pierwszym uruchomionym zakładem była rzeźnia miejska, kolejne to: warsztat mechaniczny, stolarnia, cukrownia „Głogówek”, mleczarnia. Następnie przystąpiono do odbudowy miasta. Obecnie Głogówek jest siedzibą władz gminy, w województwie opolskim i prężnym ośrodkiem kulturalno-gospodarczym.

5.2.2. ZABYTKI NIERUCHOME

5.2.2.1. zabytki nieruchome na terenie miasta Głogówek.

Najcenniejszymi zabytkami miasta Głogówek są:

- **KOŚCIÓŁ PARAFIALNY PW. ŚW. BARTŁOMIEJA.** Zbudowany z fundacji Henryka księcia opolskiego ok. 1380 r. w stylu gotyckim. Wielokrotnie niszczone i odbudowywany m.in. 1428, 1582. W latach 1776-81 barokizacja wnętrza przez artystów morawskich F. Sebastiniego i J. Schuberta. W 1779 r. budowa wież przy fasadzie zachodniej. Korpus trójnawowy, bazylikowy, trójprzęsłowy nakryty sklepieniem kolebkowym z lunetami. Przy nawie od pld. kaplica św. Józefa z 1688 r., zakrystia i kruchta z XVIII w., od pln. kaplica św. Kandydy z biblioteką na piętrze. Prezbiterium węższe, zamknięte trójbocznie, przy nim od pln. zamknięta trójbocznie, trójprzęsłowa ze sklepieniami sieciowymi kaplica Oppersdorffów z k. XIV w. We wnętrzu barokowe polichromie i sztukaterie.

- **KOŚCIÓŁ I KLASZTOR FRANCISZKAŃSKI.**

Kościół pw. św. Franciszka gotycki, przekształcony w baroku. Prezbiterium trójprzęsłowe, zamknięte prosto. Nawa trójprzęsłowa, przy niej ramiona transeptu: od płd. zamknięte półkoliście, od półn. zamknięte trójbocznie mieszczące domek loretański. Od zachodu kwadratowa wieża. W prezbiterium, nawie i płd. ramieniu prezbiterium sklepienia kolebkowe z lunetami, w półn. ramieniu transeptu sklepienie kolebkowo-krzyżowe. Domek Loretański zbudowany w latach 1630-34 na planie prostokąta, nakryty sklepieniem kolebkowym. Zewnętrzne i wewnętrzne ściany pokryte polichromią wykonana przez F. Sebastiniego w 1770 r.

Klasztor – usytuowany na północ od kościoła i na płd. od zamku Oppersdorffów. Zbudowany w XVII i XVIII w., przebudowany w XIX w. Barokowy. Złożony z czterech skrzydeł zgrupowanych wokół czworobocznego dziedzińca. Skrzydło wschodnie krótsze, nie łączące się ze skrzydłem południowym. W przerwie między skrzydłami mur ogrodzeniowy z bramą. Pomieszczenia przyziemia nakryte sklepieniami kolebkowo-krzyżowymi i kolebkowymi z lunetami.

- **KOŚCIÓŁ POSZPITALNY PW. ŚW. MIKOŁAJA.** Wzmiankowany w 1385 r. Obecny zbudowany w 1773 r. w stylu barokowym. Nawa dwuprzęsłowa nakryta sklepieniem kolebkowo-krzyżowym, krótkie prezbiterium nakryte sklepieniem kolebkowym z lunetami. Elewacja frontowa trójosiowa, zwieńczona szczytem ze spływami. Narożniki ujęte pilastrami, oś środkowa nieznacznie wysunięta przed lico fasady. Ponad szczytem ośmioboczna latarnia z hełmem baniastym.

- **DAWNY SZPITAL.** Zbudowany w 1773 r. barokowy, przyległy do kościoła. Założony na planie prostokąta, piętrowy, nakryty dachem czterospadowym. Okna w obramieniach uszaty, oś środkowa ujęta pilastrami.

- **KOŚCIÓŁ CMENTARNY PW. ŚW. KRZYŻA.** Zbudowany w 1705 r. z fundacji Anny Pietruszki. Konstrukcji szkieletowej wypełnionej ceglanym murem. Prostokątny, krótkie prezbiterium zamknięte trójbocznie. Nawa nakryta belkowym stropem płaskim. Dach siodłowy kryty gontem, na im wieżyczka na sygnaturkę kryta hełmem baniastym.

- **ZAMEK.** Pierwsza, piastowska jeszcze warownia w formie wieży mieszkalno-obronnej stała tu w XIII w. W 1532 przechodzi w ręce Zeidlitzów, od 1561 w posiadaniu baronów von Oppersdorff. W latach 1561-71 pierwsza faza budowy zamku w stylu renesansowym. W jej wyniku powstaje trójskrzydłowa rezydencja magnacka, w środkowej części jednopiętrowa i dwupiętrowa w częściach bocznych. W sąsiedztwie zamku powstają zabudowania gospodarcze w tym gorzelnia i browar. W roku 1595, głogóweckie dominium staje się własnością dziedziczną Oppersdorffów – następuje kolejna rozbudowa zamku o piętro w części środkowej, powstają również cztery narożne wieże. W 1606 r. rozpoczęcie budowy zamku dolnego, plan całej budowli zmienia się na czworoboczny. Jan Jerzy III von Oppersdorff w latach 1618-1647 zakłada na zamku dolnym krużganki i buduje bramę wjazdową. W latach 1671-72 budowa kamiennych portali. Powstaje biblioteka (z czasem jedna z najzasobniejszych na Śląsku), z interesującym kolebkowym sklepieniem. Dalsze przebudowy dokonywane przez Oppersdorffów szczególnie zaś ufundowana przez VI ordynata, Henryka Ferdynanda, Kaplica Zamkowa św. Jana Chrzciciela, z polichromiami Franciszka Sebastiniego czynią z głogóweckiego zamku jedną z najwspanialszych magnackich rezydencji Śląska. W 1730 r. zamek przejmuje morawska linia Oppersdorffów. Zamurowane zostają krużganki i siedziba przebudowana zostaje zgodnie z najnowszymi trendami w architekturze - pojawiają się elementy barokowe. W 1800 r. pożar niszczy część zamkowych wnętrz. W 1806 r. na zaproszenie Franciszka Wacława von Oppersdorffa przybywa tu Ludwig van Beethoven. Komponuje tu V Symfonię c-moll. W połowa XIX w. Edward Jerzy Maria von Oppersdorff przebudowuje zamek w stylu neogotyckim.

- **PARK.** Założony w XVII w. na miejscu fortyfikacji ziemnych z XVI/XVII w. przez Jana Jerzego II von Oppersdorff. Położony na północ i zachód od zamku, na stokach wzniesienia. Usytuowany w dwóch kondygnacjach. Część dolna krajobrazowa, z osią widokową i alejami. W górnej gazon ujęty szpalerem drzew. W parku figura św. Jana Nepomucena fundowana w 1744 r. , przeniesiona z Dzierżysławic.

- MURY MIEJSKIE. Wzniesione w XIV/XV w., rozebrane w 3 ćw. XIX. Obecnie zachowane fragmenty w zachodniej i północnej części miasta. Pierwotnie w obwodzie murów trzy bramy: Kozielska, Wodna i Zamkowa.
- BRAMA ZAMKOWA. zbudowana w 1700 r. z wykorzystaniem fragmentów poprzedniej. Barkowa. Wzniesiona na rzucie prostokąta, Pietrowa, z przejazdem zamkniętym segmentowo.
- BASZTA WIĘZIENNA. Wzniesiona w XIV/XV w. nadbudowana w XVI/XVII w. Na planie kwadratu, trójkondygnacyjna, z okienkami strzelniczymi. Kryta hełmem namiotowym z latarnią. Obecnie w części zaadaptowana na potrzeby Muzeum Regionalnego.
- RATUSZ. Wzmiankowany w 1358 r. obecny zbudowany w 1608 r. w stylu późnorenesansowym. Wzniesiony na rzucie prostokąta, piętrowy, kryty dachem dwuspadowym. Szczyty ze spływami, południowy wzbogacony obeliskowymi sterczynami, dzielony gzymsami. nad szczytem północnym ośmioboczna wieża wtopiona w kalenicę dachu, zwieńczona hełmem z latarnią. Modernizowany kilkakrotnie m.in. w 1880. W narożach południowych - kamienne wyobrażenia św. Floriana i św. Nepomucena z 1774 roku – autorstwa Józefa Schuberta. Po zniszczeniach wojennych odbudowany w latach 1955-57.
- WIEŻA WODNA. Zbudowana w 1597 r. z fundacji Jerzego II Oppersdorff. Czworoboczna, kamienno-ceglana, posiada sześć zwężających się ku górze kondygnacji. Zadaniem budowli było dostarczanie wody za pomocą drewnianego rurociągu do zamku i miasta.
- KAPLICA „BOŻY GRÓB”. usytuowana obok zamku, zbudowana w 1714r r. częściowo przekształcona w 1822 r. Barokowa z elementami neogotyckimi. Założona na planie prostokąta, kryta dachem dwuspadowym ze szczytem ze spływami. Wewnątrz dwa pomieszczenia sklepione żaglasto i barokowa rzeźba Chrystusa w Grobie.
- CMENTARZ ŻYDOWSKI. założony w 1821 r., poza ówczesnymi granicami miasta. Znajduje się on na zboczu niewielkiego wzgórza, w lesie, ma powierzchnię 0,4 ha, Zachowało się 65 nagrobków.
- KAMIENICE RYNKOWE, w większości uległy zniszczeniu podczas II wojny światowej. Zachowane barokowe z XVIII w oraz XIX w. wpisane są do rejestru zabytków: Rynek 1, 2, 3, 4, 5, 8, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 24, 25, 26, 30, 31

5.2.2.2. zabytki nieruchome obszarów wiejskich gminy Głogówek.

WSIE

Decydujący wpływ na układ sieci osadniczej gminy miało środowisko geograficzne. Największe zagęszczenie osiedli występuje wzdłuż lewobrzeżnych dopływów Odry – Osobłogi, Straduni i Swornicy, na obszarach niezalesionych, o dobrej glebie. Występują tu regularne formy osadnicze, o metryce potwierdzonej znaleziskami archeologicznymi. Wsie posiadają układy przestrzenne w typie: owalnicy, ulicówki i wielodrożnicy ukształtowane w okresie średniowiecza (genetyczne) oraz powstałe później (ulicówki folwarczne).

Charakter dziedzictwa kulturowego zdeterminowany jest wiejskim typem zabudowy ukształtowanej przez zagrody, pojedyncze domy, zabudowania gospodarcze obiekty sakralne (kościół, kapliczki) rozlokowanej w układach przestrzennych charakterystycznych dla lokacji na prawie niemieckim. Pomimo późniejszych przekształceń typy te są czytelne i zachowały się w zasadniczej formie do dziś.

BIEDRZYCHOWICE

Wieś o średniowiecznym rodowodzie, założona na prawie niemieckim w XIII w. Jednakże jej początki sięgają okresu przedlokacyjnego i związane są z działalnością zakonu cystersów z Lubiąża. Natomiast wykopaliska archeologiczne potwierdzają występowanie tu osadnictwa w okresie neolitu. W źródłach wzmiankowana po raz pierwszy w notatce z 1228 roku informującej o przeniesieniu przez księcia opolskiego – Kazimierza konwentu norbertanek z Rybnika do Czarnowasów. W dokumencie tym, wśród nadań zakonu wymienione są m.in. Biedrzychowice (Bedrichoici). Wieś pod patronatem klasztoru norbertanek pozostawała do 1810 roku, odtąd przeszła na skarb państwa. Po śmierci księcia Jana Dobrego Biedrzychowice wraz z księstwem opolsko-raciborskim przechodzą w posiadanie dynastii Hohenzollernów, następnie wraz z całym Śląskiem pod panowanie Habsburgów. W l. 70-tych XVI w. cesarz Ferdynand I przekazał wsie Walce i Biedrzychowice zastaw Franzowi Schweinichen von Kolbnitz, a w 1582 r. cesarz Rudolf II dokonał sprzedaży Krapkowic wraz z Biedrzychowicami Janowi von Redern. W 1722 r. testamentem przekazał on dobra biedrzychowickie synowi Karolowi Augustowi, który sprzedał majątek hrabiemu Leopoldowi Heinrichowi von Seher-Thoss, jednemu z największych posiadaczy ziemskich tego czasu. Pierwsza wzmianka o kościele w Biedrzychowicach pochodzi natomiast z 1430 r. W latach 1928-30 został on przebudowany w stylu neobarokowym i przedłużony ku zachodowi o jedno przęsło i wieżę.

Wieś założona w wyniku XIII wiecznej kolonizacji, w układzie ulicówki o zwartej zabudowie, z budynkami usytuowanymi szczytowo, po obu stronach drogi. W sąsiedztwie kościoła kilka budynków usytuowanych kalenicowo. Dominantę przestrzenną wsi tworzy kościół parafialny.

Układ ruralistyczny wsi figuruje w gminnej ewidencji zabytków.

BŁAŻEJOWICE DOLNE

Wieś położona około 5 km na pń-zach. od Głogówka, przynależy do parafii Mochów. Wzmiankowana po raz pierwszy w 1358 r. pod nazwą Blazycowitz. Jest jedną z ostatnich lokowanych wsi w gminie Głogówek. W późniejszych dokumentach występuje pod nazwą Blaschewitz i Blazejowice (np. w 1864 r.). W 1936 r. zmieniono nazwę na Niederblasien, od 1945 Błazejowice, obecnie Błazejowice Dolne.

Wieś typowo rolnicza, o układzie przestrzennym w typie ulicówki z folwarkiem. Po obu stronach przecinającej wieś drogi usytuowane są stoją budynki mieszkalne i zagrody z XIX/XX w. ustawione przeważnie szczytowo oraz współczesne. W centrum wsi znajduje się zabytkowa kapliczka- dzwonnica św. Jana Nepomucena wzniesiona XVIII/XIX w. Wewnątrz płaskorzeźba św. Grzegorza oraz rzeźba anioła.

We wsi znajdują się stanowiska archeologiczne kultury łużyckiej.

CIESZNÓW

Wieś wymieniona po raz pierwszy w 1234 r. pod nazwą Tesnowo,. W 1282 r. występuje pod nazwą Tesnow, następnie odnotowana jako Teschenau. Nazwa miejscowości wywodzi się prawdopodobnie od założyciela wsi o imieniu Cieszno, Cieszysław. W 1322 r. książę Władysław podarował wieś rycerzowi Hermanowi i jego dwóm braciom. W kolejnych wiekach wieś zmieniała wielokrotnie właścicieli. Ostatnim z nich był Karol Schwarzer właściciel niewielkiego folwarku i dworu.

Wieś w układzie wielodrożnicowym z nieregularnym przebiegiem dróg i usytuowanych wzdłuż nich zabudowaniach mieszkalnych i gospodarczych. Zabudowania w większości współczesne lub przebudowane (folwark, dwór). Najstarszą budowlą we wsi jest kapliczka oraz dwa krzyże z 1904 i 1907 roku.

DZIERŻYŚLAWICE.

Osadnictwo na terenie wsi sięga epoki brązu, czego dowodzą znaleziska archeologiczne m.in. cmentarzyska ciałopalne z okresu kultury łużyckiej. Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z 04 stycznia 1321 roku, w którym książę Bolko von Falkenberg oddaje w zastaw opatowi cystersów z Lubiąży 4 łany ziemi z książęcych dóbr w Dzierżysławicach. W 1390 r. wzmiankowany sołtys, co świadczy o rozwijającej się na tym terenie kolonizacji już w XIII w. Nazwa miejscowości pochodzi od słów: dzierżyć słowo, dotrzymywać słowa.

Układ przestrzenny wsi to ulicówka na co wskazuje rozmieszczenia domów i ich położenie w stosunku do gruntów ornych i dróg. Wieś przecina jedna droga, przy niej po obu stronach stoją budynki mieszkalne i zagrody z XIX/XX w. oraz współczesne, ustawione szczytowo. W centrum wsi znajduje się zabytkowa kapliczka wzniesiona w poł. XIX w.

GÓRE CZNO

Dzisiejsza wieś to pierwotnie XIX wieczny folwark należący do rodziny von Gaffron-Prittwitz właścicieli pobliskiego Kazimierza. W latach 20 –tych XX w., po śmierci ostatniego przedstawiciela rodu, duży (liczący 1000 ha) folwark został sprzedany i rozparcelowany na kilkanaście dużych gospodarstw rolnych. Wieś w układzie ulicówki z zabudowaniami rozproszonymi po obu stronach przecinającej ją drogi.

W Górecznie znajduje się neolityczne stanowisko archeologiczne.

KAZIMIERZ

Wieś wzmiankowana w 1198 i 1202r. pod nazwą Jaroslav, od 1213 r., w którym książę opolski Kazimierz lokował ją na prawie niemieckim występuje pod nazwą Cazemiria. W 1226 r. kościół i przyległe do niego grunty zostały przekazane cystersom z Lubiąży. Odtąd Kazimierz stał się lokalnym centrum dóbr cystersów i prawdopodobnie otrzymał prawa miejskie. Po zniszczeniach w okresie wojen husyckich w 1428 r. spadł do statusu wsi. W połowie XVII w. odnotowano istnienie w Kazimierzu dwóch majątków ziemskich – jeden Oppersdorffów należący do majoratu głogóweckiego oraz drugi zwany Damasko – probostwo Kazimierz należące do cystersów, od 1810r. należący do rodu von Prittwitz. Najstarszym obiektem we wsi jest kościół parafialny z XIII w. przebudowany w okresie baroku oraz XVI wieczny pałac przebudowany w XIX w. W Kazimierzu znajdują się stanowiska archeologiczne: neolityczne i kultury łużyckiej.

Wieś posiada ukształtowany w okresie średniowiecza układ przestrzenny wraz z historyczną siecią dróg; w typie ulicówki w części Kazimierz i widlicy w części Damasko oraz zachowaną zabytkową zabudowę. Historyczna zabudowa zagrodowa na prostokątnych działkach, w których od frontu usytuowane są dwa, usytuowane szczytowo do drogi budynki mieszkalne: główny i wycużny połączone murem z bramami z furtą.

KIERPIEŃ

Wieś o średniowiecznej metryce, założona w okresie XIII wiecznej kolonizacji. Wzmiankowana po raz pierwszy w dokumencie z dnia 16.05.1274 r. nadającym majątek Kerpino zakonowi cysterskiemu w Lubiąży. W 1281 roku występuje pod nazwą Carpno, w 1290 r. jako Kerpena, od 1300 r. jako Kerpen, dziś Kierpień. Nazwa wywodzi się od łacińskiego słowa „Carpio” - co oznacza staw dla karpia, które występowały w formie naturalnej na wschód i zachód od wioski. Najstarszym obiektem wsi jest kościół pw. Narodzin Najświętszej Marii Panny, odnotowany w kronikach z 1335 roku, od średniowiecza pod patronatem cystersów z Lubiąży, rozbudowany w 1660 r., wieża z 1772 r. Wioska rozciągnięta jest wzdłuż kanału ulgi dla rzeki Osobłogi wykonanym w celu regulacji stosunków wodnych tego terenu.

Układ przestrzenny o genezie średniowiecznej, w formie ulicówki wodnej z zabudową pochodzącą z końca XIX i początku XX w. o zwartym charakterze, usytuowaną wzdłuż cieku wodnego, po obu jego stronach. Budynki w układzie szczytowym, usytuowane w części frontowej prostokątnych działek, budynki gospodarcze w głębi działki przyległe do budynków mieszkalnych. Prostokątne podwórze zamknięte w części tylnej usytuowaną poprzecznie stodołą.

W Kierpieniu znajdują się neolityczne stanowiska archeologiczne.

LEŚNIK

Niewielka wieś wzmiankowana w 1217 r. pod nazwą było Leznie. Kolejna wzmianka pochodzi z roku 1388, kiedy to książę Władysław Opolczyk osiedlił paulinów w Mochowie i podarował im wieś Leśnik. Nazwa miejscowości związana jest z położeniem, gdyż wieś znajduje się w środku lasu. Na terenie wsi do pocz. XX w. działała gorzelnia i młyn wodny.

We wsi są dwie kapliczki: pierwsza poświęcona jest św. Urbanowi, druga postawiona została na pamiątkę wygaśnięcia zarazy jaka nawiedziła wieś w roku 1649. W Leśnikach są ślady osadnictwa celtyckiego. Wieś o rozproszonej zabudowie, usytuowanej w pobliżu dróg.

MIONÓW

Wieś usytuowana w zachodniej części gminy. Wymieniona po raz pierwszy pod nazwą Milowanow w 1217 r. w dokumencie wystawionym przez księcia Kazimierza Opolczyka przekazującym wioski „Milowanow” (Mionów) i „Virk” (Wierzch) na rzecz kanclerza Sebastiana. W następnych latach występowała pod nazwami „Milowan”, „Milmen”, Polnisch Mülmen. Od 1381-1600 roku właścicielami wsi była rodzina Stral (Strzela).

W Mionowie znajdują się liczne stanowiska archeologiczne neolityczne i średniowieczne, m.in. piece dymarkowe z III – IV w p.n.e).

Układ przestrzenny wsi w oparciu o ulicówkę rozwidlającą się w kierunku zachodnim w formie trójkątnego placu z kaplicą pośrodku. Zabudowa zagrodowa na prostokątnych działkach usytuowanych wzdłuż układy dróg. W zagrodach od frontu dwa budynki mieszkalne – budynek główny i wycużny usytuowane szczytowo, za nimi usytuowane liniowo pod wspólnym dachem budynki gospodarcze i inwentarskie, prostokątne podwórze zamknięte usytuowana poprzecznie stodołą.

Układ ruralistyczny wsi figuruje w gminnej ewidencji zabytków.

MOCHÓW

Wieś położona około 1,5 km na zachód od Głogówka. Po raz pierwszy wzmiankowana w dokumencie fundacyjnym z 20 stycznia 1388 roku (w niektórych źródłach pojawia się data 1386), w którym książę Władysław Opolczyk przekazał konwentowi paulinów pod zabudowę równinę nad rzeką Osobłogą nazywaną „łąką Maryi Panny (już w XIII roku wzmiankowane jest tu istnienie drewnianej kaplicy). Sprowadzeni z węgierskiego klasztoru w Rostrze zakonnicy uposażeni zostali m.in. we wsie Olbrachcice i Mochów wraz z przyległą do nowo zbudowanego klasztoru ziemią orną, łąkami i lasami. Wioska wraz z klasztorem zniszczona w okresie wojen husyckich. Zespół klasztorny odbudowany w 1668 roku w stylu barokowym. W skład zespołu klasztornego wchodzi kościół pw. św. Trójcy, zbudowany w XVII w. rozbudowany w latach 1910-11, klasztor częściowo przebudowany w 1850 r. W refektarzu klasztoru, na sklepieniu klasztornym z lunetami znajduje się cenna dekoracja stiukowa w formie kartuszy z ornamentami regencyjnymi i malowidłami. W kartuszu centralnym scena Adoracji Trójcy Św., w pozostałych kartuszach i między nimi postaci świętych i pustelników. W trakcie najazdu szwedzkiego 8 listopada 1655 r. prowincjał paulinów o. Teofil Bronowski przewiózł Obraz Jasnogórski, który znajdował się tu do Wielkanocy 1656 roku. W tym czasie przebywali w klasztorze król Jan Kazimierz. Po raz drugi Obraz Jasnogórski znalazł schronienie w Mochowie w 1705r., gdy do Częstochowy zbliżał się ze swoją armią szwedzki generał Stromberg. Po roku 1810, czyli po kasacie majątków kościelnych przez państwo pruskie, paulini opuścili klasztor. Po 1817 roku wszystkie dobra paulińskie zostały rozparcelowane i przekazane na licytację. Zespół klasztorny w Mochowie trafił w prywatne ręce. W 1844 roku hrabia Jan Opersdorff wykupił kościół i klasztor i po przeprowadzeniu

niezbędnego remontu podarował je diecezji z prawem użytkowania przez siostry Boromeuszki, które urządziły tu szpital i prowadziły pracę charytatywną.

Mochów posiada układ przestrzenny w typie ulicówki z zagrodami usytuowanymi po obu stronach drogi biegnącej w kierunku północ-południe. Zagrody i pojedyncze budynki mieszkalne zbudowane przeważnie w 2 poł. XIX i początku XX wieku ustawione są szczytowo. Typowa zagroda założona na planie prostokąta składa się z budynków mieszkalnych, gospodarczych i inwentarskich rozlokowanych w ustalony sposób: w części frontowej znajdują się budynki mieszkalne: dom główny i wycużny, za nimi połączone ścianami szczytowymi budynki gospodarcze. W zamknięciu zagrody od strony pół znajdują się stodoły. Budynki gospodarcze i inwentarskie często posiadają ceglana dekorację wokół otworów okiennych i drzwiowych. W centrum wsi znajduje się zabytkowa kapliczka wzniesiona w połowie XIX w. Dominantą wsi jest kapliczka - dzwonnica z I połowy XIX wieku.

W Mochowie znajduje się neolityczne stanowiska archeologiczne (4500-1800 l. p.n.e.)

NOWE KOTKOWICE

To wieś folwarczna złożona kompleks budynków folwarcznych i krótkiej ulicówki, z budynkami mieszkalnymi robotników folwarcznych usytuowanymi po jednej stronie drogi. Pierwsze zabudowania folwarczne powstały najprawdopodobniej pod koniec XIX w. Zarządcą był wówczas Hans Beck, od którego imienia i nazwiska wywodziła się pierwotna nazwa miejscowości - Honzbeck. Do dzisiaj rdzenni mieszkańcy tak określają nazwę wsi.

Na przełomie lat 20-30 XX w. von Oppersdorffowie sprzedali ziemię, którą w dużej części odkupili najemni pracownicy folwarku. Zabudowania folwarczne w 1932r. kupiły trzy rodziny: Pastuszka, Wilczek i Linde. We wsi istniała karczma, której właściciel był najzamożniejszym mieszkańcem. W 1935r. niedaleko wsi wybudowano lotnisko, które funkcjonowało do 1945r.

We wsi znajduje się kapliczka wybudowana w 1913r. Dzwon kapliczki został poświęcony 9.X.1921r. W Nowych Kotkowicach znajdują się neolityczne stanowiska archeologiczne.

RZEPICZE

Wieś w układzie ulicówki, kolonizacyjna. Wymieniona po raz pierwszy w dokumencie z 25 maja 1240 r. w którym książę opolski Mieszko II zezwala Zakonowi Joannitów na założenie na prawie niemieckim wioski Repic (Rzepcze). W 1300 r. występuje pod nazwą Ropzha, w roku 1318 – „Repzs”, a 1635- „Reptsch”. Najstarszą budowlą we wsi jest drewniany kościół pw. Św. Jakuba Starszego, wzmiankowany w 1447 r., obecny wybudowany w 1751r. w konstrukcji zrębowej. Orientowany, prezbiterium zamknięte trójbocznie. Nawa na rzucie kwadratu nakryta stropem płaskim. Tęcza zamknięta łukiem. Chór muzyczny wsparty na czterech słupach. Dach siodłowy, jednokalenicowy, kryty gontem. Pośrodku dachu ośmioboczna wieżyczka barokowa na sygnaturkę, z latarnią i baniastym hełmem pokrytym gontem. We wnętrzu ołtarz główny, regencyjny z 2 poł. XVIII w. z rzeźbami św. Piotra i Pawła oraz rzeźbami sześciu aniołów w jego zwieńczeniu. Pośrodku ołtarza obraz z postacią św. Jakuba. Na szczególną uwagę zasługuje wczesnobarokowa ambona, pochodząca z XVII w., z płaskorzeźbami świętych na parapecie.

W Rzepczach, podczas prowadzonych badań archeologicznych, znaleziono narzędzia krzemienne z epoki kamienia (paleolitu).

RACŁAWICE ŚLĄSKIE

Wieś o średniowiecznym rodowodzie założona w wyniku kolonizacji na prawie niemieckim. Wzmiankowana po raz pierwszy w 1252 r. w dokumencie lokacyjnym biskupa Bruna z Ołomuńca. Początkowo należała do diecezji ołomuńskiej. Kościół parafialny pierwotnie św. Katarzyny i św. Barbary wzmiankowany w 1371 r. W latach 1524-1622 miejscowość przeszła na protestantyzm. Od 1559 r. w posiadaniu katolickiego rodu von Oppersdorff. W roku 1633r. niedaleko Racławic Śl. wzniesiona została, przez Jana Jerzego Gotfryda

Kotulińskiego, właściciela czeskich Pavlovic, na pamiątkę wycofania się wojsk szwedzkich, kolumna zwana „Słupem Szwedzkim”. Obecny kościół zbudowano w l. 1787-89 w stylu barokowym z wykorzystaniem fragmentów wieży z poprzedniego. W latach 1930-1934 powiększony przez wybudowanie naw bocznych i kaplicy.

Włączenie wsi w 1876 r. do sieci kolejowej w znacznym stopniu wpłynęło na rozwój miejscowości, powstało osiedle kolejowe, mosty, wiadukty, infrastruktura kolejowa.

Wieś w układzie ulicówki placowej z dwoma wrzecionowymi nawsiami, rozbudowana w XIX w. w wielodrożnicę. Zabudowa wzdłuż dróg wiejskich usytuowana rzędowo w układzie szczytowym oraz kalenicowym.

W Raclawicach znajdują się stanowiska archeologiczne: neolityczne i kultury łużyckiej.

Układ ruralistyczny wsi figuruje w gminnej ewidencji zabytków.

SZONÓW

Jedna z najstarszych wsi w gminie. Osada Sonowo istniała w IX w. W 1120 r. w Liber foundationis Episcopatus Vratislaviensis wymieniono kościół ufundowany przez Piotra Własta. W 1256 r. wieś występuje pod nazwą Sconowo, w 1447 r. odnotowana jako Schonaw, w XVII w. pod nazwą Schönen, a później na Schönau. W 1245 r. dobra Sonowo należą do zakonu cystersów z Lubiąża, następnie do książąt opolskich, od XVII w. są wsią czynszową przynależną do majoratu głogóweckiego. W XVII w. po zniszczeniach wojny trzydziestoletniej, Oppersdorffowie sprowadzili tu osadników z Bawarii. W 1335r. wzmiankowano kościół parafialny pw. św. Jadwigi. Obecny kościół wybudowano w 1580 roku, ostatnia przebudowa z 1913 r. W kaplicy południowej znajduje się ołtarz barokowy z XVI wieku, a w nim późnogotycka rzeźba św. Jana Chrzciciela.

Wieś lokowana na prawie niemieckim w XIII w. założona w formie owalnicy z wrzecionowym nawsiem i szczytową zabudową mieszkalno-gospodarczą pochodzącą z k. XIX i pocz. XX w. Dominantę przestrzenną wsi wyznacza kościół parafialny.

W Szonowie znajdują się stanowiska archeologiczne: neolityczne i kultury łużyckiej.

Układ ruralistyczny wsi figuruje w gminnej ewidencji zabytków.

STARE KOTKOWICE

Wieś o średniowiecznym rodowodzie, założona na prawie niemieckim w XIII w. Wzmiankowana po raz pierwszy w 1228 roku w dokumencie księcia opolskiego Kazimierza, gdzie jest wymieniona wśród nadań dla konwentu norbertanek Czarnowasów.

Kościół pod patronatem klasztoru norbertanek pozostawał do 1810 roku. Kościół wymieniony w wykazie świętopietrza w 1447 r. Kolejna wzmianka pochodzi z roku 1679 i zawarta jest w protokole wizytacyjnym Diecezji Wrocławskiej. Kościół dokładniej opisany został w protokole wizytacyjnym z 1687r. Obecny kościół murowany pw. św. Barbary pochodzi z 1847 roku.

Wieś w układzie ulicówki z zagrodami usytuowanymi po obu stronach drogi.

W Starych Kotkowicach znajdują się neolityczne stanowiska archeologiczne.

TOMICE

Nazwa miejscowości pochodzi od imienia Toma – Tomasz. Pierwsza wzmianka o wsi pochodzi z XIII wieku o nazwie Thomicz. Tomice (wówczas Thomnitz) do 1810r. był w posiadaniu cystersów. W 1813r. właścicielem Tomic została rodzina von Prittwitz, która w 1842r. sprzedała wieś głównemu sędziemu dóbr świeckich o nazwisku Reller. Do 1894r. dzieci z Tomic uczęszczały do szkoły w Kazimierzu, później do Szonowa. W centrum wsi znajduje się zabytkowa kapliczka pw. św. Jana, patrona Tomic. Wieś w układzie ulicówki z zagrodami usytuowanymi po obu stronach drogi.

W Tomicach znajdują się neolityczne stanowiska archeologiczne.

TWARDAWA

Wieś wzmiankowana w źródłach w 1223 r. Założona w okresie kolonizacji na prawie niemieckim W 1305 r. po raz pierwszy wzmiankowany kościół parafialny pw. św. Małgorzaty. W dokumencie z 1513 r. występują Jan i Mikołaj Twardawa z Twardawy. W rękach tej rodziny wieś pozostawała przez kilka stuleci. W okresie reformacji parafia przejściowo w posiadaniu protestantów. W 1603 roku wybudowano nowy kościół na miejscu spalonego, drewnianego. Wieża z 1799r., w 1860 r. dalsza rozbudowa kościoła. W kościele znajdują się obrazy malowane na desce: Ukrzyżowanie, Zmartwychwstanie – 2 poł. XVI w. oraz Wniebowstąpienie – XVIII-XIX w. Pałac w typie włoskiej willi zbudowany w XIX w. przez rodzinę Latzel, której grobowiec znajduje się na cmentarzu przykościelnym. Wokół pałacu park i zabudowania folwarczne.

Wieś w układzie ulicówki z zwartą zabudową mieszkalną w układzie szczytowym rozlokowaną po obu stronach drogi. Układ przestrzenny rozbudowany w 3 ćw. XIX w. w kierunku dworca kolejowego. W centrum wsi powstaje zabudowa o cech małomiasteczkowych.

W Twardawie znajdują się stanowiska archeologiczne kultury łużyckiej.

WIERZCH

Pierwsze wzmianki pochodzą z 1217 roku, kiedy to książę Kazimierz Opolczyk, władca ówczesnego Górnego Śląska, za radą biskupa Lorenza z Wrocławia obdarował swego Kanclerza Sebastiana wioskami „Milowanow” (Mionów) i „Virch” (Wierzch). Sebastian oddał Wierzch swemu bratu, hrabiemu Grzegorzowi. Od 1381- 1600 właścicielami Wierzchu była rodzina Stral (Strzela). Kościół wzmiankowany w 1371 r. Obecny zbudowany w latach 1900-1904 z zachowaniem wieży z poprzedniego kościoła zbudowanego k. XVI w. Godnym uwagi jest obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem z XVI wieku. W przykościelnym murze oraz w kościele wmurowanych jest sześć płyt nagrobnych. Część z nich jest nieczytelna, gdyż w poprzednim kościele znajdowały się w posadzce. Można jednak odczytać widniejące na nich nazwiska. Są to Zuzanna Strzela (zm. 1575r.), Andrzej Strzela (zm. 1595r.), Anna Lesotówna ze Steblowa (ok.1600r.), Karol Chrzyszcz (zm. 1834r.), Michał Gotzler (zm. 1843r.).

Układ przestrzenny wsi ukształtowany w XIII w. w typie widlicy o zwartej zabudowie, skoncentrowanej wzdłuż 2 dróg rozwidlających się w kształcie litery V, połączonych krótką przeczną.

We wsi znajdują się neolityczne stanowiska archeologiczne.

Układ ruralistyczny wsi figuruje w gminnej ewidencji zabytków.

WRÓBLIN

Pierwsze wzmianki o miejscowości pochodzą z 1175 r. z dokumentu księcia śląskiego Bolesława I Wysokiego, gdzie wymieniona została pod nazwą "Villa Martini". W 1223 r. oraz 1228 r. występuje jako Wroblino, w 1234 r. – Vroblino, w 1283 r. Wroblino. W 1295 w Liber foundationis episcopatus Vratislaviensis (Księdze uposażeń biskupstwa wrocławskiego) miejscowość wymieniona jest pod nazwą Wroblin, w 1419 r. występuje pod nazwą Frobelin. W 1664 r. wzmiankowany jest kościół, obecny został wybudowany w 1855 r. Wieś znana głównie z faktu, iż urodził się tu w roku 1897 malarz – kolorysta - Jan Cybis.

Wieś o średniowiecznym układzie przestrzennym w typie owalnicy z zwartą zabudową wokół wrzecionowego placu, w którego centrum znajduje się obecnie kościół. Rozbudowana w czasach późniejszych o ulicówkę z zabudową szczytową po obu stronach drogi.

Na uwagę zasługuje pochodzące z lat 30-tych XX wieku osiedle o jednorodnej zabudowie zlokalizowane w północno-zachodniej wsi.

We wsi znajdują się liczne stanowiska archeologiczne z okresu neolitu i kultury łużyckiej.

ZAWADA

Sołectwo składa się ze wsi Zawada i czterech przysiółków: Bud, Golczowice, Mucków i Sysłów (który powstał na początku XVI w.

Pierwszy kościół w Golczowicach zbudował Franciszek Freiherr von Larisch na cześć św. Anny.

Kościół w niedługim czasie spłonął. W latach 1843 – 1848 administrator Suchanek wybudował kolejną świątynię, która w 1904 r. została pokryta dachówką. Na szczególną uwagę zasługuje również kapliczka św. Józefa w Zawadzie.

Istotnym elementem w Golczowicach jest stanowisko archeologiczne z okresu kultury łużyckiej. Odkryto tu również fragment rozległej osady garncarzy, gdzie znaleziono olbrzymią ilość odpadów i półprefabrykatów naczyń glinianych.

ZWIASTOWICE

Wieś o metryce średniowiecznej założona w wyniku akcji kolonizacyjnej. Wzmiankowana po raz pierwszy jako Zuestoua w dokumencie z 08 września 1223 r. w którym biskup Lorenz ustalił obszar parafii św. Maryji w Kazimierzu pomiędzy rzekami Osobłoga – Stradunia - Odra, z wszystkimi wioskami. W 1571r. wymieniona pod nazwą Schwesternitz. Zwiastowice, podobnie jak większość miejscowości w gminie Głogówek, założone zostały przez cystersów i były w ich posiadaniu do 1810 r.

Najstarszym obiektem we wsi jest kaplica pw. Najświętszej Marii Panny, zbudowana w 1853r. Wewnątrz znajduje się ołtarz ludowo-barokowy z połowy XIX wieku. We wsi znajduje się budynek folwarczny, stanowiący obecnie dom mieszkalny nr zbudowany w 1829 r.

Wieś w układzie ulicówki z zwartą zabudową mieszkalną w układzie szczytowym rozlokowaną po obu stronach drogi.

Niedaleko miejscowości występują stanowiska archeologiczne.

5.2.3. Krajobraz kulturowy

Ustawa o ochronie i opiece nad zabytkami definiuje pojęcie krajobrazu kulturowego, którym jest "przestrzeń historycznie ukształtowana w wyniku działalności człowieka, zawierająca wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze". Na zasoby dziedzictwa kulturowego gminy Głogówek składają się obiekty stanowiące świadectwo minionej epoki oraz posiadające wartość historyczną, artystyczną lub naukową: zabytki nieruchome, zabytki ruchome, stanowiska archeologiczne. Ocalałe, znaczące elementy krajobrazu kulturowego, stanowią o pamięci historycznej, tożsamej dla regionu,

W tym znaczeniu stanowi on przedmiot ochrony, której formy określają w różnym stopniu cztery ustawy, a mianowicie:

1. ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
2. ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
3. ustawa o ochronie przyrody,
4. ustawa prawo ochrony środowiska.

Bogata i wielokulturowa historia pogranicza będącego w przeszłości pod panowaniem Piastów, królów czeskich, dynastii niemieckich: Habsburgów i Hohenzollernów i Prus ukształtowała różnorodny i specyficzny charakter dziedzictwa kulturowego. Elementami tego dziedzictwa są pojedyncze obiekty zabytkowe: kościoły, klasztory, kaplice i kapliczki, zabudowania wiejskie, budownictwo miejskie, parki, cmentarze, zabytki ruchome i stanowiska archeologiczne jak i zespoły urbanistyczne, zespoły ruralistyczne i zespoły budowlane.

Dziedzictwo kulturowe gminy posiada zróżnicowany charakter zdeterminowany dwoma typami jednostek administracyjnych: miejską (miasto Głogówek) i wiejską (21 wsi sołeckich)

1. Na obszarze miejskim wykształcił się zwarty, staromiejski układ urbanistyczny, ograniczony do 3 ćw. XIX w. murami miejskimi z zabytkową zabudową mieszkalną o charakterze małomiasteczkowym, zespołami architektury sakralnej, zespołem zamkowym, budynkami użyteczności publicznej: ratuszem, sądem, pocztą, szkołami, budynkami infrastruktury miejskiej i przemysłowymi.
2. Na obszarach wiejskich dziedzictwo kulturowe wiąże się z gospodarką rolną: najcenniejszymi zabytkami jest tu budownictwo wiejskie – mieszkalne i gospodarcze, zespoły folwarczne, wzbogacone o architekturę sakralną – kościoły wiejskie, kapliczki, krzyże oraz historyczne układy ruralistyczne.

W krajobrazie wiejskim gminy Głogówek dominuje budownictwo murowane, otynkowane z dekoracją architektoniczną w formie gzymsów oraz skupioną w obrębie otworów okiennych, profilowaną w tynku lub wykonaną z cegły nietynkowanej. Występują też przykłady architektury ceglanej z nieotynkowanymi elewacjami, o uwidocznionym wątku muru i dekoracji z cegieł lub w tynku. Są to przeważnie budynki gospodarcze w zagrodach lub zespołach folwarcznych (np. gorzelnia w Rzepczach), budynki przemysłowe (np. dawna mleczarnia w Biedrzychowicach), zespoły zabudowy kolejowej (np. Raclawice Śląskie, Twardawa) czy budynki publiczne np. szkoła w Rzepczach. Obiekty te pochodzą zazwyczaj z końca XIX w. i pierwszych dekad XX w.

Unikatowo zachowały się relikty budownictwa drewnianego, na omawianym terenie znajduje się jeden budynek drewniany, jest nim kościół konstrukcji zrębowej w Rzepczach oraz jeden konstrukcji mieszanej, drewniano-murowanej, kościół cmentarny pw. św. Krzyża w Głogówku.

Obszar gminy ubogi jest w architekturę rezydencjonalną – tylko w trzech wsiach Kazimierzu, Twardawie i Tomicach znajdują się siedziby dawnych właścicieli. W Kazimierzu znajduje się obecnie nieużytkowany, neogotycki pałac z rozległym parkiem krajobrazowym i zabudowaniami folwarczными, w Twardawie pałac w typie włoskiej willi użytkowany na biura i mieszkania z parkiem i folwarkiem, w Tomicach silnie przebudowany na mieszkania dwór z zabudowaniami gospodarczymi.

W kilku wsiach zachowały się dawne folwarki z potężnymi budynkami gospodarczymi i inwentarskimi (spichlerzami, oborami, stodołami), zaadaptowane na gospodarstwa rolne (PGR, RSP). Zespoły te wpisały się w tkankę zabudowy wiejskiej wpływając na kształt układu przestrzennego miejscowości. Znajdują się one we wsi Rzepcze, Stare Kotkowice, Zawada, Zwiastowice.

- OBIEKTY SAKRALNE

W panoramie wiejskiej wyróżniają się obiekty sakralne: kościoły, kaplice, kapliczki i krzyże. Zabytkowe kościoły zlokalizowane są w 11 z ponad 21 wsi. Większość kościołów posiada średniowieczną metrykę, jednak obecnie istniejące wzniesiono w wiekach późniejszych, na miejscu poprzednich, zniszczonych. Są to okazałe świątynie, dominujące swoją bryłą nad okoliczną zabudową. Zazwyczaj znajdują się w centralnej części wsi, na wyniesieniu terenu, otoczone murem. Każdy posiada wysoką wieżę, która stanowi główny akcent wertykalny układu ruralistycznego. Na terenach przykościelnych znajdują się cmentarze lub ich pozostałości.

- KOŚCIÓŁ PARAFIALNY PW. NPM W BIEDRZYCHOWICACH. Usytuowany w środkowej części wsi, na niewielkim wzniesieniu, otoczony murem. W obrębie ogrodzenia cmentarz. Zbudowany w latach 1797-1800 na miejscu poprzedniego, drewnianego. Rozbudowany o wieżę w 1930 r. Neobarokowy z zatarciem cech stylowych.
- KOŚCIÓŁ PARAFIALNY PW. WNIĘBOWZIĘCIA NMP W KAZIMIERZU. Usytuowany w płd.-wsch. części wsi, na niewielkim wzniesieniu, otoczony murem, w jego obrębie cmentarz. Wzmiankowany w 1223 r. (od 1226 do 1810 r. pod patronatem cystersów z Lubiąża) Obecny zbudowany w XVI w., przebudowany w 1755 w stylu barokowym. Posiada wysoką wieżę z hełmem baniastym z latarnią i dach ze szotem o wolutowych spływach, kryty łukiem kamiennym.
- KOŚCIÓŁ PARAFIALNY PW. NARODZENIA NMP W KIERPIENIU. Usytuowany w centrum wsi, otoczony kamiennym murem z bramkami, w jego obrębie cmentarz. Zbudowany ok. 1300 r. w stylu wczesnogotyckim, z tego okresu prezbiterium z sześciopółowym sklepieniem żebrowym, rozbudowany w 1660 r., wieża barokowa z 1797 r. Obecnie w większości pozbawiony cech stylowych.
- KOŚCIÓŁ PARAFIALNY PW. ŚW. TRÓJCY W ZESPOLE KLASZTORNYM O.O. PAULINÓW W MOCHOWIE. Klasztor jest drugą po Jasnej Górze w Częstochowie siedzibą zakonu Paulinów na ziemiach polskich. W dokumencie fundacyjnym z 20 stycznia 1388 roku książę Władysław Opolczyk przekazał konwentowi paulinów pod zabudowę równinę nad rzeką Osobłogą nazywaną „łąką Maryi Panny. Zakonnicy sprowadzeni z węgierskiego klasztoru w Rostrze założyli tu pierwszą wspólnotę liczącą dwunastu ojców i braci. Zespół był wielokrotnie niszczone, obecny zbudowany w 1688 r. w stylu barokowym, gruntownie przebudowany w l. 1910-11 w stylu neobarokowym.

Kościół na planie prostokąta z wieżą od zach. krytą hełmem baniastym z latarnią. Wnętrze nakryte sklepieniem kolebkowym z lunetami. W kaplicach kopuły na pendentywach. Klasztor przyległy do wieży od zachodu, prostopadle do osi kościoła. Na planie prostokąta. Pomieszczenia sklepione kolebkowo z lunetami, częściowo w układzie amfiladowym. W płd. części dawny refektarz nakryty sklepieniem klasztornym z lunetami.

- KOŚCIÓŁ PARAFIALNY PW. ŚŚ. KATARZYNY I BARBARY w RACŁAWICACH ŚLĄSKICH. Usytuowany w centrum wsi na wzniesieniu, otoczony murem ze szkarpami. Wzmiankowany w 1731 r. Obecny zbudowany w stylu barokowym w l. 1787-9 według projektu Michała Clementa z Krnowa. Z poprzedniego zbudowanego zapewne w XVI w zachowana wieża. Unikalnym na tym terenie rozwiązaniem jest nawa na rzucie elipsy, nakryta sklepieniami żaglastymi na gurtach.
- KOŚCIÓŁ FILIALNY PW. ŚW. JAKUBA W RZEPCZACH. Usytuowany w centrum wsi na wyniesieniu terenu. wokół kościoła cmentarz. Wzmiankowany w 1447 r., obecny zbudowany w 1751 r. Ściany kościoła drewniane (modrzew), konstrukcji zrębowej. Bezwieżowy. Prezbiterium zamknięte trójbocznie, nawa szersza na planie kwadratu. Wnętrze nakryte stropem płaskim.
- KOŚCIÓŁ FILIALNY PW. ŚW. BARBARY W STARYCH KOTKOWICACH. Usytuowany w centrum wsi. Wspomniany w 1447 r. Obecny zbudowany w 1847 r. na miejscu poprzedniego, drewnianego. Założony na planie prostokąta, kryty dachem dwuspadowym, z wieżyczką na sygnaturkę w kalenicy, Okna zamknięte półkoliście.
- KOŚCIÓŁ PARAFIALNY PW. ŚW. JADWIGI W SZONOWIE. Usytuowany w centrum wsi. Zbudowany w 1580 r. w stylu renesansowym, wielokrotnie przebudowywany. Obecny korpus kościoła zbudowano w 1867 r., wieża pozostała z poprzedniego.
- KOŚCIÓŁ PARAFIALNY PW. ŚW. MAŁGORZATY W TWARDAWIE. Wzmiankowany w 1305 r. Obecny zbudowany po pożarze w 1603 r. z wieżą z 1799 r. W 2 poł. XIX w. przebudowany z zatarciem cech stylowych. Prostokątna nawa nakryta dachem dwuspadowym, wieża hełmem. Wnętrze ze stropem kasetonowym.
- KOŚCIÓŁ PARAFIALNY PW. ŚW. WAWRZYŃCA W WIERZCHU. Wzmiankowany w 1371 r. Obecny zbudowany w latach 1900-1904. Z poprzedniego zbudowanego pod koniec XVI w. zachowana wieża. Korpus na planie krzyża, prezbiterium zamknięte pięciobocznie. Ściany zewnętrzne otynkowane z bogatą dekoracją ceglana wokół otworów, w szczytach i narożach.
- KOŚCIÓŁ FILIALNY PW. ŚW. MICHAŁA ARCHANIOLA WE WRÓBLINIE. Usytuowany w centrum wsi, otoczony kamiennym murem. Wzmiankowany w źródłach w 1664 r. Obecny kościół został wybudowany w 1855r. w stylu neogotyckim.
- KOŚCIÓŁ PARAFIALNY PW. ŚW. ANNY w ZAWADZIE – GOLCZOWICACH. Zbudowany w latach 1843-48 na miejscu wcześniejszej kaplicy z 1724 r. zniszczonej przez pożar w 1764 r. W otoczeniu kościoła cmentarz.

W sąsiedztwie kościołów znajdują się plebanie z zabudowaniami towarzyszącymi. Najciekawszymi są późnobarokowa plebania w Biedrzychowicach z 1797 r. nakryta dachem mansardowym z zespołem zabudowań plebańskich: oborą, spichlerzem i stodołą, plebania w Raclawicach Śląskich zbudowana w 1824 r. w stylu klasycystycznym i plebania w Wierzchu w tradycji budownictwa regionalnego z XIX/XX w.

Dopełnieniem wiejskiego krajobrazu są liczne kapliczki i krzyże. Tego typu obiekty sakralne widoczne są zarówno w obszarach wiejskich jak i poza nimi, przy polach, drogach i na rozdrożach stanowiąc o swoistym klimacie regionu.

Kapliczki klasyfikuje się według ich wielkości i formy architektonicznej na kubaturowe i niekubaturowe. Te pierwsze należą do zabytków architektury nieruchomej, najczęściej posiadają formę małego budynku założonego na planie prostokąta z jednoprzestrzennym wnętrzem, do którego wchodzi wejście zamknięte łukiem pełnym lub ostrym. Zazwyczaj jednokondygnacyjne, kryte daszkami dwuspadowymi, często z wieżyczką dzwonną w kalenicy. Niekiedy wielokondygnacyjne, tzw. wieżowe, dzielone gzymsami.

Ze względu na formę i dekorację architektoniczną występują kapliczki barokowe, neogotyckie oraz klasycystyczne. Grupę tą reprezentują kapliczki w Biedrzychowicach przy domu 3, 38, w Błażejowicach Dolnych przy domu 1 i 39, Głogowcu, Leśniku przy domu nr 3, Mochowie (przy zespole klasztornym), Raclawicach Śląskich (przy kościele), Rzepczach (kaplica cmentarna), Starych Kotkowicach (przy ul. Sudeckiej 22 i 33), Szonowie (przy domu 50a i 148) czy Twardawie (cmentarna i przy domu ul. Kozielska 20). Osobną grupę stanowią kapliczki-dzwonnice o jednokondygnacyjnej bryle, zwieńczone wieżyczką i latarnią. Do tego typu należą kapliczki w Błażejowicach Dolnych (przy domu nr 4), Ciesznowie (przy domu nr 23), Dzierżysławicach (przy domu 84 a), Mionowie-Hojnowicach (przy domu nr 52) i pośrodku wsi, Mochowie (przy domu nr 26), Tomicach (przy domu 12) i Zawadzie (przy domu nr 9). Stanowią one wyraźne akcenty przestrzenne wsi.

W dwóch miejscowościach zlokalizowane są duże kaplice, spełniające funkcje kościelne:

- w Zwiastowicach wzniesiona w 1853 r. w stylu klasycystycznym. Założona na planie prostokąta, kryta dachem dwuspadowym, z wieżą nad częścią środkową. Na zewnątrz narożniki elewacji ujęte pilastrami, część środkowa wysunięta przed lico murów.
- w Dzierżysławicach kaplica pw. NMP „NA GLINIANEJ GÓRCZE”. Zbudowana w 1781 r. w stylu barokowym z fundacji Henryka Oppersdorffa. Założona na planie prostokąta z zaokrąglonymi narożnikami. Krótkie prezbiterium na planie kwadratu. Fasada zwieńczona trójkątnym szczytem, nad nim wieżyczka z hełmem baniastym. Okna w obramieniach uszaty, podziały ścian ramowe, wewnątrz polichromia F. Sebastiego.

BUDOWNICTWO WIEJSKIE

- układ zagród i domy mieszkalne w gminie wiejskiej

Zabudowę poszczególnych wsi tworzą w przeważającej mierze zabudowania gospodarstw rolnych – zagrody i pojedyncze budynki mieszkalne i gospodarcze usytuowane po obu stronach drogi wiejskiej. Parcele najczęściej mają plan prostokąta, o układzie prostopadłym do osi ulicy. W obrębie działek, od frontu znajdują się budynki mieszkalne – główny i wycużny usytuowane w układzie szczytowym. Budynki mieszkalne posiadają zazwyczaj jedną kondygnację. Kryte są wysokimi dachami dwuspadowymi, poszycie dachówką ceramiczną, przeważnie karpioówką układaną podwójnie w koronkę. Budynki mieszkalne łączą się z zabudowaniami gospodarczymi posiadając z nimi wspólny dach. Prostokątne podwórze wybrukowane kostką kamienną, granitową. Zagrodę zamyka usytuowana poprzecznie stodoła. Reprezentatywnym przykładem jest zagroda nr 13 w Mochowie.

Występują też zagrody zamknięte od frontu muiowaną bramą z furką, łączącą budynek mieszkalny i wycużny, tego typu rozwiązania przetrwały we wsi Kazimierz, np. zagroda nr 45-47.

W 1 ćw. XIX w. wykształcił się też typ budynku wiejskiego, mocno wydłużonego, ustawionego szczytem do drogi, łączącego w sobie funkcję mieszkalną od frontu i gospodarczą w głębi parceli. Ten typ zabudowy był powszechny przez cały XIX w. aż do pocz. XX w. Najstarsze tego typu realizacje charakteryzują się stosunkowo niskimi ścianami i wysokim dachem. Później proporcje te ulegały zmianom. Pojawiały się użytkowe poddasza lub drugie kondygnacje. Rozwiązania te są szeroko stosowane w zabudowie wiejskiej gminy i tworzą regularne układy zabudowy szczytowej np. we wsi Raclawice Śląskie, Biedrzychowice, Mionów, Twardawa, Wróblin, Stare Kotkowice, Szonów.

Występują także wolnostojące budynki mieszkalne bez towarzyszącej mu zabudowy gospodarczej. Są to przeważnie niewielkie, jedno-, rzadziej dwukondygnacyjne budynki usytuowane szczytowo lub kalenicowo, bez dekoracji architektonicznej.

Typologia domów mieszkalnych ogranicza się niemal do samych obiektów otynkowanych, zarówno jedno-, jak i dwukondygnacyjnych, z poddaszem użytkowym, pokrytych dachem dwuspadowym, czasami z facjatą. W chwili obecnej niewielka część przedwojennych budynków mieszkalnych posiada detal architektoniczny w postaci zarówno opasek wokół otworów okiennych, gzymsów kordonowych i wieńczących, lizen w narożach, jak też bardziej złożonych motywów dekoracyjnych.

Nieco odmiennie przedstawia się ukształtowanie przestrzenne i charakter zabudowy centrum wsi Twardawa i osiedla kolejowego w Raclawicach Śląskich o cechach architektonicznych nawiązujących do rozwiązań miejskich. Wieś Twardawa o pierwotnym układzie ulicówki rozbudowała się pod koniec XIX w. pod wpływem przebiegającej tu kolei w wielodrożnicę. Centrum nabrało w cech małomiasteczkowych, pojawiła się zabudowa o cechach kamienic, w parterze mieściły się lokale usługowe, w drugiej kondygnacji mieszkania, np. dom ul. Kozielska 7, Powstańców Śl. 2a. Podobny wpływ miała kolej na rozwój Raclawic Śląskich. Poza genetycznym układem wsi w 3 ćw. XIX w. powstało osiedle kolejowe z budynkami z czerwonej cegły ceramicznej. We wsi powstał duży węzeł kolejowy: dworzec, nastawnia, wieża ciśnień, wiadukty oraz osiedle mieszkaniowe. Budynki wznoszono w układzie kalenicowym, przeważnie jako obiekty dwukondygnacyjne, kryte niskim dachem dwuspadowym nawiązujące bryłą i wystrojem architektonicznym do kamienic czynszowych. Elewacje z regularnym rytmem prostokątnych otworów okiennych artykułowały profilowane gzymsy międzykondygnacyjne, wokół okien występowały obramienia.

- **Budynki użyteczności publicznej i gospody**

Budynkami, które rzutują na sylwetę wsi są również szkoły, karczmy, gospody. W centrum Biedzychowic zlokalizowano gmach szkoły, w Rzepczach szkoła murowana z czerwonej cegły (nietynkowana) znajduje się tuż przy wjeździe do wsi. Okazałe budynki szkół znajdują się w Kierpieniu i Kazimierzu. Nieco mniejsze kubaturowo budynki szkolne, aczkolwiek wyróżniające się z typowej zabudowy wiejskiej oryginalną architekturą z lat 30 tych XX, znajdują się w Mochowie, Zwiastowicach.

Znaczną rolę w krajobrazie kulturowym wsi posiadają domy ludowe, gospody, karczmy i zajazdy. Łączą one funkcję mieszkalną i innym programem użytkowym. Obecnie są one w większości nieużytkowane bądź pełnią rolę domów mieszkalnych, w niektórych znajdują się sklepy spożywcze. Budynki te wyróżniają się rozbudowaną bryłą, z reguły były dwukondygnacyjne, posiadały facjatę/ryzalit w obrębie osi głównej oraz dekorację architektoniczną. Zazwyczaj były zlokalizowane w centrum historycznej wsi, w pobliżu kościoła.

Wpisane trwale w krajobraz wsi, świadczą o tradycji miejsca i lokalnym kolorycie. Zabytkowe budynki tego typu znajdują się we Wróblinie – gospoda nr 76, w Kazimierzu – gospoda nr 46, w Wierchu – gospoda nr 9, w Rzepczach – karczma nr 23 a oraz w Kierpieniu – karczma nr 1. Budynki te zachowały charakterystyczne cechy lokalnego budownictwa wiejskiego z końca XIX wieku z dużymi, zamkniętymi łukiem pełnymi otworami okiennymi. Większość z nich uległa przekształceniom utrudniającym ich identyfikację, choć ich sylwety znamy na podstawie dokumentacji fotograficznej.

- **Zabytki techniki i przemysłu**

Na obszarze gminy Głogówek zachowały się pozostałości zabudowy przemysłowej świadczące o XVIII i XIX wiecznej tradycji technicznej tych ziem. W większości były to obiekty związane z gospodarką rolno-spożywczą, co wiązało się z charakterem gminy, kiedy to główną gałęzią gospodarki, podobnie jak dziś, było rolnictwo. Bardziej rozbudowana infrastruktura techniczna istniała jedynie w Głogówku. W Kazimierzu zachowały się relikty młyna wiatrakowego z XVIII w. oraz budynek młyna w zespole folwarcznym z 2 poł. XIX w. W Rzepczach powstał pod koniec XIX w. potężny młyn przemysłowy oraz gorzelnia. Era XIX-wiecznego postępu technicznego dotarła do ziemi głogóweckiej wraz z budową kolejowej magistrali podsudeckiej, dając impuls do ożywienia gospodarczo. Zbudowano dworzec kolejowy w Twardawie wraz z osiedlem kolejowym i budynkami towarzyszącymi, obsługujący otwartą w 1876 r. linię kolejową Głubczyce - Kędzierzyn-Koźle. W związku z tym wieś na przestrzeni XIX i XX w. znacznie się rozrosła, przybierając cech małomiasteczkowych.

Podobnie rozwijały się Raclawice Śląskie, również tu powstał dworzec kolejowy wraz z budynkami zaplecza technologicznego: nastawnią, parowozownią z obrotnicą, kolejową wieżą wodną, budynkami ekspedycji, warsztatów i magazynów. Zbudowano wiaduktu i mosty, z których powstały w 1905 r. most kratownicowy nad rzeką Osobłogą jest unikalnym dziełem techniki inżynierskiej. Rozwijająca się gospodarka rolna, głównie przetwórstwo zbóż znalazła swój wyraz w budowie młynów, których w Raclawicach Śląskich były trzy, obecnie funkcjonuje młyn przy ul. Głubczyckiej.

- **Cmentarze**

W większości miejscowości cmentarze zlokalizowane były wokół kościoła parafialnego, bądź filialnego. Z uwagi na dużą ilość świątyń w okolicy – z reguły były one jedynymi nekropoliami w danej wsi. W Raclawicach Śląskich cmentarz znajduje poza obrębem muru kościelnego, nieopodal kościoła.

- **Parki**

W gminie Głogówek, na terenie wiejskim, zachowały się dwa zespoły parkowe, związane z rezydencjami (istniejącymi do dziś) w Kazimierzu i Twardawie.

5.2.4. ZABYTKI RUCHOME

Zasoby zabytków ruchomych gminy Głogówek charakteryzują się obiektami pochodzącymi z różnych epok stylowych, począwszy od średniowiecznych i renesansowych, a także najliczniej występujących barokowych po neostylowe z XIX wieku i I połowy XX wieku. Zasoby te tworzą takie grupy zabytków ruchomych jak: dzieła sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego oraz elementy kształtujące krajobraz kulturowy, w tym krzyże, wolnostojące pomniki i figury oraz niekubaturowe kapliczki przydrożne. Odrębną grupę dzieł sztuk plastycznych, specyficzną ze względu na ich problematyczną ruchomość stanowią malowidła ścienne, występujące we wnętrzach zabytkowych budowli.

Z przedstawionej wyżej substancji zabytkowej gminy Głogówek na przestrzeni dziejów wiele cennych zabytków ruchomych zostało bezpowrotnie utraconych. Niemniej obszar omawianej gminy wraz z jej centrum, jakim jest miasto Głogówek, stanowi skarbnicę dzieł sztuk plastycznych i rzemiosła artystycznego, skupionych głównie w obiektach sakralnych, tj. kościołach, klasztorach i kaplicach. Wśród najbardziej reprezentatywnych tego typu zabytków wymienić należy przede wszystkim wystroje wnętrz świątyń w samym Głogówku, mieście, w którym do rozwoju sztuki przyczyniły się między innymi fundacje książąt opolsko-raciborskich (do 1532 r.) oraz rodu Oppersdorffów, panującego w Głogówku od końca XVI wieku do początków wieku XIX. Jeden z najcenniejszych zespołów zabytków, związany z katolickim mecenatem wspomnianego rodu Oppersdorffów, znajduje się we wnętrzu kościoła parafialnego pw. św. Bartłomieja. Ważność tego rodu we wspomnianej świątyni znalazła swoje odbicie w wyposażeniu kaplicy Oppersdorffów, którego obiekty stanowią zwarty zespół, o dużej wartości historycznej, z niezwykle istotnym dla historii rzeźby gotyckiej na Śląsku rzeźbiarskim wystrojem architektonicznym z zespołem kamiennych wsporników i zworników żeber, pochodzących z warsztatów parlerowskich w Pradze. Ponadto w kaplicy znajduje się cenny z punktu widzenia historii sztuki marmurowo-alabastrowy nagrobek Jana Jerzego Oppersdorffa oraz jego rodziców Jerzego i Izoldy, wykonany w 1634 r. przez rzeźbiarza Sebastiana Salę z Krakowa – przykład posansovinowskiego typu nagrobka przyściennego. Integralną częścią wystroju kaplicy są trzy zachowane portrety zbiorowe rodu Oppersdorffów. Omawiając zabytkowe wnętrze tego kościoła nie można pominąć dokonanej w latach 1775 - 1781 jego barokizacji. Jej autorami byli dwaj artyści sprowadzeni z Moraw: malarz Franciszek Antoni Sebastini i rzeźbiarz - sztukator Jan Józef Schubert, którzy stworzyli dzieło złożone z monumentalnego zespołu malowideł ściennych, dekoracji rzeźbiarskich i sztukatorskich. Zgodnie z duchem epoki, na tle iluzjonistycznie ukazanej architektury zostały ukazane sceny z życia św. Bartłomieja, z centrum kompozycyjnym cyklu, jakim jest scena „Aniołowie unoszący skórę św. Bartłomieja, umieszczona na sklepieniu nawy głównej. Nakładające się na siebie różne gatunki sztuki; malarstwo, rzeźba, sztukaterie, stworzyły niepowtarzalny, oparty na grze światła i cienia, niemal teatralny charakter wnętrza kościoła parafialnego p.w. św. Bartłomieja.

Inny wybitny pod względem opracowania formalnego zespół zabytków ruchomych w Głogówku, związany z mecenatem rodu Oppersdorffów znajduje się w kościele klasztorным Franciszkanów. Należy do nich między innymi grupa cennych rokokowych ołtarzy, ambona, zbiór obrazów Franciszka Sebastiniego. Ołtarz główny i ambonę zdobią rzeźby autorstwa Jana Schuberta. W predelli ołtarza bocznego w Kaplicy św. Krzyża znajduje się przykład snycerki późnego gotyku - wielofigurowa scena „Święta Rodzina”. Wśród wielu cennych zabytków można jeszcze wyróżnić, zachowane w kaplicy św. Antoniego wysokiej klasy wyposażenie o cechach manieryzmu i wczesnego baroku. Omawiany franciszkański zespół klasztorny w Głogówku zyskał miano Sanktuarium Matki Bożej Loretańskiej, z uwagi na istniejący we wnętrzu kościoła Domek Loretański, zbudowany w 1630 roku z fundacji hrabiego Jerzego III Oppersdorffa. Jest to kopia Casa Santa w Loreto

(Święty Dom, w którym na świat przyszła Najświętsza Maria Panna, na obszarze Polski drugi tego typu obiekt znajduje się w Krzeszowie). Około 1780 roku elewacje zewnętrzne kaplicy zostały pokryte polichromią autorstwa Franciszka Sebastiniego. Na jej ścianie północnej znajduje się interesująca pod względem ikonograficznym scena „Przeniesienia domku loretańskiego z Nazaretu do Loreto”. Jedno z najpiękniejszych płócien Franciszka Sebastiniego „Zwiastowanie” znalazło swoje miejsce na ścianie południowej kaplicy. Wnętrze zdobią polichromie, naśladujące oryginalną dekorację Domku Loretańskiego w Loreto oraz barokowy ołtarz z figurą Matki Boskiej z Dzieciątkiem, wykonaną z drzewa hebanowego, będącą wierną kopią oryginału loretańskiego.

Szlak zabytkowych wyposażań kościelnych Głogówka, wyznaczony opisanymi wyżej w dużym skrócie wnętrzami, uzupełniają zabytki z takich obiektów jak: kościół szpitalny św. Mikołaja, kościół cmentarny p.w. św. Krzyża z zespołem XVII – wiecznych rzeźb, kaplica „Na Glinianej Górcie” z ołtarzem iluzjonistycznym pdp. autorstwa Franciszka Sebastiniego.

Oprócz zabytków zgromadzonych w kościołach Głogówka, cenne ich zespoły znajdują się również w innych miejscowościach omawianej gminy. Na szczególną uwagę ze względu na posiadane wartości artystyczne i historyczne zasługują wyposażenia, złożone w szczególności z ołtarzy, obrazów i rzeźb, pochodzących głównie z XVII i XVIII wieku. Zdobią one kościoły w Biedrzychowicach, Kazimierzu, Kierpieniu, Mochowie, Raclawicach Śląskich, Rzepcach, Szonowie, Twardawie oraz Wierzchu. W tym ostatnim kościele znajduje się zachowany na jego zewnętrznych ścianach oraz murze obwodowym, zespół renesansowych płyt nagrobnych z ok. 1600 roku. Przykładem realizacji barokowego malarstwa ściennego oprócz polichromii występujących we wnętrzach obiektów sakralnych Głogówka, są freski zachowane w refektarzu klasztoru OO. Paulinów w Mochowie, przedstawiające cykl scen z życia św. Pawła Pustelnika, przypisywane Franciszkowi Sebastiniemu, a także mniej monumentalna kompozycja malarska (w dużym stopniu przemalowana) z kaplicy w Głogowcu, ze sceną „Trzęsienia ziemi w Bardo”.

Na obraz zabytków ruchomych z terenu gminy Głogówek składają się nie tylko dominujące wyposażenia wnętrz kościelnych, ale także te odnoszące się do budowni świeckich; pałacowych, użyteczności publicznej, czy mieszkalnych. Wśród godnych uwagi elementów, ze względu na ich walory historyczne i artystyczne możemy wymienić między innymi późnorenesansową dekorację rzeźbiarską zamku w Głogówku, pochodzącą z ok. 1671 r., występującą w zespole portali, bramie wjazdowej zamku dolnego, złożoną z kartuszy herbowych i nisz z umieszczonymi w nich rzeźbami. Wewnątrz zamku zachował się wystrój malarski ścian i sklepienia kaplicy, wykonany przez Franciszka Sebastiniego oraz dekoracja sklepienia Sali Bibliotecznej, którego szwy i obramienia medalionów zostały podkreślone ornamentem stiukowym, a medaliony wypełnione malowanym na płótnie inskrypcjami w języku łacińskim.

Na tle dekoracji budynków użyteczności publicznej wyróżnia się dekoracja Ratusza w Głogówku, pochodząca z 1744 roku, autorstwa Jana Schuberta (rzeźby śś. Jana Nepomucena i Floriana, płaskorzeźba na elewacji północnej). Skromniej przedstawiają się zachowane wystroje zabytkowe domów mieszkalnych, które podlegały zmianom i modernizacjom. Przykładem może być tu dekoracja sztukatorska ścian tzw. Domu Sebastiniego w Rynku, czy też malowidła XIX-wieczne w kamienicy przy ul. Zamkowej.

Część omawianej substancji zabytkowej gminy Głogówek nie jest dziełem znanych warsztatów artystycznych, a pochodzi z ręki twórców lokalnych. Są to zabytki o ludowym charakterze opracowania, stanowiące w większości wystrój kaplic i kapliczek przydrożnych.

Do tej grupy zalicza się XVIII – wieczne wyposażenie kaplicy w Mionowie, a także wykonane z drewna rzeźbiarskie wizerunki świętych, głównie Jana Nepomucena, najbardziej popularnego świętego doby baroku, umieszczonego między innymi w kapliczkach w Głogówku, Kazimierzu, Mochowie, Starych Kotkowicach, Twardawie i Wierzchu. Mniej liczne są przedstawienia innych postaci świętych. Ciekawą, ludową interpretacją tematu Matki Boskiej Tronującej jest figura umieszczona w kapliczce z 1752 r. w Głogowcu, dodatkowo ozdobiona snycerskim baldachimem. We wnętrzu kapliczek występuje też ludowe malarstwo. W tym miejscu należy wspomnieć o obrazie Męki Pańskiej, pochodzącym z kapliczki w Głogówku, charakteryzującym rzadko spotykaną symultaniczną kompozycją.

Do osobnej, wymienionej na wstępie grupy zabytków należą również te, funkcjonujące w otwartej przestrzeni jako składniki krajobrazu, tj. niekubaturowe kapliczki, krzyże, a także reprezentowane w niewielkiej liczbie na terenie gminy Głogówek pomniki wolnostojące, głównie z przedstawieniem postaci świętych. Wśród tego rodzaju obiektów wymienić należy wyobrażenie kultowe św. Jana Nepomucena, zrealizowane w formie kamiennego wolnostojącego pomnika w Głogówku (1744 r.) na terenie założenia parkowego. W mieście tym znajdują się również kamienne monumenty poświęcone Matce Boskiej i Chrystusowi. W eksponowanym miejscu na Rynku została zlokalizowana Kolumna Maryjna (1677 r.),

jedna z najstarszych na Śląsku, wzniesiona na wzór kolumn w Monachium i Wiedniu. Rzadkim przykładem XX-wiecznej sztuki rzeźbiarskiej jest przedstawienie Chrystusa niosącego krzyż (1903 r.) autorstwa Paula Ondruscha, rzeźbiarza pochodzącego z Głubczyc. Rzeźba ta jest umieszczona przy murze kościoła franciszkańskiego. Cennym natomiast dla historii omawianego regionu jest obiekt w obrębie miejscowości Raclawice Śląskie (przy granicy Państwa) tzw. „Szwedzka Kolumna”, wzniesiona w 1633 r. na pamiątkę wycofania się wojsk szwedzkich.

Liczną grupę na terenie gminy stanowią krzyże na cokołach, często z figurą Chrystusa Ukrzyżowanego, w większości XIX-wieczne, fundowane staraniem społecznym (np. w Głogówku przy ul. Powstańców Śląskich i przy drodze w kierunku Głogowca) oraz kapliczki przydrożne, typu słupowego; między innymi jedna z nich znajduje się przy drodze z Dzierżysławic do Raclawic Śląskich, druga, malowniczo jest wkomponowana w krajobraz Mochowa.

Z terenu gminy Głogówek Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Opolu wprowadził do ewidencji zabytków województwa opolskiego w formie kart zabytku ruchomego **700 obiektów**. Zadanie ewidencjonowania zabytków z tej gminy nie zostało jednak ukończone, a obecnie posiadana ilość kart ewidencyjnych w zbiorach ewidencji Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Opolu, to ok. 60% szacunkowej liczby wszystkich zabytków na terenie gminy Głogówek. Ewidencja wymaga zwłaszcza uzupełnienia w zakresie zabytków ruchomych typu kapliczki przydrożne o konstrukcji niekubaturowej oraz kamienne krzyże.

ZESTAWIENIE ILOŚCI ZABYTEKÓW RUCHOMYCH, UJĘTYCH W EWIDENCJI Z TERENU GMINY GŁOGÓWEK

Lp	Miejscowość	Obiekt	Ilość zabytków ruchomych ujętych w formie karty zabytku ruchomego do ewidencji
1.	Biedrzychowice	Wyposażenie kościoła parafialnego p.w. Wniebowzięcia NMP	21
2.	Biedrzychowice	Rzeźba – św. Jan Nepomucen (2 poł. XVIII w.) w kapliczce przy drodze do Zwiastowic	1
3.	Błajejowice	Rzeźba – św. Jan Nepomucen we wnętrzu kapliczki przy domu nr 4	1
4.	Błajejowice	Płaskorzeźba – św. Grzegorz w kapliczce - dzwonnicy	1
5.	Ciesznow	Rzeźba – św. Jan Nepomucen w kaplicy – dzwonnicy (przy domu nr 23)	1
6.	Dzierżysławice	Kapliczka słupowa przy drodze z Dzierżysławic do Raclawic Śląskich	1
7.	Głogowiec	Malowidło ściennie - Trzęsienie ziemi w Bardo w kapliczce (na ścianie pd.)	1
8.	Głogowiec	Rzeźba – Matka Boska z Dzieciątkiem kapliczce (z 1752 r.)	1
9.	Głogówek	Wyposażenie kościoła parafialnego p.w. św. Bartłomieja	275
8.	Głogówek	Wyposażenie kościoła klasztorного Franciszkanów p.w. św. Franciszka z Asyżu	88
9.	Głogówek	Wyposażenie kościoła szpitalnego p.w. św. Mikołaja	3
10.	Głogówek	Wyposażenie kościoła cmentarnego p.w. św. Krzyża	9

11.	Głogówek	Elementy dekoracyjne zamku elewacji zamku (m.in. portale, sgraffita)	13
12.	Głogówek	Wystrój kaplicy zamku i dekoracja Sali Bibliotecznej zamku	7
13.	Głogówek	Krzyż pokutny na dziedzińcu zamku – przy ścianie skrzydła wsch. Bramnego	1
14.	Głogówek	Rzeźby – św. Florian i św. Jan Nepomucen w narożach ratusza	2
15.	Głogówek	Scena alegoryczna na fasadzie ratusza	1
16.	Głogówek	Rzeźba – Chrystus niosący krzyż, przy murze kościoła klasztornego p.w. św. Franciszka z Asyżu	1
17.	Głogówek	Rzeźba – św. Jan Nepomucen w kapliczce przy ul. Winiary	1
18.	Głogówek	Rzeźba – św. Jan Nepomucen na terenie założenia parkowego	1
19.	Głogówek	Kolumna Maryjna na Rynku	1
20.	Głogówek	Płaskorzeźba niedźwiedzia z kuflem, z fasady domu Rynek 33 (d. Gospoda pod „Czarnym Niedźwiedziem”, ob. na fasadzie replika płaskorzeźby)	1
21.	Głogówek	Dekoracja sztukatorska ścian tzw. Domu Sebastiniego, Rynek 34	1
22.	Głogówek	Malowidła w sieni kamienicy przy ul. Zamkowej	1
23.	Głogówek	Obraz – Męka Chrystusa z kapliczki przy ul. Podgórnej	1
24.	Głogówek (Gliniana Górka)	Wyposażenie kaplicy (1781 r.)	13
25.	Głogówek	Rzeźba – Madonna z Dzieciątkiem (pierwotnie w niszy elewacji kaplicy zamkowej, ob. w Muzeum Regionalnym)	1
26.	Kazimierz	Wyposażenie kościoła parafialnego p.w. NMP	17
27.	Kazimierz	Rzeźba – św. Jan Nepomucen w kapliczce przy drodze, za wsią	1
28.	Kierpień	Wyposażenie kościoła parafialnego p.w. Narodzenia NMP	13
29.	Mionów	Wyposażenie kaplicy pośrodku wsi	4
30.	Mochów	Wyposażenie kościoła parafialnego p.w. św. Trójcy (przy klasztorze OO. Paulinów)	11
31.	Mochów	Wyposażenie klasztoru OO. Paulinów	18
32.	Mochów	Rzeźba – św. Jan Nepomucen w kapliczce przydrożnej (w pobliżu plebanii)	2
33.	Mochów	Rzeźba – św. Jan Nepomucen przy drodze polnej (w pobliżu domu nr 72)	1
34.	Mochów	Rzeźba – św. Jan Nepomucen w kaplicy – dzwonnicy	1
35.	Raławice Śląskie	Wyposażenie kościoła parafialnego p.w. Wniebowzięcia NMP	34
36.	Raławice Śląskie	Kolumna tzw. „szwedzka kolumna” – przy granicy Państwa, 3 km na płn.-zach od dworca PKP Raławice Śl., ok. 130 m na pd.- zach od linii kolejowej Raławice – Prudnik.	1

37.	Rzeczce	Wyposażenie kościoła filialnego p.w. św. Jakuba Starszego	26
38.	Stare Kotkowice	Rzeźba – św. Jan Nepomucen w kapliczce, naprzeciw domu 28	1
39.	Szonów	Wyposażenie kościoła parafialnego p.w. św. Jadwigi	37
40.	Szonów	Rzeźba – św. Józef w kapliczce przy domu nr 148	1
41.	Twardawa	Wyposażenie kościoła parafialnego p.w. św. Małgorzaty	10
42.	Twardawa	Rzeźba – św. Jan Nepomucen w kapliczce przy ul. Kozielskiej 20	1
43.	Wierzch	Wyposażenie kościoła parafialnego p.w. św. Wawrzyńca	71
44.	Wierzch	Rzeźba – św. Jan Nepomucen w kapliczce na terenie ogrodu plebanii.	1

Z wymienionej wyżej liczby zabytków, ujętych w ewidencji, w rejestrze zabytków figuruje **379 obiektów**.

ZASADY PRAWNE OPIEKI I OCHRONY ZABYTKÓW RUCHOMYCH.

Zabytki ruchome podlegają przepisom prawnym, zawartym w Ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162 z 2003 r., poz.1568 z późn. zm.), zwaną dalej „ustawą”. Zasady ochrony i opieki nad zabytkami ruchomymi oraz finansowania prac konserwatorskich, określają w szczególności niżej wymienione przepisy ustawy:

- art. 5 dotyczy opieki nad zabytkiem sprawowanej przez jego właściciela lub posiadacza, polegającej między innymi na zapewnieniu warunków:

- 1) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- 2) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- 3) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

- na podstawie art. 28 ustawy, niezależnie od obowiązków wynikających z opieki nad zabytkami, określonych w art. 5 ustawy, właściciel lub posiadacz zabytku wpisanego do rejestru lub zabytku znajdującego się w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków, zawiadamia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o:

- 1) uszkodzeniu, zniszczeniu, zaginięciu lub kradzieży zabytku, niezwłocznie po powzięciu wiadomości o wystąpieniu zdarzenia;
- 2) zagrożeniu dla zabytku, niezwłocznie po powzięciu wiadomości o wystąpieniu zagrożenia;
- 3) zmianie miejsca przechowywania zabytku ruchomego w terminie miesiąca od dnia nastąpienia tej zmiany;
- 4) zmianach dotyczących stanu prawnego zabytku, nie później niż w terminie miesiąca od dnia ich wystąpienia lub powzięcia o nich wiadomości.

- art. 22 ust. 3 ustawy określa zasady włączenia karty ewidencyjnej zabytku ruchomego niewpisanego do rejestru zabytków do wojewódzkiej ewidencji, które może nastąpić za zgodą właściciela tego zabytku.

- zgodnie z art. 10 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wpis do rejestru zabytków ruchomych może nastąpić na wniosek właściciela. Wojewódzki Konserwator Zabytków może wydać decyzję o wpisie zabytku do rejestru, z urzędu, w przypadku uzasadnionej obawy jego zniszczenia, uszkodzenia lub wywiezienia za granicę.

- na podstawie art. 36 ust. 1 pkt. 1 w/w Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, podejmowanie działań przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków wymaga uzyskania **pozwolenia** Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Prace konserwatorskie zgodnie z art. 37 ust. 3 cyt. ustawy oraz z § 22 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych (Dz.U. Nr 165 z 2011 r., poz. 987) mogą prowadzić dyplomowani konserwatorzy dzieł sztuki.

Zasady finansowania zabytków ruchomych

W świetle obowiązujących przepisów Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami warunkiem uzyskania dotacji celowej na dofinansowanie prac konserwatorskich przy zabytku ruchomym jest jego wpis do rejestru zabytków. Dofinansowanie prac konserwatorskich przy zabytkach ruchomych wpisanych do rejestru, odbywa się w oparciu o kryteria wyszczególnione w Rozdziale 7 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Zgodnie z nimi osoba fizyczna, jednostka samorządu terytorialnego lub inna jednostka organizacyjna, będąca właścicielem bądź posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru albo posiadająca taki zabytek w trwałym zarządzie, może ubiegać się o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich przy tym zabytku. Ponadto art. 78 w/w rozdziału ustawy określa do jakiej wysokości może być dotacja celowa udzielona. Wniosek o dofinansowanie prac przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków należy złożyć w terminie do **28 lutego** roku, w którym mają być przeprowadzone prace, w oparciu o jego wzór, określony w Rozporządzeniu Ministra Kultury z dnia 6 czerwca 2005 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Dz. U. Nr 112 z 2005 r.; poz. 940).

GŁÓWNE ZADANIA PROGRAMU OCHRONY ZABYTEKÓW DLA GMINY GŁOGÓWEK ZAKRESIE ZABYTEKÓW RUCHOMYCH:

1. Wspieranie właścicieli ruchomych obiektów z terenu gminy Głogówek w pozyskiwaniu dotacji na prace konserwatorskie, między innymi poprzez wskazywanie źródeł finansowania w zakresie konserwacji zabytków.

Stan zachowania omawianych zasobów zabytków ruchomych jest na dzień dzisiejszy zróżnicowany. W latach 2006 – 2012 w kościele parafialnym p.w. św. Bartłomieja Apostoła przeprowadzono kompleksową konserwację jego wystroju, obejmującą większe jego partie. Dzięki tym pracom dawną swą świetność odzyskały polichromie autorstwa Franciszka Sebastiniego i kaplica Oppersdorffów. Dla zakończenia dzieła konserwacji we wnętrzu tej świątyni została powołana Fundacja Glogovia, której działania związane są z zachowaniem i restaurowaniem zabytków. Drugi, tak szeroko zakrojony projekt konserwatorski został zrealizowany w kościele franciszkańskim w Głogówku, w tym pełnej konserwacji poddano Domek Loretański. W pozostałych obiektach zabytkowych z terenu omawianej gminy są przeprowadzane prace konserwatorskie na mniejszą skalę, odnoszące się do pojedynczych zabytków. Niektóre z nich wymagają pilnej interwencji konserwatorskiej (na przykład malowidła ścienne w kaplicy zamku w Głogówku, czy zespół renesansowych płyt nagrobnych w Wierzchu).

2. Pomimo prowadzonych sukcesywnie działań inwentaryzacyjnych, uzyskanie pełnego obrazu zasobów zabytków ruchomych z terenu gminy Głogówek, wymaga faktycznego rozpoznania w zakresie takich obiektów jak kapliczki przydrożne i licznie wzniesione na przestrzeni XIX wieku, nie ujęte w ewidencji krzyże kamienne Stąd koniecznym jest wskazywanie właścicielom tych obiektów, możliwości wnioskowania do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Opolu o założenie dla nich kart ewidencyjnych.

3. Mając na uwadze fakt, iż liczba zabytków objętych wpisem do rejestru, stanowi ok. 50% aktualnych zasobów ewidencyjnych z terenu gminy, należy zaktywizować właścicieli tych obiektów o występowania do Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o dokonanie ich wpisu do rejestru.

5.2.5. Zabytki archeologiczne.

Teren gminy Głogówek został w całości przebadany metodą Archeologicznego Zdjęcia Polski. W trakcie wieloletniej akcji badawczej uzyskano informacje o 491 stanowiskach archeologicznych położonych na terenie gminy – 81 zostało wpisanych do rejestru zabytków województwa opolskiego.

AZP obejmuje stanowiska o ustalonej lokalizacji jak i te, których dokładna lokalizacja nie jest obecnie znana, a wiadomości o nich pochodzą ze źródeł archiwalnych. Niemniej jednak są one uwzględniane gdyż istnieje duże prawdopodobieństwo natrafienia na nowe, dotąd nie znane znaleziska podczas prac ziemnych prowadzonych przy inwestycjach budowlanych. Zasób stanowisk archeologicznych jest zbiorem otwartym.

Zabytek archeologiczny (w rozumieniu ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 3) to „zabytek nieruchomy będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów lub zabytek ruchomy, będący tym wytworem”. Ta szeroka definicja określa jednocześnie potencjalnie duży zasób zabytków archeologicznych, na które składają się zarówno tzw. stanowiska archeologiczne (obiekty i warstwy zlokalizowane w terenie), jak i ruchome zabytki (przedmioty) z nich pochodzące.

Zabytki archeologiczne są częścią dziedzictwa kulturowego. Europejska konwencja o ochronie archeologicznego dziedzictwa kulturowego uznaje je za źródło „zbiorowej pamięci europejskiej i instrument dla badań historycznych i naukowych”. Tym samym mamy wskazane dwa wymiary jego ochrony – poznawczy (naukowy) i zachowawczy. Tendencje te od dawna ścierają się zarówno w teorii, jak i praktyce ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego. Są to jednocześnie dwa podstawowe kierunki w konserwatorstwie określające odpowiednio:

I – badania wykopaliskowe, dokumentacyjne i inne, prowadzące do poznania poszczególnych stanowisk, zabytków czy problemów związanych z szeroko rozumianą przeszłością, w tym zwłaszcza w sytuacjach zagrożenia zniszczeniem lub uszkodzeniem substancji zabytkowej (nawarstwień, obiektów, materiałów i ich kontekstów),

II – działania zmierzające do zachowania dla przyszłych pokoleń jak największej części archeologicznego dziedzictwa kulturowego w niezmienionej formie (także nienaruszonego i nieprzekształconego w wyniku badań).

Naczelną zasadą w konserwatorstwie archeologicznym jest zachowanie w możliwie niezmienionej formie jak największej liczby stanowisk.

Ustawodawca kładzie wielki nacisk na wielostronną ochronę i opiekę nad zabytkami. Oznacza to, iż zadania z tego zakresu są nie tylko obowiązkiem wyspecjalizowanych służb konserwatorskich czy nawet poszczególnych środowisk (np. archeologów), ale także powinny być podejmowane przez inne organy administracji państwowej, a przede wszystkim samorządowej.

Tereny gminy Głogówek (170 km²) położone są w strefie Wyżyny Śląskiej, w obrębie mezoregionu Płaskowyżu Głubczyckiego (północna część tej krainy). Główne rzeki przepływają przez jej obszar to Osobłoga i Stradunia oraz jej dopływy. Teren jest bardzo pofalowany. Różnice poziomów między wyniesieniami a dnem dolin wynosi około 50-60 m. Zwłaszcza krawędzie doliny Osobłogi są bardzo strome. Gleby wykazują cechy charakterystyczne dla całego Płaskowyżu Głubczyckiego. Są to przede wszystkim utwory lessowe w większości wytworzone z gliny morenowej. Natomiast w dolinach rzek występują mady i piaski rzeczne. Na terenie gminy występują też gleby lekkie jak i ciężkie w pokrywie brunatnej na podłożu gliniastym i żwirowym. Ze względu na ogólnie wysoką wartość rolniczą gleb występujących na terenie

w/w gminy i w dążeniu do jak najpełniejszego wykorzystania ich dla rolnictwa, człowiek działając tutaj przez wiele setek lat prawie całkowicie wytrzebił lasy, które niegdyś porastały ten obszar.

Osadnictwo pradziejowe i wczesnośredniowieczne związane było głównie z dolinami rzek. Stanowiska archeologiczne występują przede wszystkim na krawędziach teras rzecznych i w ich pobliżu. Inne były lokowane na bocznych krawędziach dolin cieków dziś już nieistniejących. W oddaleniu od głównych cieków spada ilość występujących stanowisk co wynika zapewne z braku dostatecznych warunków hydrograficznych i geomorfologicznych niezbędnych dla osadnictwa pradziejowego. Z reguły osadnictwo to oddalone było do około 1-1,5 km od tych cieków.

W publikacjach i archiwaliach przedwojennych występuje bardzo dużo informacji o zarejestrowaniu znalezisk archeologicznych. Niestety w większości tym odkryciom brak było ścisłej lokalizacji. Reprezentowały one pełny przegląd chronologiczny i asortyment (toporki, siekierki, krzemienie, przęśliki, bransolety z brązu, szpile, monety oraz ceramika zarówno w postaci fragmentów jak i całych naczyń). Prowadzone w ramach krajowego programu AZP (Archeologiczne Zdjęcie Polski) w latach 1979-2004 badania powierzchniowe pozwoliły na przedstawienie tutaj w dużym skrócie najdawniejszych dziejów gminy Głogówek.

Najstarsze ślady osadnictwa ludzkiego datowane są na paleolit i są one nieliczne. Udało się je zarejestrować m. in. w m. Szonów. Dopiero w okresie młodszej epoki kamienia – neolicie odnotowujemy wzrost osadnictwa ludzkiego. Jest to głównie ludność napływowa zaliczana do najstarszej kultury wczesnorolniczej jaką była na tych terenach kultura wstęgowo-ryta. Ślad jej obecności zarejestrowano m. in. w Głogówku. Dopiero jednak wraz z pojawieniem się osadnictwa ludności Kultury Pucharów Lejowatych, na terenie obecnej gminy Głogówek rozpowszechniła się znajomość rolnictwa i hodowli. Stanowiska tej kultury odnotowano w takich miejscowościach jak Głogówek, Dzierżysławice, Mochów oraz Kazimierz. Do nielicznych z kolei należy zaliczyć stanowiska z okresu eneolitu i wczesnej epoki brązu. Reprezentują je stanowiska ludności kultury ceramiki sznurowej z Głogówka, Biedrzychowice oraz ludności kultury nowocerekwiańskiej z Głogówka. Do wyjątkowych też należy zaliczyć stanowisko ludności kultury przedłużyckiej odkryte w m. Kazimierz. Stabilizację osadniczą oraz rozwój przestrzenny osadnictwa odnotowujemy wraz z późną epoką brązu i wczesną epoką żelaza (okres halsztacki). Osady i cmentarzyska ludności kultury łużyckiej występują już praktycznie na obszarze całej gminy. Do najbardziej intrygujących śladów osadnictwa należy zaliczyć ślady kultury celtyckiej datowanej na okres lateński. Odnotowano je m.in. w m. Mochów, Głogówek, Biedrzychowice, Leśnik, Szonów oraz Raclawice Śląskie. Podobną stabilizację i rozwój osadnictwa jak w późnej epoce brązu obserwujemy w okresie wpływów rzymskich. Ślady osadnictwa ludności kultury przeworskiej występują też powszechnie na terenie całej gminy. Załamanie tego osadnictwa następuje dopiero w późnym okresie wpływów rzymskich i w okresie wędrówek ludów. Najstarsze jak do tej pory uchwytnie ślady osadnictwa wczesnośredniowiecznego związanego już z obecnością Słowian na tym terenie pochodzą z Mochowa i datowane są na IX-X w. Również z Głogówka pochodzą zabytki datowane na X-XI w. Od tego momentu wchodzimy już w okres historyczny coraz częściej oświetlany przekazami pisanymi.

Przepisy odnośnie ochrony zabytków archeologicznych, zawarte zostały w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 roku (Dz.U. z 2003 r. Nr 152 poz. 1568 z późn. zmianami) natomiast kwestie wydawania pozwoleń na roboty ziemne w obrębie stanowisk archeologicznych oraz badań archeologicznych reguluje Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych. (Dz. U. z dnia 11 sierpnia 2011 r.).

Naczelnym celem ochrony zabytków archeologicznych a w tym przede wszystkim stanowisk archeologicznych będących swoistą formą zabytków nieruchomych, jest zachowanie różnorodnych w formie obiektów archeologicznych jak i warstw kulturowych znajdujących się pod warstwą orną bądź też wydobytych już na powierzchnię przez działalność ludzką (np. poprzez orkę, roboty niwelacyjne) bądź czynniki naturalne (procesy eoliczne, erozja stokowa, obrywy brzegów rzek i pomniejszych cieków). Stanowiska te bowiem zagrożone są ciągłym niszczeniem poprzez agrotechnikę a także grozi im zniszczenie wskutek różnorodnych procesów inwestycyjnych wymagających prowadzenia szerokopłaszczyznowych lub liniowych robót ziemnych. Dlatego przepisy w/w ustawy i rozporządzenia określają zasady ich prowadzenia w obrębie stanowisk archeologicznych i w ich bezpośrednim otoczeniu. Zasady te muszą być więc uwzględnione w mppz czyli w dokumentach prawa miejscowego.

Projekty inwestycji winny być opiniowane lub uzgadniane z Opolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Jeśli inwestycja prowadzona jest na stanowisku archeologicznym bądź w jego otoczeniu inwestor winien uzyskać pozwolenie konserwatorskie na prace w zabytku i jego otoczeniu a archeolog prowadzący badania archeologiczne uzyskać pozwolenie na ich wykonywanie.

W obszarach stanowisk archeologicznych i w ich bezpośrednim otoczeniu można wykonywać wszystkie roboty ziemne pod warunkiem prowadzenia badań archeologicznych (tj. nadzoru i ratowniczych badań wykopaliskowych). Z zasady tej wyłączone są obiekty o własnej formie krajobrazowej gdzie wszelkie roboty ziemne są całkowicie zakazane (np. grodziska).

W granicach administracyjnych gminy Głogówek znajduje się 491 stanowisk archeologicznych, będących w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Opolu.

W myśl przepisów ww. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami ochroną konserwatorską objęte są wszystkie stanowiska archeologiczne zlokalizowane na obszarze gminy Głogówek tj. zarówno stanowiska rejestrowe jak i ewidencyjne.

Ponadto w celu ochrony stanowisk archeologicznych wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej:

Strefa A ochrony konserwatorskiej.

W obrębie Gminy Głogówek strefa A obejmuje miasto Głogówek tj. obszar zwartej zabudowy miejskiej obejmujący średniowieczny układ urbanistyczny zamknięty murami miejskimi wpisany do rejestru zabytków woj. opolskiego pod nr 36/48. Jednocześnie jest to obszar stanowiska archeologicznego nr 1 na który składają się pradziejowe i średniowieczne nawarstwienia kulturowe. W całej tej strefie należy prowadzić wszelką działalność inwestycyjną, której konsekwencją są roboty ziemne, po uzgodnieniu z Opolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i na podstawie wydanych pozwoleń konserwatorskich.

Strefa W i OW – ochrony archeologicznej

Wszelkie prace ziemne w obrębie wszystkich stanowisk archeologicznych muszą być powiązane z badaniami archeologicznymi prowadzonymi przez uprawnionych archeologów na koszt inwestora. O terminie rozpoczęcia i ich zakończenia a także o wyborze wykonawcy tych badań należy powiadomić Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we wniosku o wydanie pozwolenia konserwatorskiego na prace w zabytku i jego otoczeniu.

Na inwestorze ciąży ponadto obowiązek każdorazowego powiadamiania Opolskiego Konserwatora Zabytków o wszelkich nowych znaleziskach archeologicznych zgodnie z art. 32 ust. 1 oraz art. 33 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. W każdym takim przypadku należy niezwłocznie zabezpieczyć znalezisko a następnie przeprowadzić na koszt inwestora ratownicze badania archeologiczne celem zabezpieczenia i udokumentowania znalezisk.

Stanowiska naziemne – takie jak grodziska, cmentarzyska kurhanowe, pojedyncze kopce, czyli trwałe elementy krajobrazowe, nie mogą być zabudowywane, przeobrażane, niwelowane a wszelkie roboty ziemne prowadzone w ich strefach ochronnych są dopuszczalne po uzyskaniu pozwolenia konserwatorskiego. Również wszelkie prace porządkowe prowadzone w ich obrębie, tj. wycinka samosiejek, krzewów, usuwanie wiatrołomów może się odbywać tylko za pozwoleniem konserwatorskim.

Wszelkie pozostałe tzw. stanowiska płaskie mogą być objęte różnorodnymi pracami. Dotyczy to głównie terenów rolnych na których zlokalizowana jest większość tych stanowisk. Na tak zlokalizowanych stanowiskach archeologicznych użytkowanie rolnicze może być prowadzone bez przeszkód z wyłączeniem bardzo głębokiej orki.

Dla ochrony zabytków archeologicznych wytyczne wyróżniają 2 następujące strefy

- strefa „W” – ochrony archeologicznej
- strefa „OW” – obserwacji archeologicznej

Strefa „W” – ochrony archeologicznej

Jest obszar występowania pradziejowych i historycznych zwartych nawarstwień kulturowych oraz obiektów archeologicznych. Pokrywa się więc ta strefa ze zlokalizowanymi a więc i już znanymi stanowiskami archeologicznymi i ich strefami ochronnymi.

Strefa „OW”- obserwacji archeologicznej

Są to tereny i miejsca o dużym prawdopodobieństwie występowania dotąd jeszcze nie odkrytych znalezisk i stanowisk archeologicznych. W obrębie tej strefy wszelkie roboty ziemne winny być prowadzone pod nadzorem archeologicznym na koszt inwestora.

5.2.6. Dziedzictwo niematerialne.

Położenie geograficzne, typowo przygraniczne oraz procesy historyczne sprawiły, że teren ziemi głogóweckiej posiada swoiste cechy regionalne wyrażające się bogactwem zwyczajów i tradycji kulturowanych do dziś. Świadectwem tożsamości regionalnej jest charakterystyczna gwara łącząca elementy niemieckie i czeskie wzbogacone po wojnie językiem przesiedleńców z kresów wschodnich, stroje ludowe, kuchnia, zwyczaje i obrzędy.

Głogóweckie zwyczaje związane są przede wszystkim z obchodami świąt religijnych tj. Wielki Tydzień, majówki, Boże Ciało, Boże Narodzenie. Obowiązuje wtedy specjalny jadłospis i obrzędy. Unikalną tradycją w tym regionie jest pasyjna procesja mężczyzn, niosących ulicami miasta rzeźbę, przedstawiającą Chrystusa upadającego pod ciężarem krzyża.

Wyjątkowy jadłospis obowiązuje także w okresie zabaw odpustowych i kiermaszy. W głogóweckim menu znajduje się wiele smacznych potraw, takich, jak np.: smażone krupniolki, żymłolki, kartofle z maślanką, wodzionka i tradycyjne „Śląskie Niebo”. Składa się na nie wędzonka wcześniej ugotowana z jarzynami, a potem przypieczona na patelni oraz buchty oblewane sosem budyniowym z dodatkiem suszonych owoców. Żywą tradycją są dożynki. Po zakończeniu prac polowych każda wieś, co roku organizuje swoje „żniwniolki”, zabawy, pochody w których biorą udział barwni przebierańcy. W specyficzny sposób dekorowane są domostwa, płoty i ulice.

Zwyczaje te tworzą specyficzną przestrzeń kulturową, są niematerialnym dziedzictwem łączącym wspólnotę gminną.

5.3. ZABYTKI OBJĘTE PRAWNYMI FORMAMI OCHRONY I ICH STAN ZACHOWANIA

Wśród prawnych form ochrony zabytków ustawa wymienia wpis obiektu do rejestru zabytków, uznanie go za pomnik historii, utworzenie parku kulturowego, bądź ustalenie ochrony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W gminie Głogówek funkcjonują dotychczas dwie formy ochrony zabytków:

- wpis do rejestru zabytków
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego

Brak jest obiektów uznanych za pomnik historii oraz parków kulturowych.

W rejestrze zabytków nieruchomych znajduje się łącznie **99** obiektów reprezentujących wszystkie kategorie zabytków; budynki sakralne (kościół, klasztor, kaplica i kapliczki), użyteczności publicznej (ratusze, szkoły, szpitale, bramy, zajazdy, winiarnie), obiekty rezydencjonalne (zamki, pałace), budownictwo obronne, budownictwo mieszkalne, parki, cmentarze, budownictwo gospodarcze (spichlerze), obiekty techniki (wieże wodne, baszta więzienna) oraz zabytkowe obszary:

• budownictwo sakralne	15
• kaplice, kapliczki	18
• architektura rezydencjonalna	2
• budownictwo obronne	1
• budownictwo użyteczności publicznej	6
• budownictwo mieszkalne	51
• budownictwo gospodarcze	2
• parki	2
• cmentarze	2
• obiekty techniki	2
• obszary	1

Szczególnym rodzajem wpisu do rejestru zabytków jest wpis obszarowy. Na terenie gminy Głogówek wpisem takim objęte jest Stare miasto Głogówek w granicach średniowiecznego założenia miasta zamknięte ulicami: Kościelną, Ks. Piotra Skargi oraz linią zamek – plac Kościelny. Ośrodkiem czworoboczny nieregularny rynek z ratuszem pośrodku i ulicami wybiegającymi częściowo z narożników. Układ ulic szachownicowy, nieregularny z główną osią przelotową pn-łd.

Stare miasto w obszarze średniowiecznego układu urbanistycznego wpisane jest do rejestru zabytków pod numerem 36/49 z decyzją z dnia 10.06.1949 r.

Tabela nr 1

WYKAZ ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW

I.p.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Numer rejestru
1	Biedrzychowice	Kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP		584/59 z 1.07.1959
2	Biedrzychowice	Cmentarz parafialny		281/90 z 17.12.1990
3	Biedrzychowice	Dom na folwarku		1749/66 z 5.10.1966
4	Biedrzychowice	Kapliczka	przy domu nr 3	314/58 z 1.03.1958
5	Błażejowice Dolne	Kapliczka-dzwonnica		1750/66 z 5.10.1966 390/58 z 1.07.1958
6	Głogowiec	Kapliczka przydrożna		582/59 z 1.08.1959
7	Głogówek	Stare miasto		36/49 z 10.06.1949
8	Głogówek	Kościół parafialny pw. św. Bartłomieja	ul. Kościelna 4	9/51 z 5.02.1951 1436/66 z 2.08.1966
9	Głogówek	Kościół pw. św. Franciszka		943/64 z 11.12.1964
10	Głogówek	Klasztor		549/59 z 20.02.1959
11	Głogówek	Kościół cmentarny pw. św. Krzyża		1705 92/2009 z 28.04.2009
12	Głogówek- Dzierżysławice	Kaplica pw. NMP (na „Glinianej Górcie”)		1950 592/59 z 16.10.1959
13	Głogówek	Kaplica „Boży Grób”, ul. Świerczewskiego		1434/66 z 2.08.1966

14	Głogówek	Cmentarz żydowski		242/90 z 14.03.1990
15	Głogówek	Szpital, ob. dom mieszkalny	ul. Piastowska 37	871/64 z 14.05.1964
16	Głogówek	Kościół pw. św. Mikołaja zespół poszpitalny,	ul. Piastowska 37	871/64 z 14.05.1964
17	Głogówek	Zespół zamkowy: zamek		116/54 z 16.08.1954
18	Głogówek	Zespół zamkowy: brama zamkowa,	ul. Zamkowa	864/64 z 11.05.1964
19	Głogówek	Mury obronne		866/64 z 11.05.1964
20	Głogówek	Park krajobrazowy		201/88 z 9.01.1989
21	Głogówek	Baszta więzienna		865/64 z 11.05.1964
22	Głogówek	Wieża wodna		870/64 z 13.05.1964
23	Głogówek	Ratusz		117/54 z 3.09.1954
24	Głogówek	Dom	ul. Kościuszki 12	874/64 z 14.05.1964
25	Głogówek	Dom	ul. Mickiewicza 1	492/58 z 10.10.1958
26	Głogówek	Dom,	ul. Mickiewicza 9	1438/66 z 2.08.1966 1960/72 z 14.09.1972
27	Głogówek	Dom	ul. Mickiewicza 11	1440/66 z 2.08.1966
28	Głogówek	Dom	ul. Mickiewicza 13	1441/66 z 3.08.1966
29	Głogówek	Dom	ul. Mickiewicza 15	1442/66 z 3.08.1966
30	Głogówek	Winiarnia lub zajazd, tzw. Brama Nyska	róg ul. Pasternak 2/ul. Powstańców	337/58 z 12.05.1958 556/59 z 24.02.1959 325/58 z 10.03.1958
31	Głogówek	Dom	ul. Piastowska 33	1443/66 z 3.08.1966
32	Głogówek	Dom	Rynek 1	872/64 z 14.05.1964 422/58 z 15.10.1958
33	Głogówek	Dom	Rynek 2	332/58 z 10.03.1958
34	Głogówek	Dom	Rynek 3	340/58 z 12.05.1958
35	Głogówek	Dom	Rynek 4	347/58 z 12.05.1958
36	Głogówek	Dom	Rynek 5	327/58 z 10.03.1958
37	Głogówek	Dom	Rynek 8	976/65 z 10.03.1965
38	Głogówek	Dom	Rynek 12	348/58 z 12.05.1958
39	Głogówek	Dom	Rynek 13	428/58 z 15.10.1958
40	Głogówek	Dom	Rynek 14	341/58 z 12.05.1958
41	Głogówek	Dom	Rynek 16	343/58 z 12.05.1958
42	Głogówek	Dom	Rynek 17	329/58 z 10.03.1958

43	Głogówek	Dom	Rynek 18	873/64 z 14.05.1964
44	Głogówek	Dom	Rynek 19	555/59 z 24.02.1959 331/58 z 10.03.1958
45	Głogówek	Dom	Rynek 21	731/64 z 14.03.1964 315/58 z 1.03.1958
46	Głogówek	Dom	Rynek 22	1968 330/58 z 10.03.1958
47	Głogówek	Dom	Rynek 24	1656 101/57 z 24.09.1957 336/58 z 10.03.1958
48	Głogówek	Dom	Rynek 25	333/58 z 10.03.1958
49	Głogówek	Dom	Rynek 26	425/58 z 15.10.1958r
50	Głogówek	Dom	Rynek 30	328/58 z 10.03.1958
51	Głogówek	Dom	Rynek 31	339/58 z 12.05.1958
52	Głogówek	Dom	ul. Zamkowa 3	1444/66 z 3.08.1966
53	Głogówek	Dom	ul. Zamkowa 4	424/58 z 15.10.1958
54	Głogówek	Dom	ul. Zamkowa 5	1445/66 z 03.08.1966
55	Głogówek	Dom	ul. Zamkowa 8	1446/66 z 3.08.1966
56	Głogówek	Dom	ul. Zamkowa 10	1447/66 z 3.08.1966
57	Głogówek	Dom	ul. Zamkowa 12	1448/66 z 3.08.1966
58	Głogówek	Dom	ul. Zamkowa 14	1449/66 z 3.08.1966
59	Głogówek	Dom	ul. Zamkowa 18	1450/66 z 3.08.1966
60	Głogówek	Dom	ul. Zamkowa 19	2341/94 z 19.12.1994
61	Głogówek	Dom	ul. Zamkowa 20	1451/66 z 3.08.1966
62	Głogówek	Dom	ul. Zamkowa 21	1452/66 z 3.08.1966
63	Głogówek	Dom	ul. Zamkowa 26	1453/66 z 3.08.1966
64	Głogówek	Dom	ul. Zamkowa 30	1454/66 z 3.08.1966
65	Głogówek	Dom	ul. Zamkowa 32	1455/66 z 3.08.1966
66	Głogówek	Dom	ul. Zamkowa 38	1456/66 z 3.08.1966
67	Kazimierz	Kościół parafialny p.w. NMP		787/64 z 11.04.1964
68	Kazimierz	Pałac		2145/86 z 30.12.1986
69	Kazimierz	Park		205/89 z 29.03.1989
70	Kazimierz	Zespół dworski (oficyna, budynek gospodarczy, stajnie, stodoły ze spichrzem, spichlerz)		1857/66 z 24.10.1966

77	Kazimierz	Dawna szkoła		1858/66 z 24.10.1966
72	Kazimierz	Dom	nr 84 nie istnieje	1859/66z 24.10.1966
73	Kierpień	Kościół parafialny pw. Narodzenia NMP		590/59 z 16.10.1959
74	Kierpień	Dom	nr 47 nie istnieje	537/58
75	Mionów	Dom	nr 22	1994/73 z 27.01.1973
76	Mochów	Kościół parafialny pw. św. Trójcy		595/59 z 16.10.1959
77	Mochów	Klasztor przy kościele oo. Paulinów		283/58 z 20.02.1958
78	Mochów	Dzwonnica - kapliczka		362/58 z 08.06.1958
79	Mochów	Kapliczka przydrożna	przy domu nr 72	412/58 z 8.10.1958
80	Mochów	Kapliczka przydrożna św. Jana Nepomucena		560/59 z 24.02.1959 498/58 z 15.10.1958
81	Raławice Śląskie	Kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP		414/58 z 8.10.1958
82	Raławice Śląskie	Kapliczka przydrożna		493/58 z 10.10.1968
83	Raławice Śląskie	Plebania		1766/60 z 6.10.1966
84	Raławice Śląskie	Budynek	ul. Zwycięstwa 195	2268/91 z 15.05.1991
85	Rzepcze	Kościół filialny pw. św. Jakuba Starszego		10/51 z 5.02.1951
86	Stare Kotkowice	Kaplica pw. św. Barbary,		557/59 z 24.02.1959
87	Stare Kotkowice	Kaplica przydrożna	ul. Sudecka 22	532/58 z 15.11.1959
88	Stare Kotkowice	Kapliczka przydrożna	ul. Polna 1	304/58 z 20.02.1958
89	Szonów	Kościół parafialny. pw. św. Jadwigi		1178/66 z 1.03.1966
90	Twardawa	Kościół parafialny pw. św. Małgorzaty		533/58 z 15.11.1958
91	Twardawa	Kapliczka		500/58 z 15.10.1958 311/58 z 1.03.1958 398/58 z 1.07.1958r.
92	Twardawa	Kapliczka przydrożna		499/58 z 15.10.1958
93	Wierzch	Kościół parafialny pw. św. Wawrzyńca		542/58 z 15.11.1958
94	Wierzch	Mury cmentarne		591/59 z 16.10.1959
95	Zawada	Dzwonnica-kapliczka		368/58 z 1.05.1958

96	Zwiastowice	Kaplica pw. NMP		1853 598/59 z 16.10.1959
97	Zwiastowice	Kapliczka przydrożna		417/58 z 15.10.1958
98	Zwiastowice	Folwark(dom mieszkalny, spichlerz)		1772/66 z 7.10.1966
99	Zwiastowice	Dom	nr 33 – nie istnieje	1773/66 z 7.10.1966

Stan zachowania zabytków nieruchomych objętych ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków jest zróżnicowany, dotyczy to zarówno stanu technicznego jak i posiadanych wartości zabytkowych. Znaczna część obiektów została wpisana do rejestru zabytków w latach 50 – 60 tych XX w. Obecnie po przeszło pół wieku użytkowania (lub jego braku), przeprowadzonych modernizacjach i przebudowach, które w wielu przypadkach zatępiły ich pierwotne cechy, zasób ten wymaga weryfikacji.

Zabytkowe obiekty usytuowane na terenie historycznego układu staromiejskiego i poza nim znajdują się w ogólnie dobrym stanie technicznym. Dotyczy to zarówno obiektów sakralnych, użyteczności publicznej jak i kamienic przyrynkowych.

- Główne świątynie miasta – kościół parafialny oraz zespół klasztorny o.o. Franciszkanów podlegają sukcesywnym pracom remontowym i konserwatorskim. W ostatnich latach odnowiono polichromie w Domku Loretańskim, trwają prace renowacyjne polichromii w kościele parafialnym pw. św. Bartłomieja, pod stałą opieką znajduje się ich substancja budowlana. Przeprowadzono remont kościoła cmentarnego pw. św. Krzyża oraz kościoła poszpitalnego św. Mikołaja. Natomiast wskazana jest rewaloryzacja i konserwacja elewacji kościoła parafialnego w celu przywrócenia mu właściwych walorów estetycznych i technicznych.
- Zadbany i w dobrym stanie technicznym jest ratusz oraz kamienice przyrynkowe. Fasady budynków są odremontowane z zachowaniem cech stylistycznych. Zastrzeżenia budzi preferowanie współczesnych materiałów (PCV) nieodpowiednich dla obiektów zabytkowych.
- Zamek, okazała rezydencja głogóweckich ordynatów odzyskana przez gminę od prywatnego właściciela w 2013 r. oczekuje prac remontowych. Stan zachowania zabytku, od wielu lat w większej części nieużytkowanego, uległ w ostatnich latach znacznemu pogorszeniu. Pilnego remontu wymaga dach i mury w partii przyziemia, w następnych etapach konieczna jest pełna rewitalizacja obiektu. Zamek to niewątpliwie jeden z najcenniejszych zabytków gminy i z uwagi na swą wartość oraz korzystne położenie posiada potencjał mogący generować ożywienie gospodarcze miasta, głównie w sferze turystyki.
- Relikty średniowiecznych murów obronnych, które znajdują się w północnej i północno-zachodniej części miasta wymagają podjęcia prac konserwatorskich. Fortyfikacje właściwie wyeksponowane mogą stać się wraz z zamkiem atrakcją turystyczną Głogówka.
- Wieża wodna zbudowana w 1597 r. to unikalny w skali kraju obiekt inżynierski, którego zadaniem było dostarczanie wody do zamku i miasta systemem drewnianego rurociągu. Obiekt wymaga przeprowadzenia prac restauratorskich.
- Brama Zamkowa, obecnie w trakcie prac, które wymagają kontynuacji.
- Baszta więzienna – stan zachowania dobry, użytkowana na Muzeum Regionalne.
- Kamienice i domy mieszkalne położone poza rynkiem. Ich stan jest zróżnicowany, wszystkie są użytkowane, część z nich w wyniku remontów utraciła pierwotne cechy stylistyczne i wymaga rewaloryzacji.
- Dawny szpital, ob. dom mieszkalny przy ul. Piastowskiej 37 – wymagany remont elewacji.

Na obszarach wiejskich stan zachowania dziedzictwa kulturowego podlega podobnym procesom jak w mieście Głogówek; zabytki są remontowane i utrzymywane w dobrym stanie technicznym, kościoły są remontowane i poddawane pracom konserwatorskim. W dobrym stanie technicznym, po pracach konserwatorskich jest zespół kościelno klasztorny w Mochowie, kaplica NMP „Na Glinianej Górze”, kapliczka w Głogowcu, kościół w Biedrzychowicach, kościół w Wierzchu oraz jedyny drewniany zbytek w gminie kościół w Rzepczach. Kościół w Kazimierzu jest w trakcie remontu dachu, oczekuje na remont murów i elewacji.

Niestety także w obszarach wiejskich obserwuje się nadmierną dążność do modernizacji i przekształceń ze szkodą dla autentyczności zabytków, głównie budownictwa mieszkalnego. Zagrożeniem są termomodernizacje, wymiana stolarki okiennej na PCV, zmiana ceramicznego pokrycia dachów na dachówkę cementową lub blachodachówkę. Modernizacje te nie omijają niestety obiektów sakralnych. Negatywnym przykładem jest remont kapliczki - dzwonnicy w Mochowie, którą obłożono płytkami klinkierowymi niszcząc pierwotną wyprawę tynkarską i artykulację pilastrami, podobnie postąpiono w Biedrzychowicach z kapliczką przy domu nr 3.

Pałac w Kazimierzu, drugi z obiektów rezydencjalnych wpisanych do rejestru zabytków, będący także w posiadaniu gminy (odzyskany przez gminę od prywatnego właściciela podobnie jak zamek w Głogowku), wymaga wprowadzenia użytkownika i przeprowadzenia remontu. Pałac wystawiony jest na sprzedaż, niestety jak dotąd nie znalazł się nabywca.

Tabela nr 2

WYKAZ ZABYTEKÓW ARCHEOLOGICZNYCH WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTEKÓW.

l.p.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska w m-wości	Funkcja-typ stanowiska	Chronologia	Nr rej. zab.
1.	Biedrzychowice	96-37	21	osada	neolit, kultura łużycka (epoka brązu / halsztat), średniowiecze (XIV-XV w.)	A - 721/86
2.	Biedrzychowice	96-37	22	osada	kultura przeworska (faza C - D)	A - 727/86
3.	Biedrzychowice	96-37	27	osada	neolit, kultura przeworska, średniowiecze (XIV - XV w.)	A - 715/86
4.	Biedrzychowice	96-37	28	osada	kultura przeworska (faza C - D)	A - 728/86
5.	Biedrzychowice	96-37	32	osada	kultura łużycka (epoka brązu / halsztat), okres lateński (kultura celtycka), kultura przeworska	A - 764/87
6.	Biedrzychowice	96-37	33	osada	neolit, kultura łużycka (epoka brązu / halsztat), kultura przeworska (faza C), średniowiecze (XIV w.)	A - 729/86
7.	Biedrzychowice	96-37	47	osada	kultura przeworska (faza C - D)	A - 730/86
8.	Biedrzychowice	96-37	55	osada	neolit, kultura przeworska, średniowiecze (XIV - XV w.)	A - 717/86
9.	Błażejowice Dolne	95-36	15	osada	neolit, (KPL)	A - 771/87
10.	Błażejowice Dolne	95-36	17	osada	kultura łużycka, średniowiecze (XIV - XV w.)	A-1027/96
11.	Dzierżysławice	96-36	10	osada	kultura pucharów lejkowatych, kultura celtycka	A-1030/96

12.	Dzierżysławice	96-36	11	cmentarzysko ciałopalne, śląd osadnictwa	wczesna epoka brązu, neolit, późne średniowiecze	A-1034/97
13.	Dzierżysławice	96-36	13	cmentarzysko ciałopalne	kultura łużycka (halsztat)	A -1029/96
14.	Dzierżysławice	96-36	15	osada	neolit (krąg kultur naddunajskich), kultura łużycka (halsztat), późne średniowiecze	A -1028/96
15.	Dzierżysławice	96-36	16	osada	neolit, kultura łużycka (V okres epoki brązu/ halsztat), X - XI w., XIV - XV w.	A -1025/96
16.	Dzierżysławice	96-36	17	osada	neolit, III - IV okres epoki brązu, kultura przeworska (faza C2 - C3 i faza D)	A -1026/96
17.	Dzierżysławice	96-36	8	osada	kultura pucharów lejkowatych, kultura łużycka (III - IV okres epoki brązu)	A -1031/96
18.	Głogówek	96-36	22	osada	Neolit	A - 105/68
19.	Głogówek	96-36	23	cmentarzysko ciałopalne	kultura łużycka	A - 104/68
20.	Głogówek	96-36	32	osada	paleolit środkowy, kultura ceramiki wstęgowej klutej, późne średniowiecze	A - 1001/95
21.	Głogówek	96-36	38	osada	kultura łużycka, kultura przeworska (okres wpływów rzymskich)	A -1018/96
22.	Głogówek	96-36	39	śląd osadnictwa, osada	neolit, kultura łużycka (halsztacki)	A -1016/96
23.	Głogówek	96-36	40	osada	neolit, kultura łużycka (halsztacki), kultura celtycka (okres lateński)	A -1017/96
24.	Głogówek	96-36	41	osada	kultura pucharów lejowatych, kultura łużycka, X - XI w.	A - 1019/96
25.	Głogówek	96-36	42	osada	pradzieje, IX - X w.	A -1020/96
26.	Głogówek	96-36	43	osada	kultura łużycka (III - IV okres epoki brązu)	A - 999/95
27.	Głogówek	96-36	46	cmentarzysko ciałopalne	kultura nowocerekwiańska ? (III okres epoki brązu)	A -1000/95
28.	Głogówek	96-36	48	osada	epoka kamienia, kultura łużycka, okres wpływów rzymskich	A - 103/68
29.	Głogówek	96-36	49	osada	kultura pucharów lejowatych. kultura przeworska (późny okres rzymski, późne średniowiecze)	A -1014/96
30.	Głogówek	96-36	50	osada	kultura pucharów lejowatych, kultura łużycka, późne średniowiecze	A -1015/96
31.	Głogówek	96-36	51	osada	kultura pucharów lejowatych, kultura łużycka (III - IV okres epoki brązu), wczesne średniowiecze (IX - X w.), późne średniowiecze	A -1032/96

32.	Kazimierz	97-37	28	osada	neolit, wczesne średniowiecze	A - 443/77
33.	Kazimierz	97-37	29	osada	neolit, średniowiecze	A - 365/73
34.	Kazimierz	97-37	31	osada	neolit, okres wpływów rzymskich, średniowiecze	A - 442/77
35.	Kazimierz	97-37	33	osada	Neolit	A - 358/73
36.	Kazimierz	97-37	34	osada	Neolit	A - 440/77
37.	Kazimierz	97-37	35	osada	Neolit	A - 464/78
38.	Kazimierz	97-37	36	osada	neolit, średniowiecze	A - 439/77
39.	Kazimierz	97-37	37	osada	kultura pucharów lejkowatych	A - 232/70
40.	Kazimierz	97-37	39	osada	neolit, okres późno lateński	A - 438/77
41.	Kazimierz	97-37	40	osada	neolit, średniowiecze	A - 463/78
42.	Kazimierz	97-37	60	osada	kultura przeworska (okres wpływów rzymskich)	A - 744/87
43.	Kazimierz	97-37	63	osada	neolit, średniowiecze	A - 462/78
44.	Kazimierz	97-37	64	osada	kultura pucharów lejkowatych, kultura łużycka (V okres epoki brązu/ halsztat), późne średniowiecze	A - 950/93
45.	Mionów	95-36	1	osada	kultura przeworska (okres wpływów rzymskich)	A - 45/64
46.	Mionów	95-36	13	osada	III - IV w. n. e.	A - 44/65
47.	Mionów	95-36	14	osada	kultura ceramiki wstęgowej kłutej	A - 412/75
48.	Mionów	95-36	16	osada	neolit, średniowiecze (XV w)	A - 774/87
49.	Mionów	95-36	2	stanowisko nieokreślone	wczesne średniowiecze, średniowiecze	A - 46/65
50.	Mochów	96-36	1	cmentarzysko, punkt osadnicz	kultura łużycka (epoka brązu / halsztat), neolit,, wczesne średniowiecze, średniowiecze	A -1024/96
51.	Mochów	96-36	2	śląd osadnictwa, cmentarzysko	epoka kamienia, kultura łużycka (III - IV okres epoki brązu)	A -1033/97
52.	Mochów	96-36	20	osada	kultura pucharów lejkowatych, kultura przeworska (faza C3 - D), wczesne średniowiecze (IX-X w.)	A -1022/96
53.	Mochów	96-36	23	osada	kultura ceramiki wstęgowej rytej, kultura ceramiki wstęgowej kłutej, kultura lendzielska	A - 832/89
54.	Mochów	96-36	27	osada	kultura łużycka (epoka brązu), późne średniowiecze	A -1021/96
55.	Mochów	96-36	6	osada	kultura celtycka ? (okres lateński), kultura przeworska (okres wpływów rzymskich), wczesne średniowiecze (faza młodsza), średniowiecze (XIV - XV w.)	A -1023/96
56.	Raławice Śl.	97-35	13	osada	kultura przeworska (późny okres wpływów rzymskich), wczesne średniowiecze, średniowiecze (XIV - XV w.)	A - 946/92
57.	Raławice Śl.	97-35	14	osada	kultura pucharów lejkowatych, średniowiecze (XIV - XV w.)	A - 944/92
58.	Raławice Śl.	97-35	17	osada	neolit (kultura pucharów lejkowatych), kultura przeworska	A -1090/98

59.	Raławice Śl.	97-35	3	osada	kultura przeworska (późny okres wpływów rzymskich), wczesne średniowiecze, średniowiecze (XIV - XV w.)	A - 952/93
60.	Rzeczce	95-36	14	osada obronna	kultura łużycka	A - 475/78
61.	Rzeczce	95-36	8	pracownia krzemieniarska	paleolit, neolit	A - 575/80
62.	Stare Kotkowice	96-37	3	osada	neolit, kultura łużycka	A - 704/86
63.	Szonów	97-36	20	osada	neolit (kultura pucharów lejkowatych)	A - 951/93
64.	Szonów	97-36	21	osada	neolit, kultura przeworska (faza C), wczesne średniowiecze	A - 945/92
65.	Szonów	97-36	22	osada	kultura łużycka (okres halszacki), kultura celtycka (okres lateński), wczesne średniowiecze (X-XI w.)	A - 947/92
66.	Szonów	97-36	39	osada	kultura łużycka (V okres epoki brązu/ halsztat)	A - 1089/98
67.	Szonów	97-36	41	osada	neolit, kultura przeworska (faza C)	A - 954/93
68.	Twardawa	96-38	14	punkt osadniczy	kultura łużycka (epoka brązu/ halsztat), średniowiecze (XIV - XV w.)	A - 709/86
69.	Twardawa	96-38	18	punkt osadniczy	kultura łużycka (epoka brązu/ halsztat)	A - 711/86
70.	Wróblin	97-37	17	osada	neolit (kultura pucharów lejowatych), kultura celtycka (okres lateński), kultura przeworska (okres wpływów rzymskich), średniowiecze	A - 655/84
71.	Wróblin	97-37	18	osada	neolit (kultura pucharów lejowatych), kultura łużycka (IV - V okres epoki brązu), średniowiecze	A - 659/84
72.	Wróblin	97-37	2	osada	kultura celtycka (okres lateński), kultura przeworska (okres wpływów rzymskich)	A - 761/81
73.	Wróblin	97-37	4	osada	kultura łużycka (epoka brązu)	A - 762/87
74.	Zawada	95-36	6	osada wielokulturowa	Neolit	A - 328/71
75.	Zwiastowice	96-37	17	osada	wczesne średniowiecze (IX-Xw.), późne średniow. (XIV-XVw.)	A - 719/86
76.	Zwiastowice	96-37	21	osada	neolit, kultura łużycka (epoka brązu), kultura przeworska (okres wpływów rzymskich), wczesne średniowiecze (VIII - IX w.)	A - 714/86

77.	Zwiastowice	96-37	22	osada	neolit, kultura przeworska (okres wpływów rzymskich), średniowiecze (XIV - XV w.)	A - 718/86
78.	Zwiastowice	96-37	25	osada	neolit (kultura pucharów lejowatych), średniowiecze	A - 722/86
79.	Zwiastowice	96-37	26	osada	neolit, okres wpływów rzymskich (faza C-D)	A - 713/86
80.	Zwiastowice	96-37	27	osada	kultura łużycka (halsztat), średniowiecze	A - 658/84
81.	Zwiastowice	96-37	3	osada	neolit, kultura łużycka (epoka brązu / halsztat), kultura celtycka (okres lateński), średniowiecze (XIV-XV w.)	A - 716/86

Dziedzictwo kulturowe oprócz ochrony poprzez wpis do rejestru zabytków chronione jest też ustaleniami zawartymi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Jako akty prawa miejscowego stanowią one podstawę planowania przestrzennego w gminie. Mają one wiążące i nadrzędne znaczenie dla procesów inwestycyjnych i gospodarki nieruchomościami. Ustalenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i krajobrazu w mpzp powinny sprzyjać ochronie zabytków.

W gminie Głogówek większość sołectw nie posiada takich opracowanych, więc procesy inwestycyjne odbywają się na podstawie indywidualnych ustaleń zawartych w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego posiada jedynie miasto Głogówek oraz sołectwo Raclawice Śląskie.

Poniżej przywołano najważniejsze zapisy zawarte w obowiązujących planach miejscowych dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków dla miasta Głogówek i Raclawic Śląskich.

Głogówek

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Głogówka przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej Nr XXI/156/2004 z dnia 08.11.2004 r. wraz ze zmianami mpzp przyjętymi uchwałami Nr XXXIX/270/2006 z dnia 26.06.2006r., Nr XVIII/130/2008 z dnia 25 lutego 2008 r., Nr IV/21/2011 z dnia 24 stycznia 2011 r., Nr XIII/99/2011 z dnia 28 listopada 2011 r. ustala strefy ochrony konserwatorskiej:

- strefę A obejmuje średniowieczny układ urbanistyczny miasta Głogówka wraz z zamkiem, parkiem oraz barokowym założeniem klasztoru franciszkanów, dla których ustala się :
 - nakaz wypełniania zaleceń konserwatorskich,
 - ścisła ochrona i zachowanie historycznego układu urbanistycznego,
 - nakaz ochrony i odtworzenia zabudowy,
 - nakaz ochrony krajobrazu miejskiego z utrzymaniem istniejących założeń kompozycyjnych oraz zachowanie skali,
- strefa B częściowej ochrony konserwatorskiej – obejmująca dobra kultury figurujące w ewidencji, dla których ustala się :
 - każda działalność inwestycyjna, prace remontowe adaptacyjne i modernizacyjne wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
 - rozbiórka obiektów może być przeprowadzona w uzasadnionych przypadkach po uzyskaniu pozytywnej opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i wykonaniu na koszt inwestora dokumentacji inwentaryzacyjno-pomiarowej i fotograficznej oraz, w zależności od potrzeb, wykonanie ekspertyzy rzeczoznawczej oceniającej stan techniczny obiektu,
 - wycinka drzewostanu w otoczeniu dóbr kultury wymaga opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

- strefa KC - występowania cennych elementów historycznej struktury przestrzennej - obejmuje przedmieścia południowe i północne oraz założenie urbanistyczne Głogowca, dla których ustala się :
 - utrzymanie w niezmienionym kształcie zachowanych zasadniczych elementów rozplanowania (drogi, ciek wodny, jary, rozłogi pól, zieleń naturalna i komponowana),
 - wprowadzania nowych inwestycji na zasadzie kontynuowania form nawiązujących do tradycji budowlanej regionu i skali krajobrazu,
 - ochrona założeń zielonych.
- strefa KK ochrony krajobrazu kulturowego - obejmuje tereny miejskiego parku przyzamkowego i cmentarza miejskiego, dla których ustala się :
 - utrzymanie w niezmienionym kształcie zachowanych zasadniczych elementów rozplanowania (drogi, zieleń naturalna i komponowana),
 - wprowadzania nowych inwestycji na zasadzie kontynuowania form nawiązujących do tradycji budowlanej regionu i skali krajobrazu,
 - ochrona zieleni.
- strefa E –ochrony ekspozycji obejmuje :- ochronę ekspozycji panoramy miasta, ochronę ciągów widokowych, ochronę punktów dalekich i bliskich widoków.
 - zakaz wprowadzania nowych dominant w obrębie obszarów chronionych,
 - w przypadku projektowania nowych zespołów osiedleńczych zaleca się kontynuowanie form regionalno-krajobrazowych wprowadzanych na zasadzie kompozycji architektoniczno–krajobrazowej,
 - zakaz likwidowania osi widokowych.
- strefa OW - obserwacji archeologicznej – obejmuje obszar Starego Miasta (A1), zamku oraz potencjalne obszary badań archeologicznych, w promieniu 20 m. od obrysu stanowiska archeologicznego, dla których ustala się:
 - zakaz głębokiej orki, prac wybierzyskowych, niwelacyjnych,
 - wszelka działalność inwestycyjna typu: melioracje, gazyfikacje, prace wodno-kanalizacyjne, energetyczne, teletechniczne oraz budowlane wymagają uzgodnienia zakresu prac z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, który uzależni jej realizację od zlecenia specjalistycznego nadzoru archeologicznego lub po przeprowadzeniu badań archeologicznych na koszt inwestora,
 - przy wydawaniu decyzji o pozwoleniu na budowę dla terenu obejmującego zewidencjonowane stanowiska archeologiczne, należy przed jej wydaniem wystąpić o opinię do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
 - inwestycje drogowe projektowane na terenie gminy muszą poprzedzić weryfikacyjne badania powierzchniowe zlecone przez inwestora porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, na podstawie jego odrębnego zezwolenia.

Dla całego obszaru objętego planem ustala się iż, w przypadku ujawnienia w trakcie prac budowlanych i ziemnych przedmiotu, który posiada cechy zabytku, osoby prowadzące te prace obowiązane są niezwłocznie zawiadomić o tym Zarząd Gminy i Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, jednocześnie zobowiązane są zabezpieczyć odkryty przedmiot i wstrzymać wszelkie roboty, mogące go uszkodzić lub zniszczyć, do czasu wydania przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków odpowiednich zarządzeń.

Raławice Śląskie

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru występowania złoża kruszywa naturalnego „Raławice Śląskie - Głogówek” przyjęty Uchwałą Nr XXXIV/275/209 Rady Miejskiej w Głogówku z dnia 29 czerwca 2009 r.

Plan ustala zasady ochrony krajobrazu kulturowego, dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

1. Wszelkie odkryte w trakcie prac ziemnych przedmioty zabytkowe oraz obiekty nieruchome i nawarstwienia kulturowe podlegają ochronie prawnej, i wymagają zgłoszenia do wojewódzkiego konserwatora zabytków lub administracji lokalnej. Ratownicze badania archeologiczne prowadzi się zgodnie z przepisami szczególnymi.

2. Na terenie obowiązuje ochrona istniejących stanowisk archeologicznych.
3. Na obszarze doliny rzeki Osobłoga, w granicach opracowania planu ustala się ochronę krajobrazu kulturowego oraz ekspozycji wartościowych panoram wsi i miasta Głogówek, znajdujących się poza granicami opracowania, w związku z czym dla obszaru opracowania ustala się:
- 1) ochronę dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania terenu, z ustalonym zakazem wprowadzania nowej zabudowy, za wyjątkiem terenu wyznaczonego pod eksploatację powierzchniową i dopuszczonych urządzeń ochrony przeciwpowodziowej, w tym wałów przeciwpowodziowych i zbiorników retencyjnych;
 - 2) na terenie eksploatacji kruszywa naturalnego zakazuje się wznoszenia obiektów niezwiązanych z eksploatacją, oraz trwałych budynków i elementów przestrzennych, które po zakończeniu eksploatacji mogą przesłaniać ekspozycję sąsiednich wsi;
 - 3) na całym terenie obowiązuje zakaz wznoszenia obiektów dysharmonijnych i zakłócających widok na zabytkowe zespoły zabudowy oraz sylwety sąsiednich wsi i miasta Głogówek;
 - 4) w celu osłabienia negatywnego oddziaływania projektowanego terenu eksploatacji ustala się strefy zieleni izolacyjnej od wsi Raclawice Śląskie i Klisino, oznaczone na rysunku planu symbolami: 1ZI, 2ZI, 3ZI, 4ZI, 8ZI, 9ZI, 10ZI, 12ZI, 13ZI, 14ZI, 11ZL, 12ZL, 13ZL, 15ZL.

Tabela nr 3

WYKAZ ZABYTKÓW RUCHOMYCH Z TERENU GMINY GŁOGÓWEK WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW RUCHOMYCH.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Numer rejestru
1.	Biedrzychowice	Wyposażenie z kościoła parafialnego pw. Wniebowzięcia NMP	Ks.B.t.II-419/67 z dn. 30.11.1967 r.
2.	Głogówek	Figura Maryjna na Rynku	Ks.B.t.I-54/57 z dn. 05.12.1957 r.
3.	Głogówek	Płaskorzeźba niedźwiedzia z kuflem, Rynek 33	Ks.B.t.IV-650/76 z dn. 08.12.1976 r.
4.	Głogówek	Freski w kaplicy zamkowej	Ks.B.t.I-230/61 z dn. 17.04.1961 r.
5.	Głogówek	Wyposażenie kościoła parafialnego p.w. św. Bartłomieja	Ks.B.t.I-287/63 z dn. 14.02.1963 r. Ks.B.t.III-560/1-151/72 z dn. 24.02.1972 r. Ks.B.t.VI-948/96 z dn. 27.11.1995 r. Ks.B.t.I-14/1-2/03 z dn.25.08.2003 r. Ks.B.t.II-96/1-6/07 z dn.13.04.2007r.
6.	Głogówek	Wyposażenie kościoła cmentarnego p.w. Krzyża Św.	Ks.B.t.I-392/66 z dn. 28.02.1966 r. Ks.B.t.IV-653/1-8/76 z dn. 08.12.1976 r.
7.	Głogówek	Wyposażenie kościoła poszpitalnego p.w. św. Mikołaja	Ks.B.t.IV-654/76 z dn. 08.12.1976 r.
8.	Głogówek	Rzeźba św. Jana Nepomucena, Rynek	Ks.B.t.I-117/58 z dn. 10.10.1958 r.
9.	Głogówek	Rzeźba św. Floriana, ratusz	Ks.B.t.IV-656/76 z dn. 08.12.1976 r.
10.	Głogówek	Scena alegoryczna, ratusz	Ks.B.t.II-478/70 13.03.1970
11.	Głogówek	Portale, wystrój i wyposażenie zamku	Ks.B.t.II-510/71 z dn. 17.06.1971 r. Ks.B.t.II-511/71 z dn. 17.06.1971 r. Ks.B.t.IV-655/1-9/76 z dn. 09.12.1976 r. Ks.B.t.III-570/72 z dn. 13.03.1972 r. Ks.B.t.V-764/89 z dn. 17.04.1989 r.
12.	Głogówek	Wyposażenie kościoła franciszkańskiego	Ks.B.t.II-512/1-51/71 z dn. 17.06.1971 r.

			Ks.B.t.I-26/1-4/04 z dn.27.04.2004 r. Ks.B.t.II-116/08 z dn. 09.01.2008 r.
13.	Głogówek	Dekoracja sztukatorsko-malarska, ul. Świerczewskiego 1 (ob. Zamkowa)	Ks.B.t.V-727/81 z dn. 25.02.1981 r.
14.	Głogówek	Rzeźba św. Jana Nepomucena, park	Ks.B.t.V-824/90 z dn. 04.06.1990 r.
	Głogówek	Strop belkowy, dom przy ul. Głubczyckiej 33	Ks.B.t.III-268/13 z dn. 17.01.2013 r.
15.	Kazimierz	Wyposażenie z kościoła parafialnego p.w. Wniebowzięcia NMP	ks.B.t.I-391/66 z dn. 24.02.1966 r. Ks.B.t.II-111/07 z dn. 12.11.2007 r.
16.	Kierpień	Wyposażenie z kościoła parafialnego p.w. Narodzenia NMP	ks.B.t.I-343/67 z dn. 30.08.1967 r. ks.B.t.I-344/67 z dn. 30.08.1967 r. ks.B.t.I-379/67 z dn. 23.10.1967 r.
17.	Mionów	Rzeźba Madonna z Dzieciątkiem przy drodze do Golczowic	ks.B.t.II-500/70 z dn. 20.10.1970 r.
18.	Mochów	Wyposażenie z klasztoru OO. Paulinów	ks.B.t.II-503/70 z dn. 03.11.1970 r.
19.	Mochów	Wyposażenie z kościoła parafialnego p.w. Trójcy Św.	ks.B.t.II-504/70 z dn. 03.11.1970 r.
20.	Mochów	Rzeźba – św. Jan Nepomucen, z kapliczki w pobliżu plebanii	ks.B.t.VI-926/94 z dn. 01.04.1994 r.
21.	Raławice Śląskie	Wyposażenie kościoła parafialnego p.w. Wniebowzięcia NMP	Ks.B.t.I-290/63 z dn. 14.02.1963 r. Ks.B.t.VI-916/93 z dn. 20.09.1993 r.
22.	Rzepcze	Wyposażenie kościoła filialnego p.w. św. Jakuba St.	Ks.B.t.I-314/67 z dn. 30.08.1967 r. Ks.B.t.VI-917/1-15/93 z dn. 15.10.1993 r.
23.	Stare Kotkowice	Rzeźba św. Marii Magdaleny z kapliczki przydrożnej	Ks.B.t.I-285/63 z dn. 14.02.1963 r.
24.	Szonów	Wyposażenie z kościoła parafialnego p.w. św. Jadwigi Śl.	Ks.B.t.I-369/67 z dn. 23.10.1967 r. Ks.B.t.I-69/04 z dn. 28.12.2004 r.
25.	Twardawa	Dwa obrazy z kościoła parafialnego p.w. św. Małgorzaty	Ks.B.t.I-289/63 z dn. 14.02.1963 r.
26.	Wierzch	Wyposażenie z kościoła parafialnego p.w. św. Wawrzyńca	Ks.B.t.VI-930/1-8/94 z dn. 21.07.1994 r. Ks.B.t.II-103/1-15/07 z dn. 30.07.2007 r.

Na wszelkie prace prowadzone w obiektach i na obszarach wpisanych do rejestru zabytków należy uzyskać pozwolenie konserwatorskie.

5.4. ZABYTKI W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW

Zabytki nieruchome.

Zgodnie z art. 22 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami ewidencja zabytków i opiece nad zabytkami obowiązek prowadzenia gminnej ewidencji zabytków nieruchomych spoczywa na wójcie (burmistrzu, prezydencie) gminy.

Gminna ewidencja ma formę zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy. W gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte:

- 1) zabytki nieruchome wpisane do rejestru;
- 2) inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- 3) inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Gminna ewidencja nie jest dokumentem zamkniętym; winna być uzupełniana, aktualizowana i weryfikowana. Ewidencją zostały objęte zespoły i obiekty o istotnych lokalnych walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych.

Zmiany w ewidencji nie powodują nieważności ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz gminnego programu opieki nad zabytkami.

Zgodnie z art. 21 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami gminna ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki.

Gminna ewidencja zabytków nieruchomości obejmuje 438 obiekty i przechowywana jest w Urzędzie Gminy w Głogówku. Znajdują się w niej obiekty architektury i budownictwa, parki, cmentarze, układy ruralistyczne, zespoły budowlane, zabytkowe obszary.

O włączeniu zabytku do gminnej ewidencji zabytków decydował:

- Czas powstania obiektu
- Stopień zachowania walorów zabytkowych
- Funkcja obiektu i wpływ jego formy na ogólny charakter zabudowy miejscowości
- Wartość historyczna i artystyczna.

Gminna ewidencja zabytków nie jest formą ochrony jednakże budynki i obszary objęte ewidencją chronione są na podstawie ujęcia ich w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy(art. 19 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). Ponadto w stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów niewpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w gminnej ewidencji zabytków, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje właściwy organ w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków (art. 39, ust. 3 ustawy prawo budowlane).

WYKAZ ZABYTKOWYCH NIERUCHOMYCH UJĘTYCH W EWIDENCJI ZABYTKÓW ZLOKALIZOWANYCH NA TERENIE GM. GŁOGÓWEK.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres
1.	Biedrzychowice	układ ruralistyczny wsi	
2.	Biedrzychowice	kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP	nr 117
3.	Biedrzychowice	cmentarz parafialny	nr 117
4.	Biedrzychowice	plebania	nr 117
5.	Biedrzychowice	kapliczka	przy domu nr 3
6.	Biedrzychowice	kapliczka	przy domu nr 38
7.	Biedrzychowice	kapliczka	przy domu nr 42
8.	Biedrzychowice	Mleczarnia (szkoła, ob. Przedszkole)	nr 165
9.	Biedrzychowice	dom mieszkalny	nr 4
10.	Biedrzychowice	dom mieszkalno-gospodarczy	nr 29
11.	Biedrzychowice	dom mieszkalno-gospodarczy	nr 38
12.	Biedrzychowice	dom mieszkalno-gospodarczy	nr 48

13.	Biedrzychowice	szkoła	nr 110
14.	Biedrzychowice	obora w zespole plebańskim	nr 117
15.	Biedrzychowice	spichlerz w zespole plebańskim	nr 117
16.	Biedrzychowice	Folwark i dom na folwarku	nr 187
17.	Błażejowice Dolne	kapliczka	przy domu nr 1
18.	Błażejowice Dolne	kapliczka dzwonnica	przy domu nr 4
19.	Błażejowice Dolne	kapliczka	przy domu nr 39
20.	Błażejowice Dolne	dom mieszkalny (wycużny)	nr 5
21.	Błażejowice Dolne	Gospoda Emanuela Zieglera, ob. dom mieszkalny	nr 6
22.	Błażejowice Dolne	dom mieszkalny	nr 9
23.	Błażejowice Dolne	dom mieszkalno-gospodarczy	nr 11
24.	Błażejowice Dolne	dom mieszkalno-gospodarczy w zagrodzie	nr 22
25.	Błażejowice Dolne	Stodoła w zagrodzie	nr 22
26.	Ciesznów	kapliczka dzwonnica	przy domu nr 23
27.	Ciesznów	dom mieszkalny	nr 22
28.	Dzierżysławice	kaplica pw. NMP „Na Glinianej Górze”	po południowej stronie drogi Mochów-Wierzch
29.	Dzierżysławice	kapliczka dzwonnica	przy domu nr 84 a
30.	Dzierżysławice	dom mieszkalny	nr 1
31.	Dzierżysławice	Stodoła	przy domu nr 1
32.	Głogowiec	kapliczka	po zach. stronie drogi Głogówek-Tomice
33.	Głogowiec	kapliczka	przy domu nr 13
34.	Głogowiec	kapliczka dzwonnica	przy domu nr 15
35.	Głogowiec	dom mieszkalny	nr 13
36.	Głogówek	kościół parafialny pw. św. Bartłomieja	ul. Kościelna nr 4
37.	Głogówek	plebania	ul. Kościelna nr 2
38.	Głogówek	Dom Wikarych, ob. Zgromadzenie Sióstr Elżbietanek	ul. Kościelna nr 6-8

39.	Głogówek	kościół pw. św. Franciszka z Asyżu w zespole klasztornym o.o. Franciszkanów	ul. Klasztorna nr 1
40.	Głogówek	klasztor o.o. Franciszkanów	ul. Klasztorna nr 3-5
41.	Głogówek	kościół cmentarny pw. św. Krzyża	ul. Piastowska nr 31
42.	Głogówek	kościół poszpitalny pw. św. Mikołaja	ul. Piastowska nr 35
43.	Głogówek	kaplica "Boży Grób"	ul. Zamkowa nr 21a
44.	Głogówek	kapliczka	przy drodze do Głogowca
45.	Głogówek	kapliczka	Przy domu ul. Dworcowa nr 13
46.	Głogówek	kapliczka	ul. Kąpielowa
47.	Głogówek	kapliczka	przy domu ul. Podgórna nr 8
48.	Głogówek	kapliczka	przy domu ul. Podgórna nr 12
49.	Głogówek	kapliczka	przy domu ul. Wielkie Oracze nr 4
50.	Głogówek	kapliczka	przy domu ul. Wielkie Oracze nr 6-8
51.	Głogówek	zamek	ul. Zamkowa nr 23
52.	Głogówek	Brama Zamkowa	ul. Zamkowa
53.	Głogówek	mury miejskie, stare miasto	fragmenty obwodu murów w zachodniej i północnej części
54.	Głogówek	Baszta Strażniczo-Więzienna, ob. Muzeum Regionalne w Głogówku	ul. Słowackiego nr 11
55.	Głogówek	Park	na północ i zachód od zamku
56.	Głogówek	Cmentarz parafialny	ul. Piastowska nr 31
57.	Głogówek	Cmentarz żydowski	przy domu ul. Powstańców Śl. nr 69
58.	Głogówek	Ratusz	Rynek nr 1
59.	Głogówek	wieża wodna	ul. Młyńska
60.	Głogówek	wodociągowa wieża ciśnień	ul. Kąpielowa
61.	Głogówek	Sąd, ob. Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	ul. Batorego nr 2
62.	Głogówek	dom, ob. Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Batorego nr 8
63.	Głogówek	dom, ob. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury	ul. Batorego nr 10
64.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Bończyka nr 7

65.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Dworcowa nr 2
66.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Dworcowa nr 3
67.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Dworcowa nr 6
68.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Dworcowa nr 12
69.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Dworcowa nr 13
70.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Dworcowa nr 19
71.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Dworcowa nr 20
72.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Dworcowa nr 22
73.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Dworcowa nr 23
74.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Dworcowa nr 26
75.	Głogówek	dworzec kolejowy	ul. Dworcowa nr 26, 26a, 28
76.	Głogówek	nastawnia w zespole dworca kolejowego	ul. Dworcowa nr 26, 26a, 28
77.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Dworcowa nr 31
78.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Głubczycka nr 4
79.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Głubczycka nr 10
80.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Głubczycka nr 16
81.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Głubczycka nr 18
82.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Głubczycka nr 24
83.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Głubczycka nr 28-30
84.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Głubczycka nr 33
85.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Głubczycka nr 35
86.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Kościelna nr 10
87.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Kościelna nr 12
88.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Kościelna nr 14
89.	Głogówek	Szkoła dla dziewcząt, ob. <u>Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy -</u>	ul. Kościuszki nr 10
90.	Głogówek	Szkoła, ob. Publiczne Gimnazjum Nr 1	ul. Kościuszki nr 12

91.	Głogówek	dom (willa)	ul. Kościuszki nr 14
92.	Głogówek	magazyn	ul. Kościuszki nr 15
93.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Kościuszki nr 17
94.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Kościuszki nr 23
95.	Głogówek	dom (willa)	ul. Kościuszki nr 25
96.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Kościuszki nr 27
97.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Ligonía nr 1
98.	Głogówek	dom mieszkalny (willa)	Aleja Lipowa nr 2
99.	Głogówek	dom mieszkalny (willa)	Aleja Lipowa nr 4
100.	Głogówek	Szpital – Zakład Opiekuńczo-Leczniczy	Al. Lipowa 6a - M. Konopnickiej 2
101.	Głogówek	dom mieszkalny (kamienica)	ul. M. Konopnickiej 1
102.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. 3 Maja nr 2
103.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. 3 Maja nr 4
104.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Mickiewicza nr 1
105.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Mickiewicza nr 2
106.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Mickiewicza nr 3
107.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Mickiewicza nr 4
108.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Mickiewicza nr 6
109.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Mickiewicza nr 8
110.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Mickiewicza nr 9
111.	Głogówek	dom mieszkalny (kamienica), tzw. Żłoty Róg	ul. Mickiewicza 10
112.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Mickiewicza nr 11
113.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Mickiewicza nr 13
114.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Mickiewicza nr 15
115.	Głogówek	dom mieszkalny (kamienica)	ul. Mickiewicza nr 18
116.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Młyńska nr 1

117.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Młyńska nr 3
118.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Młyńska nr 7
119.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Młyńska nr 12
120.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Młyńska nr 15
121.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Młyńska nr 32
122.	Głogówek	Zajazd	ul. Pasternik nr 2
123.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 2
124.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 3
125.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 4
126.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 5
127.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 9
128.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 11
129.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 12
130.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 14
131.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 16
132.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 17
133.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 18
134.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 19
135.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 20
136.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 21
137.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 23
138.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 25
139.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 26
140.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 27
141.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 28
142.	Głogówek	dom	ul. Piastowska nr 29

143.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 30
144.	Głogówek	dom	ul. Piastowska 33
145.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 34
146.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 36
147.	Głogówek	szpital, ob. dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 37
148.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 39
149.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 41
150.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. P. Skargi nr 3
151.	Głogówek	dom mieszkalny (willa)	ul. P. Skargi nr 9
152.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. P. Skargi nr 11
153.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. P. Skargi nr 13
154.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Podgórna nr 8
155.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Powstańców nr 7
156.	Głogówek	dom, ob. Publiczne Przedszkole nr 4	ul. Powstańców nr 16
157.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Powstańców nr 24
158.	Głogówek	Seminarium Nauczycielskie, ob. Zespół Szkół w Głogówku	ul. Powstańców nr 34
159.	Głogówek	Seminarium Nauczycielskie, ob. Zespół Szkół w Głogówku	ul. Powstańców nr 34 a
160.	Głogówek	Seminarium Nauczycielskie, ob. Zespół Szkół w Głogówku	ul. Powstańców nr 34 b
161.	Głogówek	sala gimnastyczna w Zespole Szkół w Głogówku	ul. Powstańców nr 35
162.	Głogówek	dom mieszkalny (kamienica)	Rynek nr 2
163.	Głogówek	dom mieszkalny (kamienica)	Rynek nr 3
164.	Głogówek	dom mieszkalny (kamienica)	Rynek nr 4
165.	Głogówek	dom mieszkalny (kamienica)	Rynek nr 5
166.	Głogówek	dom mieszkalny (kamienica)	Rynek nr 6
167.	Głogówek	dom mieszkalny (kamienica)	Rynek nr 12
168.	Głogówek	dom (kamienica)	Rynek nr 13

169.	Głogówek	dom mieszkalny (kamienica)	Rynek nr 14
170.	Głogówek	dom mieszkalny (kamienica)	Rynek nr 16
171.	Głogówek	dom mieszkalny (kamienica)	Rynek nr 17
172.	Głogówek	dom mieszkalny (kamienica)	Rynek nr 18
173.	Głogówek	dom mieszkalny (kamienica)	Rynek nr 19
174.	Głogówek	dom mieszkalny (kamienica)	Rynek nr 21
175.	Głogówek	dom mieszkalny (kamienica)	Rynek nr 22
176.	Głogówek	dom mieszkalny (kamienica)	Rynek nr 23
177.	Głogówek	gospoda "Pod Czarnym Niedźwiedziem", ob. dom mieszkalny (kamienica)	Rynek nr 24
178.	Głogówek	dom mieszkalny tzw. "Dom Sebastiniego"	Rynek nr 25
179.	Głogówek	dom mieszkalny (kamienica)	Rynek nr 26
180.	Głogówek	dom mieszkalny (kamienica)	Rynek nr 27
181.	Głogówek	dom mieszkalny (kamienica)	Rynek 28
182.	Głogówek	dom mieszkalny (kamienica)	Rynek nr 30
183.	Głogówek	dom mieszkalny (kamienica)	Rynek nr 31
184.	Głogówek	dom, ob. Muzeum Regionalne w Głogówku	ul. Słowackiego nr 11
185.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Staszica nr 4
186.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Staszica nr 6
187.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Staszica nr 8
188.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Staszica nr 10
189.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Staszica nr 12
190.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Staszica nr 14
191.	Głogówek	Synagoga, ob. dom mieszkalny	ul. Szkolna nr 1
192.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Szkolna nr 4
193.	Głogówek	Zespół budowlany	ul. Św. Anny nr 1-24
194.	Głogówek	Zespół budowlany	ul. Wiejska nr 1-34

195.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Wielkie Oracze nr 11
196.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Wielkie Oracze nr 20
197.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Wielkie Oracze nr 23
198.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Wodna nr 3
199.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Wodna nr 5
200.	Głogówek	dom mieszkalny	pl. Wolności nr 2
201.	Głogówek	dom mieszkalny	pl. Wolności nr 4
202.	Głogówek	dom mieszkalny	pl. Wolności nr 10
203.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 1
204.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 2
205.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 3
206.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 4
207.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 5
208.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 6
209.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 7
210.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 8
211.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 9
212.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 10
213.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 11
214.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 12
215.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 13
216.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 14
217.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 15
218.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 16
219.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 17
220.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 18

221.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 19
222.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 20
223.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 21
224.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 22
225.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 24
226.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 26
227.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 28
228.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 30
229.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 32
230.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 34
231.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 36
232.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Zamkowa nr 38
233.	Kazimierz	kościół parafialny Wniebowzięcia NMP	
234.	Kazimierz	cmentarz parafialny	
235.	Kazimierz	pałac	nr 93 a
236.	Kazimierz	ogrodzenie pałacu	nr 93 a
237.	Kazimierz	park krajobrazowy w zespole pałacowym	
238.	Kazimierz	mauzoleum	w parku
239.	Kazimierz	oficyna w zespole pałacowo-parkowym	nr 93
240.	Kazimierz	zabudowania folwarczne w zespole pałacowo-parkowym	nr 86
241.	Kazimierz	młyn w zespole folwarcznym	nr 89
242.	Kazimierz	dom mieszkalny	nr 35
243.	Kazimierz	dom mieszkalny	nr 40
244.	Kazimierz	dom mieszkalny	nr 43
245.	Kazimierz	dom mieszkalny z bramą i furtą z zagrodzie	nr 45
246.	Kazimierz	Gospoda, ob. bar	nr 46

247.	Kazimierz	dom mieszkalny (wycużny)	nr 47
248.	Kazimierz	dom mieszkalny w zagrodzie	nr 51
249.	Kazimierz	dom mieszkalny w zagrodzie	nr 53
250.	Kazimierz	dom mieszkalny z bramą i furtą w zagrodzie	nr 59-61
251.	Kazimierz	dom mieszkalny	nr 73
252.	Kazimierz	Szkoła, ob. dom mieszkalny	nr 80
253.	Kazimierz	dom mieszkalny	nr 82
254.	Kazimierz	dom mieszkalny	nr 85
255.	Kazimierz	szkoła	nr 99
256.	Kazimierz	dom mieszkalny	nr 100
257.	Kazimierz	ruina młyna	na płn. od wsi
258.	Kierpień	kościół parafialny p.w. Narodzenia NMP	nr 85
259.	Kierpień	ogrodzenie kościoła parafialnego z bramkami	nr 85
260.	Kierpień	cmentarz parafialny	przy kościele
261.	Kierpień	karczma	nr 1
262.	Kierpień	dom mieszkalny	nr 24
263.	Kierpień	dom mieszkalny (wycużny) w zagrodzie	nr 82
264.	Kierpień	dom mieszkalny (wycużny)	nr 83
265.	Kierpień	dom mieszkalny	nr 84
266.	Kierpień	dom mieszkalny	nr 86
267.	Kierpień	Szkoła, ob. dom	nr 88
268.	Leśnik	kapliczka	przy domu nr 3
269.	Leśnik	dom mieszkalny	nr 16 a
270.	Leśnik	Szkoła, ob. świetlica wiejska	nr 20
271.	Mionów	układ ruralistyczny wsi	
272.	Mionów	kaplica	pośrodku wsi

273.	Mionów	kapliczka dzwonnica	przy drodze na Wierzch przy posesji nr 52
274.	Mionów	dom mieszkalny w zagrodzie	nr 20
275.	Mionów	dom mieszkalny w zagrodzie	nr 22
276.	Mionów	dom mieszkalny (wycużny) w zagrodzie	nr 22
277.	Mochów	kościół parafialny pw. św. Trójcy w zespole klasztorным o.o. Paulinów	
278.	Mochów	klasztor oo. Paulinów	nr 83
279.	Mochów	Cmentarz parafialny	przy kościele
280.	Mochów	kapliczka	przy plebanii nr 84
281.	Mochów	kapliczka I na cmentarzu w zespole klasztorным oo. Paulinów	
282.	Mochów	kapliczka II na cmentarzu w zespole klasztorным oo. Paulinów	
283.	Mochów	kapliczka III na cmentarzu w zespole klasztorным oo. Paulinów	
284.	Mochów	Kapliczka IV na cmentarzu w zespole klasztorным oo. Paulinów	
285.	Mochów	kaplica dzwonnica	przy domu nr 26
286.	Mochów	kapliczka	nr 14 a
287.	Mochów	kapliczka	przy domu nr 72
288.	Mochów	dom mieszkalno – gospodarcze w zagrodzie	nr 13
289.	Mochów	dom mieszkalny (wycużny) w zagrodzie	nr 13
290.	Mochów	stodoła w zagrodzie	nr 13
291.	Mochów	budynek gospodarczy w zagrodzie	nr 52
292.	Mochów	budynek gospodarczy w zagrodzie	nr 53
293.	Mochów	dom mieszkalno - gospodarczy w zagrodzie	nr 60
294.	Mochów	Szkoła z częścią mieszkalną	nr 65
295.	Mochów	most	w ciągu drogi krajowej nr 40
296.	Raławice Śląskie	układ ruralistyczny	
297.	Raławice Śląskie	kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP	ul. Kościelna
298.	Raławice Śląskie	ogrodzenie kościoła parafialnego	ul. Zwycięstwa/Kościelna

299.	Raławice Śląskie	kaplica przy kościele parafialnym	
300.	Raławice Śląskie	kapliczka przydrożna	przy domu ul. Zwycięstwa nr 67
301.	Raławice Śląskie	Dom Sióstr Elżbietanek, Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety	ul. Kościelna nr 1
302.	Raławice Śląskie	Przedszkole	ul. Kościelna nr 3
303.	Raławice Śląskie	Dawna szkoła	ul. Kościelna nr 4
304.	Raławice Śląskie	Młyn	ul. Głębczycka nr 12 a
305.	Raławice Śląskie	dworzec kolejowy	ul. Kolejowa nr 9
306.	Raławice Śląskie	budynek administracyjno-warsztatowy w zespole stacji	ul. Kolejowa nr 9
307.	Raławice Śląskie	magazyn ekspedycji w zespole dworca kolejowego	ul. Kolejowa nr 9
308.	Raławice Śląskie	magazyn w zespole dworca kolejowego	ul. Kolejowa nr 9
309.	Raławice Śląskie	parowozownia w zespole dworca kolejowego,	ul. Kolejowa nr 9
310.	Raławice Śląskie	warsztat w zespole stacji kolejowej	ul. Kolejowa nr 9
311.	Raławice Śląskie	Wieża ciśnień w zespole dworca kolejowego	ul. Kolejowa nr 9
312.	Raławice Śląskie	Wiadukt kolejowy I	ul. Kolejowa
313.	Raławice Śląskie	Wiadukt kolejowy II	ul. Kolejowa
314.	Raławice Śląskie	wiadukt kolejowy tzw. tunel echo	ul. Ogrodowa
315.	Raławice Śląskie	wiadukt kolejowy tzw. „Wysoki”	ul. Zwycięstwa/Prudnicka
316.	Raławice Śląskie	most kolejowy	nad rzeką Osobłogą
317.	Raławice Śląskie	dom mieszkalny	ul. Prudnicka nr 15
318.	Raławice Śląskie	dom mieszkalny	ul. Prudnicka nr 18-20
319.	Raławice Śląskie	dom mieszkalny	ul. Prudnicka nr 22-24
320.	Raławice Śląskie	dom mieszkalny	ul. Prudnicka nr 26-28
321.	Raławice Śląskie	dom mieszkalny	ul. Prudnicka nr 32
322.	Raławice Śląskie	dom mieszkalny	ul. Prudnicka nr 34
323.	Raławice Śląskie	dom	ul. Zwycięstwa nr 27
324.	Raławice Śląskie	plebania	ul. Zwycięstwa nr 39

325.	Raławice Śląskie	dom mieszkalny	ul. Zwycięstwa nr 4
326.	Raławice Śląskie	dom mieszkalny	ul. Zwycięstwa nr 6
327.	Raławice Śląskie	dom mieszkalny	ul. Zwycięstwa nr 17
328.	Raławice Śląskie	dom mieszkalny	ul. Zwycięstwa nr 20
329.	Raławice Śląskie	dom mieszkalny	ul. Zwycięstwa nr 27
330.	Raławice Śląskie	dom mieszkalny	ul. Zwycięstwa nr 45
331.	Raławice Śląskie	dom	ul. Zwycięstwa nr 47
332.	Raławice Śląskie	Szwedzki słup - kolumna szwedzka	w zach. części wsi
333.	Rzepce	kościół filialny pw. św. Jakuba Starszego	nr 39
334.	Rzepce	cmentarz parafialny	przy kościele
335.	Rzepce	kaplica cmentarna	
336.	Rzepce	kuźnia	przy domu nr 1
337.	Rzepce	Szkoła, ob. dom mieszkalny	nr 19
338.	Rzepce	karczma	nr 23 a
339.	Rzepce	dom mieszkalny	nr 29
340.	Rzepce	dom mieszkalny (wycużny) w zagrodzie	nr 48
341.	Rzepce	obora w zespole folwarcznym	nr 53 a
342.	Rzepce	spichlerz w zespole folwarcznym	nr 53 a
343.	Rzepce	stodoły w zespole folwarcznym	nr 53 a, b
344.	Rzepce	Budynek mieszkalny w zespole folwarcznym	nr 53 b
345.	Rzepce	gorzelnia w zespole folwarcznym	nr 53 e
346.	Rzepce	młyn w zespole młyńskim	nr 53 g
347.	Rzepce	dom mieszkalny w zespole młyńskim	nr 53 g
348.	Stare Kotkowice	kościół filialny pw. św. Barbary	ul. Sudecka nr 26
349.	Stare Kotkowice	kapliczka	ul. Polna nr 1
350.	Stare Kotkowice	kapliczka	ul. Sudecka nr 22

351.	Stare Kotkowice	kapliczka	obok spichlerza folwarcznego przy ul. Sudeckiej nr 33
352.	Stare Kotkowice	budynek gospodarczy, ob. kaplica,	przy domu ul. Sudecka nr 14
353.	Stare Kotkowice	dom mieszkalny	ul. Sudecka nr 18
354.	Stare Kotkowice	dom mieszkalny	ul. Sudecka nr 23
355.	Stare Kotkowice	Szkoła, ob. przedszkole i świetlica	ul. Sudecka nr 27
356.	Stare Kotkowice	dom mieszkalny	ul. Sudecka nr 30
357.	Stare Kotkowice	dom mieszkalny	ul. Sudecka nr 32
358.	Stare Kotkowice	spichlerz w zespole folwarcznym	ul. Sudecka nr 33
359.	Stare Kotkowice	cmentarz parafialny	
360.	Szonów	układ ruralistyczny wsi	
361.	Szonów	kościół parafialny p.w. św. Jadwigi	
362.	Szonów	kapliczka	przy domu nr 148
363.	Szonów	kapliczka	przy domu nr 50 a
364.	Szonów	dom mieszkalny	nr 23
365.	Szonów	dom mieszkalny	nr 48
366.	Szonów	dom mieszkalny	nr 50
367.	Szonów	dom mieszkalny	nr 115
368.	Szonów	Klasztor i Przystłek Św. Józefa, ob. Wiejski Ośrodek Zdrowia	nr 141
369.	Szonów	dom mieszkalny	nr 148
370.	Tomice	kapliczka dzwonnica	przy domu nr 12
371.	Tomice	dom mieszkalny	nr 9
372.	Tomice	dom mieszkalny	nr 11
373.	Tomice	dwór, ob. dom mieszkalny	nr 25, 25a, 26
374.	Tomice	stajnia dworska	nr 26
375.	Tomice	stodoła dworska	nr 25, 25a, 26

376.	Tomice	dom podworski	nr 27
377.	Twardawa	kościół parafialny p.w. św. Małgorzaty	ul. Spółdzielcza nr 25
378.	Twardawa	Grobowiec-Mauzoleum Rodziny Latzel	ul. Spółdzielcza nr 25
379.	Twardawa	kaplica cmentarna	ul. Powstańców Śl.
380.	Twardawa	kapliczka	przy domu ul. Kozielska nr 20
381.	Twardawa	kapliczka przydrożna	ul. Kozielska pomiędzy domami nr1 i nr 3
382.	Twardawa	dwór	ul. Spółdzielcza nr 16
383.	Twardawa	dworzec kolejowy	ul. Dworcowa
384.	Twardawa	magazyn w zespole dworca kolejowego	ul. Dworcowa
385.	Twardawa	dom	ul. Dworcowa nr 8
386.	Twardawa	dom	ul. Dworcowa nr 14 a
387.	Twardawa	dom mieszkalny w zespole dworca kolejowego	ul. Dworcowa nr 26–26 a
388.	Twardawa	budynek gospodarczy w zespole dworca kolejowego	ul. Dworcowa nr 26–26 a
389.	Twardawa	dom mieszkalny w zespole dworca kolejowego	ul. Dworcowa nr 26 b
390.	Twardawa	dom mieszkalny	ul. Kozielska nr 1
391.	Twardawa	dom mieszkalny	ul. Kozielska nr 5
392.	Twardawa	dom mieszkalny	ul. Kozielska nr 7
393.	Twardawa	dom mieszkalny	ul. Kozielska nr 17
394.	Twardawa	dom mieszkalny	ul. Spółdzielcza nr 2
395.	Twardawa	dom mieszkalny	ul. Spółdzielcza nr 2 a
396.	Twardawa	dom mieszkalny	ul. Spółdzielcza nr 10
397.	Twardawa	dom mieszkalny	ul. Spółdzielcza nr 10 a
398.	Twardawa	dom mieszkalny	ul. Spółdzielcza nr 14
399.	Twardawa	obory w zespole folwarcznym	ul. Spółdzielcza nr 16 a
400.	Twardawa	dom mieszkalny	ul. Spółdzielcza 16 b
401.	Twardawa	oficyna, ob. dom mieszkalny	ul. Spółdzielcza nr 16 a

402.	Twardawa	dom mieszkalny	ul. Spółdzielcza nr 16 e
403.	Wierzch	układ ruralistyczny wsi	
404.	Wierzch	kościół parafialny pw. św. Wawrzyńca	nr 1
405.	Wierzch	ogrodzenie kościoła	nr 1
406.	Wierzch	kaplica cmentarna	nr 1
407.	Wierzch	Kapliczka	przy domu nr 14
408.	Wierzch	kapliczka	przy domu nr 75
409.	Wierzch	szkoła	nr 2
410.	Wierzch	plebania	nr 3
411.	Wierzch	stodoła w zespole plebańskim	nr 3
412.	Wierzch	dom mieszkalny	nr 4
413.	Wierzch	Gospoda, ob. dom mieszkalny	nr 9
414.	Wierzch	dom mieszkalny tzw. Willa Anna	nr 15
415.	Wierzch	dom mieszkalny, ob. bud. gospodarczy w zagrodzie	nr 68 a
416.	Wróblin	kościół parafialny pw. św. Michała Archanioła	centrum wsi
417.	Wróblin	kapliczka św. Jana Nepomucena	przy domu nr 72
418.	Wróblin	dom mieszkalno-gospodarczy	nr 29
419.	Wróblin	dom mieszkalno-gospodarczy	nr 31
420.	Wróblin	dom mieszkalno-gospodarczy	nr 33
421.	Wróblin	dom mieszkalno-gospodarczy	nr 34
422.	Wróblin	dom mieszkalno-gospodarczy	nr 35 a
423.	Wróblin	dom mieszkalno-gospodarczy	nr 63
424.	Wróblin	gospoda, ob. bar	nr 76
425.	Wróblin	zespół budowlany	nr 3-5-7-9-11-13-15-17
426.	Zawada	kościół parafialny pw. św. Anny	nr 2
427.	Zawada	kapliczka dzwonnica	przy domu nr 9

428.	Zawada	zespół folwarczny	nr 1
429.	Zawada	spichlerz w zespole folwarcznym	nr 1
430.	Zawada	dom mieszkalny	nr 7
431.	Zawada	dom mieszkalny	nr 8
432.	Zwiastowice	kaplica pw. NMP	pośrodku wsi, przy domu nr 16
433.	Zwiastowice	dom mieszkalny w zagrodzie	nr 1
434.	Zwiastowice	dom mieszkalny w zespole dawnej fabryki Marxa	nr 2
435.	Zwiastowice	szkoła, ob. świetlica	nr 4
436.	Zwiastowice	dom mieszkalny	nr 12
437.	Zwiastowice	dom mieszkalny (wycużny)	nr 12 b
438.	Zwiastowice (Mikulsko)	Folwark	nr 49; 50; 51

Do dotychczasowej ewidencji zabytków wykonanej w 2006 roku liczącej 278 obiektów wprowadzono dodatkowo 169 obiektów, w tym 26 z terenu miasta Głogówek i 143 z obszarów wiejskich.

Wykaz zabytkowych nieruchomości wprowadzonych do ewidencji zabytków zlokalizowanych na terenie gm. Głogówek.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres
1.	Biedrzychowice	układ ruralistyczny	
2.	Biedrzychowice	cmentarz parafialny	nr 117
3.	Biedrzychowice	dom mieszkalny	nr 4
4.	Biedrzychowice	dom mieszkalno-gospodarczy	nr 38
5.	Biedrzychowice	dom mieszkalno-gospodarczy	nr 48
6.	Biedrzychowice	obora w zespole plebańskim	nr 117
7.	Biedrzychowice	spichlerz w zespole plebańskim	nr 117
8.	Biedrzychowice	Folwark i dom na folwarku	nr 187
9.	Błazejowice Dolne	kapliczka	przy domu nr 39

10.	Błazejowice Dolne	dom mieszkalny (wycużny)	nr 5
11.	Błazejowice Dolne	gospoda Emanuela Zieglera, ob. dom mieszkalny	nr 6
12.	Błazejowice Dolne	dom mieszkalny	nr 9
13.	Błazejowice Dolne	dom mieszkalno-gospodarczy	nr 11
14.	Błazejowice Dolne	dom mieszkalno-gospodarczy w zagrodzie	nr 22
15.	Błazejowice Dolne	Stodoła w zagrodzie	nr 22
16.	Cieszaków	dom mieszkalny	nr 22
17.	Dzierżysławice	dom mieszkalny	nr 1
18.	Dzierżysławice	stodoła	przy domu nr 1
19.	Głogowiec	kapliczka	przy domu nr 13
20.	Głogowiec	dom mieszkalny	nr 13
21.	Głogówek	kapliczka	przy domu ul. Podgórna nr 8
22.	Głogówek	kapliczka	przy domu ul. Podgórna nr 12
23.	Głogówek	kapliczka	przy domu ul. Wielkie Oracze nr
24.	Głogówek	cmentarz parafialny	ul. Piastowska nr 31
25.	Głogówek	cmentarz żydowski	przy domu ul. Powstańców Śl. nr 69
26.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Dworcowa nr 22
27.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Dworcowa nr 23
28.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Głębczycka nr 4
29.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Kościuszki nr 27
30.	Głogówek	Szpital – Zakład Opiekuńczo-Leczniczy	al. Lipowa 6a - M. Konopnickiej 2
31.	Głogówek	dom mieszkalny (kamienica)	ul. M. Konopnickiej nr 1
32.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. 3 Maja nr 4
33.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Młyńska nr 12
34.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 5

35.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 17
36.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Piastowska nr 19
37.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Podgórna nr 8
38.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Powstańców nr 7
39.	Głogówek	Seminarium Nauczycielskie, ob. Zespół Szkół w Głogówku	ul. Powstańców nr 34 a
40.	Głogówek	Seminarium Nauczycielskie, ob. Zespół Szkół w Głogówku	ul. Powstańców nr 34 b
41.	Głogówek	dom, ob. Muzeum Regionalne w Głogówku	ul. Słowackiego nr 11
42.	Głogówek	zespół budowlany	ul. Św. Anny nr 1-24
43.	Głogówek	zespół budowlany	ul. Wiejska nr 1-34
44.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Wielkie Oracze nr 11
45.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Wielkie Oracze nr 20
46.	Głogówek	dom mieszkalny	ul. Wielkie Oracze nr 23
47.	Głogówek	dom mieszkalny	pl. Wolności nr 10
48.	Kazimierz	cmentarz parafialny	
49.	Kazimierz	ogrodzenie pałacu	nr 93 a
50.	Kazimierz	mauzoleum	w parku
51.	Kazimierz	młyn w zespole folwarcznym	nr 89
52.	Kazimierz	dom mieszkalny	nr 40
53.	Kazimierz	dom mieszkalny	nr 43
54.	Kazimierz	gospoda, ob. bar	nr 46
55.	Kazimierz	dom mieszkalny w zagrodzie	nr 51
56.	Kazimierz	dom mieszkalny w zagrodzie	nr 53
57.	Kazimierz	dom mieszkalny	nr 73
58.	Kazimierz	dom mieszkalny	nr 82
59.	Kazimierz	dom mieszkalny	nr 100
60.	Kazimierz	ruina młyna	na płu. od wsi

61.	Kierpień	cmentarz parafialny	przy kościele
62.	Kierpień	dom mieszkalny	nr 24
63.	Kierpień	dom mieszkalny (wycużny) w zagrodzie	nr 82
64.	Kierpień	dom mieszkalny	nr 84
65.	Kierpień	dom mieszkalny	nr 86
66.	Leśnik	dom mieszkalny	nr 16 a
67.	Leśnik	szkoła, ob. świetlica wiejska	nr 20
68.	Mionów	dom mieszkalny w zagrodzie	nr 20
69.	Mionów	Układ ruralistyczny	
70.	Mochów	cmentarz parafialny	przy kościele
71.	Mochów	kapliczka	przy domu nr 72
72.	Mochów	dom mieszkalny (wycużny) w zagrodzie	nr 13
73.	Mochów	stodoła w zagrodzie	nr 13
74.	Mochów	budynek gospodarczy w zagrodzie	nr 52
75.	Mochów	budynek gospodarczy w zagrodzie	nr 53
76.	Mochów	dom mieszkalno - gospodarczy w zagrodzie	nr 60
77.	Mochów	szkoła z częścią mieszkalną	nr 65
78.	Mochów	most	w ciągu drogi krajowej nr 40
79.	Raławice Śląskie	układ ruralistyczny	
80.	Raławice Śląskie	kapliczka przydrożna	przy domu ul. Zwycięstwa nr 67
81.	Raławice Śląskie	przedszkole	ul. Kościelna nr 3
82.	Raławice Śląskie	młyn	ul. Głębczycka nr 12 a
83.	Raławice Śląskie	dworzec kolejowy	ul. Kolejowa nr 9
84.	Raławice Śląskie	budynek administracyjno-warsztatowy w zespole stacji	ul. Kolejowa nr 9
85.	Raławice Śląskie	magazyn ekspedycji w zespole dworca kolejowego	ul. Kolejowa nr 9
86.	Raławice Śląskie	magazyn w zespole dworca kolejowego	ul. Kolejowa nr 9

87.	Raławice Śląskie	parowozownia w zespole dworca kolejowego,	ul. Kolejowa nr 9
88.	Raławice Śląskie	warsztat w zespole stacji kolejowej	ul. Kolejowa nr 9
89.	Raławice Śląskie	wieża ciśnień w zespole dworca kolejowego	ul. Kolejowa nr 9
90.	Raławice Śląskie	wiadukt kolejowy I	ul. Kolejowa
91.	Raławice Śląskie	wiadukt kolejowy II	ul. Kolejowa
92.	Raławice Śląskie	wiadukt kolejowy tzw. tunel echo	ul. Ogrodowa
93.	Raławice Śląskie	wiadukt kolejowy tzw. „Wysoki”	ul. Zwycięstwa /Prudnicka
94.	Raławice Śląskie	most kolejowy	nad rzeką Osobłogą
95.	Raławice Śląskie	dom mieszkalny	ul. Prudnicka nr 15
96.	Raławice Śląskie	dom mieszkalny	ul. Prudnicka nr 18-20
97.	Raławice Śląskie	dom mieszkalny	ul. Prudnicka nr 22-24
98.	Raławice Śląskie	dom mieszkalny	ul. Prudnicka nr 26-28
99.	Raławice Śląskie	dom mieszkalny	ul. Prudnicka nr 32
100.	Raławice Śląskie	dom mieszkalny	ul. Prudnicka nr 34
101.	Raławice Śląskie	dom mieszkalny	ul. Zwycięstwa nr 4
102.	Raławice Śląskie	dom mieszkalny	ul. Zwycięstwa nr 6
103.	Raławice Śląskie	dom mieszkalny	ul. Zwycięstwa nr 17
104.	Raławice Śląskie	dom mieszkalny	ul. Zwycięstwa nr 20
105.	Raławice Śląskie	dom mieszkalny	ul. Zwycięstwa nr 27
106.	Raławice Śląskie	dom mieszkalny	ul. Zwycięstwa nr 45
107.	Raławice Śląskie	szwedzki słup - kolumna szwedzka	w zach. części wsi
108.	Rzepce	cmentarz parafialny	przy kościele
109.	Rzepce	szkoła, ob. dom mieszkalny	nr 19
110.	Rzepce	dom mieszkalny	nr 29
111.	Rzepce	dom mieszkalny (wycużny) w zagrodzie	nr 48
112.	Rzepce	obora w zespole folwarcznym	nr 53 a

113.	Rzepce	spichlerz w zespole folwarcznym	nr 53 a
114.	Rzepce	stodoły w zespole folwarcznym	nr 53 a, b
115.	Rzepce	budynek mieszkalny w zespole folwarcznym	nr 53 b
116.	Rzepce	dom mieszkalny w zespole młyńskim	nr 53 g
117.	Stare Kotkowice	budynek gospodarczy, ob. kaplica,	przy domu ul. Sudecka nr 14
118.	Stare Kotkowice	dom mieszkalny	ul. Sudecka nr 23
119.	Stare Kotkowice	szkoła, ob. przedszkole i świetlica	ul. Sudecka nr 27
120.	Stare Kotkowice	dom mieszkalny	ul. Sudecka nr 30
121.	Stare Kotkowice	dom mieszkalny	ul. Sudecka nr 32
122.	Stare Kotkowice	cmentarz parafialny	
123.	Szonów	układ ruralistyczny	
124.	Szonów	dom mieszkalny	nr 115
125.	Szonów	Klasztor i Przystłek Św. Józefa, ob. Wiejski Ośrodek Zdrowia	nr 141
126.	Szonów	dom mieszkalny	nr 148
127.	Tomice	dom mieszkalny	nr 9
128.	Tomice	dom mieszkalny	nr 11
129.	Tomice	stodoła dworska	nr 25, 25a, 26
130.	Twardawa	kapliczka przydrożna	ul. Kozielska między domami nr 1 i nr 3
131.	Twardawa	dworzec kolejowy	ul. Dworcowa
132.	Twardawa	magazyn w zespole dworca kolejowego	ul. Dworcowa
133.	Twardawa	dom mieszkalny w zespole dworca kolejowego	ul. Dworcowa nr 26–26 a
134.	Twardawa	budynek gospodarczy w zespole dworca kolejowego	ul. Dworcowa nr 26–26 a
135.	Twardawa	dom mieszkalny w zespole dworca kolejowego	ul. Dworcowa nr 26 b
136.	Twardawa	dom mieszkalny	ul. Kozielska nr 1
137.	Twardawa	dom mieszkalny	ul. Kozielska nr 5
138.	Twardawa	dom mieszkalny	ul. Kozielska nr 7

139.	Twardawa	dom mieszkalny	ul. Kozielska nr 17
140.	Twardawa	dom mieszkalny	ul. Spółdzielcza nr 2 a
141.	Twardawa	dom mieszkalny	ul. Spółdzielcza nr 10
142.	Twardawa	dom mieszkalny	ul. Spółdzielcza 10 a
143.	Twardawa	dom mieszkalny	ul. Spółdzielcza nr 14
144.	Twardawa	obory w zespole folwarcznym	ul. Spółdzielcza 16 a
145.	Twardawa	dom mieszkalny	ul. Spółdzielcza 16 b
146.	Twardawa	oficyna, ob. dom mieszkalny	ul. Spółdzielcza 16 a
147.	Twardawa	dom mieszkalny	ul. Spółdzielcza 16 e
148.	Wierzch	układ ruralistyczny	
149.	Wierzch	kapliczka	przy domu nr 14
150.	Wierzch	kapliczka	przy domu nr 75
151.	Wierzch	szkoła	nr 2
152.	Wierzch	stodoła w zespole plebańskim	nr 3
153.	Wierzch	gospoda, ob. dom mieszkalny	nr 9
154.	Wierzch	dom mieszkalny tzw. Willa Anna	nr 15
155.	Wierzch	dom mieszkalny, ob. bud. gospodarczy w zagrodzie	nr 68 a
156.	Wróblin	kapliczka św. Jana Nepomucena	przy domu nr 72
157.	Wróblin	dom mieszkalno-gospodarczy	nr 29
158.	Wróblin	dom mieszkalno-gospodarczy	nr 31
159.	Wróblin	dom mieszkalno-gospodarczy	nr 33
160.	Wróblin	dom mieszkalno-gospodarczy	nr 35 a
161.	Wróblin	dom mieszkalno-gospodarczy	nr 63
162.	Wróblin	gospoda, ob. bar	nr 76
163.	Wróblin	zespół budowlany	nr 3-5-7-9-11-13-15-17
164.	Zawada	zespół folwarczny	nr 1

165.	Zawada	dom mieszkalny	nr 7
166.	Zawada	dom mieszkalny	nr 8
167.	Zwiastowice	dom mieszkalny	nr 12
168.	Zwiastowice	dom mieszkalny (wycużny)	nr 12 b
169.	Zwiastowice (Mikulsko)	folwark	nr 49; 50; 51

Z dotychczasowej ewidencji zabytków, po jej zweryfikowaniu zostało wykreślonych 9 obiektów z powodu wyburzenia, utraty wartości zabytkowej, błędnej kwalifikacji.

Wykaz zabytkowych nieruchomości wyłączonych z dotychczasowej ewidencji zabytków zlokalizowanych na terenie gm. Głogówek.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Przyczyna wyłączenia
1.	Głogówek	Dom mieszkalny	ul. Dworcowa 1	błędny adres, ob. budynek pod adresem ul. 3 Maja 2
2.	Głogówek	Dom mieszkalny	ul. Rynek 15	budynek współczesny
3.	Głogówek	Browar	ul. P. Skargi 13 a	nie istnieje, wyburzony
4.	Głogówek	Cegielnia	ul. P. Skargi 15	nie istnieje, wyburzona
5.	Tomice	Dom podworski	nr 27	silnie przebudowany, utrata wartości
6.	Wróblin	Dom mieszkalny	nr 62	silnie przebudowany, utrata wartości
7.	Wróblin	Dom mieszkalny	nr 88	silnie przebudowany, utrata wartości
8.	Wróblin	Dom mieszkalny	nr 103	nie istnieje, w jego miejscu budynek współczesny
9.	Zwiastowice	Dom mieszkalny	nr 11	silnie przebudowany, utrata wartości

Zabytki znajdujące się w ewidencji zabytków gminy to obiekty kształtujące wiejski krajobraz kulturowy. Głównie są to budynki mieszkalne - murowane, zlokalizowane wzdłuż głównych ulic zabudowy wiejskiej. W ewidencji znajdują się także obiekty sakralne (kościół, kaplice, kapliczki) oraz budynki użyteczności publicznej (szkoły, przedszkola), budynki przemysłowe oraz zabytkowe zespoły budowlane i obszary ruralistyczne.

Obiekty znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków a posiadające szczególnie cenne wartości historyczne, artystyczne i naukowe mogą zostać objęte ścisłą ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru zabytków.

Prace budowlane prowadzone w obiektach figurujących w ewidencji zabytków, na które należy uzyskać pozwolenie na budowę wymagają zgodnie z art. 39 ust. 3 ustawy Prawo Budowlane uzgodnienia z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Zabytki ujęte w ewidencji podlegają ochronie w zakresie:

- ograniczenia zmiany gabarytów i wykonywania rozbudowy i nadbudowy,
- zakazu ocieplania po stronie zewnętrznej budynków z elewacjami z bogatą dekoracją architektoniczną o cechach regionalnych (posiadających wystrój sztukatorski, boniowanie, gzymsy i opaski, herby, napisy i inne formy detalu architektonicznego) lub z cegły licowej,
- zakaz zamurowywania okien i wymiany stolarki okiennej na nową o innych wymiarach i bez nawiązania do dotychczasowych podziałów okien,

- zakaz zamurowywania drzwi wejściowych i wymiany stolarki drzwi na nowe bez nawiązania do formy tradycyjnej
- zakaz tynkowania i malowania części elewacji budynku w sposób wyróżniający ją z całości budynku,
- ograniczenie likwidacji wystroju, wybijania otworów bez nawiązania do kompozycji budynku i mocowania reklam zasłaniających wystrój.

ŁĄCZNY WYKAZ STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH REJESTROWYCH I EWIDENCYJNYCH ZLOKALIZOWANYCH NA TERENIE GMINY GŁOGÓWEK

L.p	Miejscowość	Ob. AZP	Nr stanowiska w miejscow.	Funkcja	Kultura	Chronologia	Nr rej. zab.	Lokalizacja
1.	Błażejowice Dolne	95-36	1	cmentarzysko				archiwalne, brak dokładnej lokalizacji, pld. część wsi
2.	Błażejowice Dolne	95-36	2	ślad osadnictwa?		neolit		archiwalne, brak dokł. lokalizacji, w obrębie szosy Mochów-Leśnik
3.	Błażejowice Dolne	95-36	3	ślad osadnictwa?		neolit		archiwalne
4.	Błażejowice Dolne	95-36	4	ślad osadnictwa?		neolit		archiwalne, brak dokł. lokalizacji, w pld. wsch. części wsi
				osada	?	pradzieje		
				osada	łużycka	epoka brązu		
5.	Błażejowice Dolne	95-36	5	cmentarzysko	?	?		archiwalne, brak dokł. lokalizacji, na zach. od folwarku
6.	Błażejowice Dolne	95-36	6	osada		późne średniow.		archiwalne
7.	Błażejowice Dolne	95-36	7	ślad osadn.	ceramiki wstęp. kłutej	neolit		dz. nr 549/2
				ślad osadn.	przeworska	okres rzymski		
				osada		XIII-XIV w.		
8.	Błażejowice Dolne	95-36	8	osada		późne średniow.		dz. nr 311/1; 311/2; 312; 316,
9.	Błażejowice Dolne	95-36	9	osada	?	neolit		dz. nr 547; 560
				osada	przeworska	okres rzymski		
				ślad osadn.		późne średniow.		
10.	Błażejowice Dolne	95-36	10	ślad osadn.	?	epoka kamienia		dz. nr 63; 64
				osada		późne średniow.		
11.	Błażejowice Dolne	95-36	11	osada		późne średniow.		dz. nr 502; 503

12.	Błażejowice Dolne	95- 36	12	śląd osadn.		późne średniow.		dz. nr 46
13.	Błażejowice Dolne	95- 36	13	śląd osadn.		neolit		dz. nr 1
14.	Błażejowice Dolne	95- 36	14	śląd osadn.		pradzieje		dz. nr 94
				osada		późne średniow.		
15.	Błażejowice Dolne	95- 36	15	osada	KPL	neolit	A-771/87	dz. nr 521
16.	Błażejowice Dolne	95- 36	16	osada		neolit		dz. nr 619
				osada		pradzieje		
17.	Błażejowice Dolne	95- 36	17	osada	łużycka		A- 1027/96	km.4, dz. nr 378 ; 379;381;382;km.1 Mochów101;102/1; 102/3; 103; 104
				punkt osadn.		późne średniow.		
18.	Błażejowice Dolne	95- 36	18	punkt osadn.	przeworska	okres rzymski		
				punkt osadn.		późne średniow.		
19.	Błażejowice Dolne	95- 36	19					dz. nr 518,k.m. 5
20.	Błażejowice Dolne	95- 36	20	punkt osadn.				
21.	Biedrzychowice	96- 37	1	śląd osadn.	średn.	XIV-XV w. pradzieje		dz. nr 655/186
				punkt osadn.		neolit		
22.	Biedrzychowice	96- 37	2	śląd osadn.		neolit		Archiwalne
23.	Biedrzychowice	96- 37	3	punkt osadn.	wczesne średn.	XII w.		Archiwalne
24.	Biedrzychowice	96- 37	4	śląd osadn.		neolit		Archiwalne
25.	Biedrzychowice	96- 37	5	punkt osadn.	jordanowski	neolit		Archiwalne
26.	Biedrzychowice	96- 37	6	punkt osadn.	łużycka	neolit		Archiwalne
				śląd osadn.		epoka brązu		
27.	Biedrzychowice	96- 37	7	cmentarzysko	przeworska	okr. wpl. rzymskich		archiwalne, brak dokł. lokalizacji, wzniesienie na zach. od drogi Biedrzychowice Wróblin
28.	Biedrzychowice	96- 37	8	śląd osadn.	średniow.			archiwalne
29.	Biedrzychowice	96- 37	9	śląd osadn.		neolit		archiwalne
30.	Biedrzychowice	96- 37	10	śląd osadn.		neolit		dz. nr 245/4; 452; 453,
				śląd osadn.	średniow.	XIV w.		
				zb. w muzeum w Prudniku	łużycka	neolit, epoka brązu		
				osada	przeworska	okr. wpl. rzymskich pradziejowa		
31.	Biedrzychowice	96- 37	11	śląd osadn.	ceramiki sznurowej	neolit		archiwalne

32.	Biedrzychowice	96-37	12	śląd osadn.		neolit		archiwalne
33.	Biedrzychowice	96-37	13	śląd osadn.	wcz. średniow.	IX-X w.		archiwalne
34.	Biedrzychowice	96-37	14	śląd osadn.	wstęgowa	neolit		archiwalne, brak dokł.1 lokalizacji, w obrębie koryta Straduni
35.	Biedrzychowice	96-37	15	punkt osadn.	średniow.	XIV-XV w.		dz. nr 8; 193/7; 194/7
36.	Biedrzychowice	96-37	16	śląd osadn.		ep.kamienia		dz. nr 341/43
				śląd osadn.	wcz. średn.	VI-IX w.		
				śląd osadn.	średniow.	XIV-XV w.		
				śląd osadn.	jordanowski	neolit		
37.	Biedrzychowice	96-37	17	śląd osadn.	średniow.	XIV-XV w.		dz. nr 11; 358/22
38.	Biedrzychowice	96-37	18	śląd osadn.		neolit		dz. nr 269/5
39.	Biedrzychowice	96-37	19	śląd osadn.	przeworska	okr. wpl. rzymskich faza c-d		dz. nr 236/5; 242/5;243/5
				śląd osadn.	średniow.	XIV-XV w.		
40.	Biedrzychowice	96-37	20	śląd osadn.	przeworska	okr. wpl. rzymskich faza c-d		dz. nr 9; 238/5; 269/5; 21; 364/20
41.	Biedrzychowice	96-37	21	punkt osadn.		neolit		dz. nr 5; 6; 7; 233/5; 234/5
				punkt osadn.	łużycka	ep. brązu, okr. halszt.		
				śląd osadn.	średniow.	XIV-XV w., pradzieje		
42.	Biedrzychowice	96-37	22	punkt osadn.	przeworska	okr. wpl. rzymskich faza c-d		dz. nr 341/43
43.	Biedrzychowice	96-37	23	punkt osadn.	przeworska	okr. wpl. rzymskich faza c		dz. nr 341/43
				śląd osadn.	średniow.	XIV-XV w., pradzieje		
44.	Biedrzychowice	96-37	24	punkt osadn.	średniow.	XIV-XV w.		dz. nr 341/43
45.	Biedrzychowice	96-37	25	śląd osadn.		epoka kamienia		dz. nr 341/43
				śląd osadn.	średniow.	XV w.		
46.	Biedrzychowice	96-37	26	punkt osadn.	średniow.	XIV-XV w.		dz. nr 42
47.	Biedrzychowice	96-37	27	punkt osadn.		neolit	A-715/88	dz. nr 341/43
				punkt osadn.	przeworska	okr. wpl. rzymskich		
				śląd osadn.	średniow.	XIV-XV w.		
48.	Biedrzychowice	96-37	28	punkt osadn.	przeworska	okr. wpl. rzymskich faza c-d	A-728/86	dz. nr 341/43
49.	Biedrzychowice	96-37	29	punkt osadn.	średniow.	XIV-XV w.		dz. nr 341/43

50.	Biedrzychowice	96-37	30	śląd osadn.		neolit		dz. nr 341/43
51.	Biedrzychowice	96-37	31	punkt osadn.	średniow.	XIV-XV w.		dz. nr 645/190; 489/190
52.	Biedrzychowice	96-37	32	punkt osadn.	łużycka	ep. brązu, okr. halszt.	A-764/87	dz. nr 308; 309; 310; 311; 314; 315; 316; 317; 318; 319; 321; 706/20; 707/20; 690/322; 466/312; 472/312; 473/312; 458/313; 324; 325; 326; 327; 328; 329; 678/330; 679/330; 91/17; 111/18; 112/18; 113/18; 114/18; 19; 199/21
				śląd osadn.	celtycka	okr. lateński		
				śląd osadn.	przeworska	okr. wpl. rzymskich		
				punkt osadn.	średniow.	XIV-XV w. pradzieje		
53.	Biedrzychowice	96-37	33	śląd osadn.		neolit	A-729/86	dz. nr 24; 25; 197/21; 198/21; 199/21
				punkt osadn.	łużycka	ep. brązu, okr. halszt.		
				punkt osadn.	przeworska	okr. wpl. rzymskich faza c		
				punkt osadn.	średniow.	XIV w.		
54.	Biedrzychowice	96-37	34	punkt osadn.	średniow.	XIV-XV w.		dz. nr 125/26
55.	Biedrzychowice	96-37	35	śląd osadn.	przeworska	okr. wpl. rzymskich faza c-d		dz. nr 127/26; 227/28; 27
				śląd osadn.	średniow.	XIV-XV w.		
56.	Biedrzychowice	96-37	36	śląd osadn.	średniow.	XIV-XV w.		dz. nr 116/26; 117/26; 124/26
57.	Biedrzychowice	96-37	37	śląd osadn.	średniow.	XIV-XV w.		dz. nr 136/82
58.	Biedrzychowice	96-37	38	śląd osadn.	średniow.	XIV-XV w.		dz. nr 109/81
59.	Biedrzychowice	96-37	39	punkt osadn.	średniow.	XIV-XV w.		dz. nr 170/7; 171/7; 172/7; 173/7; 174/7
60.	Biedrzychowice	96-37	40	punkt osadn.	średniow.	XIV-XV w.		dz. nr 91/17
61.	Biedrzychowice	96-37	41	punkt osadn.	średniow.	XIV-XV w.		dz. nr 400; 404; 405; 494/401
62.	Biedrzychowice	96-37	42	punkt osadn.	średniow.	XIV-XV w.		dz. nr 108/5
63.	Biedrzychowice	96-37	43	punkt osadn.	średniow.	XIV-XV w.		dz. nr 108/5
64.	Biedrzychowice	96-37	44	punkt osadn.	średniow.	XIV-XV w.		dz. nr 165/57
65.	Biedrzychowice	96-37	45	punkt osadn.	średniow.	XIV-XV w.		dz. nr 175/61
66.	Biedrzychowice	96-37	46	punkt osadn.	przeworska	okr. wpl. rz. faza c-d		dz. nr 314/51; 315/51; 319/51;
67.	Biedrzychowice	96-37	47	punkt osadn.	przeworska	okr. wpl. rzymskich faza c-d	A-730/86	dz. nr 225/50; 226/50; 227/50; 320/50

68.	Biedrzychowice	96-37	48	punkt osadn.	średniow.	XIV-XV w.		dz. nr 110
69.	Biedrzychowice	96-37	49	punkt osadn.		neolit		dz. nr 729/30; 731/30; 735/32; 737/32; 738/32; 739/34; 740/34; 742/34
				punkt osadn.	średniow.	XIV-XV w.		
70.	Biedrzychowice	96-37	50	punkt osadn.	średniow.	XIV-XV w.		dz. nr 345/60; 344/59
71.	Biedrzychowice	96-37	51	punkt osadn.	średniow.	XIV-XV w.		dz. nr 45; 46; 126/42
72.	Biedrzychowice	96-37	52	punkt osadn.	średniow.	XIV-XV w.		dz. nr 326/91
73.	Biedrzychowice	96-37	53	śląd osadn.		neolit		dz. nr 82
				śląd osadn.	średniow.	XIV-XV w.		
74.	Biedrzychowice	96-37	54	punkt osadn.	średniow.	XIV-XV w.		dz. nr 99/33; 339/32
75.	Biedrzychowice	96-37	55	śląd osadn.		neolit	A-717/86	dz. nr 299/3; 300/3; 301/3
				punkt osadn.	przeworska	okr. wpl. rzymskich		
				śląd osadn.	średniow.	XIV-XV w., pradzieje		
76.	Biedrzychowice	96-37	56	osada	amfor kulistych	neolit		Archiwalne
77.	Biedrzychowice	96-37	57	śląd osadn.		pradzieje		archiwalne, w korycie Straduni
78.	Cieszów	98-37	1	punkt osadn.		pradzieje		dz. nr 140
				punkt osadn.		średniow.		
79.	Dzierżysławice	96-36	1	cmentarzysko	łużycka	okres halszt.		dz. nr 142 k.m. 6
80.	Dzierżysławice	96-36	2	śląd osadnictwa		neolit		archiwalne, brak lokalizacji,
81.	Dzierżysławice	96-36	3	śląd osadnictwa		średniow.		archiwalne, brak lokalizacji
82.	Dzierżysławice	96-36	4	śląd osadnictwa		fragment naczyń		archiwalne, brak lokalizacji
83.	Dzierżysławice	96-36	5	punkt osadn.		późne średniow.		dz. nr 407/59, 408/59 k.m. 2
84.	Dzierżysławice	96-36	6	punkt osadn.		pradzieje		dz. nr 460/1 k.m. 2
				punkt osadn.		XIV-XV w.		
85.	Dzierżysławice	96-36	7	punkt osadn.		neolit		dz. nr 76; 101; 102; 375/70; 376/70; 377/75; 378/74; k.m. 5
				osada		IX-X w.		
86.	Dzierżysławice	96-36	8	punkt osadn.	kultura pucharów lejkowatych (KPL)	neolit	A-1031/96	k.m. 9, dz. nr 90; 221/91; 242/92; 237/93; 222/91; 241/92
				osada	łużycka	III-IV okres epoki brązu		
87.	Dzierżysławice	96-36	9	osada		XIII-XIV w.		archiwalne, brak lokalizacji
88.	Dzierżysławice	96-36	10	osada	KPL	neolit	A-1030/96	dz. nr 102; 103; 104; 105; 106
				osada	celtycka	okres lateński		

89.	Dzierżysławice	96-36	11	punkt osadn.	KPL	neolit	A-1034/97	dz. nr 109; 110; 203/1 k.m. 5 i 9
				cmentarzysko	łużycka	V okres epoki brązu		
				punkt osadn.		późne średniow.		
90.	Dzierżysławice	96-36	12	punkt osadn.	łużycka	?		dz. nr 204/16; 12
				punkt osadn.		XIV-XV w.		
91.	Dzierżysławice	96-36	13	cmentarzysko	łużycka	okres halszt.	A-1029/96	dz. nr 206/24; 207/25; 22; 23
92.	Dzierżysławice	96-36	14	punkt osadn.		okres rzym.		dz. nr 824/17; 690/14; 858/15; 859/16
				punkt osadn.		X-XI w.		
				punkt osadn.		XIV-XV w.		
93.	Dzierżysławice	96-36	15	punkt osadn.	krąg kultur naddunajskich	neolit	A-1028/96	dz. nr 19; 24 k.m. 6
				punkt osadn.	łużycka	okres halszt.		
				punkt osadn.		późne średn.		
94.	Dzierżysławice	96-36	16	punkt osadn.	KPL	neolit	A-1025/96	dz. nr 353/100; k.m. 6
				osada	łużycka	V okres epoki brązu, okres halszt.		
				osada		X-XI w.		
				osada		XIV-XV w.		
95.	Dzierżysławice	96-36	17	punkt osadn.		neolit	A-1026/96	dz. nr 22; 376; 377; 378; 508 k.m. 2
				punkt osadn.	orzeworska	okres rzym.		
				punkt osadn.	orzeworska	faza D pradzieje		
96.	Dzierżysławice	97-36	18	punkt osadn.		neolit		tzw. pole „Ligockie”
				osada		VIII w. IX w., 1 poł. X w.		
				punkt osadn.		XI – XII w.		
97.	Głogówek	96-36	1	śląd osadn.	ceramiki wstęg. ryte	neolit		stare miasto
				punkt osadn.	łużycka	epoka brązu		
				punkt osadn.		średniow.		
98.	Głogówek	96-36	2	punkt osadn.				archiwalne, ul. Głębzycka, 100 m na wsch. od trafostacji
99.	Głogówek	96-36	3	punkt osadn.		XIII w.		brak lokalizacji
				punkt osadn.	łużycka			
100.	Głogówek	96-36	4	cmentarzysko	łużycka	okres halszt.		archiwalne, brak dokładnej lokalizacji
101.	Głogówek	96-36	5	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak dokładnej lokalizacji
102.	Głogówek	96-36	6	cmentarzysko	ceramiki sznurowej	neolit		archiwalne
103.	Głogówek	96-36	7	punkt osadn.	łużycka	neolit		archiwalne
				punkt osadn.		średniow.		
104.	Głogówek	96-36	8	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak dokładnej lokalizacji, na stoku Młynówki

105.	Głogówek	96-36	9	punkt osadn.		pradzieje		archiwalne, brak dokładnej lokalizacji, d. wieś Oracze
106.	Głogówek	96-36	10	śląd osadn.				archiwalne, brak dokładnej lokalizacji, d. wieś Oracze
107.	Głogówek	96-36	11	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak dokładnej lokalizacji, d. wieś Oracze
108.	Głogówek	96-36	12	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak dokładnej lokalizacji, na gruntach dawnej wsi Oracze, ul. Głubczycka
109.	Głogówek	96-36	13	punkt osadn.		XIII–XIV w.		archiwalne, brak dokładnej lokalizacji,
110.	Głogówek	96-36	14	śląd osadn.		średniow.		archiwalne, brak dokładnej lokalizacji, na płd od szosy do Rozkochowa
111.	Głogówek	96-36	15	punkt osadn. cmentarzysko				archiwalne, brak dokładnej lokalizacji, ok. 30 m na zach od kościoła św. Mikołaja
112.	Głogówek	96-36	16	osada	ceramiki sznurowej	neolit		archiwalne, brak dokładnej lokalizacji, w okolicy wodociągowej wieży ciśnień
				cmentarzysko	łużycka	okres halszt.		
				cmentarzysko szkieletowe		XV w.		
113.	Głogówek	96-36	17	punkt osadn.	KPL	neolit		dz. nr 1106, k.m. 11
114.	Głogówek	96-36	18	osada		XIV-XV w.		dz. nr 1113, k.m. 11
115.	Głogówek	96-36	19	punkt osadn.		wcz.średn.		dz. nr 1094, k.m. 10
				punkt osadn.		XIV w.		
116.	Głogówek	96-36	20	punkt osadn.		pradzieje		dz. nr 1075, k.m. 10
				punkt osadn.		XIV-XV w.		
117.	Głogówek	96-36	21	punkt osadn.		pradzieje		dz. nr 1152, k.m. 13
				punkt osadn.		XIV-XV w.		
118.	Głogówek	96-36	22	osada		neolit		lokalizacja wg mapy archiwalnej
119.	Głogówek	96-36	23	cmentarzysko	łużycka	okres halszt.	A-104/68	lokalizacja wg mapy archiwalnej
120.	Głogówek	96-36	24	osada		XI-XII w.		brak dokładnej lokalizacji, w pobliżu młyna
121.	Głogówek	96-36	25	punkt osadn.		późne średn.		dz. nr 951; 952, k.m. 8
122.	Głogówek	96-36	26	punkt osadn.		późne średn.		dz. nr 737/1; 737/2, k.m. 7
123.	Głogówek	96-36	27	punkt osadn.		XIV-XV w.		dz. nr 453; 454, k.m. 4
124.	Głogówek	96-36	28	osada		późne średn.		dz. nr 475; k.m. 4

125.	Głogówek	96-36	29	punkt osadn.		późne średn.		dz. nr 1; 89/1 k.m. 1
126.	Głogówek	96-36	30	punkt osadn.	średniow.	XIV-XV w.		dz. nr 140
127.	Głogówek	96-36	31	punkt osadn.	średniow.	XIV-XV w.		dz. nr 1173/1; 1174; 1175,
128.	Głogówek	96-36	32	punkt osadn.		paleolit	A-1001/95	dz. nr 337; 338/1, k.m. 4
				punkt osadn.	ceramiki wstg. klute	neolit		
				punkt osadn.		późne średn.		
129.	Głogówek	96-36	33	punkt osadn.		pradzieje		dz. nr 263, k.m. 4
				punkt osadn.		późne średn.		
130.	Głogówek	96-36	34	punkt osadn.		okres rzym.		dz. nr 1064, k.m. 9
				punkt osadn.		XIV-XV w.		
131.	Głogówek	96-36	35	punkt osadn.		pradzieje		dz. nr 1070, k.m. 9
				punkt osadn.		późne średn.		
132.	Głogówek	96-36	36	punkt osadn.		neolit		dz. nr 241, k.m. 7
				punkt osadn.		późne średn.		
133.	Głogówek	96-36	37	osada		neolit		dz. nr 200, k.m. 6
134.	Głogówek	96-36	38	punkt osadn.		neolit	A-1018/96	dz. nr 200, k.m. 6
				punkt osadn.	łużycka	?		
				punkt osadn.	przeworska	późny okres rzymski		
135.	Głogówek	96-36	39	punkt osadn.		neolit	A-1016/96	dz. nr 200, k.m. 6
				osada	łużycka	okr. halszt.		
136.	Głogówek	96-36	40	punkt osadn.		neolit	A-1017/96	dz. nr 200, k.m. 6
				punkt osadn.	łużycka	okr. halszt.		
				punkt osadn.	celtycka	późny okres lateński, pradzieje		
137.	Głogówek	96-36	41	punkt osadn.	KPL	neolit	A-1019/96	dz. nr 200, k.m. 6
				punkt osadn.	łużycka	?		
				punkt osadn.		X-XI w., pradzieje		
138.	Głogówek	96-36	42	punkt osadn.		pradzieje	A-1020/96	dz. nr 95/2, k.m. 3
				osada		IX-X w.		
139.	Głogówek	96-36	43	osada	łużycka	III-IV okres epoki brązu	A-999/95	dz. nr 105, k.m. 3
				punkt osadn.		późne średn.		
140.	Głogówek	96-36	44	punkt osadn.		neolit		dz. nr 114; 115; 116; k.m. 3
				osada	C			
				punkt osadn.		późne średn.		
141.	Głogówek	96-36	45	punkt osadn.		pradzieje		dz. nr 141; 144; 145; 166, k.m. 4
				punkt osadn.		XIV-XV w.		
142.	Głogówek	96-36	46	osada	nowocerek ?	III okres epoki brązu	A-1000/95	dz. nr 107/1; 107/2, k.m. 3
143.	Głogówek	96-36	47	punkt osadn.	KPL	neolit		dz. nr 136, k.m. 4
				punkt osadn.	łużycka	?		
144.	Głogówek	96-36	48	punkt osadn.		neolit	A-103/68	dz. nr 90; 136, k.m. 3
				cmentarzysko	łużycka	okr. halszt.		
				osada	przeworska	okr.rzymski		

145.	Głogówek	96-36	49	osada	KPL	neolit	A-1014/96	dz. nr 275; 276, k.m. 2
				osada	przeworska	późny okres wpl. rzym.		
				punkt osadn.		XIV-XV w.		
146.	Głogówek	96-36	50	punkt osadn.	KPL	neolit	A-1015/96	dz. nr 277; 279, k.m. 2
				osada	łużycka			
				punkt osadn.		późne średn.		
147.	Głogówek	96-36	51	punkt osadn.		neolit	A-1032/96	dz. nr 736/2; 841;842;845; 848;849;850; 851;852 k.m. 5,
				osada	łużycka	III-IV okres epoki brązu		
				punkt osadn.		IX-X w.		
				punkt osadn.		późne średn.		
148.	Głogówek	96-36	52	osada	łużycka	V okres epoki brązu		dz. nr 836; 837;838;839; k.m. 5
				punkt osadn.		późne średn.		
149.	Głogówek	96-36	53	punkt osadn.		neolit		dz. nr 150, k.m. 2
				punkt osadn.	łużycka	?		
				punkt osadn.		XIV w.		
150.	Głogówek	96-36	54	punkt osadn.		późne średn.		dz. nr 323; 324 k.m. 4
151.	Głogówek	96-36	55	punkt osadn.		późne średn.		dz. nr 332/1; 334 k.m. 4
152.	Głogówek	96-36	56	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak dokł. lokalizacji, w dawnej wsi Oracze
153.	Głogówek	96-36	57	śląd osadn.		I-II w.		archiwalne
154.	Głogówek	96-36	58	osada		neolit		archiwalne, brak dokładnej lokalizacji, przy ul. Młyńskiej
155.	Głogówek	96-36	59	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak dokł. lokalizacji, w dawnej wsi Oracze
156.	Głogówek	96-36	60	punkt osadn.		pradzieje		archiwalne, brak lokalizacji
157.	Góreczno	97-36	1	punkt osadn.		neolit		dz. nr 113: 114/1 k.m. 1
				punkt osadn.		XIV-XV w.		
158.	Góreczno	97-36	2	punkt osadn.		neolit		dz. nr 144 k.m. 1
				punkt osadn.		XIV-XV w.		
159.	Kazimierz	97-37	1	osada	łużycka	epoka brązu, halsztat		archiwalne, brak lokalizacji
				osada	wczesne średniow.	XII – XIII w.		
160.	Kazimierz	97-37	2	osada	KPL	neolit		archiwalne, brak lokalizacji
				cmentarzysko	łużycka	halsztat		
				osada		XIII–XIV w.		
161.	Kazimierz	97-37	3	osada	przeworska	III - IV		archiwalne, brak lokalizacji
				śląd osadn.		okr. wpl. rzymskich		
162.	Kazimierz	97-37	4	osada		neolit		archiwalne, brak dokładnej lokalizacji, na pld. wsch. od wsi
				cmentarzysko ciałopalne	łużycka			

163.	Kazimierz	97-37	5	cmentarzysko ciałopalne	przedłuży- cka	II okres epoki brązu		archiwalne, brak dokładnej lokalizacji, na pld. od drogi do Wróblina
164.	Kazimierz	97-37	6	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak dokładnej lokalizacji, na pld. zach. od wsi
165.	Kazimierz	97-37	7	osada		neolit		archiwalne, brak dokładnej lokalizacji
166.	Kazimierz	97-37	8	osada	łużycka	neolit		archiwalne, brak dokładnej lokalizacji
167.	Kazimierz	97-37	9	śląd osadn.	ceramiki sznurkowej	neolit		archiwalne, brak dokładnej lokalizacji
168.	Kazimierz	97-37	10	śląd osadn.		neolit		brak dokładnej lokalizacji
169.	Kazimierz	97-37	11	śląd osadn.	ceramiki sznurowej	neolit		archiwalne, brak lokalizacji
170.	Kazimierz	97-37	12	cmentarzysko		neolit		archiwalne, brak dokł. lokalizacji, w pñ. wsch., części wsi
171.	Kazimierz	97-37	13	cmentarzysko	łużycka	Średnio.		brak dokładnej lokalizacji, w pñ. części wsi
172.	Kazimierz	97-37	14	punkt osadn.	ceramiki sznurowej	neolit		archiwalne, brak lokalizacji
173.	Kazimierz	97-37	15	punkt osadn.				archiwalne, brak lokalizacji
174.	Kazimierz	97-37	16	cmentarzysko ciałopalne		II okres epoki brązu		archiwalne, brak dokł. lokalizacji
175.	Kazimierz	97-37	17	cmentarzysko ciałopalne	łużycka			archiwalne, brak dokł. lokalizacji
176.	Kazimierz	97-37	18	obozowisko		paleolit		archiwalne, brak dokł. dokalizacji na pld. od wsi
177.	Kazimierz	97-37	19	śląd osadn.		neolit		archiwalne brak dokł. lokalizacji
178.	Kazimierz	97-37	20	śląd osadn.	łużycka	III okres epoki brązu		archiwalne brak dokł. lokalizacji
179.	Kazimierz	97-37	21	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
180.	Kazimierz	97-37	22	punkt osadn.		neolit ?		archiwalne, brak lokalizacji
181.	Kazimierz	97-37	23	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
182.	Kazimierz	97-37	24	punkt osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
183.	Kazimierz	97-37	25	śląd osadn.		wczesne średniow.		archiwalne, brak lokalizacji
184.	Kazimierz	97-37	26	śląd osadn.		okr. wpł. rzymskich		archiwalne, brak lokalizacji

185.	Kazimierz	97-37	27	punkt osadn.		neolit		archiwalne, na pld. od wsi
186.	Kazimierz	97-37	28	osada	łużycka		A-443/77	dz. nr 100
				śląd osadn.		pradzieje		
187.	Kazimierz	97-37	29	śląd osadn.		neolit, średniow.	A-365/73	dz. nr 81; 84
188.	Kazimierz	97-37	30	punkt osadn.		neolit		w pld. zach. części wsi
				punkt osadn.		wczesne średniow.		
189.	Kazimierz	97-37	31	punkt osadn.		neolit	A-442/77	w ptn. zach. części wsi
				punkt osadn.		okr. wpł. rzymskich		
				punkt osadn.		średniowiec z.		
190.	Kazimierz	97-37	32	punkt osadn.		neolit		na pld.- wsch. od wsi
				punkt osadn.		wczesne średniow.		
191.	Kazimierz	97-37	33	śląd osadn.		pradzieje	A-358/73	dz. nr 668
192.	Kazimierz	97-37	34	osada		neolit	A-440/77	na pld.- wsch. od wsi
193.	Kazimierz	97-37	35	osada		neolit	A-464/78	na pld. od wsi
194.	Kazimierz	97-37	36	osada	łużycka	neolit	A-439/77	dz. nr 523/1; 530/1
						średniow.		
195.	Kazimierz	97-37	37	osada	KPL	neolit	A-232/70	na wsch. od wsi
				śląd osadn.		średnio.		
196.	Kazimierz	97-37	38	śląd osadn.		neolit		na wsch. od wsi
				śląd osadn.		średnio.		
197.	Kazimierz	97-37	39	osada		neolit	A-438/77	na ptn. wsch. od wsi
				śląd osadn.		póź. okr. wpływów rzymskich		
				śląd osadn.		nieokreśl.		
198.	Kazimierz	97-37	40	osada		neolit	A-463/78	na ptn. wsch. od wsi
				osada		średnio.		
199.	Kazimierz	97-37	41	śląd osadn.		późne średn.		dz. nr 273/1; 274/2
200.	Kazimierz	97-37	42	śląd osadn.		późne średn.		dz. nr 276
201.	Kazimierz	97-37	43	śląd osadn.		późne średn.		dz. nr 283/1
202.	Kazimierz	97-37	44	śląd osadn.		późne średn.		dz. nr 281/1; 281/2
203.	Kazimierz	97-37	45	śląd osadn.		późne średn.		dz. nr 322
204.	Kazimierz	97-37	46	śląd osadn.		pradzieje		dz. nr 323/3
205.	Kazimierz	97-37	47	osada	KPL	neolit		dz. nr 285/2; 285/3
				śląd osadn.		późne średn.		
206.	Kazimierz	97-37	48	śląd osadn.		późne średn.		dz. nr 317/1

207.	Kazimierz	97-37	49	śląd osadn.		późne średn.		dz. nr 285/3
208.	Kazimierz	97-37	50	śląd osadn.		późne średn.		dz. nr 312
209.	Kazimierz	97-37	51	śląd osadn.		późne średn.		dz. nr 315
210.	Kazimierz	97-37	52	śląd osadn.		pradzieje		dz. nr 312
211.	Kazimierz	97-37	53	śląd osadn.		neolit		dz. nr 311
				śląd osadn.		późne średn.		
212.	Kazimierz	97-37	54	osada		neolit		dz. nr 306; 307
				śląd osadn.	łużycka			
				śląd osadn.		pradzieje		
213.	Kazimierz	97-37	55	śląd osadn.		późne średn.		dz. nr 308/1
214.	Kazimierz	97-37	56	śląd osadn.		pradzieje		dz. nr 366/2
215.	Kazimierz	97-37	57	śląd osadn.		pradzieje		dz. nr 364
				śląd osadn.		późne średn.		
216.	Kazimierz	97-37	58	osada	KPL	neolit		dz. nr 523/1
				śląd osadn.		pradzieje		
217.	Kazimierz	97-37	59	osada		neolit		dz. nr 546/1
				osada	łużycka			
218.	Kazimierz	97-37	60	osada	przeworska	okr. wpł. rzymskich	A-744/87	dz. nr 546/1
				śląd osadn.		pradzieje		
219.	Kazimierz	97-37	61	śląd osadn.		pradzieje		dz. nr 546/1
220.	Kazimierz	97-37	62	śląd osadn.		wcz. średn.		dz. nr 530/1
221.	Kazimierz	97-37	63	punkt osadn.			A-462/78	dz. nr 101; 102/2; 103/1; 103/2; 103/4; 103/5;
				punkt osadn.	łużycka	neolit		
				punkt osadn.		XIV-XV w. pradzieje		
222.	Kazimierz	97-37	64	osada	KPL	neolit	A-950/93	dz. nr 96/1; 96/2; 97; 98
				osada	łużycka	V okres epoki brązu		
				punkt osadn.		późn. średn.		
223.	Kazimierz	97-37	65	punkt osadn.		pradzieje		dz. nr 118/2; 119
				osada		IX-X w.		
				osada		XIV-XV w.		
224.	Kierpień	95-36	1	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
225.	Kierpień	95-36	2	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji,
226.	Leśnik	95-36	1	osada	?	neolit		archiwalne, brak dokł. lokalizacji w zach. części wsi
				śląd osadn.	celtycka	okr. lateński		
				osada	przeworska	IV w.		
227.	Leśnik	95-36	2	śląd osadn.	przedłużycka	II okres epoki brązu		archiwalne, brak lokalizacji
228.	Leśnik	95-36	3	śląd osadn.	?	neolit		arch., brak dokł. lok., we wsch. części wsi

229.	Mionów	95-36	1	cmentarzysko	ceramiki wstęp. kłute	neolit	A-45/65	dz. nr 57/2
				nieokreślona	?	neolit		
				osada	łużycka	ep. brązu, halsztat		
				osada	przeworska	II-V w. n.e.		
				osada		XI-XIII w.		
230.	Mionów	95-36	2	nieokreślona	?	neolit	A-46/65	dz. nr 57/1
				osada	przeworska	okr. wpl. rzymskich		
				osada		XI-XIV w.		
				skarb monet	?	?		
231.	Mionów	95-36	3	śląd osadn.	?	neolit		archiwalne, brak dokł. lokalizacji
232.	Mionów	95-36	4	cmentarzysko	?	?		archiwalne, brak dokł. lokalizacji
233.	Mionów	95-36	5	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak dokł. lokalizacji
234.	Mionów	95-36	6	śląd osadn.	przeworska	II-III w.		archiwalne, brak dokł. lokalizacji, na płn.wsch. od wsi
235.	Mionów	95-36	7	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak dokł. lokalizacji
236.	Mionów	95-36	8	śląd osadn.	?	neolit		archiwalne, brak dokł. lokalizacji
237.	Mionów	95-36	9	osada	?	neolit		archiwalne, brak dokł. lokalizacji
238.	Mionów	95-36	10	nieokreślona		późn. średn.		archiwalne, brak dokł. lokalizacji
239.	Mionów	95-36	11	nieokreślona	?	epoka kamienia		archiwalne, brak dokł. lokalizacji
				nieokreślona	?	żużel		
240.	Mionów	95-36	12	nieokreślona	?	neolit		archiwalne, brak dokł. lokalizacji
241.	Mionów	95-36	13	śląd osadn.	?	epoka kamienia	A-44/65	dz. nr 52; 53
				osada	przeworska	III-V w.		
				osada		XIV-XV w.		
242.	Mionów	95-36	14	osada	ceramiki wstęp.kłute	neolit	A-412/75	dz. nr 96; 98; 106/5; 157; 161
				osada	lendielska	neolit		
				osada	KPL	neolit		
				osada	łużycka	ep. brązu, halsztat		
				osada		XIV-XV w.		
243.	Mionów	95-36	15	nieokreślona	?	neolit		dz. nr 295; 297/2; 298; 305
				nieokreślona	łużycka	ep. brązu, halsztat		
				osada		XIV-XV w.		
244.	Mionów	95-36	16	osada	?	neolit	A-774/87	dz. nr 181; 186
				osada		późn. średn.		
245.	Mionów	95-36	17	śląd osadn.	?	ep.kamienia		dz. nr 190

246.	Mionów	95-36	18	śląd osadn.	?	neolit		dz. nr 307; 310, k.m. 1
				osada		XV-XVI w.		
247.	Mionów	95-36	19	osada	ceramiki wstęg. ryte	neolit		dz. nr 69; 71
				osada		XIII-XIV w.		
248.	Mionów	95-36	20	śląd osadn.	?	ep.kamienia		dz. nr 67
				osada	łużycka	ep. brązu, halsztat		
				osada		późn. średn.		
249.	Mionów	95-36	21	osada		okr.rzymski		dz. nr 285
				punkt osadn.		średniow.		
				punkt osadn.		pradzieje		
250.	Mionów	95-36	22	punkt osadn.		neolit		archiwalne, lokalizacja wg mapy archiwaln. na pld.zach od wsi
				punkt osadn.		okres lateński		
251.	Mionów	95-36	23	punkt osadn.	łużycka	pradzieje		archiwalne, lokalizacja wg mapy archiwaln. na pld.zach od wsi
252.	Mionów	95-36	24	śląd osadn.		neolit		dz. nr 326; 327 archiwalne, lokalizacja wg mapy archiwaln.
				śląd osadn.	łużycka			
253.	Mochów	96-36	1	punkt osadn.	KPL	neolit	A-1024/96	dz. nr 192; 194; 197
				cmentarzysko	łużycka	ep. brązu, halsztat		
				punkt osadn.		wcz. średn.		
				punkt osadn.		późn. średn.		
254.	Mochów	96-36	2	śląd osadn.		ep.kamienia	A-1033/97	dz. nr 637; 639; 640; 641; 642; 643; 644
				cmentarzysko	łużycka	III-IV okres epoki brązu		
255.	Mochów	96-36	3	punkt osadn.	pucharów dzwonow.	neolit		archiwalne
				punkt osadn.				
256.	Mochów	96-36	4	punkt osadn.		pradzieje		dz. nr 512, k.m. 3
				punkt osadn.		późne średn.		
257.	Mochów	96-36	5	punkt osadn.	KPL	neolit		dz. nr 529; 530, k.m. 3
				osada	łużycka	V okres epoki brązu		
				punkt osadn.		wcz. średn.		
258.	Mochów	96-36	6	punkt osadn.	celtycka	okr.lateński	A-1023/96	dz. nr 235; 241; 242, k.m. 3
				punkt osadn.	przeworska	późn. okres rzymski		
				punkt osadn.		wcz. średn.		
				punkt osadn.		późne średn.		
259.	Mochów	96-36	7	śląd osadn.	celtycka	okr. lateński		arch., brak dokł. lok., w zach. cz. wsi
260.	Mochów	96-36	8	śląd osadn.	celtycka	okr. lateński		archiwalne, brak dokł. lokalizacji
261.	Mochów	96-36	9	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
262.	Mochów	96-36	10	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
263.	Mochów	96-36	11	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji

264.	Mochów	96-36	12	punkt osadn.	?	?		archiwalne, brak lokalizacji
265.	Mochów	96-36	13	śląd osadn.	?	neolit		archiwalne brak lokalizacji
266.	Mochów	96-36	14	śląd osadn.	?	późne średn.		archiwalne brak lokalizacji
267.	Mochów	96-36	15	śląd osadn.		okr.halszt.		brak lokalizacji
268.	Mochów	96-36	16	punkt osadn.		średnio.		archiwalne brak lokalizacji
269.	Mochów	96-36	17	cmentarzysko		późn. okres rzymski		archiwalne brak lokalizacji
270.	Mochów	96-36	18	punkt osadn.	łużycka			dz. nr 202; 207, k.m. 1
				punkt osadn.		wcz. średn.		
271.	Mochów	96-36	19	punkt osadn.	KPL	neolit		dz. nr 655; k.m. 5
				punkt osadn.	łużycka			
				punkt osadn.		późne średn.		
272.	Mochów	96-36	20	punkt osadn.	KPL	neolit	A-	dz. nr 506; 509 k.m. 2
				punkt osadn.	przeworska	faza C3D	1022/96	
				punkt osadn.		IX-X w.		
273.	Mochów	96-36	21	punkt osadn.	KPL	neolit		dz. nr 462; 463; 464; 465; 466, k.m. 2
				punkt osadn.	łużycka	?		
274.	Mochów	96-36	22	osada	przeworska	faza D		dz. nr 24; 25,
				osada		XV-XVI w.		
275.	Mochów	96-36	23	osada	lendińska	neolit	A-832/89	dz. nr 413, k.m. 2
276.	Mochów	96-36	24	osada	łużycka	?		dz. nr 521, k.m. 3
				punkt osadn.		wcz. średn. pradzieje		
277.	Mochów	96-36	25	punkt osadn.	KPL	neolit		dz. nr 656; 657, k.m. 5
				punkt osadn.		późne średn. pradzieje		
278.	Mochów	96-36	26	śląd osadn.		neolit		dz. nr 685, k.m. 5
279.	Mochów	96-36	27	osada	łużycka	epoka brązu	A-	dz. nr 112; 113, k.m. 1
				punkt osadn.		późne średn.	1021/96	
280.	Mochów	96-36	28	punkt osadn.	KPL	neolit		dz. nr 258; 259; 264, k.m. 1
				punkt osadn.	łużycka			
				punkt osadn.		późne średn.		
281.	Mochów	96-36	29	osada	łużycka	?		dz. nr 273, k.m. 1
				punkt osadn.		późn. średn.		
282.	Mochów	96-36	30	punkt osadn.		neolit		dz. nr 473; 475; 476 k.m. 2
				punkt osadn.	przeworska	okres rzymski		
283.	Nowe Kotkowice	96-37	1	śląd osadn.	?	neolit		archiwalne, brak lokalizacji
284.	Nowe Kotkowice	96-37	2	śląd osadn.	?	neolit		archiwalne, brak lokalizacji
285.	Nowe Kotkowice	96-37	3	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak dokł. lokalizacji, w zach. cz. wsi
				śląd osadn.	łużycka	ep.brązu, okr. halszt.		
286.	Nowe Kotkowice	96-37	4	nieokreślona		ep. kamienia		archiwalne, brak lokalizacji

287.	Raclawice Śl.	97-35	1	cmentarzysko	łużycka	ep.brązu		dz. nr 1144, 1145
				punkt osadn.	KPL	neolit		
				punkt osadn.		XIV-XV w.		
288.	Raclawice Śl.	97-35	3	osada	orzeworska	późn. rzym.	A-952/93	dz. nr 448; 449; 450; 451; 452; 453; 454
				punkt osadn.		wcz. średn.		
				punkt osadn.		XIV-XV w.		
289.	Raclawice Śl.	97-35	4	punkt osadn.		neolit		archiwalne, lokalizacja wg mapy archiwalnej
290.	Raclawice Śl.	97-35	5	ślad osadn.				archiwalne, lokalizacja wg mapy archiwalnej
291.	Raclawice Śl.	97-35	7	punkt osadn.		neolit		dz. nr 628; 629
				punkt osadn.		późne średn.		
292.	Raclawice Śl.	97-35	9	ślad osadn.	?	neolit		archiwalne, lokalizacja wg mapy archiwalnej
293.	Raclawice Śl.	97-35	10	ślad osadn.	?	neolit		archiwalne, brak lokalizacji
294.	Raclawice Śl.	97-35	12	punkt osadn.		neolit		dz. nr 408, k.m. 7
				punkt osadn.	celtycka	okr.lateński		
				punkt osadn.	orzeworska	okr.rzym.		
				punkt osadn.		XIV-XV w.		
295.	Raclawice Śl.	97-35	13	punkt osadn.		neolit	A-946/92	dz. nr 383, k.m. 7
				osada	orzeworska	późn. rzym.		
296.	Raclawice Śl.	97-35	14	osada	KPL	neolit	A-944/92	dz. nr 411/1, k.m. 6
				punkt osadn.		XIV-XV w. pradzieje		
297.	Raclawice Śl.	97-35	15	punkt osadn.		pradzieje		dz. nr 418, k.m. 6
				punkt osadn.		XIV-XV w.		
298.	Raclawice Śl.	97-35	16	punkt osadn.		neolit		dz. nr 381; 382, k.m. 6
				punkt osadn.		pradzieje		
				punkt osadn.		późn. średn.		
299.	Raclawice Śl.	97-35	17	punkt osadn.	KPL	neolit	A-1090/98	dz. nr 475; 476; 488; 489
				punkt osadn.	orzeworska	faza D, pradzieje		
300.	Raclawice Śl.	97-35	18	ślad osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
301.	Raclawice Śl.	97-35	19	„szwedzki słup”		1633 r.		dz. nr 1274
302.	Raclawice Śl.	97-35	20	ślad osadn.	łużycka			dz. nr 60/1
303.	Raclawice Śl.	97-35	21	ślad osadn.		neolit		dz. nr 1249
304.	Raclawice Śl.	97-35	22	ślad osadn.	KPL	neolit		dz. nr 1127; 1128; 1129; 1130
				osada	łużycka	ep.brązu		
				punkt osadn.		XIV-XV w.		
305.	Raclawice Śl.	97-35	23	ślad osadn.		neolit		dz. nr 1151
				ślad osadn.		średniow.		
306.	Raclawice Śl.	97-35	24	osada	KPL	neolit		dz. nr 1135; 1140; 1141; 1142
				osada	łużycka	V okres ep. brązu, okr. halszt.		
				ślad osadn.		XIV-XV w.		
307.	Raclawice Śl.	97-35	25	ślad osadn.		XIV-XV w.		dz. nr 71

308.	Rzeczce	95-36	1	obozowisko		epi-paleolit		archiwalne, brak lokalizacji
				osada	?	neolit		
				śląd osadn.	?	V okres epoki brązu, okr. halszt.		
				osada	łużycka	późn. średn.		
309.	Rzeczce	95-36	2	osada	łużycka	ep. brązu, okr. halszt.		archiwalne, brak lokalizacji
310.	Rzeczce	95-36	3	śląd osadn.	?	neolit		archiwalne, brak lokalizacji
				osada		późn. średn.		
311.	Rzeczce	95-36	4	osada		XVI-XVII w.		archiwalne, na pñ. od szkoły
312.	Rzeczce	95-36	5	śląd osadn.		paleolit schyłkowy		archiwalne, brak lokalizacji
313.	Rzeczce	95-36	6	śląd osadn.	krąg kultur wstęgowyc	neolit		archiwalne, brak lokalizacji
314.	Rzeczce	95-36	7			neolit		archiwalne, brak lokalizacji
						ep. brązu		
				grodzisko		późn. średn.		
315.	Rzeczce	95-36	8	obozowisko		paleolit	A-575/60	dz. nr 385; 386; 387; 388; 389,
				osada		neolit		
				osada		XIV w.		
316.	Rzeczce	95-36	9	osada		XIV w.		dz. nr 151/4
317.	Rzeczce	95-36	10	osada		XIV w.		dz. nr 74; 75
318.	Rzeczce	95-36	11	osada		XIV w.		dz. nr 151/4
319.	Rzeczce	95-36	12	śląd osadn.		ep. kamienia		dz. nr 301
				osada		XIV w.		
320.	Rzeczce	95-36	13	osada		XIV w.		dz. nr 234, 235
321.	Rzeczce	95-36	14	osada obronna	łużycka	V okres epoki brązu	A-475/75	dz. nr 434 k.m. 4
				osada		XIII-XIV w.		
322.	Rzeczce	95-36	15	punkt osadn.		późn. średn.		dz. nr 394, 395 k.m. 3
323.	Stare Kotkowice	96-37	1	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
324.	Stare Kotkowice	96-37	2	śląd osadn.		średniow.		archiwalne, brak lokalizacji
325.	Stare Kotkowice	96-37	3	śląd osadn.		neolit	A-704/86	dz. nr 89; 91; 97; 299/66
				punkt osadn.	łużycka	neolit		
				grób szkieletowy	ceramiki sznurowej	pradzieje		
326.	Stare Kotkowice	96-37	4	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak dokł. lokalizacji, w pñ. zach. części wsi, na NW od pkt. 218.1
327.	Stare Kotkowice	96-37	5	śląd osadn.		neolit		archiwalne
328.	Stare Kotkowice	96-37	6	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak dokładnej lokalizacji, w pñd. zach. cz. wsi

329.	Stare Kotkowice	96-37	7	śląd osadn.		średniow.		archiwalne, brak lokalizacji
330.	Stare Kotkowice	96-37	8	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
331.	Stare Kotkowice	96-37	9	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
332.	Stare Kotkowice	96-37	10	śląd osadn.	przeworska	okr. wpł. rzymskich		dz. nr 62; 63; 65
				punkt osadn.	średn.	XIV-XVw.		
333.	Stare Kotkowice	96-37	11	punkt osadn.	średni.	XIV-XVw.		dz. nr 13; 15
334.	Stare Kotkowice	96-37	12	śląd osadn.	średni.	XIV-XVw.		dz. nr 258/26
335.	Stare Kotkowice	96-37	13	śląd osadn.		neolit		dz. nr 264/27; 296/17
				punkt osadn.	łużycka	ep. brązu		
				śląd osadn.	średni.	XIV-XVw., pradzieje		
336.	Stare Kotkowice	96-37	14	punkt osadn.		neolit		dz. nr 9; 27/11; 89
337.	Stare Kotkowice	96-37	15	punkt osadn.	średn.	XIV-XVw.		dz. nr 141; 142; 143
338.	Stare Kotkowice	96-37	16	punkt osadn.	średn.	XIV-XVw.		dz. nr 136; 137; 138
339.	Szonów	97-36	1	śląd osadn.	łużycka	ep. brązu,		archiwalne, brak dokł. lokalizacji w płn.zach. części wsi
				punkt osadn.		okr. wpł. rzymskich		
				punkt osadn.		wcz. średn.		
340.	Szonów	97-36	2	punkt osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
				punkt osadn.	łużycka	ep. brązu		
				punkt osadn.	przeworska	okr. wpł. rzymskich		
341.	Szonów	97-36	3	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
				punkt osadn.	łużycka	ep. brązu		
				punkt osadn.	przeworska	okr. wpł. rzymskich		
342.	Szonów	97-36	4	osada	ceramiki wstęg. ryte	neolit		archiwalne, brak lokalizacji
343.	Szonów	97-36	6	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
344.	Szonów	97-36	7	punkt osadn.	łużycka	ep. brązu		archiwalne, brak dokł. lokalizacji w płn.zach. części wsi
345.	Szonów	97-36	8	punkt osadn.		średniow.		archiwalne, brak lokalizacji
346.	Szonów	97-36	9	punkt osadn.	celtycka	okr. lateński		archiwalne, brak lokalizacji
				punkt osadn.		okr. rzymski		
347.	Szonów	97-36	10	punkt osadn.	łużycka	ep. brązu		archiwalne, brak lokalizacji
348.	Szonów	97-36	11	punkt osadn.	jordanowski	neolit		archiwalne, brak lokalizacji
349.	Szonów	97-36	12	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji

350.	Szonów	97-36	13	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
351.	Szonów	97-36	14	osada		X-XII w.		archiwalne, brak lokalizacji
352.	Szonów	97-36	15	śląd osadn.		paleolit		archiwalne, brak lokalizacji
				punkt osadn.		neolit		
				punkt osadn.		okr. wpł. rzymskich		
353.	Szonów	97-36	16	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
354.	Szonów	97-36	17	punkt osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
				punkt osadn.		okr. wpł. rzymskich		
				punkt osadn.		średniow.		
355.	Szonów	97-36	18	śląd osadn.		okr. wpł. rzymskich		archiwalne, brak lokalizacji
356.	Szonów	97-36	19	punkt osadn.	łużycka			archiwalne, brak lokalizacji
357.	Szonów	97-36	20	osada	KPL	neolit	A-951/93	dz. nr 518; 519 k.m. 5
358.	Szonów	97-36	21	punkt osadn.		neolit	A-945/92	dz. nr 11 k.m. 1
				osada	przeworska	okr. wpł. rzymskich		
				punkt osadn.		wcz. średn.		
359.	Szonów	97-36	22	punkt osadn.	łużycka	?	A-947/92	dz. nr 7; 8/1;8/2;8/3; k.m. 2
				punkt osadn.	celtycka	okr. lateński		
				punkt osadn.		X-XI w.		
				punkt osadn.		późn. średn.		
360.	Szonów	97-36	23	punkt osadn.		neolit		archiwalne, lokalizacja wg mapy archiwaln. w płn.cz. wsi
361.	Szonów	97-36	24	punkt osadn.		neolit		archiwalne, lokalizacja wg mapy archiwaln. w płn.cz. wsi
362.	Szonów	97-36	25	punkt osadn.		neolit		archiwalne, lokalizacja wg mapy archiwaln. w płn.cz. wsi
				punkt osadn.		średniow.		
363.	Szonów	97-36	26	punkt osadn.		neolit		dz. nr 332; 333; k.m. 3
				punkt osadn.	łużycka	?		
				punkt osadn.		wcz. średn.		
				punkt osadn.		XIV–XVw.		
364.	Szonów	97-36	27	punkt osadn.		wcz. średn.		dz. nr 345; k.m. 2
				punkt osadn.		XIV w.		
365.	Szonów	97-36	28	punkt osadn.		neolit		dz. nr 370; k.m. 3
				punkt osadn.		XIV–XVw.		
366.	Szonów	97-36	29	punkt osadn.		pradzieje		dz. nr 363; k.m. 3
				punkt osadn.		XIV–XVw.		
367.	Szonów	97-36	30	punkt osadn.		neolit		dz. nr 475; k.m. 3
				osada		XIV w.		
368.	Szonów	97-36	31	osada		XIV w.		dz. nr 460; k.m. 3

369.	Szonów	97-36	32	punkt osadn.		neolit		dz. nr 163; k.m. 3
				punkt osadn.		XIV w.		
370.	Szonów	97-36	33	punkt osadn.		pradzieje		dz. nr 167; 168 k.m. 3
				osada		XIV w.		
371.	Szonów	97-36	34	osada		XIV–XVw.		dz. nr 150/2 k.m. 3
372.	Szonów	97-36	35	punkt osadn.		XIV w.		dz. nr 145/1 k.m. 3
373.	Szonów	97-36	36	punkt osadn.		pradzieje		dz. nr 135/3 k.m. 3
				punkt osadn.		XIV–XVw.		
374.	Szonów	97-36	37	punkt osadn.		wcz. średn.		dz. nr 126; 127 k.m. 3
				osada		XIV w.		
375.	Szonów	97-36	38	punkt osadn.		neolit		dz. nr 109; 111 k.m. 2
				punkt osadn.		XIV–XVw., pradzieje		
376.	Szonów	97-36	39	punkt osadn.		neolit	A-1089/98	dz. nr 10/1; 13; 14;15/1;15/2;16; k.m. 1
				osada	łużycka	V okres epoki brązu, okr.halszt., pradzieje		
377.	Szonów	97-36	40	punkt osadn.	KPL	neolit		dz. nr 3/2; 4; k.m. 2
				punkt osadn.	łużycka	pradzieje		
378.	Szonów	97-36	41	punkt osadn.		neolit	A-954/93	dz. nr 13; k.m. 1
				osada	przeworska	okr. wpl. rzymskich		
379.	Szonów	97-36	42	punkt osadn.		pradzieje		dz. nr 66; k.m. 1
				punkt osadn.		wcz. średn.		
380.	Szonów	97-36	43	punkt osadn.	przeworska	okr. rzymski		dz. nr 64; k.m. 1
381.	Szonów	97-36	44	punkt osadn.		pradzieje		dz. nr 338; 339 k.m. 3
				punkt osadn.		XIV–XVw.		
382.	Szonów	97-36	45	osada	łużycka	V okres epoki brązu,		dz. nr 93; 94; k.m. 1
				punkt osadn.		XIV–XVw.		
383.	Szonów	97-36	46	punkt osadn.		średniow.		archiwalne, brak dokł. lokalizacji w płn. cz. wsi
384.	Szonów	97-36	47	śląd osadn.		średniow.		archiwalne, brak lokalizacji
385.	Tomice	97-36	1	osada	KPL	neolit		dz. nr 1/1; 3/1
				śląd osadn.		wcz. średn.		
386.	Tomice	97-36	2	cmentarzysko cialopalne		mł. okres ep. brązu		Arch., przy granicy wsi z Głogówkiem
387.	Tomice	97-36	3	punkt osadn.		okres rzym.		archiwalne, brak lokalizacji
388.	Tomice	97-36	4	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
389.	Tomice	97-36	5	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
390.	Tomice	97-36	6	osada	KPL	neolit		dz. nr 83
				punkt osadn.	przeworska	okr. rzym., faza D, pradzieje		

391.	Tomice	97-36	7	punkt osadn.		pradzieje		dz. nr 40; 41; k.m. 1
				punkt osadn.		XIV–XVw.		
392.	Tomice	97-36	8	punkt osadn.		pradzieje		dz. nr 62; 63; k.m. 1
				punkt osadn.		wcz. średn.		
				punkt osadn.		XIII-XIV w.		
393.	Twardawa	96-38	1	punkt osadn.		mezolit		lokalizacja wg mapy archiwaln. na zach. od Małkowiec
				osada		neolit		
394.	Twardawa	96-38	2	śląd osadn.		ep.kamienia		archiwalne, brak lokalizacji
395.	Twardawa	96-38	3	śląd osadn.		neolit		lokalizacja wg mapy archiwaln. na wsch. od Małkowiec
396.	Twardawa	96-38	4	osada	przeworska	okr. wpl. rzymskich		lokalizacja wg mapy archiwaln. na pñn. od Małkowiec
				osada		średniow.		
397.	Twardawa	96-38	5	śląd osadn.		neolit		lokalizacja wg mapy archiwaln. na pñd. od stacji kolejowej
398.	Twardawa	96-38	6	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
399.	Twardawa	96-38	7	śląd osadn.	przeworska	okr. wpl. rzymskich		archiwalne, brak lokalizacji
400.	Twardawa	96-38	9	śląd osadn.	łużycka	ep. brązu		archiwalne, brak lokalizacji
401.	Twardawa	96-38	10	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
402.	Twardawa	96-38	11	śląd osadn.	jordanowska	neolit		archiwalne, pñd.-zach. część wsi
				śląd osadn.	średn.			
403.	Twardawa	96-38	12	grodzisko		wcz. średn.		dz. nr 810/60;
404.	Twardawa	96-38	13	punkt osadn.	przeworska	okr. wpl. rzymskich		dz. nr 812/124;
				punkt osadn.	średn.	XIV–XVw., pradzieje		
405.	Twardawa	96-38	14	punkt osadn.	łużycka	ep. brązu, okr.halszt.,	A-709/86	dz. nr 159; 163;166; 171;179
				punkt osadn.	średn.	XIV–XVw., pradzieje		
406.	Twardawa	96-38	15	punkt osadn.	średn.	XIV–XVw		dz. nr 210; 216;746/219; 748/224
407.	Twardawa	96-38	16	punkt osadn.	średn.	XIV–XVw		dz. nr 256; 632/254
408.	Twardawa	96-38	17	punkt osadn.	średn.	XIV–XVw		dz. nr 277; 284
409.	Twardawa	96-38	18	punkt osadn.	łużycka	ep. brązu, okr.halszt.,	A-711/86	dz. nr 273; 274; 279; 280
410.	Twardawa	96-38	19	punkt osadn.	średn.	XIV–XVw		dz. nr 847/347; 848/347;583/344; 658/341
411.	Twardawa	96-38	20	punkt osadn.	średn.	XIII–XIVw		dz. nr 241/114; 242/122
412.	Zwiastowice	96-37	1	punkt osadn.		neolit, pradzieje		archiwalne, brak dokł.lokalizacji,

								w pñ.wsch. części wsi
413.	Zwiastowice	96-37	2	śląd osadn.	łużycka	ep. brązu		archiwalne, brak lokalizacji
414.			3	punkt osadn.		neolit	A-716/86	dz. nr 544/260
				punkt osadn.	łużycka	ep. brązu, okr.halszt.		
				śląd osadn.	celtycka	okr. lateński		
				śląd osadn.	średn.	XIV–XV w. pradzieje		
415.	Zwiastowice	96-37	4	śląd osadn.		mezolit		archiwalne, brak lokalizacji
				śląd osadn.	przeworska	neolit		
				śląd osadn.	średn.	okr. wpł. rzymskich		
				śląd osadn.				
416.	Zwiastowice	96-37	5	śląd osadn.	łużycka	okr.halszt.		archiwalne, brak lokalizacji
				śląd osadn.	wcz. średn.	X w.		
417.	Zwiastowice	96-37	6	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
418.	Zwiastowice	96-37	7	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
419.	Zwiastowice	96-37	8	punkt osadn.	średn.			archiwalne, brak lokalizacji
420.	Zwiastowice	96-37	9	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
421.	Zwiastowice	96-37	10	punkt osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
422.	Zwiastowice	96-37	11	punkt osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
423.	Zwiastowice	96-37	12	punkt osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
424.	Zwiastowice	96-37	13	śląd osadn.		neolit		dz. nr 137/28
				śląd osadn.	średn.	XIV w.		
425.	Zwiastowice	96-37	14	śląd osadn.	przeworska	okr. wpł. rzymskich		dz. nr 137/28; 138/28; 77/29; 89/29
				punkt osadn.	średn.	XIV–XV w.		
426.	Zwiastowice	96-37	15	śląd osadn.	przeworska	okr. wpł. rzymskich		dz. nr 103/29; 102/29; 106/29; 32; 33; 36
				punkt osadn.	średn.	XIV–XV w.		
427.	Zwiastowice	96-37	16	punkt osadn.	średn.	XIV–XV w.		dz. nr 34; 35; 38
428.	Zwiastowice	96-37	17	punkt osadn.	wcz. średn.	IX–X w.	A-719/86	dz. nr 11, 12, 15
				punkt osadn.	średniow.	XIV–XV w.		
429.	Zwiastowice	96-37	18	punkt osadn.	średn.	XIV–XV w.		dz. nr 9; 10; 125/3
430.	Zwiastowice	96-37	19	punkt osadn.	średn.	XIV–XV w.		dz. nr 176; 379/177; 380/177
431.	Zwiastowice	96-37	20	śląd osadn.	średn.	XIV–XV w.		dz. nr 168; 169
432.	Zwiastowice	96-37	21	śląd osadn.		neolit	A-714/86	dz. nr 560/167
				punkt osadn.	łużycka	ep. brązu,		
				punkt osadn.	przeworska	okr. wpł. rzymskich		
				śląd osadn.	wcz. średn.	pradzieje		

433.	Zwiastowice	96-37	22	śląd osadn.		neolit	A-718/86	dz. nr 338; 339
				punkt osadn.	przeworska	okr. wpl. rzymskich		
				punkt osadn.	średn.	XIV–XV w.		
434.	Zwiastowice	96-37	23	punkt osadn.	średn.	XIV–XV w.		dz. nr 640/254
435.	Zwiastowice	96-37	24	punkt osadn.	średn.	XIV–XV w.		dz. nr 209/23; 210/23; 228; 232; 236; 237
436.	Zwiastowice	96-37	25	punkt osadn.	KPL	neolit	A-722/86	dz. nr 198/23
				punkt osadn.	średn.	XIV–XV w.		
437.	Zwiastowice	96-37	26	śląd osadn.		neolit	A-713/86	dz. nr 638/260
				punkt osadn.	przeworska	okr. wpl. rzymskich		
438.	Zwiastowice	96-37	27	osada	tużycka	ep. brązu, okr. halszt.	A-658/84	dz. nr 256/11; 362/11
				osada		XIV–XV w.		
439.	Zawada - Bud	95-36	1	śląd osadn.		neolit		lokalizacja wg mapy archiwaln. na płn.zach. od przys. Bud
440.	Zawada - Bud	95-36	2	śląd osadn.		neolit		lokalizacja wg mapy archiwaln. na płd. od przys. Bud
441.	Zawada - Bud	95-36	3	śląd osadn.		neolit		lokalizacja wg mapy archiwaln. na zach. od przys. Bud
				śląd osadn.		XVIII w.		
442.	Zawada	95-36	4	śląd osadn.		neolit		archiwalne, brak lokalizacji
443.	Zawada	95-36	5	śląd osadn.	Kr. kultur wstęgowyc	neolit		archiwalne, brak lokalizacji
444.	Zawada-Golczowice	95-36	6	osada	?	neolit	A-328/71	dz. nr 90/2
				osada	KPL	neolit		
				osada	przeworska	III-IV w.		
445.	Zawada-Golczowice	95-36	7	osada		ep. kamienia		dz. nr 500; 501
				osada	przeworska	okr. rzymski		
446.	Zawada-Golczowice	95-36	8	osada	lendijska	neolit		dz. nr 490; 493
447.	Zawada-Golczowice	95-36	9	śląd osadn.	Chłopice-Vesele	I okr. epoki brązu		dz. nr 403
448.	Zawada-Golczowice	95-36	10	osada		XIV–XV w.		dz. nr 454; 455
449.	Zawada-Sysłów	95-36	11	śląd osadn.		ep. kamienia		dz. nr 612
				osada		XIV–XV w.		
450.	Wierzch	96-35	1	osada		XII-XIII w.		archiwalne, brak lokalizacji
451.	Wierzch	96-35	2	punkt osadn.		wcz. średn.		archiwalne, brak lokalizacji
				punkt osadn.		wcz. średn.		
452.	Wierzch	96-35	3	punkt osadn.		późn. średn.		dz. nr 301, k.m. 3
453.	Wierzch	96-35	4	punkt osadn.		wcz. średn.		dz. nr 155; 160; 161, k.m. 2
				punkt osadn.		późn. średn.		

454.	Wierzch	96-35	5	punkt osadn.		neolit		lokalizacja wg mapy archiwaln. na zach. od wsi
455.	Wierzch	96-35	6	śląd osadn.		ep. kamienia		dz. nr 798
456.	Wierzch	96-35	7	śląd osadn.	łużycka			dz. nr 729/1
457.	Wierzch	96-35	8	osada	łużycka			dz. nr 64/2; 64/9
				osada	przeworska	faza C3-D okr. wędr. ludów (OR)		
458.	Wierzch	96-35	9	osada	łużycka			dz. nr 64/3; 64/4
				osada		OR		
459.	Wierzch	96-35	10	punkt osadn.	łużycka			dz. nr 64/6; 64/7
				punkt osadn.	przeworska	OR		
				punkt osadn.		wcz. średn.		
460.	Wierzch	96-35	11	śląd osadn.		neolit		dz. nr 41; 44; 45
461.	Wierzch	96-35	12	osada		neolit		dz. nr 29/2
				śląd osadn.		pradzieje		
				śląd osadn.		XIV-XV w.		
462.	Wierzch	96-35	13	śląd osadn.				archiwalne, brak lokalizacji
463.	Wierzch	96-35	14	śląd osadn.				archiwalne, brak lokalizacji
464.	Wierzch	96-35	15	śląd osadn.				archiwalne, brak lokalizacji
465.	Wierzch	96-35	16	śląd osadn.		wcz. średn.		archiwalne, brak lokalizacji
466.	Wróblin	97-37	1	śląd osadn.		okr. wpł. rzymskich		archiwalne, brak dokładnej lokalizacji, na wsch. od wzgórza 212.6
467.	Wróblin	97-37	2	osada	celtycka	późn. laten.	A-761/87	dz. nr 302/6 303/6; 304/6; 305/6
				osada	przeworska	późn. rzym.		
				osada		późn. średn.		
468.	Wróblin	97-37	3	śląd osadn.		okr. wpł. rzymskich		archiwalne, lokalizacja na podstawie mapy arch. na płu od drogi do Kazimierza
				osada		XIII w.		
469.	Wróblin	97-37	4	osada	łużycka	ep. brązu	A-762/87	dz. nr 262/55 264/53; 265/55; 267/53
				osada		późn. średn.		
470.	Wróblin	97-37	5	osada	łużycka	ep. brązu		archiwalne, lokalizacja na podst. mapy arch. ,na płu od wsi
				osada		okr. wpł. rzymskich		
471.	Wróblin	97-37	6	śląd osadn.		okr. wpł. rzymskich		arch., brak dokładnej lok., w zach. części wsi
472.	Wróblin	97-37	7	osada	celtycka	późn. laten.		archiwalne, brak lokalizacji,
473.	Wróblin	97-37	8	śląd osadn.		późn.rzym.		archiwalne, brak lokalizacji,
474.	Wróblin	97-37	9	śląd osadn.		okr. wpł. rzymskich		Arch., wg literatury na wsch. od wzgórza 211,8

475.	Wróblin	97-37	10	osada		neolit		dz. nr 63
				punkt osadn.		średniow.		
476.	Wróblin	97-37	11	punkt osadn.		neolit		dz. nr 376/5
				punkt osadn.		neolit		
				osada		pradzieje		
				punkt osadn.		średniow.		
477.	Wróblin	97-37	12	punkt osadn.		ep. kam.		dz. nr 236/3; 319/3
				osada	KPL	neolit		
				osada	łużycka	ep. brązu		
				osada		XIV-XV w.		
478.	Wróblin	97-37	13	punkt osadn.	celtycka	lateńska		dz. nr 12
				osada		pradzieje		
479.	Wróblin	97-37	14	osada		XIII-XIV w.		dz. nr 63
480.	Wróblin	97-37	15	punkt osadn.		pradzieje		dz. nr 63
				punkt osadn.		XIV-XV w.		
481.	Wróblin	97-37	16	punkt osadn.		pradzieje		dz. nr 413/21
				osada		XIV-XV w.		
482.	Wróblin	97-37	17	punkt osadn.		ep. kam.	A-655/84	dz. nr 533, 245/31
				osada	KPL	neolit		
				punkt osadn.	celtycka	lateńska		
				osada	przeworska	późn. rzym		
				osada	okr. wpl. rzymskich	pradzieje		
				osada		XIV-XV w.		
483.	Wróblin	97-37	18	osada	KPL	neolit	A-659/84	dz. nr 41; 522/163; 523/163
				osada	łużycka	IV-V-brąz, halsztat		
				osada		średn.		
484.	Wróblin	97-37	19	osada	KPL	neolit		dz. nr 318/55
				punkt osadn.	łużycka	pradzieje		
				osada		XIII-XIV w.		
485.	Wróblin	97-37	20	osada		średn.		dz. nr 231/72
486.	Wróblin	97-37	21	osada		średn.		dz. nr 76
487.	Wróblin	97-37	22	osada	łużycka			dz. nr 82
488.	Wróblin	97-37	23	osada		neolit		dz. nr 273/53
				osada	łużycka			
				punkt osadn.		średn.		
489.	Wróblin	97-37	24	osada	KPL	neolit		dz. nr 25
				osada		XIV-XV w.		
490.	Wróblin	97-37	25	osada	KPL	neolit		dz. nr 5
491.	Wróblin	97-37	26	osada	przeworska	późn. rzym		dz. nr 7
				osada		XIII-XIV w.		
492.	Wróblin	97-37	27	punkt osadn.	średn.	XIV-XV w.		dz. nr 320/50; 321/50; 97/2; 98/2; 99/2; 100/2

5.5. ZABYTKI O NAJWAŻNIEJSZYM ZNACZENIU DLA GMINY - CHARAKTERYSTYKA ORAZ OCENA STANU ZACHOWANIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO.

Omówiony w pkt. 5.2 stan dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy Głogówek pozwala na wyłonienie najcenniejszych dla tego obszaru obiektów zabytkowych i indywidualnych cech krajobrazu wyróżniających ją na tle innych w regionie.

Najcenniejsze zabytki gminy zlokalizowane są na terenie miasta Głogówek, wśród nich na szczególne uznanie zasługują:

- **Zamek Oppersdorffów** ze względu na posiadaną wartość historyczną ważną w skali całego regionu, naukową i artystyczną. Budowla ta kształtuje płn.-zach. fragment miast od średniowiecza, poprzez wszystkie epoki stylowe, do dziś. Monumentalną architekturę rezydencji wzbogaca wysokiej klasy, późnorenansowa dekoracja rzeźbiarska z około 1671 roku, skupiona w portalu bramy wjazdowej zamku dolnego, złożona kartuszy herbowych i nisz z umieszczonymi w nich rzeźbami.

Wewnątrz zamku zachował się wystrój malarski ścian i sklepienia kaplicy, wykonany przez Franciszka Sebastiniego oraz dekoracja sklepienia Sali Bibliotecznej, którego szwy i obramienia medalionów zostały podkreślone ornamentem stiukowym, a medaliony wypełnione malowanym na płótnie inskrypcjami w języku łacińskim.

- **Kościół parafialny pw. św. Bartłomieja** zbudowany w 1380 r. o niezwykle zwartych proporcjach, z wydłużonym prezbiterium ze sklepieniem sieciowym i zespołem rzeźb wspornikowych ze szkoły parlerowskiej i dwuwieżową fasadą zachodnią. Jego pierwotny wygląd zatarła barokizacja przeprowadzona w 2 poł. XVIII w., której efektem jest cenna polichromia Sebastiniego.

Malarz Franciszek Antoni Sebastini i rzeźbiarz - sztukator Jan Józef Schubert, stworzyli we wnętrzu kościoła dzieło złożone z malowideł ściennych, dekoracji rzeźbiarskich i sztukatorskich. Zgodnie z duchem epoki, sztuka jego zaciera rygorystyczną architekturę gotyku. Na tle iluzjonistycznie ukazanej architektury ukazał sceny z życia św. Bartłomieja. Miętko i płynnie komponuje postacie o wydłużonych proporcjach i malowniczych formach.

- **Kościół franciszkański z Domkiem Loretańskim i kaplicą św. Antoniego.** Klasztor od średniowiecza promieniował religijnie, gospodarczo i artystycznie na okolicę. We wnętrzu kościoła znajduje się najstarszy w Polsce Domek Loretański zbudowany w latach 1630-1634 przez Jerzego III Oppersdorffa na wzór domku w Loreto. Zbudowany jako odrębna kaplica obok gotyckiego kościoła franciszkanów został w 1636 r. włączony w obręb kościoła poprzez obudowę wielką kaplicą, przylegającą do nawy od północy.

Zewnętrzne i wewnętrzne ściany pokryte polichromią wykonana przez F. Sebastiniego w 1770 r.

Wnętrze zdobią polichromie, naśladujące oryginalną dekorację Domku Loretańskiego w Loreto oraz barokowy ołtarz z figurą Matki Boskiej z Dzieciątkiem, wykonaną z drzewa hebanowego, będącą wierną kopią oryginału loretańskiego.

- **Ratusz** z bogatymi szczytami późnorenansowymi. Z budynkiem łączy się też wieża, która spełniała ważną rolę strażniczą, będąc zarazem wyrazem dumy miasta i jego samorządu.
- **Wieża wodna** z 1597 r. będąca dokumentem postępu technicznego jaki przejawiał się w życiu miasta w XVI w. modernizującego swoje urządzenia wodno-kanalizacyjne.
- **Mury obronne** w ramach starego miasta jako przykład średniowiecznych obwarowań. Prezentują wczesną sztukę oblężniczą charakteryzującą się zastosowaniem pionowego, nierozczłonkowanego „ścianowego” systemu obronnego.

- **Park przyzamkowy** prezentujący rozwój założenia od XVI do XIX w. Interesujący pod względem krajobrazowym (dwupoziomowy) i przyrodniczym.
- **Barokowy zespół szpitalny** (kościół i szpital. Wzniesiony w 1773r. przez Henryka Ferdynanda Oppersdorffa wraz z budynkiem szpitalnym).
- **Kościół cmentarny św. Krzyża** zbudowany w konstrukcji szkieletowej. Unikalny na terenie gminy przykład budownictwa mieszanego z zastosowaniem szkieletu drewnianego i wypełnienia z cegieł.

Bogate tradycje historyczne i kulturowe przejawiające się licznymi, cennymi obiektami zabytkowymi mogą stać się podstawą do rozwoju usług turystycznych miasta.

Również na terenach wiejskich zlokalizowane są obiekty zabytkowe o wysokiej wartości, podobnie jak w mieście mogą one stanowić podstawę dla rozwoju turystyki kulturowej. Należą do nich m.in. zespół pałacowo-parkowy z folwarkiem w Kazimierzu oraz obiekty sakralne reprezentujące różne okresy stylowe, spośród których wyróżniają się: zespół klasztorny w Mochowie, kaplica „Na Glinianej Górze”, kaplica w Głogowcu i tzw. Szwedzki słupek.

Niezwykle cenne są też wszystkie przejawy tradycji technicznej i przemysłowej tych ziem. Są to obecnie nieliczni już świadkowie minionej epoki industrialnej. Wśród zabytków techniki wyróżniają się zespoły kolejowe np. węzeł kolejowy w Raclawicach z linią kolejową i unikalnym mostem kratownicowym nad Osobłogą. Mogą one tworzyć kolejną atrakcję dla zwiedzających te ziemie i stać się elementem charakterystycznym gminy.

Warto dodać, że szczególnie cennym elementem dziedzictwa kulturowego z terenów wiejskich gminy są dobrze zachowane układy ruralistyczne, których część wpisana jest do gminnej ewidencji zabytków (Biedrzychowice, Mionów, Raclawice Śląskie, Szonów, Wierzch). Należy zwrócić uwagę na zachowanie zabytkowego charakteru tych układów poprzez odpowiednią politykę planistyczną gminy.

Opieka i pomoc gminy winna być ukierunkowana na wspieranie wszystkich działań związanych z konserwacją i promocją tych obiektów.

7. OCENA STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO GMINY. ANALIZA SZANS I ZAGROŻEŃ

W celu określenia priorytetów Programu Opieki nad Zabytkami oraz możliwości w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego gminy Głogówek posłużono się analizą SWOT.

Stan zachowania zabytkowych obiektów na terenie gminy jest ogólnie dobry. Dotyczy to zarówno obiektów sakralnych, jak i zabudowy wiejskiej. W obiektach sakralnych prowadzone są sukcesywnie prace remontowo-rewaloryzacyjne. Wszystkie kościoły, kaplice i kapliczki znajdują się w dobrym stanie technicznym.

Budynki mieszkalne w większości znajdują się także w dobrym stanie technicznym. Zagrożeniem dla nich są procesy modernizacyjne (ocieplenie zewnętrzne, wymiana okien i pokrycia dachu) prowadzące do zatarcia pierwotnych cech architektonicznych oraz opuszczanie domostw w wyniku emigracji młodego pokolenia, co skutkuje powolną dewastacją obiektów. Ogólnie gmina należy do zadbanych rejonów województwa opolskiego. Analiza szans i zagrożeń oraz mocnych i słabych stron wynikająca z oceny stanu dziedzictwa kulturowego przedstawia się następująco:

Mocne strony	Słabe strony
• przygraniczne położenie tuż przy granicy polsko – czeskiej, co może generować wzmożony ruch turystyczny • drogowa i kolejowa dostępność komunikacyjna • potencjał turystyczny: bogactwo zabytków, ścieżki przyrodnicze, szlaki rowerowe, • wysokie kompetencje administracji samorządowej • możliwości rozwojowe wsi, nadwyżka siły roboczej na terenach atrakcyjnych turystycznie • obecność w gminie ośrodka miejskiego (Głogówek) • bogata historia, zabytkowe budowle, historyczne miejsca, arcydzieła sztuki • różnorodność zasobów zabytkowych, wybitne walory architektoniczno-krajobrazowe miasta • prężnie działający ruch „Odnowy wsi” realizujący działania z zakresu dziedzictwa kulturowego np. Farska stodoła w Biedrzychowicach, kapliczki w Szonowie i inne • duża aktywność społeczna ludzi związanych z organizacjami społecznymi i stowarzyszeniami, współpraca z partnerami zewnętrznymi np. euroregionem „Pradziad”, gminami partnerskimi, • zachowane stanowiska archeologiczne • ciekawe przykłady zachowanych układów ruralistycznych	• ubytek zabytków nieruchomych wpisanych do ewidencji na skutek zniszczenia lub utraty wartości zabytkowych (modernizacje i przebudowy) • niewystarczające dofinansowanie do projektów dotyczących remontów, konserwacji zabytków, w tym dla prywatnych właścicieli • zanikanie tradycyjnej sztuki budowlanej i form budowlanych oraz zanik stosowania tradycyjnych materiałów • brak lub niska wiedza o prawnych zobowiązaniach właścicieli do należytego utrzymania obiektów historycznych • brak oznakowania atrakcji turystycznych, tablic informacyjnych • brak infrastruktury turystycznej i noclegowej, zwłaszcza na terenach wiejskich • brak wystarczających środków na opiekę nad zabytkami, skutkujący złym stanem zachowania niektórych zabytków, m.in. zamku w Głogówku, zamku w Kazimierzu, zdewastowane założenie parkowe w Kazimierzu, zły stan techniczny murów obronnych, zły stan techniczny wieży wodnej. • duża ilość zmodernizowanych zabytków bez zachowania pierwotnych elementów • brak świadomości wartości zabytkowej wśród mieszkańców • migracja młodego pokolenia powodujące wyludnienie i opuszczanie zabytkowych zagród
Szanse	Zagrożenia
• współfinansowanie z budżetu Gminy prac przy obiektach zabytkowych • tereny rekreacyjno-spacerowe położone w centrum miasta Głogówek • podtrzymanie tradycji, obrzędowości ludowej i ochrona ginących zawodów • stworzenie warunków do wykorzystania zasobu dziedzictwa materialnego do rozwoju turystyki kulturowej • rozwój bazy agroturystycznej • stworzenie i promocja wzorców architektonicznych nawiązujących do lokalnej tradycji • współpraca gminy z sąsiednimi samorządami • rozwój współpracy transgranicznej • wyeksponowanie dziedzictwa kulturowego jako jednej z atrakcji regionu, w tym dotychczas mniej rozpowszechnionych jego elementów (kapliczki, obiekty przemysłowe, budownictwo wiejskie)	• ekspansja inwestycyjna w historyczne układy ruralistyczne wsi • dewaloryzacja krajobrazu kulturowego, przez wprowadzanie nowej zabudowy lub wymianę starej na nową o obcych formach • wzmożone dążenie do adaptacji parterów na funkcje handlowe, wymuszające niekorzystne zmiany w elewacjach • brak dostatecznego oznakowania zabytków • brak opracowanych planów zagospodarowania przestrzennego na znacznym obszarze gminy, co ułatwia przekształcanie lub likwidację budownictwa zabytkowego • niedostateczna edukacja na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego • rosnąca migracja ludności, skutkująca opuszczeniem domostw

7 ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Podstawowym celem Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami jest **ochrona i rewaloryzacja obiektów i obszarów zabytkowych, ochrona krajobrazu kulturowego w celu wykorzystania dziedzictwa kulturowego dla rozwoju społecznego i gospodarczego, rozwoju turystyki oraz działalności kulturowej.** Cel ten zgodny jest z celami Programu Opieki nad Zabytkami Województwa Opolskiego na lata 2011-2014 przyjętego uchwałą Nr V/76/2011 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 29 marca 2011 r. zakładającymi:

- Utrzymanie i zarządzanie zasobem regionalnego dziedzictwa,
 - Ochronę i kształtowanie krajobrazu kulturowego,
 - Promocję regionalnego dziedzictwa kulturowego i rozwój tożsamości regionalnej,
- oraz celami zapisanymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego.

7.1 Priorytety programu nad zabytkami, kierunki działań i zadania.

Powyższy cel można realizować przez następujące priorytety:

Priorytet 1. Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako elementu rozwoju społeczno gospodarczego

Kierunek działań: Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.

Zadania:

- Prowadzenie prac remontowo-konserwatorskich przy obiektach zabytkowych stanowiących własność gminy.
- Opracowanie długofalowego, uwzględniającego kompleksowość działań planu remontów obiektów zabytkowych znajdujących się w zasobach komunalnych.
- Podejmowanie starań o uzyskanie środków zewnętrznych na rewaloryzację zabytków uznanych za najważniejsze dla gminy, zwłaszcza zamku w Głogówku, pałacu w Kazimierzu, murów miejskich w Głogówku, Wieży Wodnej w Głogówku.
- Pomoc właścicielom obiektów zabytkowych w pozyskaniu środków zewnętrznych na odnowę zabytków, przygotowanie aktualnych informacji o możliwościach starania się o pozabudżetowe środki finansowe na dofinansowanie prac konserwatorskich przy obiektach zabytkowych.
- Dofinansowanie prac rewaloryzacyjnych przy obiektach nie będących własnością gminy w postaci uchwały Rady Gminy w sprawie dotacji na prace remontowo-konserwatorskie.
- Zabezpieczenie obiektów zabytkowych przed pożarem, zniszczeniem i kradzieżą.
- Wspieranie działań w zakresie rewitalizacji wsi, m.in. w oparciu o program „Odnowa wsi”.
- Współpraca z zespołem powołanym przez Wojewodę Opolskiego do spraw zachowania dziedzictwa kulturowego wsi opolskiej w części dotyczącej sołectw należących do gminy Głogówek.
- Rewaloryzacja zespołów zabytkowej zieleni (parków dawnych zespołów przypałacowych i podworskich, cmentarzy, obszarów nieczynnych cmentarzy).
- Zachowanie historycznego rozplanowania miasta Głogówek w jego średniowiecznego sieci ulic, uczytelnienie przebiegu obwodu umocnień miasta, granic zabudowy blokowej oraz granic działek, uczytelnienie granic Starego Miasta (w granicach miejskich murów obronnych).
- Zachowanie historycznego rozplanowania przedmieść.

Kierunek działań: Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków na potrzeby społeczne, turystyczne i edukacyjne.

Zadania:

- Określenie zasad i konsekwentne ich wdrażanie w zakresie umieszczania szyldów i reklam na obiektach zabytkowych.
- Prowadzenie bieżących prac porządkowych przy zabytkowych zespołach zieleni: gminnych parkach, cmentarzach, obszarach nieczynnych cmentarzy, dawnych parkach dworskich itp.
- Poprawa estetycznego wizerunku przestrzeni publicznej m.in. za pomocą iluminacji zabytków.
- Oznakowanie zabytków wraz z podaniem podstawowych informacji historycznych o obiektach.
- Wykorzystanie murów obronnych, zamku, wieży wodnej kościołów: parafialnego, franciszkańskiego, cmentarnego i poszpitalnego jako szlaków turystycznych – pieszy i rowerowy
- Promocja turystycznych walorów cmentarzy.

Kierunek działań: Utrwalanie zasobów dziedzictwa kulturowego i zasad ochrony w świadomości mieszkańców.

Zadania:

- Promowanie działań związanych z ochroną zabytków w szkołach.
- Propagowanie idei lokalnej specyfiki budowlanej i zachowania ciągłości tradycji.
- Prowadzenie działań mających na celu poprawę wizerunku i estetyki przestrzeni publicznej np. poprzez promocję dobrych praktyk – organizowanie i patronowanie konkursom na najlepiej utrzymany zabytek oraz na nowe realizacje najlepiej wpisujące się w tradycyjny krajobraz.
- Wspieranie inicjatyw kulturalnych, promocja regionalnego folkloru jako atrakcji turystycznej.
- Wydanie publikacji o wartościach zabytkowych gminy m.in. dla potrzeb promocyjnych (przewodnik po zabytkach gminy).
- Tworzenie i promowanie szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych przebiegających w pobliżu obiektów zabytkowych tzw. turystyka kulturowa.

Priorytet 2: Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego

Kierunek działań: Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego

Zadania:

- Ochrona i promocja odrębnych cech lokalnych, pielęgnacja tradycji oraz poszanowanie dla technicznego i przemysłowego dziedzictwa gminy.
- Konsekwentne egzekwowanie zapisów dotyczących działalności inwestycyjnej na obszarach objętych ochroną określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (głównie w zakresie wysokości zabudowy, jej charakteru i funkcji).
- Walka z samowolami budowlanymi.
- Ochrona panoram oraz przedpoli widokowych wsi o wartościach kulturowych.

Kierunek działań: Aktualizacja i rozszerzenie zasobu i ochrony dziedzictwa kulturowego gminy Głogówek

Zadania

- Aktualizowanie inwentaryzacji zasobów zabytkowych gminy (gminna ewidencja zabytków) po dwóch latach obowiązywania programu, polegająca na wykreśleniu z ewidencji obiektów nieistniejących i gruntowanie przebudowanych (zmiana bryły budynku, układu i wielkości otworów okiennych, skucie wystroju elewacji itp. oraz wprowadzeniu nowych obiektów, dotąd nie objętych ewidencją, a posiadających wartości zabytkowe, ważne dla kulturowej tożsamości regionu.
- Powołanie parku kulturowego („Głogówek – Wójtowiec”) i sporządzenie planu jego ochrony.
- Zachęcanie właścicieli obiektów - instytucji i osób prywatnych do składania wniosków do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o dokonanie wpisu do rejestru zabytków. Do cennych zabytków kwalifikujących się do wpisu do rejestru zabytków zaliczyć można: pałac w Twardawie, kościół parafialny we Wróblinie, cmentarz parafialny w Głogówku wraz z bramą i ogrodzeniem.
- Zaktywizowanie właścicieli zabytków o wystąpieniu do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie z wnioskiem o wykreślenie z rejestru zabytków obiektów nieistniejących:
 1. Biedrzychowice – dom na folwarku nr rej. 1749/66 z dnia 05.10.1966 r.
 2. Głogówek – dom ul. Kościelna 4, nr rej. 1436/66 z dnia 02.08.1966 r.
 3. Kazimierz – dom nr 84, nr rej. 1859/66 z dnia 24.10.1966 r.
 4. Kierpień – dom nr 47, nr rej. 537/58.
 5. Zwiastowice – dom nr 33, nr rej. 1773/66 z dnia 07.10.1966 r.

Kierunek działań: Ochrona układów ruralistycznych na obszarach wiejskich

Zadania

- Poprawa ładu przestrzennego wsi oraz zapobieganie rozpraszaniu osadnictwa poprzez:
 - ✓ ochronę historycznie ukształtowanego układu dróg, historycznych podziałów oraz relacji przestrzennych pomiędzy zespołami zabytkowej zabudowy,
 - ✓ wypełnianie zabudową wolnych działek budowlanych w obszarach centrów wsi oraz historycznych siedlisk w zgodzie z historyczną kompozycją danego układu i gabarytami oraz formą architektoniczną tworzącej go zabudowy,
 - ✓ dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie rozplanowania, skali i bryły zabudowy przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej oraz nawiązywanie formami współczesnymi do lokalnej tradycji architektonicznej. Nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną a wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać istniejące już związki przestrzenne i planistyczne.

Priorytet 3: Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości.

Kierunek działań: szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym gminy:

Zadania:

- Udostępnienie wykazu gminnej ewidencji zabytków na stronie internetowej gminy wraz z informacją o prawnych uwarunkowaniach GEZ.
- Informowanie właścicieli obiektów zabytkowych o możliwościach pozyskiwania dotacji na ich remont i rewaloryzację.
- Opracowanie mapy zabytków gminy, jako atrakcyjnej graficznie formy promocji, ułatwiającej dotarcie do wszystkich elementów dziedzictwa kulturowego.
- Stworzenie pełnowartościowych wersji językowych serwisów gminnych poświęconych najcenniejszym zabytkom (angielski, czeski, niemiecki).

Kierunek zadań: Specjalistyczne rozpoznanie badawcze poszczególnych obiektów, zespołów oraz obszarów zabytkowych związane z przygotowywanym lub realizowanym procesem inwestycyjnym:

Zadania:

- Bieżący monitoring i weryfikacja substancji ujętej w gminnej ewidencji zabytków.
- Wykonywanie prac studialnych (studia historyczno-urbanistyczne, studia krajobrazowe, badania historyczno-architektoniczne zabytków planowanych do remontu, opracowanie katalogu typowej zabudowy regionalnej i detalu architektonicznego).
- Finansowanie wykonania inwentaryzacji architektoniczno – konserwatorskiej zagrożonych obiektów zabytkowych.

Kierunki zadań: Promocja regionalnego dziedzictwa kulturowego służąca kreacji produktów turystyki kulturowej:

Zadania:

- Wykreowanie produktów turystyki kulturalnej w oparciu o historyczne wydarzenia, ważne miejsca i zabytki, potencjał taki tkwi w najważniejszym zabytku gminy – zamku w Głogówku i historycznych osobistościach z nim związanych, w zespole klasztornym w Mochowie czy wsi Wróblin.
- Dalszy rozwój oraz wyznaczenie szlaków turystycznych (rowerowych, pieszych, konnych, samochodowych) wzdłuż najważniejszych zabytków gminy oraz miejsc ważnych z uwagi na historię i tradycję regionu np. szlaku polichromii Sebastyniego w Głogówku, zabytków kolejnictwa w Raclawicach Śląskich, szlaku zabytkowych wsi.
- Organizacja imprez lokalnego zasięgu, przybliżających mieszkańcom gminy i regionu wartości historyczne gminy.

Priorytet 4. Ochrona dziedzictwa archeologicznego

Zadania:

- Wspieranie działań mających na celu ochronę dziedzictwa archeologicznego.
- Wspieranie badań zasobów dziedzictwa archeologicznego.
- Utworzenie parku kulturowego „Głogówek – Wójtowiec” zgodnie z postulatami zawartymi w Programie Opieki nad Zabytkami Województwa Opolskiego.

Priorytet 5. Ochrona zabytków ruchomych

Zadania:

- Wspieranie właścicieli ruchomych obiektów z terenu gminy Głogówek w pozyskiwaniu dotacji na prace konserwatorskie, między innymi poprzez wskazywanie źródeł finansowania w zakresie konserwacji zabytków.
- Ze względu na niepełny zasób zabytków ruchomych, typu kapliczki niekubaturowe, krzyże przydrożne i pomniki będący w posiadaniu WKZ wskazanie właścicielom tych obiektów na możliwośćawnioskowania do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Opolu o założenie dla nich kart ewidencyjnych.
- Wspieranie działań właścicieli w zakresie konserwacji zabytków ruchomych poprzez dofinansowanie prac konserwatorskich dla obiektów wymagających pilnej interwencji konserwatorskiej m.in. malowideł ściennych w kaplicy zamku w Głogówku, czy zespołu renesansowych płyt nagrobnych w Wierzchu.
- mając na uwadze fakt, iż liczba zabytków objętych wpisem do rejestru, stanowi ok. 50% aktualnych zasobów ewidencyjnych z terenu gminy, należy zaktywizować właścicieli tych obiektów o występowania do Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o dokonanie ich wpisu do rejestru.
- Dla celów turystycznych rozpropagowanie w formie wydawnictw (albumy, foldery) cennych zabytkowych wyposażań obiektów sakralnych gminy Głogówek.

8 INSTRUMENTARIUM REALIZACJI PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

W celu efektywnej realizacji programu opieki nad zabytkami zadania w nim określone powinny być oparte o następujące instrumenty:

- prawne – wynikają one z przepisów ustawowych, np.: uchwalenie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i budowlane przy zabytkach, zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, tworzenie parków kulturowych, wnioskowanie o wpis do rejestru zabytków obiektów będących własnością gminy, wykonywanie decyzji administracyjnych np. wojewódzkiego konserwatora zabytków. Do instrumentów prawnych zaliczamy m.in.:
 - dokumenty wydawane przez wojewódzkiego konserwatora zabytków,
 - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
 - programy określające politykę państwa i województwa w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego;

- finansowe – np. udzielanie dotacji na prace remontowe, konserwatorskie i prace budowlane przy zabytkach, środki budżetowe na zadania własne z przeznaczeniem na remonty i modernizacje zabytków będących własnością Gminy, korzystanie z programów uwzględniających dofinansowanie ze środków zagranicznych i krajowych, nagrody, ulgi finansowe;
- społeczne (działania stymulujące np. w zakresie edukacji, promocji, informacji, tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami oraz rozwojem turystyki);
- kontrolne (wśród instrumentów kontrolnych najważniejsza jest aktualizacja gminnej ewidencji zabytków oraz stały monitoring stanu zachowania dziedzictwa kulturowego oraz stanu zagospodarowania przestrzennego. Zaleca się co dwa lata sporządzenie sprawozdania z realizacji oraz aktualizację *Programu* przede wszystkim związaną z nowymi wymogami formalnymi dotyczącymi dokumentu, dostosowania go do nowych zapisów prawnych oraz możliwości finansowania głównie z funduszy europejskich. Warto podkreślić, że począwszy od 2014 roku obowiązywać będzie nowa perspektywa finansowa a za tym obowiązywać będą nowe zasady finansowania;
- koordynacji (m.in. poprzez realizację projektów i programów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego zapisanych w wojewódzkich, powiatowych i gminnych strategiach, planach rozwoju lokalnego itp., współpraca z gminami sąsiednimi, ośrodkami naukowymi i akademickimi, związkami wyznaniowymi).

9 ZASADY OCENY REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Program Opieki nad Zabytkami gminy Głogówek zgodnie z art. 87 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami został opracowany na okres czterech lat i stanowi dokument uzupełniający w stosunku do innych dokumentów planistycznych i aktów prawa miejscowego. Burmistrz co dwa lata ma obowiązek przedstawić Radzie Miasta sprawozdanie z realizacji Gminnego Programów Opieki nad Zabytkami. Po 4 latach Program należy zaktualizować i ponownie przedłożyć Radzie Miasta Głogówek.

Celem działań monitorujących jest zapewnienie zgodności przedsięwzięć z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami.

Wykonanie sprawozdania powinna poprzedzić ocena poziomu realizacji gminnego programu uwzględniająca:

- a) Stopień wykonania zadań przyjętych do realizacji w okresie czteroletnim obowiązywania gminnego programu opieki nad zabytkami,
- b) efektywność ich wykonania. Ocena stanu realizacji programu powinna być przeprowadzana przez Radę Miasta przy ewentualnym udziale Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i organizacji zajmujących się ochroną zabytków i opieką nad nimi.

Monitoring powinien objąć :

- monitoring rzeczowy, czyli obrazujący postęp we wdrażaniu działań w ramach przyjętych priorytetów,
- monitoring finansowy, który dostarczy danych dotyczących finansowych aspektów realizacji programu.

Poniżej przedstawiono przykładowe kryteria i wskaźniki oceny realizowanych zadań.

- Poziom (w %) wydatków budżetu gminy na ochronę i opiekę nad zabytkami.
- Wartość finansowa zrealizowanych kompleksowych programów rewaloryzacji i rewitalizacji oraz liczba (bądź inne mierniki) obiektów poddanych rewaloryzacji w ramach tych programów.

- Wartość finansowa wykonanych prac remontowo-konserwatorskich przy zabytkach oraz liczba obiektów poddanych ww. pracom.
- liczba udzielonych dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach.
- Liczba wniosków o wpis do rejestru zabytków obszarów, obiektów i zespołów zabytkowych.
- Liczba wniosków o skreślenie z rejestru zabytków nieistniejących.
- Poziom (w %) objęcia terenu gminy wykonanymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.
- Liczba utworzonych parków kulturowych.
- Liczba opracowanych prac studialnych (studia historyczno-urbanistyczne, studia krajobrazowe, katalogi typów zabudowy regionalnej i detalu architektonicznego).
- Liczba utworzonych szlaków turystycznych, tras rowerowych, konnych, wodnych.
- Liczba opracowanych, wydanych wydawnictw (w tym folderów promocyjnych, przewodników).

10 ŹRÓDŁA FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Ponieważ program jest zbiorem celów i zadań dla gminy, jako terytorium administracyjnego, a nie wyłącznie dla władz, także źródła finansowania nie odnoszą się wyłącznie do środków, którymi dysponuje gmina. Zakłada się zatem, że źródłem finansowania zadań wskazanych do realizacji w *Programie*, będą zarówno środki, które pozostają w dyspozycji gminy, jak również inne źródła zewnętrzne.

Źródła zewnętrznego finansowania można podzielić na:

Źródła krajowe:

- dotacje ministra kultury
- programy operacyjne Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- dotacje wojewódzkiego konserwatora zabytków
- dotacje wojewódzkie
- dotacje powiatowe
- dotacje gminne
- inne źródła

Źródła zagraniczne:

- źródła unijne w ramach funduszy strukturalnych
- źródła pozaunijne - Mechanizm Norweski i Mechanizm Finansowy EOG
- inne źródła

Obowiązek dbania o stan zabytków *Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* nakłada na właścicieli i posiadaczy zabytków. Odnośnie obiektów sakralnych finansowanie prac związanych z remontami i pracami konserwatorskimi pokrywane jest w znacznym stopniu ze środków własnych parafii, często przy dofinansowaniu ze środków budżetu państwa.

Podstawową zasadę finansowania zadań z zakresu opieki nad zabytkami określa *Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* z dnia 23 lipca 2003 roku. Zgodnie z zapisami zawartymi w rozdziale 7 w/w Ustawy, obowiązek sprawowania opieki nad zabytkami, w tym finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku spoczywa na osobie fizycznej lub jednostce organizacyjnej posiadającej tytuł prawny do zabytku. Dla jednostki samorządu terytorialnego, posiadającej w/w tytuł prawny do obiektu, opieka nad zabytkiem jest jej zadaniem własnym.

Informacje o zasadach i kryteriach dotyczących możliwości pozyskiwania środków finansowych na zadania związane z ochroną i opieką nad zabytkami znajdują się na podanych poniżej stronach internetowych.

- Informacje dotyczące programu operacyjnego „Promesa Ministra Kultury” – **www.mkidn.gov.pl**
- Informacje dotyczące programu operacyjnego „Dziedzictwo kulturowe” – **www.mkidn.gov.pl**
- Informacje odnośnie Programu "Promowanie różnorodności kulturowej i artystycznej w ramach europejskiego dziedzictwa kulturowego" w ramach MF EOG 2009-2014 znajdują się na stronie: **http://www.eog2016.mkidn.gov.pl**
- Informacje dotyczące Programu Kreatywna Europa - **www.kreatywna-europa.eu**
- Informacje dotyczące programu operacyjnego „Innowacyjna gospodarka”, projektu nr 6.4. *Inwestycje w produkty turystyczne o znaczeniu ponadregionalnym* - **www.interreg.gov.pl**
- Informacje dotyczące programów operacyjnych „Regionalne programy operacyjne” – **www.interreg.gov.pl**
- Informacje dotyczące programu operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich” – **www.minrol.gov.pl**
- Informacje dotyczące programu operacyjnego „Kapitał ludzki” – **www.mrr.gov.pl**
- Informacje dotyczące programu operacyjnego „Infrastruktura i środowisko” – **www.mrr.gov.pl**
- Informacje dotyczące programu operacyjnego „Europejska współpraca terytorialna” – **www.mrr.gov.pl**
- Informacje dotyczące programu operacyjnego „Fundusz dla organizacji pozarządowych” – **www.funduszngo.pl**
- Informacje dotyczące możliwości finansowania przy wykorzystaniu ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym - **www.partnerstwopublicznoprywatne.info/ustawa_ppp.php**

Regulaminy dla każdego programu operacyjnego są opracowywane co roku. Wówczas ulegają zmianom terminy składania i rozliczania wniosków o dofinansowanie.

Z budżetu państwa, w ramach środków będących w dyspozycji Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków są udzielane dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków. Szczegółowe informacje są dostępne na stronie **www.wuozopole.pl**.

11 REALIZACJA I FINANSOWANIE PRZEZ GMINĘ ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY ZABYTEKÓW.

Poszczególne jednostki samorządu terytorialnego, dbając o zrównoważony rozwój i spójną ochronę dziedzictwa kulturowego, mogą przeznaczać część swoich środków budżetowych na dotacje do prac przy zabytkach wpisanych do rejestru, a niebędących ich własnością. Finansowanie to może dotyczyć zarówno ekspertyz, prac projektowych, programów konserwatorskich, jak i remontów budowlanych, konserwacji i rewitalizacji. Dotacje przyznawane są corocznymi uchwałami Rady Miejskiej w Głogówku w sprawie udzielenia dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków.

Rada Gminy opracowuje zasady najkorzystniejsze z perspektywy lokalnej społeczności i samorządu, zaś środki wsparcia finansowego w miarę możliwości utrzymują się na stałym poziomie wynoszącym około 0,66 % corocznego budżetu gminy.

Poniższe zestawienia obrazują ilość i rodzaj dotacji udzielonych w latach 2009-2013.

Nazwa podmiotu	Nazwa zadania	Kwota dotacji	Rok	Uchwała
Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Bartłomieja Apostoła ul. Kościelna 2 48-250 Głogówek	Kompleksowe prace konserwatorskie przy XVII wiecznych malowidłach ściennych w łuku tęczowym (malowidła ścienne i stiuki)	10 000,00	2009	XXXII/260/2009 z 27.04.2009 r.
Fundacja Glogovia ul. Kościelna 2 48-250 Głogówek	Remont wieży oraz elewacji zewnętrznej kaplicy NMP na Glinianej Górze w Dzierżysławicach.	10 000,00	2009	XXXII/260/2009 z 27.04.2009 r.
Parafia Rzymskokatolicka pw. WNMP w Biedzychowicach 117 48-250 Głogówek	Remont dachu wieży kościoła, wymiana konstrukcji i pokrycia, osuszenie i odwodnienie budynku, malowanie elewacji oraz malowanie wnętrza kościoła	10 000,00	2009	XXXII/260/2009 z 27.04.2009 r.
Parafia Rzymskokatolicka pw. Jadwigi Księżnej Śl. w Szonowie 146 48-250 Głogówek	Remont dachu na całej przestrzennej głównej nawy kościoła.	10 000,00	2009	XXXII/260/2009 z 27.04.2009 r.
Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Bartłomieja Apostoła ul. Kościelna 2, 48-250 Głogówek	Kompleksowe prace konserwatorskie przy przęśle zachodnim nawy głównej.	100 947,00	2009	XXXIV/276/2009 z 29.06.2009 r.
Parafia Rzymskokatolicka pw. Trójcy Św. i Matki Boskiej Częstochowskiej w Mochowie 84, 48-250 Głogówek	Konserwacja i wymiana elementów wyposażenia kościoła.	10 000,00	2009	XXXII/260/2009 z 27.04.2009 r.
Parafia Rzymskokatolicka p.w. WNMP w Kazimierzu 78, 48-250 Głogówek	Wykonanie kanalizacji deszczowej – drenaż odwodnienie.	10 000,00	2009	XXXII/260/2009 z 27.04.2009 r.
Parafia Rzymskokatolicka pw. WNMP w Raclawicach Śląskich, ul. Zwycięstwa 39, 48-250 Głogówek	Wymiana dwóch drzwi wejściowych.	10 000,00	2009	XXXII/260/2009 z 27.04.2009 r.

Klasztor Św. Franciszka z Asyżu, Klasztorna 3, 48-250 Głogówek	Konserwacja i restauracja polichromii Franciszka Sebastyniego na ścianie wschodniej kaplicy Domku Loretańskiego. Konserwacja predelli z przedstawieniem Wielkiej Św. Rodziny.	10 000,00	2009	XXXII/260/2009 z 27.04.2009 r.
Parafia Rzymskokatolicka pw. NNMP w Kierpniu 85 48-250 Głogówek	Wymiana pokrycia dachowego kościoła w Rzepczach pw. Świętego Jakuba Starszego krytego gontem na gont .	10 000,00	2009	XXXII/260/2009 z 27.04.2009 r.
Nazwa podmiotu	Nazwa zadania	Kwota dotacji	Rok	Uchwała
Klasztor Św. Franciszka z Asyżu, Klasztorna 3, 48-250 Głogówek	Konserwacja ram obrazów stacji drogi krzyżowej.	11 000,00	2010	XLV/340/2010 z 26.04.2010 r.
Parafia Rzymskokatolicka pw. WNMP w Kazimierzu 78 48-250 Głogówek	Konserwacja i remont wieży kościoła.	11 000,00	2010	XLV/340/2010 z 26.04.2010 r.
Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Wawrzyńca we Wierzchu 3 48-250 Głogówek	Modernizacja urządzeń napędowych dzwonów w wieży kościoła.	11 000,00	2010	XLV/340/2010 z 26.04.2010 r.
Parafia Rzymskokatolicka pw. WNMP w Biedzychowicach 117 48-250 Głogówek	Remont wieży kościoła i wymiana elementów konstrukcyjnych dachu.	11 000,00	2010	XLV/340/2010 z 26.04.2010 r.
Parafia Rzymskokatolicka pw. WNMP w Raclawicach Śląskich ul. Zwycięstwa 39 48-250 Głogówek	Odtworzenie drzwi bocznych oraz kapitalny remont schodów głównych.	11 000,00	2010	XLV/340/2010 z 26.04.2010 r.
Fundacja Glogovia ul. Kościelna 2 48-250 Głogówek	Wykonanie opaski cokołowej oraz opaski drenażowej wokół Kaplicy NMP na Glinianej Górze.	11 000,00	2010	XLV/340/2010 z 26.04.2010 r.
Parafia Rzymskokatolicka pw. NNMP w Kierpniu 85, 48-250 Głogówek	Wymiana pokrycia dachowego, remont i malowanie elewacji kościoła.	11 000,00	2010	XLV/340/2010 z 26.04.2010 r.

Parafia Rzymskokatolicka pw. Trójcy Św. i Matki Boskiej Częstochowskiej w Mochowie 84 48-250 Głogówek	Malowanie zewnętrznej elewacji kościoła i częściowa wymiana stolarki okiennej.	11 000,00	2010	XLV/340/2010 z 26.04.2010 r.
Parafia Rzymskokatolicka pw. Jadwigi Księżnej Śl. w Szonowie 146 48-250 Głogówek	Odtworzenie głównych drewnianych drzwi wejściowych.	12 000,00	2010	XLIX/366/2010 z 27.09.2010 r.

Nazwa podmiotu	Nazwa zadania	Kwota dotacji	Rok	Uchwała
Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP Biedrzychowice 117, 48-250 Głogówek	Malowanie wnętrza kościoła pw. Św. Barbary w Starych Kotkowicach .	10 000,00	2011	VIII/65/2011 z 20.06.2011 r.
Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Kazimierzu 78, 48-250 Głogówek	„Remont dachu z wymianą pokrycia dachowego łupkiem kościoła parafialnego pw. Wniebowzięcia NMP w Kazimierzu”.	10 000,00	2011	VIII/65/2011 z 20.06.2011 r.
Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia NMP w Kierpniu 85, 48-250 Głogówek	„Wymiana pokrycia dachowego nawy głównej kościoła”	10 000,00	2011	VIII/65/2011 z 20.06.2011 r.
Parafia Rzymskokatolicka pw. WNMP w Raławicach Śl. ul. Zwycięstwa 39, 48-250 Głogówek	Remont dachu kościoła parafialnego	9 952,06	2011	VIII/65/2011 z 20.06.2011 r.
Parafia Rzymskokatolicka pw. Jadwigi Księżnej Śl. w Szonowie 146, 48-250 Głogówek	Renowacja schodów zewnętrznych i zamontowanie przegrody szklanej zabezpieczającej witraż nad drzwiami wejściowymi w kościele pw. Św. Jadwigi Księżnej Śląskiej	10 000,00	2011	VIII/65/2011 z 20.06.2011 r.
Parafia Rzymskokatolicka pw. Świętego Wawrzyńca w Wierzchu 3, 48-250 Głogówek	„Zabezpieczenie witraży poprzez wykonanie i zamontowanie zewnętrznej stolarki okiennej”	10 000,00	2011	VIII/65/2011 z 20.06.2011 r.

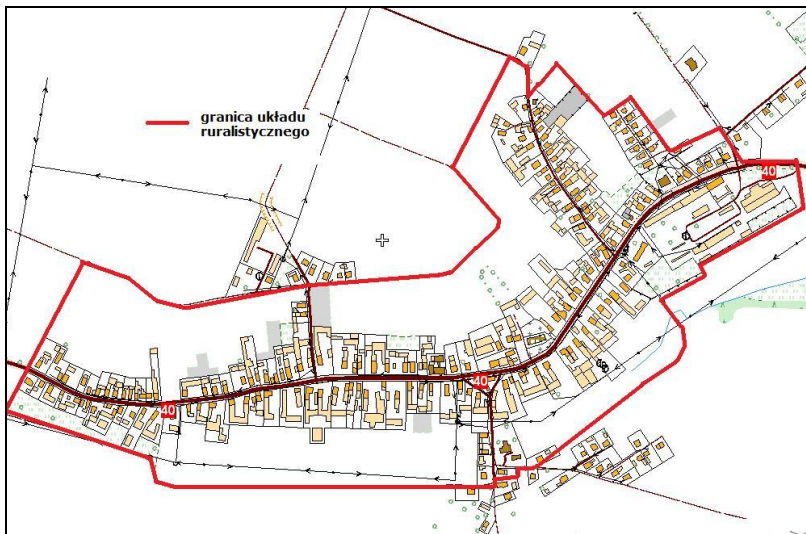
Klasztor św. Franciszka z Asyżu ul. Klasztorna 3, 48-250 Głogówek	„Kompleksowa konserwacja i restauracja elementów wyposażenia kościoła i Kaplicy Domku Loretańskiego”	247 048,11	2011	X/81/2011 z 26.09.2011 r.
Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Bartłomieja Apostoła w Głogówku ul. Kościelna 2, 48-250 Głogówek	Konserwacja sklepienia i ścian nawy głównej kościoła Św. Bartłomieja.	250 000,00	2011	X/81/2011 z 26.09.2011 r.

Nazwa podmiotu	Nazwa zadania	Kwota dotacji	Rok	Uchwała
Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia NMP w Kierpieniu	Remont i malowanie elewacji kościoła parafialnego	10 000,00	2012	XIX/141/2012 z 28.05.2012 r.
Fundacja Głogovia	Prace remontowe orynnowania kaplicy NMP na Glinianej Górze	6 500,00	2012	XIX/141/2012 z 28.05.2012 r.
Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Wawrzyńca we Wierzchu	Renowacja witraży w kościele parafialnym	10 000,00	2012	XIX/141/2012 z 28.05.2012 r.
Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Bartłomieja Apostoła w Głogówku	Konserwacja barokowych polichromii ściennych i sztukaterii nawy głównej – zakończenie prac	10 000,00	2012	XIX/141/2012 z 28.05.2012 r.
Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Raclawicach Śląskich	Wykonanie dokumentacji konserwatorskiej oraz projektu budowlanego na renowację dachu, elewacji wewnętrznej i zewnętrznej.	10 000,00	2012	XIX/141/2012 z 28.05.2012 r.
Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP Biedrzychowice 117, 48-250 Głogówek	Wykonanie projektu wykonawczego remontu dachu kościoła.	2 521,50	2012	XXI/159/2012 z 27.08.2012 r.

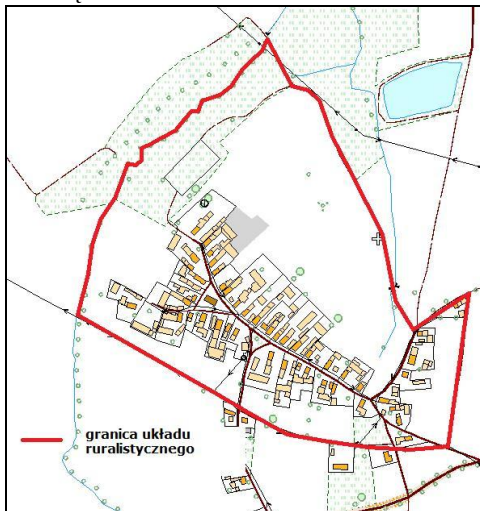
Nazwa podmiotu	Nazwa zadania	Kwota dotacji	Rok	Uchwała
Rzymskokatolicka Parafia Trójcy Św. i Matki Boskiej Częstochowskiej Pauliny – Mochów 83, 48-250 Głogówek	zakup i montaż instalacji przeciwwłamaniowej, przeciwpożarowej i odgromowej	10 000,00	2013	XXXII/239/2013 z 29.08.2013 r.

Rzymskokatolicka Parafia pw. Wniebowzięcia N.M.P. Biedrzychowice 117, 48-250 Głogówek	Remont dachu kościoła i elewacji wieży oraz renowacja i konserwacja rzeźby <i>Chrystus u słupa</i>	10 000,00	2013	XXXIII/245/2013 z 27.09.2013 r.
Rzymskokatolicka Parafia w Kierpniu	Zabezpieczenie fundamentów kościoła pw. Św. Jakuba Starszego w Rzepczach	10 000,00	2013	XXVIII/208/2013 z 25.03.2013 r.
Rzymskokatolicka Parafia w Głogówku	Wymiana gontu drewnianego pokrycia dachowego, sygnaturki, konserwacja elementów więźby dachowej. Osuszenie ścian, wykonanie izolacji przeciwwilgociowej i renowacja ścian	10 000,00	2013	XXVIII/208/2013 z 25.03.2013 r.
Fundacja Glogovia	Wymiana stolarki okiennej i przeszklenie taflami szkła ujętymi ołowiem dwóch witraży w prezbiterium kościoła parafialnego pw. Św. Bartłomieja Ap.	10 000,00	2013	XXVIII/208/2013 z 25.03.2013 r.
Klasztor św. Franciszka z Asyżu w Głogówku	Prace konserwatorskie przy obrazie – Śmierć św. Franciszka Ksawerego	10 000,00	2013	XXVIII/208/2013 z 25.03.2013 r.
Rzymskokatolicka Parafia w Wierzchu	Naprawa ławek w kościele pw. Św. Wawrzyńca	10 000,00	2013	XXVIII/208/2013 z 25.03.2013 r.
Rzymskokatolicka Parafia w Raclawicach Śląskich	Renowacja dachu kościoła pw. Wniebowzięcia NMP.	100 000,00	2013	XXVIII/208/2013 z 25.03.2013 r.
Rzymskokatolicka Parafia w Kazimierzu	Remont i konserwacja dachu kościoła z wymianą pokrycia dachowego łupkiem i rynien dachowych.	18 000,00	2013	XXVIII/208/2013 z 25.03.2013 r.

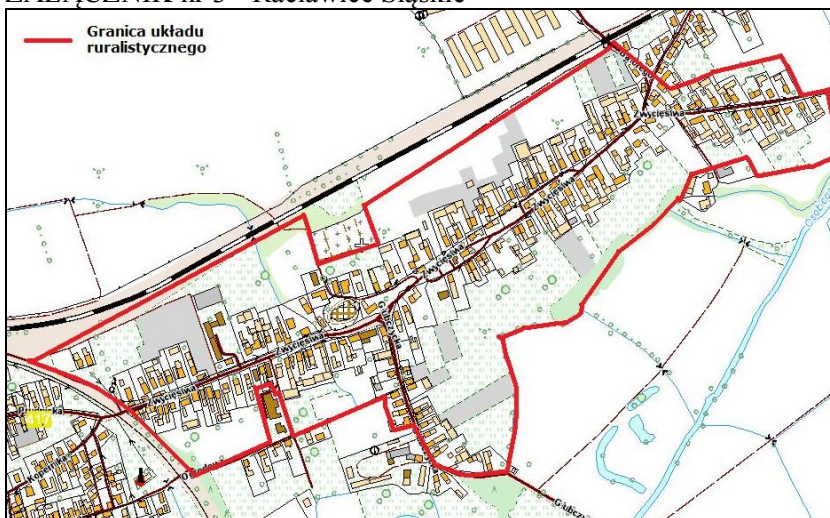
ZAŁĄCZNIK nr 1 Biedzychowice

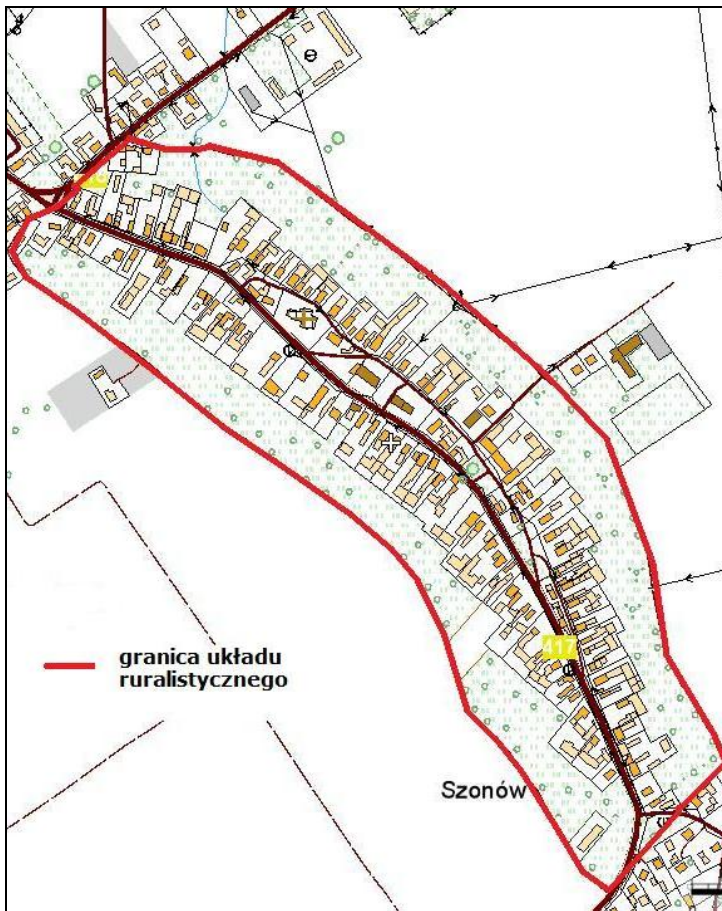
ZAŁĄCZNIK nr 2 Mionów

ZAŁĄCZNIK nr 3 - Raclawice Śląskie

ZAŁĄCZNIK nr 4 - Szonów

ZAŁĄCZNIK nr 5 - Wierzch

ZAŁĄCZNIK NR 6 – GŁÓGÓWEK

